

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

24

YASAMA YILI

4

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

18 Haziran 2014 Çarşamba

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

GÖRÜŞME TUTANAKLARI

18 Haziran 2014 Çarşamba

---0---

K O N U

Sayfa

İş Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı Alt Komisyon Raporu ve metni (Devam)

1:97

İÇİNDEKİLER

Sayfa

BİRİNCİ OTURUM

1:13

Bülent KUŞOĞLU	(Ankara)	1:3
Vahap SEÇER	(Mersin)	3:5
Süleyman ÇELEBİ	(İstanbul)	5:7
Abdulkerim GÖK	(Şanlıurfa)	7
Hasip KAPLAN	(Şırnak)	8:13

İKİNCİ OTURUM

14:27

İzzet ÇETİN	(Ankara)	14:18, 26
Sümer ORAL	(Manisa)	18:19
Erkan AKÇAY	(Manisa)	19:20
Faruk ÇELİK (Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı)	(Şanlıurfa)	20:23, 23:26, 26:27
Müslim SARI	(İstanbul)	23:24

ÜÇÜNCÜ OTURUM

28:64

Bihlun TAMAYLIGİL	(İstanbul)	28:30
Adnan KESKİN	(Denizli)	30:32
Müslim SARI	(İstanbul)	32:35
Kadir Gökmen ÖĞÜT	(İstanbul)	35:37
Mehmet GÜNAL	(Antalya)	37:38, 38:41
Lütfi ELVAN (Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı)	(Karaman)	38, 39
Halil ETYEMEZ (Çalışma ve Sos.Güv.Bakan Yrd.)		40
Musa ÇAM	(İzmir)	41:46
Mehmet Ali SUSAM	(İzmir)	46:48

Haydar AKAR	(Kocaeli)	48:51
Abdullah Levent TÜZEL	(İstanbul)	51:53
Özgür ÖZEL	(Manisa)	53:55
Rahmi Aşkın TÜRELİ	(İzmir)	55:56
Önerge		56:57
Önergeler		57
Hasip KAPLAN	(Şırnak)	57:58
Mehmet GÜNAL	(Antalya)	58:59, 60:62
Rahmi Aşkın TÜRELİ	(İzmir)	59:60, 63
İzzet ÇETİN	(Ankara)	63:64

DÖRDÜNCÜ OTURUM **65:75**

Madde 1		65
Önerge		65
Mehmet GÜNAL	(Antalya)	65:66
İzzet ÇETİN	(Ankara)	66:67
Süleyman ÇELEBİ	(İstanbul)	67
Erkan AKÇAY	(Manisa)	67:69
Musa ÇAM	(İzmir)	69:70
Cemalettin ŞİMŞEK	(Samsun)	70
Önerge		70:71
Gerekçe		71
Önerge		71
Erkan AKÇAY	(Manisa)	71
Halil ETYEMEZ (Çalışma ve Sos.Güv.Bakan Yrd.)		71:72
Önerge		72
Gerekçe		73
Önerge		73
Gerekçe		73:74
Önerge		74
Gerekçe		74:75
Önerge		75
Gerekçe		75

BEŞİNCİ OTURUM **76:96**

Madde 2		76
Ali Kemal SAYIN (Çalışma Genel Müdürü)		76, 78:79
İzzet ÇETİN	(Ankara)	76:78, 80
Lütfi ELVAN (Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı)	(Karaman)	77:78, 82:83, 83:84
Erkan AKÇAY	(Manisa)	78, 79, 84
Musa ÇAM	(İzmir)	79:80
Süleyman ÇELEBİ	(İstanbul)	80:82, 83
Mehmet Hilal KAPLAN	(Kocaeli)	84
Önerge		84
Gerekçe		84:85
Önerge		85
Gerekçe		85:86
Önerge		86
Gerekçe		86:87
Önerge		87

Erkan AKÇAY	(Mani sa)	87:88
Madde 3		88
İzzet ÇETİN	(Ankara)	88:89
Musa ÇAM	(İzmir)	89
Erkan AKÇAY	(Mani sa)	89:90
Özgür ÖZEL	(Mani sa)	90:93
İlknur DENİZLİ	(İzmir)	93:96

ALTINCI OTURUM		97
-----------------------	--	-----------

Açılma Saati: 11.11
Kapanma Saati: 22.43

18 Haziran 2014 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.11

BAŞKAN : Recai BERBER (Manisa)

BAŞKAN VEKİLİ : Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

SÖZCÜ : Vedat DEMİRÖZ (Bitlis)

KÂTİP : İlknur DENİZLİ (İzmir)

_____0_____

BAŞKAN – Komisyonumuzun saygıdeğer üyeleri, Sayın Bakan, kamu kurum ve kuruluşlarımızın kıymetli bürokratları, yazılı ve görsel basınımızın ve sivil toplum kuruluşlarımızın değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Komisyonumuzun 35'inci Birleşimini açıyorum.

Gündemimizde İş Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı Alt Komisyon Raporu ve metni bulunmaktadır.

Değerli arkadaşlar, dünkü toplantımızda tasarının geneli üzerindeki görüşmelere başlamıştık. Şimdi, kaldığımız yerden devam edeceğiz. Tasarının geneli üzerinde söz talep eden üyelerimize sırasıyla söz vereceğim.

Öncelikle, Sayın Bakanımıza Komisyonumuz adına tekrar hoş geldiniz diyorum. Çalışma hayatıyla ilgili çok önemli ve kendilerinin bizzat yürüttüğü, çalışma hayatının bütün kesimlerinin görüşleri alınarak hazırlanan bir kanun tasarısının görüşmelerinin başında sağlık nedeniyle bulunamamıştı, şimdi teşrif ettiler. Hoş geldiniz diyorum Sayın Bakanımıza ve ayrıca da Komisyonumuz adına da tekrar geçmiş olsun, Allah acil şifalar versin diyorum.

Sayın Kuşoğlu, buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım, Sayın Bakanım, değerli bürokratlar, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum. İş Kanunu ve Bazı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısının konusunda geneli üzerinde düşüncelerimi belirteceğim.

Sayın Bakanım, ameliyatınız sonrası ilk defa geliyorsunuz Meclise, geçmiş olsun diyorum tekrar, Allah şifalar versin.

Sayın Bakanım, size yöndik, özellikle Hükûmete yönelik tabii şahsınızda bu kanunla ilgili çok önemli gördüğüm eleştirilerim var. Evet, Türkiye sıkıntılı bir dönem geçiriyor, bayrak indiriliyor, vesaire; bunlar kamuoyunda bilinen konular. Yani devletin zayıfladığıyla ilgili çok önemli emareler var. Devlet gücünün, devlet egemenliğinin zayıfladığıyla ilgili emareler çok fazla maalesef ama bunun haricinde şu torba kanun tasarısı var ya Sayın Bakan -yani imzalanmış, Hükûmet tarafından gönderilmiş, bir teklifle birleştirildi ama ağırlıklı olarak bir tasarı- bu torba kanun tasarısı dahi devletin ne hâlde olduğunu gösteriyor. Yani bu tasarı bile hukuk düzeninin, devlet anlayışının, devlet mefhumunun olmadığına bir göstergesi âdeta gerçekten tek başına. Yani bir tane değil, mesela vergi konusu var. Yani bir vergi affı neden çıkar? Neden vergiden vazgeçer? Devlet, egemenliğinden neden vazgeçer bir gerekçesi olması lazım değil mi? Bir vergi affı olduğu zaman çok önemli bir gerekçesi vardır. Vergi toplanamıyordur, ekonomi bozuktur, iş yerleri, işverenler, çalışanlar vergi ödeyemiyorlardır böyle bir gerekçe olur. Şimdi soruyoruz “Var mı böyle bir gerekçe?” diye. Sayın Başkanım, siz biliyorsunuz, vergicisiniz.

BAŞKAN – Tasarıda yoktu ama o, teklifle geldi. Hüseyin Bey’e soralım onu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teklifte beraber geldi tabii ki yani sonuçta Hükûmet kabul etmezse bunun kabul edilmesi mümkün değil. Bir gerekçe sunamadılar. “Evet, şu kadar alacağımız var, şu kadar vergiyi tahsil edemiyoruz. Şu sebeplerle tahsil edemiyoruz.” diyemediler. Ne kadar vergi alacağımız var, Maliye Bakanlığı ya da Gelir İdaresi yetkilileri tarafından açıklanamadı. Ee, böyle bir şey o zaman getirilir mi? Gerekçesiz olarak bir vergi affının, vergiden vazgeçmenin gerekçesiz olarak getirilmesini anlamak mümkün müdür? Siz olsaydınız burada Sayın Bakanım, nasıl eleştiriler yapardınız?

Ayrıca, daha önceden olduğu gibi çok geniş kapsamlı bir şey de getirilmiyor. Sadece belli aşamada olan vergilerle ilgili olarak getiriliyor, bir de ...

BAŞKAN – Sosyal güvenlikle ilgili olarak...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sosyal güvenlikle ilgili olarak da getiriliyor ama vergiyle ilgili olarak çok sınırlı geliyor. Kasada bulunan ya da gerçek anlamda bulunmayan, kayıtlarda bulunan paraların affıyla ilgili geliyor. Bunları anlamak da mümkün değil. Yani neden 6111’de olduğu gibi, daha önce çıkan benzeri yasada olduğu gibi daha kapsamlı değil de neden dar kapsamlı geliyor? Bunların gerekçeleri yok, anlamak mümkün değil. Yani birine yönelik, birilerine yönelik özel bir düzenleme mi yapılıyor diyorsunuz, birilerinin baskısıyla mı gelmiş? Anlamak mümkün değil tabii. Bunların cevabı yok. Onun için devlet egemenliğiyle ilgili, devletle ilgili, hukuk düzeniyle ilgili, hukuk düzeninin alışı ediliğiyle ilgili soru işaretleri oluşturuyor.

Sadece bu değil bakın, şimdi belediyeler... Şu anda belediyeler, kurum olarak en fazla borçlu olan, sıkıntıda olan, maddi olarak sıkıntıları olan yerler. Belediyelerin taşınmazlarını bağışlayabileceği gibi, bedelinin altında, ücretsiz olarak verilebileceğiyle ilgili düzenlemeler var. Şimdi, bunu neden getirirsiniz? “Belediyeler, zaten yardıma muhtaç. Neden taşınmazını bedelinin altında versin bir gerekçe var mı?” diyoruz. Yok. Verebilir mi? Vermemesi gerekiyor. Tam tersine, belediyelerin yardım alması gerekiyorken böyle bir düzenleme neden getirilir?

Devlet Demir Yollarının bazı projeleri var; kredi kullanması gerekiyor ama limitleri aşmış. Yani 5018’e göre alması gereken, hazineden alması gereken borçlanma limitlerinin üzerine çıkmış yine de yatırım yapması gerekiyor ve bunun için özel bir düzenleme yapıyoruz ama diyoruz ki: “Bu, bütçede görünmeyecek. Hazine bunun için borçlanacak, bütçede görünmeyecek bu borçlanma da bu yatırımdayken.” Peki bu, bütçe prensiplerine aykırı değil midir? Neden bütçede görünmez? Neden bütçeden kaçırsınız bunu, denetimden kaçırsınız? Bir anlamı yok.

BAŞKAN – Komisyonumuz onları düzeltir Sayın Kuşoğlu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Düzeltmedi.

BAŞKAN – Düzeltiriz, Komisyon daha devam ediyor.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ama tabii ki ben de bununla ilgili bazı şeyler yapacağım.

Mesela, Sayın Bakanım, sizinle ilgili, şimdi bu Soma’daki faciayla ilgili olarak evet, orada kaybettiklerimizin ve ailelerin büyük bir acısı var. Devlet olarak onların sarılması gerekiyor ama bunlar, oradaki yardımlar İşsizlik Sigortası Fonu’ndan mı ödenmeli? Bu da çok büyük bir yanlışlıktır. Devlet, kendi bütçesinden, kendi imkânlarından yapar. Bir fondan, işçi, işverenler tarafından ve devlet tarafından oluşturulan bir fondan böyle özel bir düzenlemeyle neden yapar? Yani devlet adabının, ahlakının, hukukunun, anlayışının bir ihlalidir bu da.

RTÜK’le ilgili düzenlemeler var. Daha sonra RTÜK Başkanı da, üyeleri de geldiler bazı düzenlemeler istediler ama sonradan öğreniyoruz ki -önce kabul edildi- bunlar ilgili kuruluşlarla da görüşülmeden getirilen düzenlemeler. Bunlarda da çok önemli yanlışlıklar var, sıkıntılar var zamanı gelince onları da konuşacağız.

Sayın Bakanım, Anayasa’ya aykırı maddeler var çok bariz bir şekilde. Yani bir vatandaş, bir kamu çalışanı işten atılır ya da bir haksızlığa uğrar mahkemeye gider ve mahkeme “haksız” der de, bu mahkeme kararının uygulanması iki sene ertelenecek ya da belli koşullarda ertelenmeyecek diye bir madde düzenlenir mi? Böyle bir hukuk olur mu, böyle bir devlet olabilir mi? Ya da “Özelleştirmeye” ilgili mahkeme kararları uygulanmayacak.” diye bir düzenleme olur mu? Bu nasıl hukuk devletidir? Şimdi, şurada hepimiz bu ülkenin fertleriyiz, sorumluluk sahibiyiz. Bunlar hiçbirimizin vicdanına sinmez. Bu tür düzenlemeler olabilir mi? Hepimizi rahatsız eden düzenlemeler.

Bu taşeronlukla ilgili olan düzenlemeler de sonradan düzeltildi, hâlâ da onu konuşmamız gerekiyor bazı sıkıntılar orada da var ama Sayın Bakanım, bu yasanın geliş sebebi, kamuoyunda uyandırılan intiba bu Soma faciasından sonra ki -bu Soma faciası 1800’lerde yaşanmadı 2014 yılında yaşandı- 2014 yılında yaşanan bu faciadan sonra, bir daha bu tür olayların yaşanmaması için bir düzenleme yapacaktık, yaraları da saracaktık. Yaraları sarmaya yönelik eksik bazı düzenlemeler yapılıyor ama bir daha bu olayların yaşanmaması için denetimle ilgili -Sayın Başkanım, siz de Manisa Milletvekilisiniz, Soma’yla doğrudan ilgilisiniz- hangi düzenlemeyi yaptık? Hangi denetim, düzenleme getirildi? “Bundan sonra bu tür olaylar yaşanmaz kolay kolay.” diyebileceğimiz bir düzenleme yaptık mı ya da kamuoyu vicdanını tatmin edebileceğimiz, “Türkiye’deki koşullar şöyledir, onun için bu düzenlemeleri yapamıyoruz.” diyebileceğimiz bir mesaj verebildik mi? Veremedik. Bunlar eksik, yanlış, devlet egemenliğini, devlet adabını, devlet hukukunu, hukukun üstünlüğünü maalesef sıkıntıya sokan konular oldu. Onun için bu şekilde gelmemesi gerekirdi.

Sayın Bakanım, 61 madde olarak geldi tasarı, alt komisyondan 106 madde olarak çıktı, 45 madde ilave edildi ama bu süre içerisinde ilgili kuruluşları, bakanları görmedik. Yani yapma tekniği açısından da sıkıntısı oldu, yani Meclisin düzeni ile ilgili olarak da

sıkıntılar var. Bu 106 madde içerisinde 44 ayrı kanun var, 44 ayrı kanun. Çok çeşitli konular, burayla ilgisi olmayan, Avukatlık Kanunu'ndan tutun da RTÜK, biraz önce söylediğim gibi, Enerji Bakanlığıyla ilgili, Ekonomi Bakanlığının teşkilat ve görevleriyle ilgili her konu var. Böyle bir düzenleme tabii ki olmaz. Yani bu kadar, 44 ayrı kanun konusunda uzmanlık olabilir mi? 44 ayrı kanunu 1 kanun içerisinde geçirmek mümkün olabilir mi? Dünyada yok böyle bir çalışma.

Sayın Bakanım, ayrıca, biliyorsunuz, kamuoyunda bir beklenti daha var yani sadece maden işçileriyle ilgili, Soma faciasıyla ilgili değil, bu, torba kanun olduğu için, nasıl Millî Eğitime 40 bin kadro veriliyorsa, bunun haricinde de verilmesi gereken, beklentisi olan birçok kesim var, kamu çalışanı var. Bunlar tarafından da kadro bekleniyor ve bazı ücretleriyle ilgili, maaşlarıyla ilgili, haksızlıkların giderilmesiyle ilgili beklentiler de var, bunlar epeyden beri var, siz de gayet iyi biliyorsunuz. Bu konularda da adım atmadık. Bunların da tatmin edilmesi lazım, burada konuşulması lazım. Yapılabilir olanı var, yapılamaz olanı var ama burada bu mesajın çok net verilmesi lazım, bu beklentinin olmaması lazım. Bizim sürekli olarak, Plan ve Bütçe Komisyonu üyeleri olarak "tweet"lerimiz ya da mesajlarımız, maillerimiz bunlarla dolu oluyor, sürekli bunlarla uğraşıyoruz. Veremeyeceksek "Olmuyor." diyelim. Yoksa bir beklenti sürekli olarak devam ettirmenin, onları da mağdur etmenin bir anlamı yok. Bunları biliyorsunuz. Emeklilikte yaşa takılanlar bence çok haklı bir beklenti içerisinde. Daha başka konular var. Bunlarla ilgili olarak da gereken düzenlemeleri ya da konuşmaları yapalım, bu beklentileri de izale edelim devlet olarak.

Yine, bir maddeyle, "Devlet Hava Meydanlarıyla ilgili olarak kiralama veya işletme hakkının verilmesi imtiyaz addolunamaz, özel hukuk hükümlerine tabidir." denmiş Sayın Bakanım. Özel hukuk hükümlerine tabi yani "Devlet Hava Meydanlarıyla ilgili sözleşmelerde özel hukuk hükümlerine tabidir." denmiş. "Bunlar imtiyaz addolunamaz." E peki, imtiyaz değilse, yani devlet tarafından verilen bir imtiyaz söz konusu değilse neden o sözleşmeye bir de hazine garantisi veriliyor? Hem "Özel hukuktur." diyoruz o sözleşmeye hem de ona hazine garantisi veriyoruz. Bakın, bu da devletin, devlet hukukunun, adabının kilitlenmesidir, sıkıntıya sokulmasıdır. Çok önemlidir mesela. Görüşülmesi gereken konulardan bir tanesi de odur.

Sayın Başkan, "imtiyaz addolunur" diyor ya, "özel hukuk hükümlerine tabidir" diyor ya işletme ve kiralama ile ilgili olarak, orada hazine garantisini de işletiyoruz bir taraftan. Bu da çok büyük bir yanlışlıktır, onu da iyi tartışmamız gerekir. O konuya da özel olarak bakarsanız memnun olurum.

Ben şimdilik bunları söylüyorum. Yeri gelince maddelerde söz almak istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Kuşoğlu.

Sayın Seçer, buyurun.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, bir kez daha geçmiş olsun dileklerimi yineliyorum, Allah şifa versin diyorum.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, değerli bürokratlar, değerli basın mensupları, hepinize günaydın. Yine bir torba yasa tartışması... Dün pek bir yol katedemedik, uzun saatler tartıştık. Geleneksel torba yasa tartışmaları devam ediyor Sayın Bakanım. Yine, muhalefetin böyle bir eleştiri konusu oldu: 61 maddeyle gelen, işte, daha sonra 106 maddeye çıkan, bundan sonra Allah bilir daha kaç maddenin ekleneceği bir konu.

Aslında, konu sizi yakından ilgilendiren Soma'da yaşadığımız acıyla başladı. Orada 301 yurttaşımız feci bir iş kazası sonucu, bir katliam sonucu aslında vefat etti ve onların çalışma koşullarını düzeltmeye yönelik -aslında o bir musibet, belki de, inşallah bir daha yaşamayız- bundan sonra olabilecek bu tip felaketlerin önüne geçme adına bazı düzenlemelerin zorunluluğunun ortaya çıkmasından dolayı sizlerin, sayın bakanların, Sayın Başbakanın bizatihi orada çalışan işçilerimize, onların ailelerine verdikleri sözden kaynaklanan birtakım düzenlemeler bunlar.

Hatırlayacağınız gibi 2010'da bir Anayasa değişikliği yapmıştık. 26 maddeyle orijinal metin gelmişti. Orada iki önemli konu vardı: Bir HSYK düzenlemesi, bir de Anayasa Mahkemesi düzenlemesi. O zaman şunu demiştik: "Zehri koyuyorsunuz, etrafını da tatlı bir şekerle kaplıyorsunuz, insanlara bunu yutturacaksınız." Aslında, şimdi tarih tekerrür ediyor, aynı uygulama bu torba yasada var.

Biz arzu ederiz ki -dün arkadaşlarım da bunu dile getirdi, Soma'daki mağdur işçiler kendilerine yönelik bu düzenlemeyi bekliyorlar- biz Soma'ya yönelik maddeleri bunların içerisinde bir kere bir ayıralım, ayrı bir kanuni düzenleme yapalım, bir an önce de Genel Kurula indirelim ve bu işi ayrı görelim. Daha sonra çeşitli bakanlıkların, toplumsal taleplerin beklentilerini getirelim, masaya yatıralım. Sizin de aslında -ben ona "seçim rüşveti" diyorum- oya tahvil edebileceğiniz, Cumhurbaşkanlığı seçimi öncesi oya tahvil edebileceğiniz, birtakım düzenlemeler var bunların içerisinde. Bunları yeri ve zamanı geldiği zaman görüşeceğiz.

Şimdi, ben yasanın tek tek maddelerine girip zaman kaybetmek istemiyorum. Sırası geldiğinde maddelerle ilgili söz alacağız, bunları konuşacağız. Ancak, genel anlamda, özellikle çalışma hayatıyla ilgili -bizim de onayladığımız düzenlemeleri ayrı tutmak kaydıyla- çok önemseydiğimiz 82'nci ve 85'inci maddeler var. Görevlerine son verilen ya da yerleri değiştirilen kamu çalışanlarının yargı kararı sonucu görevlerine dönmesiyle ilgili ve özelleştirmeye ilgili 85'inci madde var. Bunların tasarı metninden çıkarılmasını istiyoruz çünkü bu, işi tıkayacak. Biz buna göz göre göre lades diyemeyiz. İç Tüzük'ten doğan haklarımızı kullanırız, çalışmalarını sıkıntıya sokacak, açık söylüyorum, her türlü İç Tüzük hakkını kullanarak çalışmalarını sıkıntıya sokacağız. Bunun tekrar gözden geçirilmesini istiyoruz.

Özellikle bazı vergiler ve cezalara ilişkin az önce de söylediğim gibi seçim rüşveti olarak yapılmaya çalışılan düzenlemeler var. Bu konuda, bakıyorum, 2013 yılında Türkiye'nin ekonomisini sevk ve idare eden 2 önemli bakanın -Sayın Babacan ve Sayın Maliye Bakanı Mehmet Şimşek- Eylül 2003'te birinin, Mayıs 2003'te de Sayın Şimşek'in beyanları var. Onlar diyor ki: "Zinhar yurt içinde vergi affı olmayacak." Aynı şekilde Sayın Babacan'ın açıklaması var: "Ne vergilerle ilgili ne sosyal güvenlik primleriyle ilgili böyle genelleştirilmiş bir yeniden yapılandırmanın, silmece af gibi uygulamamız yok." Bunlar Sayın Bakanların verdiği beyanattır. 2014 Haziran ayındayız, Ağustos ayında Türkiye Cumhurbaşkanlığı seçimine gidecek. Onun öncesinde, az önce de söylediğim gibi Cumhurbaşkanlığına yönelik bir seçim rüşveti niteliğinde bir af düzenlemesi yapıyoruz. Elbette ki dönemsel olarak bunlar hükümetler ihtiyaç duyabilir. Ancak, geçen bir gazeteci arkadaş köşe yazısında güzel bir başlık atmıştı: "Kendimi hıyar gibi hissediyorum." Hani Barış Manço'nun bir şarkısı var ya! Vergisini zamanında ödeyenlere atfen söylüyor bunu. Gerçekten, bir tarafta devlete olan sorumluluğunu zamanında yerine getiren işverenler, diğer taraftan, da bu işi savsaklayan, nasıl olsa af çıkacak, biz buna alıştığımız hükümetler her seçim öncesi bu tip düzenlemeler yapar, vergimizi ödemeyelim, bekleyelim, af çıktığı zaman bu işten bir şekilde sıyrılırız anlayışı içerisinde olan işverenler de var. Bunları birbirinden ayırmak lazım. Türkiye vergiye muhtaç bir ülke Sayın Bakan, biz öyle petrol zengini bir ülke değiliz, siz de takdir edersiniz. Yanlış hatırlamıyorsam, 420-430 milyar 2014 yılı tahmini bütçemiz var, bunun büyük bir çoğunluğunu, kamu harcamalarını vergiyle karşılıyoruz. 350 milyara yakın vergi tahakkuk edilecek, vergi toplanmaya çalışılacak. Şimdi, bir tarafta Türkiye'nin, o geminin rotasında gitmesine katkısı olan insanlar, bir tarafta da art niyetli, bazı dönemlerde ekonomik sıkıntılardan kaynaklı yerine getirmeyen insanlar. Bunları ayırmamız lazım. En azından bu düzenlemeyi yapıyorsak vergisini zamanında ödeyenlere de bir ayrıcalık getirme zorunluluğu olduğunu düşünüyorum.

Tasarıda olmayan ancak toplumun değişik sosyoekonomik yapıdaki sınıflarının önemli talepleri var. Bu torba yasa duyulduğundan beri -torba yasa geldi, torba yasa geçecek- bize tabii değişik kanallardan yurttaşlarımız ulaşıyorlar. Özellikle, Türkiye'nin en sıkıntılı kesimi çiftçiler bu konuda özellikle sulama borçlarından, elektrik borçlarından takibe düşen, Ziraat Bankası, tarım kredi borçlarından son derece mustaripler. "Madem her şeye af getiriyor, yeniden yapılandırma getiriyor Hükümet bizim bu borçlarımıza da tekrar bir düzenleme getirsin." talepleri var. İlerleyen zamanlarda bunlara ilişkin önergelerimiz de olacak. Umut ediyorum, iktidarın da desteğiyle bu kardeşlerimizin, üretici kardeşlerimizin, bu taleplerini yerine getirme fırsatımız olur.

Emeklilere ilişkin, yine sizin alanınıza ilişkin, yaşa takılanlar var. Ceza primi niteliğindeki sosyal güvenlik destekleme priminin belli bir makul seviyeye çekilmesini isteyen, hatta sıfırlanmasını isteyen çalışan emeklilerimizin talepleri var. Prim gün sayısına takılanlar var, bunların talepleri var. Bunları görmemek mümkün değil. Yine, emeklilerin millî gelir artışından pay alma talepleri var, bunları da bu düzenlemede göremiyoruz.

Sayın Bakan, bu günlerin en önemli konusu Irak'ta yaşanan sorunlar. Aslında, 2003'ten bu yana, Körfez Krizi'nden bu yana, o bölgede her yaşanan olumlu ya da olumsuz gelişmeler Türkiye'yi etkiliyor, Türkiye'nin siyasi gelişmesini etkiliyor, Türkiye'nin ekonomik gelişmesini etkiliyor, Türkiye'nin moralini, motivasyonunu etkileyen gelişmeler oluyor. Onun yanında, Suriye olayları gerçekten bize çok büyük bedeller ödetti. Özellikle, oradaki o iç karışıklıklardan ziyade Sayın Başbakanın, bizatihi Sayın Başbakanın ve onun Sayın Dışişleri Bakanının -ben Sayın Kemal Kılıçdaroğlu'nun ona ilişkin söylediği sözü söylemek istemiyorum- gerçekten, Türkiye için bir hayal kırıklığı olan, Türkiye için bir talihsizlik olan Davutoğlu'nun uygulamaları, politikaları sonucu Türkiye o sarmalın içerisinde istese de istemese de girmiş durumda. Şimdi, Irak'ta yaklaşık olarak bir hafta, on günlük bir kriz yaşanıyor Sayın Bakan. Siz rahatsızsınız, çalışmalara katılmıyorsunuz ama gerçekten de çoğulcu parlamenter sistem açısından son derece endişe verici bir tabloyla karşı karşıyayız. Nedir biliyor musunuz? Biz, bu Parlamentoda görev yapan birer milletvekiliyiz, parlamenteriz. Biz, oradaki gelişmeleri burada, birinci ağızdan, yetkili Hükümet temsilcisinden alacağımız yerde basından öğreniyoruz. Şimdi, Sayın Başbakan da diyor ki: "Ya, bu konuyu iç politika meselesi yapmayın." Bunu anlamakta zorlanıyorum. Benim görevim Türkiye Büyük Millet Meclisinde milletvekilliği dolayısıyla ben bu gelişmeleri öğrenme hakkına sahibim, sizin de bu gelişmeleri bizlere aktarma zorunluluğunuz var.

Sayın Davutoğlu geçtiğimiz günlerde olay olur olmaz şu beyanatı veriyor, diyor ki: "Irak'ta kaos varmış gibi gösteriliyor." Hoppala! Böyle bir şey olabilir mi ya? Kan gövdeyi götürüyor, 49 konsolosluk çalışanı rehin alınmış, yurttaşlar rehin alınmış, şoförler rehin alınmış, daha dün orada Türk firmalarında çalışan 15 işçimiz rehin alınmış "Irak'ta kaos varmış gibi gösteriliyor." diye bir beyanat veriyor ve diyor ki: "Türkiye'nin kudretini test etmeye kalkmasınlar." Bu da manidar. Ya, olayı yapan IŞİD. IŞİD dediğin sizin kankanız, kol kola yürüdüğünüz, lojistik destek sağladığınız, parasal destek sağladığınız, silah desteği sağladığınız, savaşmayı öğrettiniz, getirip tedavi ettiğiniz bir örgüt. Kim kimin kudretini test ediyor? Şimdi, orada Musul Başkonsolosluğu işgal ediliyor, kimsenin sesi çıkmıyor.

SALİH KOCA (Eskişehir) – Biraz da Esed'i anlat, Esed'i.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Alışılmadık şekilde Sayın Başbakan kibar davranıyor.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Esed'le ne alakası var?

VAHAP SEÇER (Mersin) – Bu olay Suriye'de olsaydı kızılca kıyameti koparırdı.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Esed'i anlatalım da Esed'i en iyi siz biliyorsunuz.

BAŞKAN – Sayın Seçer...

VAHAP SEÇER (Mersin) – Ben Esad'ı yolda görsem tanımam, Esad'la karşı karşıya gelmedim, Esad'la poz vermedim, Esad'la tatile gitmedim, Esad'a "kardeşim" demedim, Esad'la ortak Bakanlar toplamadım, Esad'la baraj temeli atmadım.

BAŞKAN – Sayın Seçer...

VAHAP SEÇER (Mersin) – Esad'ı en iyi "Kardeşim" diyen Sayın Başbakan tanır.

BAŞKAN – Sayın Seçer, tabii ki burada her konuya girilebilir ama...

VAHAP SEÇER (Mersin) – Ama Çalışma Bakanı efendim, şimdi oraya geleceğim.

BAŞKAN – İnanın oraya...

VAHAP SEÇER (Mersin) – Bakın, Türk firmalarında çalışan 15 Türk işçisi dün IŞİD tarafından rehin alındı. Şimdi, oradaki Türk firmaları bizi arıyor, çalışanlar bizi arıyor, merak ediyorsanız telefondaki mesajlarımdan göstereyim.

BAŞKAN – Ben de görüşüyorum Sayın Seçer, ben de görüşüyorum.

VAHAP SEÇER (Mersin) – "Burada mahsur kaldık, korkuyoruz, falanca firmada çalışıyoruz, bizi buradan tahliye edin." diyorlar. Ben ne yapayım yani, bunlara kulağımı mı tıkayayım sizler gibi, üç maymunu mu oynayayım sizler gibi? Bunları dile getirmek zorundayız, olur mu böyle bir şey.

BAŞKAN – Ben "görüşüyorum" diyorum, siz hâlâ kulağı tıkamaktan bahsediyorsunuz, hayret bir şey ya yani hayret ya.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Bakın, yayın yasağı da... RTÜK mahkeme kararı aldı, yayın yasağı da yaptı. Artık, kolay kolay oradaki haberleri basın kanalıyla edinemiyoruz.

Sayın Bakan, Irak'taki son gelişmeleri -Parlamentoda bize kimse bilgi vermiyor- Kabinenin bir üyesi olarak, Plan ve Bütçe Komisyonunda, oradaki son gelişmeler nelerdir sizden almak istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Yani, özellikle tahliyesi konusunu herhâlde...

VAHAP SEÇER (Mersin) – Her konuda.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ederim.

Sayın Çelebi, buyurun.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli Bakanım, değerli bürokratlar, Komisyonumuzun değerli üyeleri, Komisyon dışında olan arkadaşlar, basının değerli temsilcileri; ben de hepinizi saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

Tabii, bu torba yasanın doğuşunda son Soma sürecinin tetikleyici bir yanı oldu, hazırlık evresi birçok yasayla ilgili vardı. Sayın Bakan, siz daha önceki bütün konuşmalarınızda "Yakında taşeron işçilerine müjdeli haberlerimiz olacak." dediniz. "Bu konuda sosyal taraflarla bir araya geldik. Bu çalışmalar son aşamaya geldi." demiştiniz. Şimdi, o müjdeli haberi gördük. "Müjde" diye sunulan, taşeronla ilgili düzenlemeler, taşeron yasasıyla ilgili düzenlemelere baktığımızda çok daha geriye giden bir düzenlemenin yasa teklifi olarak ortaya sunulduğunu hep beraber gördük. Dolayısıyla, şimdi, sendikalar, hatırlarsanız, TÜRK-İŞ örneğin, Ankara'da büyük bir miting yaptı "Biz bu yasayı istemiyoruz." diye. DİSK yürüdü daha önce "Bu yasaya hayır!" diye. Mevcut yasadaki bahsediyorum. Siz de biliyorsunuz, birçok taşeron dernekleri sizlerle beraber birçok görüşme yaptı "Bu yasa iyi değil, bu yasa taşeronlaşmayı

yaygınlaştırıyor.” diye fakat ortaya çıkan tablo şu: “Getirilen düzenleme iç açıcı olmadığı gibi, taşeronlaşmayı önlemediği gibi, tam tersi, taşeronlaşmayı yaygınlaştıran bir yasa burada görüşüldü.” Çok net.

BAŞKAN – Hangi maddeler?

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Aynen öyle Sayın Başkan. Yani bu söylediklerimiz kelime kelime kanıtlarıyla dolu, herkes burada mutabık. Yani siz hâlen burada o konuları değerlendirmiyorsanız yazık olur.

BAŞKAN – Bir şey söylemiyorum. Sayın Bakan cevap verir zaten.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Şimdi, üç konfederasyon nereye gitti? Sayın Başbakana niye gitti? “Eski hâlinde kalsın, aman. Yani yenisini istemiyoruz, yeni düzenlemeden vazgeçtik. Daha kötüsü olmaması konusunda şu mevcut kalsın.” denildi. Yani iyileştirme mi oldu, bir tedavi mi oldu? Bunu onun için söylüyorum. Siz müdahale ediyorsunuz. Sayın Bakana onun için soruyorum. Hazır geldi Sevgili Bakanım yani ona söylüyorum. Bu konuda tepkilerin olduğunun bilinmesini istiyorum.

İkincisi: Arkadaşlarımızca burada sürekli “Madenle ilgili ayrı görüşülsün.” diye dün, daha önce alt komisyonda “Maden konusuyla ilgili düzenlemeler ayrı, diğerleri ayrı olsun.” diye ifade edildi. Siz hazır geldiniz, bir kez daha burada söylemek istiyorum; Sevgili Bakan, özellikle burada yapılan bu palyatif düzenlemeler bu süreci tedavi etmeyecektir. Sizden daha önce İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Yasası çıkarken bunları ifade etmiştik, dedik ki bu, bu süreci onaracak bir yasa değil. Şu anda, siz de biliyorsunuz ki bu sürecin dışında, aşağı yukarı yetmiş üç günde bir 301 insan ölüyor ve bu getirilen şu andaki pansuman tedavilerin hiçbirisinde iş kazalarını, iş cinayetlerini önleyecek bir düzenleme bu yasanın içerisinde yer almamaktadır. Daha önce -torba yasa diye hep geliyor- bizim de bu konuda getirdiğimiz torba yasa önerileri var.

Biraz önce arkadaşlar ifade ettiler Sayın Bakan, emeklilikte yaşa takılanlar, bu Türkiye’nin kanayan yarasıdır. Dün buradaydılar arkadaşlar. Daha önce, bize, sorduğumuzda bazı rakamlar verildi. İşte, dengeleri bozacak diye, “380 bin, 400 bin kişi hemen işte, emekliliğe hak kazanacak.” diye. Geçen de Sayın Çetin bunları sorduğunda bu sayının 140 bin falan olduğunu, hatta bunun daha aşağıda bir rakama dönüştüğünü hep beraber biliyoruz. Şu anda Sayın Bakanım, intiharlar başladı. Tek tek, emeklilikte yaşa takılanlar intihar ediyorlar, mektuplar bırakıyorlar ve diyorlar ki: “Bu intiharımızın ve ölümümüzün nedeni Hükûmetin uygulamalarıdır.” “Hükûmet benim ölümünden sorumludur.” diye mektup bıraktılar. Bu mektuplar da bizde belgeli olarak duruyor, yazmış vatandaş, intihar etti. 4/C’lilerden intihar edenler var. Dolayısıyla, bu alanda iyileşmeler yapılacağı yerde, tam tersi, geriye dönen, geriye giden düzenlemeler var. Burada birkaç süslemeyle, Maden Yasası’ndaki nispi şeklindeki birkaç düzenleme dışında aslında içimizi karartan, vergi affında, sosyal güvenlik alanında yapılan birçok değişiklikler üzerimizi, içimizi karartan bir noktada.

Şimdi, hazır buradayken Sevgili Bakanım -ve sizin olmadığınız bir dönemde burada barajları çok konuştuk- şimdi getirilen düzenlemede yine bir mutabakatla yüzde 1 baraj sistemi korunuyor. Bunu, kürsülerde defalarca, siz de biliyorsunuz, bu hiç de... Yani sendikacılık sürecimizde de bunu söyledik, bunları kürsüde de söyledik, bu komisyonlarda da söyledik; bu yüzde 1; yüzde 10’un üzerinde dedik, anlatamadık. Yani yüzde 2, yüzde 3 uygulanması hâlinde zaten şu anda sendikaların yüzde 50’si barajın altında kalır, hiçbirisi barajı falan aşamaz; 53 tane sendikadan 20’sinin ancak barajı aşabilecek nitelikte olduğunu söyledik. 1950 yılından önce kurulu sendikalar var. Örneğin deri iş kolunda TÜRK-İŞ’e bağlı DERİ-İŞ Sendikası, şu anda barajı aşamıyor. Siz her vurgunuzda şunu söylediniz: “Bunlarla ilgili bir düzenleme yapacağız. Bu, en azından dört beş sene nefes alacak, en azından barajı aşanlar açısından böyle bir imkân tanıyacağız.” dediniz. Bütün yasa görüşülürken bunlar ifade edildi. Şu anda altı yedi tane sendika, yılların sendikası yani yeni şekillenmiş sendikalarından bahsetmiyorum, dün kurulmuş tabela sendikasıdan bahsetmiyorum, yıllarca toplu sözleşme yapmış, SOSYAL-İŞ Sendikası -işte, Başkanı burada- metrolarda örgütlü, yıllarca sözleşme yapıyor, yıllarca bu alanda örgütlü sendika, şu anda sözleşmesiz noktaya doğru dönüşüyor. NAKLİYAT-İŞ Sendikası, yıllarca ambarlarda sözleşme yapan sendika. Yani tek tek TUMKA-İŞ’i, Devrimci SAĞLIK-İŞ’i falan saymayayım.

Şimdi, buralarda, ciddi anlamda bunları yaparken, şu yasaları yaparken Sayın Başkan, yani en azından bunları gerçekten ortadan kaldıran, ortadan kaldırırken de yasayı doğru yapan bir noktada olalım, Anayasa Mahkemesine bunları taşımayalım. Bu yapılanlar Anayasa’ya aykırı. Sayın Bakan diyor ki, örneğin işçi sağlığı ve iş güvenliğiyle ilgili, izliyoruz hep beraber “Yasa, ILO sözleşmelerine uygun.” Böyle söyledi hep, bütün Komisyon görüşmelerinde, bütün Meclis görüşmelerinde. Peki niye o çekince duruyor hâlen ILO sözleşmesiyle ilgili? O çekinceniz niye hâlen devam ediyor madem uygun, madem her şey ona uygun yapıldı bu yasalarda? O çekincenizi hâlen niye devam ettiriyorsunuz ILO sözleşmesiyle ilgili? Niye hâlen orada ısrar ediyorsunuz? Buna benzer, ILO sözleşmelerinin yaşama geçmesi açısından, biraz önce söylediğim taşeron uygulaması açısından, emeklilikte yaşa takılanlar açısından, 4/C uygulamaları açısından... Sevgili Bakanım, bunlara ilişkin sorumlu değil misiniz? Ya yargı kararını uygulamiyorsunuz Sevgili

Bakan. Ne yapacağız yani bu ülkede yargıya da güvenmeyeceksek nereye güveneceğiz? Yargı kararı ortada, Yargıtay kararı ortada, kesinleşmiş kararı uygulamasanız, siz Hükümet olarak uygulamasanız millettten nasıl bekleyeceksiniz? Yargı kararları, adil yargılama, bu yargı kararlarına herkes uymak zorunda. Hani nerede? Niye uymuyorsunuz? İki yıldan beri ortada Karayollarıyla ilgili kararlar var, Bursa Üniversitesiyle ilgili kararlar var, Çanakkale Üniversitesiyle ilgili, Dokuz Eylülle ilgili bir sürü kararlar var, bir sürü yargı kararları var. Bunlara uymayacaksınız, şimdi hile yoluyla onu da değiştiren bir düzenlemeyle topu taca atacaksınız, bunlar yazık... Yargı kararlarını uygulamamak gibi bir yanlışlığı bir an önce ortadan kaldırma durumundasınız. Niye şimdi sendikalar bugün muvazaalı olsa bile bu eski hâline dönmek istiyorlar? Çünkü en azından yargı, en azından hukuk bu haksızlığımızı giderir diye. Onu da uygulamayacaksınız o zaman hiçbir şeye yaramaz bu yaptığımız kanunlar diyorum.

Ben hepinize çok teşekkür ediyorum. Sayın Başkanın da anlayışına çok teşekkür ediyorum, sağ olun.

BAŞKAN – Biz teşekkür ederiz Sayın Çelebi.

Evet, Abdulkerim Bey, buyurun.

ABDULKERİM GÖK (Şanlıurfa) – Sayın Bakanım, bir kez daha geçmiş olsun. Allah'tan acil şifalar diliyorum.

Çok değerli Komisyon üyeleri, kıymetli basın; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum. Ben aslında cevap olsun diye söz almadım. Birkaç konuda görüş ve düşüncelerimi ifade etmek istiyorum. Şimdi, tabii, kamuoyunda tartışılıyor, “Bu bir vergi affı mı değil mi?” Bunu tartışmak lazım ve bugüne kadar yapılmış olan birçok düzenleme de bu manada hep tartışma konusu oldu. Vergi affı olabilmesi için verginin bizzat kendisinden vazgeçmemiz gerekir yani kamuoyunda kullanılan ana paranın kendisinden vazgeçmemiz gerekir ama hepimiz biliyoruz ki ana para reel manada enflasyona bağlı olarak yenilerek devam eden bir süreç ve bundan herhangi bir şekilde vazgeçilmiyor. Tabii, bu, bir akademik hayatın da tartışması aslında. Çok eskilerden tartışılıyor, bu anda da tartışılıyor kamuoyunda. Bir algı yönetimiyle eğer illaki “bir vergi affıdır.” diyecekse ona söyleyecek bir şeyimiz yok zaten.

Bir diğer konu da, torba kanun iktidarlarımız öncesinde de aslında başvurulmuş bir yöntem. Dolayısıyla torba kanunlar bugüne kadar ilk olmadı, son da olmayacak. Bir taraftan torba kanunun ilgili maddelerinin çok olduğunu söyleyeceğiz, dile getireceğiz, bir taraftan da sosyal hayatın, ekonomik hayatın toplumsal dinamikleri göz önünde bulundurarak “Şu kanun maddelerine ilişkin düzenlemeler de gerekli.” dediğiniz zaman, işte orada şöyle bir mantık çıkıyor o zaman: Dönüp baktığımızda AK PARTİ iktidarları öncesinde daha çok toplumsal hayat, dinamik hayat, ekonomik hayat, politik hayat bu anlamdaki düzenlemeler yasal manada âdetâ toplumun bir iki adım gerisindeydi çünkü şu anda belki anlamakta, belki bunu oturtmakta bir yere doğru zorlanıyor olabiliriz ama biz biliyoruz ki AK PARTİ iktidarlarıyla beraber yasal düzenlemeler toplumun en az bir adım önünde gitmektedir. Şimdi tabii ki burada yapılan kanunlar ve düzenlemeler eğer ki toplumun gerisinden gelirse orada sıkıntı vardır ve AK PARTİ iktidarları öncesinde de bu sıkıntıları gördük. Ondan dolayı torba kanunda belki 110 madde, belki 150 madde... Çünkü arkadaşlarımız bu kanun maddelerine ilişkin olmasını istedikleri kanun maddelerini de öneriyorlar.

MUSA ÇAM (İzmir) – Yetmez 300 olsun.

ABDULKERİM GÖK (Şanlıurfa) – Dolayısıyla onları da göz önünde bulundurduğumuzda doğal olarak belki bu 200 maddeyi de bulabilir.

MUSA ÇAM (İzmir) – 500 olsun hocam.

ABDULKERİM GÖK (Şanlıurfa) – Onun için, toplumun eğer ihtiyaçlarını karşılıyorsa burada bir sıkıntı yok. Ve şunu söylemekte fayda görüyorum: AK PARTİ iktidarları hiçbir zaman seçim ekonomisine ilişkin yatırımlar doğrultusunda yasal düzenleme yapmadı. Bu konuda bana göre bir hakkı teslim etme adına söylemekte fayda var ve bu torba kanun hiçbir zaman Cumhurbaşkanlığına ait bir yatırım kanunu, torba kanun da değildir, böyle bir şeye ihtiyacımız da yok, anketler ortada. Dolayısıyla nerede, ne sonuç çıkaracağımızı ifade ederken bir hakkı teslim etme adına da bunu söylemekte fayda görüyorum.

Bir diğer konu: Özellikle burada vurgulanmak istenen kanunun içeriğine ait, mantalitesine ait eleştiriler yapıldı. Bunlar tartışılabilir, bunlar konuşulabilir. Kanun tekniğine ait olan düzenlemelerle ilgili eleştiriler yapıldı. Bunlar konuşulabilir ve toplum açısından da, belki bizim bürokratlarımız açısından da bir yol gösterici manada önünü açmış olabiliriz. Onun için toplumun temel dinamikleri açısından toplumun ihtiyaçlarını karşılayacak bağlamdaki bütün düzenlemeleri toplum açısından ve sosyal dinamikler açısından bunları hayata geçirme noktasında kanun koyucu bütün bu teknikleri göz önünde bulundurarak düzenlemeleri yapar anlamındaki eleştirileri de yerinde buluyorum.

Bu görüş ve düşünceler doğrultusunda torba kanunun ülkemize, milletimize, iş hayatına hayırlar getirmesini diliyorum, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Gök.

Sayın Kaplan.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, geçmiş olsun. Zor bir döneme denk geldi her şey. Fakat iki haftadır burada bir çalışma yapıyoruz. Haklı mazeretinizi biliyor kamuoyu ama konu Soma olunca, 301 büyük acımız olunca... İki sorumlu bakanlık var bu konuda; birisi Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığıdır mevzuata göre şu an -ruhsat, çalışma yöntemleri, bilmem ne açısından- diğeri de iş güvenliği ve sağlığı açısından Bakanlığınızdır.

Bu konuda ilk günden bu güne hep şunu söyledik: “Bizi bürokratlarınızla baş başa bırakmayın.” Mazeretiniz vardı. Enerji Bakanının mazereti neydi de gelmedi şu ana kadar anlamış değiliz. Biz, bir yetkili, sorularımıza cevap verecek bir yetkili bulamadık. Ulaştırma Bakanını getirdiniz koydunuz buraya. Komisyon eski başkanımız.

Bu kadar önemli bir konuda alt komisyonda hızlı bir şekilde bir çalışma yapılıyor. Bu alt komisyonda ben de vardım, şöyle bir baktım, torba tasarıda... Ki torba diye bir şey yoktur İç Tüzük'te arkadaşlar. Biliyorsunuz İç Tüzük'te temel kanun var 91'inci maddede ve 91'inci maddedeki temel kanun üzerinden ancak bir konuda, örneğin Türk Ticaret Kanunu, Türk Ceza Kanunu ve tek maddeli Avukatlık Kanunu veya Sendika Kanunu -sendikacılarla ilgili- bunlar olabilir ama torba kanun olmaz. Torba kanun ancak Meclis Başkanlık, Danışma Meclisinin bütün partilerin oy birliğiyle olur. Onun için torba kanun olayı, hem İç Tüzük'e hem Anayasa'ya aykırı; tamamen Hükûmetin getirdiği İç Tüzük'e de, Anayasa'ya da, Hukuka da, kurulan Meclis komisyonlarına da son derece aykırı, saygılı olmayan bir yaklaşım tarzıdır. Bu torba kanun rezaletini, iki dönem Mecliste dört parti grubunun yer aldığı iktisatçı millîetvekilinden oluşan Uzlaşma İç Tüzük Komisyonunun bir üyesi olarak söylüyorum, bu rezaleti demokratik hiçbir ülkede görmedik, açık söylüyorum bu rezalet hiçbir demokratik ülkede yok. Sadece uzlaşma olan bütün partiler genellikle ikili, üçlü sistem, dördü sistem var Amerika'da, İngiltere'de, Fransa'da, İtalya daha farklı. Uzlaşma olunca olur. Burada uzlaşma yok. Üç parti grubu, muhalefet olarak biz isyan ediyoruz. Kanun tekliflerimizi İç Tüzük 35'e göre getirmediler. Kanun tekliflerini getirdi Komisyon. Komisyon kanun tekliflerinin sahiplerini davet edip burada “Ne diyorsun?” demedi. Şu an üst komisyonda dahi Başkanlık Divanı kanun teklifi sahiplerini çağırması değil. (Gürültüler)

Sayın Başkanın keyfi yerinde maşallah. Dün sizi zor durdurduk zaten. Başkanlık...

BAŞKAN – Çalışma saatleriyle ilgili bir önerge hazırlıyormuş arkadaşlar “On sekiz saat” diye de, ben de imzalayayım diyordum.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Yok otuz sekiz saat yaparsanız size uyar belki.

BAŞKAN – Yok yok, Mecliste sadece Mecliste.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Şimdi kanun tekliflerinin sahipleri yok. Bize liste verdiniz. Bu listede kanun tekliflerinin sahipleri var, bu listede bizim partimizin teklifleri var. Bu, maden işçileriyle ilgilidir, taşeron yasasıyla ilgilidir, kıdem tazminatıyla ilgilidir, değişik konularla ilgilidir. Şimdi bunların hiçbirini yapmadınız. Sonra 13 tane bakanlığı, bakın, Sayın Bakan, 13 bakanlığı ilgilendiren bir tasarı getirdiniz. Burada yazıyor raporda. Teker teker başlıyor Çalışma Bakanlığından Millî Eğitime, Turizm Bakanlığına kadar geliyor, burada yazıyor. Sonra çağırdığınız kurumlara baktık, Hazine Müsteşarlığından falan filan başlıyor TÜİK, çağırdığınız kendi kurumlarınız var. E, zaten onların burada mecburen olması gerekir. Buraya çağırılması gerekenler STK'lardır; iş, emek, işçi, işveren konfederasyonlarıdır, sendikalar, odalardır, barolardır. Fakat bunun da çağırılmadığını gördük ve uyardık. Zorla daha sonra lütfen Başkanlık Divanımız çağırdı çünkü Başkanlık Divanımız sadece AKP'lilerden oluşuyor. Buraya eğer STK'ları çağırmasanız ve burada 3 işçi konfederasyonu çıkıp “Bizim cuma günü haberimiz oldu.” Derse ve bunun üzerine...

BAŞKAN – Hepsini burada STK'ların, konfederasyonlar da burada.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – STK'lar burada da Başkan, sınırlarime dokunma! Burada kendileri açıklamadı mı “Cuma günü bu tekliften, tasarıdan haberimiz oldu öğrendik.” diye.

Demediniz mi arkadaşlar? Burada 3 konfederasyon temsilcisi, lütfen ayağa kalkın, söyleyin, siz burada söylemediniz mi, karşı çıktığınızı söylemediniz mi?

BAŞKAN – Konfederasyon... Şimdi bakın...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Karşı çıktığınızı söylemediniz mi? 1, 10, 11, 12, 13 maddelerine karşı olduğunuzu Başbakana söylediğinizi söylemediniz mi?

KONFEDERASYON TEMSİLCİSİ – Dedik.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Ondan sonra patronlarla görüştünüz. İşveren sendikaları var mı burada?

BAŞKAN – Şimdi...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Bırakın şimdi Başkanım, müdahale etmeyi bırakın. Bırak konuşmamı tamamlayayım.

BAŞKAN – Hayır, “Çağırılmadı.” dediniz de ben “Burada.” dedim.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Bana müdahale etme Başkan!

BAŞKAN – “Burada.” dedim.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Beni iyi biliyorsun, yedi senedir nasıl burada konuştuğumu.

BAŞKAN – İyi de siz “Çağırılmadı.” diyorsunuz.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Çağırmadınız.

BAŞKAN – Buradalar.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Burada cuma günü öğrendiler, kendileri toplantıya...

BAŞKAN – Ne zaman öğrendiği...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Başbakana gittiler, sonra geldiler.

BAŞKAN – Milletvekili arkadaşlarımız da cuma günü öğrendi bugün toplanacağımızı. Yapmayın yani!

HASİP KAPLAN (Şırnak) – O kadar demokratiksiniz ki...

BAŞKAN – Ne yapacağız, toplantı günü belli olmadan mı çağıracağız?

HASİP KAPLAN (Şırnak) – ...demokrasinin sadece parmak hesabı olmasından başka bir anlayışınız yok.

BAŞKAN – Şimdi bakın, Sayın Kaplan...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Katılımcılık yok, çoğulculuk yok, ortaklaşma yok, fikir alma yok, hiç konuşma yok.

BAŞKAN – Sayın Kaplan, ama lütfen ya!

SADIK BADAĞ (Antalya) – Görüşlerinizi anlatın, tamam, dinliyoruz ama bunlar doğru değil. Yapmayın ya!

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Doğru değil.

Her birisini üçer beşer dakika dinlediniz bakın ve hiçbirisinin dediğini yapmadınız. (Gürültüler)

BAŞKAN – Lütfen yani bu...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Taşeron yasasıyla ilgili bütün itirazlarını reddettiniz.

Neyse.

BAŞKAN – Neyse, burada Sayın Bakan onlara cevap verecektir zaten. Ben, yalnız, burada sadece Komisyon Başkanlık Divanı olarak görevimizi yaptığımızı belirtmek istiyorum. Sadece o kadar.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Sayın Başkan, siz Komisyon Başkanıınız, biz sizi uyardık, KESK’i, TMMOB’u, Tabipler Birliğini, baroları...

BAŞKAN – Hepsi geldi, çağırdık.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Biz itiraz ettik, talep ettik ve siz çağırdınız.

BAŞKAN – Tamam.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Soruyorum size: Sizin hangi anlayışınız, zihniyetiniz bir kamu emekçi konfederasyonu çağırılmayı izah ettiriyor?

BAŞKAN – Öyle bir şey yok ki.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – TMMOB gibi 60 bin, 80 bin üyesi olan ve Soma işçileriyle ilgili maden odalarının da üyesi olduğu bir yeri nasıl çağırılmazsınız?

BAŞKAN – Madenciler Derneği dâhil Türkiye’nin hepsi buradaydı. Yapmayın!

HASİP KAPLAN (Şırnak) – İş sağlığıyla ilgili her türlü sağlığı konuştunuz...

BAŞKAN – Neyse.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – ...Türk Tabipleri Birliğini niye çağırılmazsınız?

Bu sizin demokrasinizin zihniyet olarak kılığını gösterir. Çoğulcu, ortaklaşmacı, dayanışmacı, müzakereci bir yanınız yok. Dayatmacısınız bu oy çokluğunuza dayanarak.

BAŞKAN – Siz de çok ön yargılısınız. Burada sınırsız konuşma imkânı veriliyor herkese.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Bakın, ben ön yargılı değilim, ben gerçekçiyim.

BAŞKAN – Peki.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Ben bütün ülkelerde bu komisyonları tek tek gezdim, çalışmalarını izledim, gördüm. Bir tek burada, Türkiye'ye mahsus, AKP'ye mahsus bir Komisyon çalışması var. Şu İç Tüzük'ü çiğniyorsunuz, Anayasa'yı çiğniyorsunuz. Açık söylüyorum, Anayasa'ya aykırı düzenlemeler koydunuz.

Ve bakın, burada 61 maddelik bir tasarısı geldi Hükûmetin. 13 bakanlık dedik ve burada 3 temel konu öne çıktı. Birisi, Soma'da 301 işçimizin feci bir şekilde yaşamını yitirmesi. Bu torbayla ilgili kamuoyuna yaptığınız ilk açıklama "Soma işçileriyle ilgili torba kanun indiriyoruz." oldu. Çalışma saatlerini, emeklilik saatlerini kısaltarak ama taşeronlaşmaya zerre kadar dokunmayarak, hatta kurumsallaştırarak.

Beni sabah evden gelirken Soma işçileri aradı Sayın Bakanım, Soma işçileri beni aradı sabah gelirken. Hâlâ bir kuruş para ödemediğiniz, farkında mısınız? Peki, Allah aşkına, bu IŞİD'e, El Nusra'ya... Hükûmetiniz El Nusra'yı 16 Haziranda terör örgütleri listesine almıştı, çıkardı. Kamuya yararlı dernek midir bu örgütler? Sizin Hükûmetiniz bunlara ne kadar para yardımı yaptı, açıklar mısınız, El Kaide, El Nusra ve IŞİD'e? Yani Soma işçilerinin ailelerinin, bebelerinin bu örgütler kadar kıymeti yok mu Allah aşkına?

Şimdi biraz vicdan konuşacağız, insanlık konuşacağız. Siz niye... Bugüne kadar düzenleme yapamadınız diye ikramiye mi ödeyemediniz? Düzenleme olmadı diye bilmem neyi mi yapamadınız? Yani Hükûmetin kararname çuvala mı giriyor vatandaş, mağdur işçi, emek kesimi söz konusu olunca? İsteddiğiniz anda bir kararname çıkarabiliydiniz, torbaya da gerek yoktu, bizi kullanmanıza da, Meclisi kullanmasına da, bu kadar masraf yapmanıza da gerek yoktu. Çıkarın bir kararname, siz kendinizi de yormayın, bizi de yormayın. Zaten kararnamelerinizi de çıkarıyorsunuz, üç senedir hangisini Meclise getirip tartıştınız? Anayasa diyor ki: "Kararname çıkar, Resmî Gazete'de yayınlanır, sonra tartışılır." Siz tartıştınız mı? Yok.

Şimdi, burada 3 işçi... Konfederasyonun getirdiği 4-5 tane madde vardı. Sonra Başbakan işverenlerle görüştü. Niye durdunuz, teliflerini reddettiniz? Sayın Bakanım, sizi yakaladık, kusura bakmayın. On gündür bürokratlarınızın gözlerinin içine bakıyorum, edecek iki söz söyleyemiyorum. Muhatap bulamıyoruz. Şimdi buradan şunu söylemek istiyoruz: Sayın Bakan, Soma'da madende ölen işçi kardeşimiz sizi Şırnak'ta bir hafta arayla... Bidonla inilen, bidonla, halatla, çıkırıla, TMMOB'un, heyetin gidip incelediği ve TKİ'ye ait, devlete ait, Hükûmetin emrinde olan havzaları valiliğe redevansı kaç teslim ettiniz? Bunu özel kişilere kaç yıllığına, kaç üzerinden redevansla verdiniz, devlet payı nedir orada? Ciner Grubuna o kömürleri kaçla verdiniz? Ciner Grubuna, ünitelerine 3 tane termik santral ruhsatı verildi. Onlara temin edilecek kömürü temin edecek olan taşeron firmalara devlet ne kadar verdi? Ve Sayın Bakanlığınız Şırnak'ta her gün birisinin bidonla ölüsü çıkarılırken ne yaptı, siz ne rapor düzenlediniz? Ruhsatsız mı, denetimsiz mi, müfettişleriniz yok mu orada, Bakanlığınız yok mu orada, Şırnak'ta Hükûmet yok mu kardeşim, Hükûmet yok mu? Köylerini yaktınız, evlerini yaktınız, başlarına çökttünüz. Önce kuyulara atıldılar 90'lı yıllarda, asit kuyularına, şimdi kömür ocaklarındaki kuyulara atılıyorlar. Soma'daki işçiyle Şırnak'taki işçinin kaderi arasında bir fark yoktur arkadaşlar. 2 bin metre derinlikte Soma işçisiyle 200 metre derinlikteki Şırnak işçisinin kaderi birdir ve Hükûmet bu taşeronları koruyorsa bu özel sektörü özendirme değildir, bu cinayeti özendirmedir, iş kazalarını özendirmedir. İş kazaları konusunda tedbirsiz, ruhsatsız, izinsiz, denetimsiz, "Bırakın yapsınlar, bırakın geçsinler." tarzı 1900'lerin ocak çalıştırma anlayışıdır.

Şimdi soruyoruz: Taşeronlarla ilgili çalışma yapıyorsunuz, 2 milyon işçi var kamu kesiminde, niye taşeron yasasını ayrı getirmediniz Sayın Bakan, niye maden kazasıyla ilgili, Soma'yla ilgili bölümü ayırmadınız? Şimdiye kadar 10 defa daha Meclisten geçirirdik, paralarını alırdı mağdur aileler, çocuklar. Niye ayırmadınız, niye torbaya koyup bu acıları istismar edecek, suiistimal edecek diğer maddeleri bunun içine attınız? Bunun alakası nedir?

Bu torba zihniyeti çok tehlikeli bir zihniyettir arkadaşlar. Para için pazarlık etme, kadro için pazarlık etme, acıları başka türlü, başka kesimlere peşkeş çekme, bu çok etik bir duruş değildir, ahlaki değildir, çok acı bir duruştur bu. Çıkıp "Bu torbada, Soma'daki işçilere, ölenlere ve ailelerine biz otuz altı saat çalışma şeyi getirdik." diyeceksiniz.

Maden sektöründe çalışan 50 bin kişi ne olacak Sayın Bakan? Sadece kömürde mi 2 bin metreye iniliyor, bakırda inilmiyor mu? Artvin sizin memleketiniz değil mi? Memleketinizin altındaki tünellerde yaşayan işçiler de işçi değil mi? Artvin sizin memleketiniz. Sizin memleketinizde de her gün HES barajları kurulmuyor mu? Yani şimdi sizin memleketiniz de delik deşik olmuş, tıpkı Şırnak gibi. Ha, bizde kömür var, sizde bakır var.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Bakan önce Bursa'ya, sonra Urfa'ya iltica etti!

HASİP KAPLAN (Şırnak) - Bakın, Başbakanın memleketi Rize'nin derelerinde aynı şeyler oluyor. İşte, biz, bunun için "Enerji Bakanı niye gelmiyor?" diyoruz, mazereti nedir, niye gelmedi? Hadi, sizin gerçekten sağlık mazeretiniz belli. Enerji Bakanı bir gün için teşrif etmez buraya, niye?

Şimdi, buradan çıkacak torba kanun Meclise gelecek, ramazana kadar çıkaracaksınız. Soma işçilerinin çalışma sürelerini otuz altı saate indirdik. Ondan sonra da emeklilik yaşını 50'ye indirdik.

Sayın Bakan, tehlikeli iş kolunda dünyanın neresinde 65 yaşında emeklilik vardır, bana söyler misiniz? Rizikolu olan maden ocaklarında hangi ülkede 65 yaş emeklilik vardır, bana söyler misiniz? Bu ilkel duruş bir tek bizde var. Şimdi bunu bir iyileştirme olarak sunabilir miyiz? Niye buralarda sendika yoktur? Sendikal hak ve özgürlüklerin güçlendirilmesi, belli riskli iş kollarında sendikal hak ve özgürlüklerin mecburiyeti niye sağlanmaz?

Ben Maden Komisyonunda çalıştım Sayın Bakan, 20 vilayet, 200 ilçeyi gezdim, 1.500 işçinin çalıştığı bir maden şirketinde sendika olmadığını gördüm, sendika yoktu arkadaşlar ve Hükûmetinize destek veren bir işverendi ve Hükûmetinizin özelleştirmeye kendisine yer teslim ettiği bir yerd. İnsanın vicdanı sızlar, 1.500 işçi... Bir sendika olmaz mı arkadaşlar ve "sendika" diyeni anında işten atıyorlar.

Şimdi, iş güvenliği, iş denetimi olmadan bu nasıl olacak? Sonra, bunu şerbetlendirip mali aflara götürüyorsunuz. E, Cumhurbaşkanlığı seçimi var. Hani seçim ekonomisi yoktu? Sistemin çarkını biliyoruz, mağdur vatandaş, asgari ücretten dolayı mağdur, bakkal dükkânını kapattınız, küçük esnaf, çiftçiyi batırdınız, hep özel sektöre, hep özel sektöre teşvik... "KOSGEB" dediniz, "KOBİ" dediniz. Evet, olsun, kriz vardı. Küçük esnafı perişan ettiniz, Türkiye'yi AVM'lere çevirdiniz. Peki, bunlar elbette ki prim borcunu, sigorta borcunu, tarım endüstrisinde kimisi elektrik borcunu, kimisi bilmem... Şimdi, bunu Cumhurbaşkanlığı seçimi öncesine getirip genişletmek...

Bakın, sistem mağdurlarına biz hep sahip çıktık, karşı çıkmayız. Açık konuşayım, isterseniz bir milyon defa seçim propagandası yapın, seçim mağdurlarına getirilen aflar konusunda biz daha genişletilmesini isteriz ama primini, vergisini zamanında ödeyen de enayi yerine koyacak bir anlayışın karşısında dururuz. En az bir yüzde 10 indirimle ödüllendirilmesi lazım bu vatandaşın; bu bir yanı. İkinci yanı, kara para trafiğinde 17 Aralık operasyonunun içinde olanları da kapsayan bir sistemi bu torbaya dâhil etmek nasıl kabul edilir bir şeydir?

Arkadaşlar, Sayın Bakan; sizin partiniz soruşturma komisyonu istedi, Meclise geldi, kendi 4 bakanı hakkında, hani ayrı ayrı da oylatmadı, toptan, karar aldırdı, şimdi üye vermiyor. Sizin parti, sizin Hükûmetiniz niye istedi bunu? Hükûmetiniz mi "Komisyona üye vermeyin." dedi? Soruyorum, merak ediyorum çünkü bu torbayla çok yakından ilgili. Parti genel merkezi mi dedi yoksa "Tatil geliyor, Cumhurbaşkanlığı seçimi geliyor, öteleyelim, sonbaharda narlar olduğu zaman, incirler daha güzel olduğu zaman görüşelim" mi dediniz? Ne demek bu? Bu ne sorumsuzluk? Hem komisyon iste hem kurdur hem komisyonu çalıştırma hem de bu torbanın içine afları koy, ondan sonra git bu komisyona soruşturma yap.

Ben bir hukukçuyum, iyi bir ceza avukatıyım Sayın Bakanım, Allah kimseyi bana düşürmesin avukat olarak, iyi bir avukatım, bilirim bunları. Avukatken, davalar yürürken bazı hatırı sayılır kişilerin "Avukat Bey, bu dava bir sene uzarsa kanunu çıkarır kurtuluruz." diyen dönemleri de yaşadık 12 Eylül'ün hemen akabinde ve oldu. Bu torbada getirilen birçok afla yolsuzluklara mesruiyet kazandıracak bir yaklaşım tarzı var. Bu çok tehlikeli.

Bunun içinde, çok gereksiz, 61 madde 105'e çıktı Sayın Bakan. 105'e çıkan önergelerden size sadece birini okuyacağım. Bu önergeler matbu Sayın Bakan.

Mehmet Muş kardeşimiz nerede? Allah var, bereketi çok oldu bu torbada.

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) - Ben yardımcı olayım.

HASİP KAPLAN (Şırnak) - Bir dakika arkadaşım...

Sizin torbaya, tasarıya gelen önergeler böyle matbudur. Diyor ki: "Aşağıdaki tasarinin -931 sizin- madde nokta, nokta, nokta -madde belli değil- nokta, nokta, nokta... Ekonomi bilmem ne Bakanlığıyla ilgili şu fıkra eklenmiştir." Hangi madde belli değil, hangi nokta belli değil.

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) - Biz biliyoruz, sıkıntı yok.

HASİP KAPLAN (Şırnak) - Hangi şeydir belli değil ve 1 madde ekliyorlar, 1 maddenin içinde 17 tane madde var Sayın Bakan, 17 tane madde. Üşenmeden saydım, 5-6 tane böyle madde var. 1 madde ekleyip o maddenin içine 17-25 tane madde koyuyorsunuz. Bu hangi kanun sistematğinde var?

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Rekorumuz 34...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Teklif...

Sizin tasarı gümeye gitti Sayın Bakan, Hükûmetin tasarısı gitti, önergelerle dolan bir torbaya döndü, önergelerle doldu.

Şimdi, burada 5-6 tane Komisyon üyesi oturuyor, biz çalışıyoruz. Bir komisyon fabrikası, önerge fabrikası kurulmuş. Önerge fabrikasından ha bire önerge geliyor. Artık isyan ettik muhalefet olarak, "Olmaz." dedik bu, olmaz.

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Önerge fabrikası çalışıyor burada bak!

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Yüzlerce önerge, yüzlerce önerge Hükûmet tarafından geldi arkadaşlar.

RAHİMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Biz kendimiz çalışıyoruz, dışarıdan bizim için çalışan gönüllüler yok!

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Şimdi, burada bu bir çalışma sistemi değil, bu sağlıklı bir çalışma tarzı değil, bu sağlıklı kanun yapma olayı değil. Bu sağlıklı ise her biri kendi komisyonundan geçecek arkadaşlar. Siz Avukatlık Yasası'yla ilgili Adalet Komisyonuna niye gitmekten korkarsınız? Hükûmete yakışır mı bu? Bekir Bozdağ, yardımcınız, Başbakan Yardımcısı, Adalet Bakanı şimdi... Eğer Türkiye Barolar Birliğiyle bir hesabınız varsa, Anayasa Mahkemesi kararlarını baypas etmek için ve o yönetmelik konusunu bu konuda tartışma konusu yapmak için yapmayın bunu. Özel kanunu var, Avukatlık Kanunu, 1136, getirin kanunu, taslağınız var, getirin, istediğiniz gibi tartışalım.

Peki, Sayın Bakan, avukatlarla ilgili, kamu avukatlarının dilekçelerinde pul mecburiyetini kaldırılıyorsunuz. Devlet çok mu fakir, perişan, değil mi, bütçe açık? Yani kamu avukatlarının pulu davacıda olur, Hazine, Orman, belediye, hepsi olabilir ama siz kamu avukatının puluna göz diktiniz, puluna, pul mecburiyetini kaldırılıyorsunuz. Özel sektörde çalışan avukata pul mecburiyeti var yani köylüye var, vatandaşa var, hak arayana var, devlete yok. Yargıda boynuzları mı fazla devletin? Devletin ayrıcalığı mı var, kurumların ayrıcalığı mı var? Hukuk önünde ayrıcalıklı davacı, ayrıcalıklı davalı, ayrıcalıklı sanık mı var arkadaşlar? Böyle bir şey olur mu? Böyle bir ayrımcılık yaparak, Barolar Birliğinin kasasına giren parayı azaltarak bu kurumu zayıflatmayı düşünmek ne kadar küçük bir düşünce, ne kadar sığ bir düşünce, ne kadar ilkel bir düşünce. Bu ilkelliği yaparken ayrımcılık yapıyorsunuz, Anayasa'ya aykırılık yapıyorsunuz. Belediyenin mülklerine tedbir kararı, idari usul mü değiştiriyorsunuz? Bir haftadır yargı paketi, idari yargılama usulü Mecliste, Mecliste görüşülürken buraya madde koydunuz idari yargılama usulüyle ilgili. Bu nasıl bir zihniyet arkadaşlar? Aşağıda idari yargılama usulüyle ilgili kapsamlı istinaf mahkemeleri, ivedi yargılamalar her şey görüşülüyor. Oraya koymuyorsunuz, getirip buraya koyuyorsunuz, buraya, sırf, Danıştayın verdiği bazı kararları -HES'lerde, maden ocaklarında, kömür ocaklarında- birilerinin hayrına yapmak için. Bu, ahlaki bir duruş değil, bu, demokratik bir duruş da değil, bu, hukuki de değil, bu, evrensel hukuka da aykırı.

Sonra, "belediyelerin arsaları" kavramını "taşınmaz" yaptınız.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi, Sayın Başkan, gelelim taşınmazlarına: Surları satacak mısınız? Yandaşlarınıza 49 yıllığına mı vereceksiniz? Galata Kulesi'ni satacak mısınız Sayın Bakan? O taşınmaz oldu, Galata Kulesi taşınmaz. Topkapı Sarayı'nı satacak mısınız, devredecek misiniz, özel sektör daha iyi çalıştırır diye verecek misiniz?

BAŞKAN – Onlar, belediyenin değil bildiğim kadarıyla Sayın Kaplan ama neyse.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı arkadaşlar, Bakanlık da Hükûmete.

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Sayın Kaplan, hakikaten sizi özlemiştir, uzun zamandır sizi dinlemedik.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Onun dışında da, belediyenin elinde okullar var, yalılar var, kıyılar var, limanlar var, trenler var, vapurlar var, sayayım mı? Arkadaşlar, Beyazıt Kulesi'ni bile satarsınız bu şekilde.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sülün Osman sattı.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Ha, dersiniz ki: "Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı." 49 yıllığına, 99 yıllığına kiralama konusunda bir bakanlık tek yetkili değil ki hazine dışında.

BAŞKAN – Sayın Kaplan, ilgili maddelerde zaten detayını görüşeceğiz biliyorsunuz. Geneli üzerinde eğer toparlarsanız...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Şimdi, bakın, bu konuda çok net söylüyorum: İyi niyetli değil "arsaları" yerine "taşınmaz" olayını koymak.

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Çok iyi niyetli...

BAŞKAN – İlgili madde geldiğinde onun gerekçeleri filan tartışılır.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Hiç iyi niyetli değil.

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Çok iyi niyetli.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Ve şunu açıkça ifade edeyim: Bu torba kanunla her Meclis kapandığında yaptığınız bir klasiği tekrarlıyorsunuz. Tabii ki Mecliste de, çıkacağız, muhalefet olarak bunları söyleyeceğiz. Ama taşeron yasası konusunda, Sayın Bakan, sizin bir sözünüz var, kıdem tazminatı konusunda sizin bir sözünüz var, emek meslek örgütlerine verdiğiniz sözler var, buradalar, hiçbirisi uzakta değil. Bu torba kanunla...

BAŞKAN – Sayın Bakan bunlara cevap verecektir.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – V eremezsiniz.

Bu torba kanunla, onlara eskiyi aratır duruma getirdiniz. Gerçekten vahim bir durum söz konusu. Bu şekliyle bu torba kanun geçmemeli ve ilgili bakan kimse -Sağlık, Çalışma sizin konunuz, siz oturun. Aile, Sağlık Bakanlığı o gelsin otursun. Adaletle ilgili Adalet Bakanı gelsin otursun- bu torbanın torba bakanları da oturmalı burada, öyle, tek bakanı nöbetçi koyup değil. Her kanunun torba gibi...

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) - Bizim torba bakanımız yok ki.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Torba kanun olursa torba bakanı olur. Torbanın içinde kaç bakan varsa -13 tane saydım- 13 tane torba bakanlığı gelecek.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Torba bakanlığı kuralım.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Torba bakanlığınız yok.

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Efendim, bizim grup başkan vekilimizdi, torba kanunlardan sorumlu olmasa da Bakanımız...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Hayır, o zaman, Başbakan da genel başkandı.

Torba kanunda kaç bakanlık varsa her bakanlığın bakanlıkla ilgili görüşmesine bakanlık ve bürokratları gelsin.

BAŞKAN – Sayın Kaplan, teşekkür ederiz.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Olay budur Sayın Başkan.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ederiz.

HASİP KAPLAN (Şırnak) - Bizden hatırlatması.

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Biraz ara verelim, Sayın Bakanımız dinlensin.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Sadi Bey, seni de bakan yapalım.

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Torbadan sorumlu olabilir.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, saat 12.45'e kadar, on beş dakika, ara veriyorum.

Kapanma Saati: 12.25

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 12.51

BAŞKAN : Recai BERBER (Manisa)

BAŞKAN VEKİLİ : Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

SÖZCÜ : Vedat DEMİRÖZ (Bitlis)

KÂTİP : İlkur DENİZLİ (İzmir)

_____0_____

BAŞKAN – Komisyonumuzun değerli üyeleri, Sayın Bakanım, Komisyonumuzun 35'inci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Gündemimizde İş Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı Alt Komisyon Raporu ve metni bulunmaktadır.

Geneli üzerinde görüşmeleri yapıyorduk, kaldığımız yerden devam edeceğiz. Söz isteyen arkadaşlar var.

Evet, Sayın Çetin, buyurun.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım, Sayın Bakan, değerli kamu görevlisi arkadaşlar, değerli basın emekçileri, demokratik kitle örgütlerinin, sendikaların değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanımıza gerçekten, yürekten geçmiş olsun dileklerimi iletiyorum, sağlık diliyorum. Tabii, biraz evvel Sayın Kaplan da söyledi, sizi bu hâlinizle burada görmek belki görmek güzel ama bu hâliyle bizi üzüyor, istediklerimizi söyleyemeyeceğiz. Keşke bu işin asıl muhatabı olan Enerji Bakanı alt komisyon çalışmalarından bugüne kadar bir gün gelse de şu madenlerle ilgili sıkıntıyı bir dinleseydi. Sizin bürokrat arkadaşlarımız, Müsteşarımız, Bakan Yardımcımız, hepsi yeteri kadar bilgi sahibi oldular.

Ben esas konuya girmeden evvel Sayın Başkan, bu gece saat 06.08'de arayan Mehmet Uğur “ENKA işçisiyim, Irak'ta çalışıyorum; ne Büyükelçimiz ne Konsolosumuz ne bizi koruyacak herhangi bir kimse yok.” diyor. Telefonunu da vereyim: 964 750 778 59 09. Mehmet Uğur isminde bir işçi arıyor, feryat ediyor: “Bizi kurtarın, sesimizi duyun. Seni Kocaeli Milletvekili olduğun dönemden tanıyorum, telefonun da o zamandan kaldı. Erişebileceğimiz herkese erişmeye çalışıyoruz, çok zordayız.” diyor.

BAŞKAN – Necef'te mi? Ben de görüştüm, onun için söylüyorum.

İZZET ÇETİN (Ankara) - O nedenle bu önemli bir şey. Irak konusuna girecek değilim ama gerçekten Hükûmetin bir üyesi olarak bunu bilmenizde yarar var oradaki vatandaşlarımız zor durumda.

Sayın Bakan, şimdi, kusuruma bakmayın sizi üzmemek istemezdim ama muhatap olduk, geldiniz. Dün de belki öfkemizi biraz daha yatıştırmak için bizim Plan ve Bütçe Komisyonu eski Başkanımız, yeni Bakan arkadaşımızı gönderdiniz. Biraz kurnazca bir şey, biraz böyle ön alma ya da kontrol altında tutma gibi fakat Türkiye'nin gerçekleri çok ağır, çok acı.

Şimdi, yaşadığımız gerçeklere bir baktığımız zaman yüzümüz gülmez oldu ülke olarak son yıllarda. Her gün, hem çevremizde hem ülkemizde acılarla yatıp, acılarla kalkıyoruz. Gelecek kaygısı bütün herkesi etkilemeye başladı.

Tabii, çalışma yaşamı gibi zor bir alanın sorumluluğu uzun yıllardan bu yana üzerinizde. Bu alanda çok, pek çok eksiğiniz, aksağınız olmasına rağmen bu kadar aktif, bu kadar hızlı değişen bir alanı bence iyi idare ettiniz ama kazanan emekçiler olmadı hiçbir zaman, onlar hep kaybeden tarafınızda oldu. Laf la hep onları övdünüz, okşadınız, sevdiniz ama midesindeki lokmaya kadar aldınız ellerinden. Hani “Ekmeğin aslanın ağzında” derler ya siz onların midesindeki bile boşattınız.

Taşeron sistem diye bir sistem yarattınız 2002 yılında iktidar olduğunuzda. Kamuda yok denecek kadar az, özel sektörde doğası gereği ta ilk İş Kanunu' muzdan bu yana ülkemizde uygulanagelen bir kurum olmasına rağmen alt işverenlik, devriktidarınızda ana çalışma biçimi hâline geldi seyrettiniz, desteklediniz, teşvik ettiniz. Teşvikinizi de söyleyeyim: Bakanlar olarak ya da Hükûmet olarak, kurum kanunlarına özel hüküm koyarak oralarda ana çalışma biçimi yani devlet memurları eliyle görülmesi gereken asli işleri bile hizmet alımına zorladınız. Örneğin, Belediyeler Kanunu'nda 2004'te değişiklik yapıp, 2007'de yürürlüğe koyduğunuz norm kadro uygulamanızla “Nüfusa göre şu kadar memur, şu kadar işçi çalıştıracaksın, onun üzeridekilerde hizmet alımı yöntemiyle göreceksiniz işlerinizi.” denildiği için belediyeleri taşeronların insafına terk etti ister istemez belediyeler.

Diğer taraftan, özellikle Sağlık Bakanlığı olmak üzere, Bakanlıkta pek çok işler taşerona devredildi. Yani bugün gidin Ankara'daki kamu hastanelerinin başhekimlerinin sekreterlerinden başlayın, biyologlar, radyologlar veya değişik tıbbi mesleklerde pek çok insanın taşeron elemanı olarak çalıştığına tanıklık edersiniz. Gidin sorun hastanelere, ben hastane ismi vermek istemiyorum.

Tabii, bütün bunlar içerisinde siz dediniz ki: “Taşeron sisteminde çalışmak köleliktir.” Doğrudur, doğru da söylediniz; gerçekten kölelik. İşte bu Soma faciası bunun ne kadar taşınmaz boyutlara geldiğinin somut göstergesi oldu. Ama, o Soma faciasının üzerinden –yani, kelimelerimi seçerek söylemek istiyorum- faciada yaşamını yitirenlerin geride kalanlarının yaralarını sarmak varken onlar üzerinden Hükûmetin bu kanun tasarısıyla ne yapmak istediğini ben biraz sonra başlıkları itibarıyla söyleyeceğim. Onun için, bizim buna gönlümüz razı değil.

Az evvel bir önerge verdik Sayın Bakan, sizin samimiyetinize inanıyorum. Eğer Hükûmet de samimi ise, Plan ve Bütçe Komisyonu üyesi arkadaşlarım da Başkan da samimi ise gelin şu istismardan vazgeçelim. Bu tasarıdaki... Çünkü, bu tasarı 30 Mayıs'ta geldi ve 4'ünden itibaren görüşmelerine başladık; yedi tam gün alt komisyonda görüştük -tabii arada görüşmediğimiz günler var- ve bugün ayın 18'i oldu, yani neresinden bakarsan bak yirmi günden bu yana daha Plan ve Bütçe Komisyonundan geçmedi. Arkasından, Mecliste Genel Kurul süreci var ve arkasından, Cumhurbaşkanlığının onaylayıp, yürürlüğe koyma süreci derken Soma şu anda patlama noktasında. Televizyonlarda görüyoruz artık, işçi sokağa indi, sabır taşı çatladı çünkü istismar edildiğini gördü. İstismar edildiğini, onun üzerinden bir şeyler yapılmak istendiğini kavradı. O nedenle, biz Cumhuriyet Halk Partisi grubundaki milletvekili arkadaşlar olarak az evvel bir önerge verdik ve dedik ki önergemizde: “Bu kanun tasarısı içerisinde madenlerde çalışan, yer altında çalışan işçiler ile taşeron sisteminde çalışmayı düzenleyecek bu tasarı içindeki 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 14, 16, 25, 43, 44 ve 64'üncü maddeleri ayıralım, hemen bu mümkün, yolunu buluruz. Şimdi, öğleden sonra hiçbir şey görüşmeden bunu görüşelim ve adına da “Soma Kanunu” diyelim ve bunu hemen kırk sekiz saat içerisinde, bu hafta cumaya varmadan Meclisten de geçirelim ve -Soma'da o faciada 301 kişi yaşamını yitirdi- yeni can kayıplarına meydan vermeden hem kazalarda hem olaylarda, önlem olarak çıkaralım.” Biz buna hazırız ve diğer muhalefet partilerinin de hazır olduğunu sohbetlerimizden biliyorum; hemen, derhâl. Önergemiz elinizde Sayın Başkan. Dedik ki: “13 Mayıs'ta Soma'da meydana gelen ve 301 madencimizin ölümüne yol açan facia nedeniyle toplumumuzun gündemine oturan taşeron sorunu ve madencilerimizin çalışma koşulları ile maden emekçilerimizin haklarının geliştirilmesi sorunu görüşmekte olduğumuz tasarinın ana gerekçesidir.

Tasarı Türkiye Büyük Millet Meclisine sevk edildiğinde basın yayın organlarında ve siyasi iktidarın açıklamalarında “Soma tasarısı” olarak adlandırılmış, taşeron sorununa çare ve Soma faciasının yaralarının sarılmasını sağlayacak araç olarak sunulmuştur. Bu nedenle kamuoyunda bu konuda önemli beklentilerin oluşmasına yol açılmıştır. Kanun Tasarısı'nın Alt Komisyon görüşmelerinde verilen önergelerle, tasarı, amacından uzaklaşmış, amacını oluşturan düzenlemelerle hiç ilgisi olmayan, hukuk devleti ilkelerini zedeleyen, Anayasa'ya ve yasalara aykırı pek çok madde ve düzenleme eklenmiştir yani kabul edilmesinin mümkün olmadığı pek çok düzenleme eklenmiştir.

Soma faciasının üzerinden bugün otuz yedi gün geçti Sayın Bakan. Hayatını kaybeden ailelerin sorunları sözler verilmiş olmasına rağmen çözülmemiş, maden işçilerini koruyucu düzenlemeler ile yaşadıkları sorunların çözümü için gerekli yasal düzenlemeler devletin en üst düzeyinde söz verilmesine rağmen yerine getirilmemiştir.

Soma bugünlerde yeniden sosyal patlama noktasındadır. Soma'da hayatta kalan maden işçileriyle hayatlarını kaybeden madencilerin dul kalan eşleri ve yetim kalan çocuklarının yaralarını biraz olsun sarmayı amaçlayan tasarıdaki biraz evvel saydığım düzenlemelerin bir an evvel görüşülmesi için biz bu önergeyi verdik. Sizin de Hükûmet olarak katılmanızı ve iktidar-muhalefet bunu görüşüp bir an önce, diğerleri ne zaman gelirse gelsin, tartışırız, konuşuruz, ekleriz, çıkarırız ama bu acil olduğu için öne alalım. Değilse, maden ocaklarındaki sabır taşı çatlamak üzere.

Sayın Bakan, gerçekten taşeron sistemi üzerinde herkes durdu, çok fazla duracak değilim ama taşeron sistemde bu tip önlemler alarak o sistemi kalıcılaştırmak Türkiye'nin yararına değildir, işçilerin yararına değildir, çalışma yaşamının ve endüstriyel ilişkilerin hayrına değildir. Yapılması gereken iş, taşeron sistemi kamuda sonlandırmaktır. Yani devletin “temel kanun” diyebileceğimiz bir iş kanunu varken ona paralel taşeron kanunu ya da taşeron düzenlemeleri yaparak alt işverenleri himaye gibi bir yola başvurmak, devletin ve Hükûmetin işverenlerle birlikte, alt işverenlerle birlikte, taşeronlarla birlikte işçisinin karşısında, ona karşı cephe alması anlamına gelmektedir. Bu, sosyal devlet ilkeleriyle bağdaşan bir tutum, bir durum asla değildir.

Sayın Bakan, bu kanun tasarısında -pek çok arkadaşımız söyledi- taşeronla ilgili olumlu düzenlemeler var gibi gözükmesine rağmen... Yani onları ben size maddeler itibarıyla söyleyecek değilim ama işte, madencilerin kıdem şartı aranmaması, işten atılmaları hâlinde dava açabilmeleri için, iş güvencesi var olan, 30'dan fazla işçi istihdam edilen işletmedeyse yargı yoluna gidebilmesinin sağlanması, işverenlerin işçinin ücretini ödeyip ödemediğini kontrol yetkisi, iş yerinde iş sağlığı güvenliği önlemlerinin alınıp

alınmadığını kontrol yetkisi, onun iznini kullanıp kullanmadığını kontrol yetkisi, yıllık izinlerinin dörder gün artırılması doğru gibi gözüküyor, doğru. Yani bunlar biraz pozitif gibi yaklaşımlar ama kalıcı çözüm değil.

Hele şunun mantığını hiç anlamadım Sayın Bakan: Yani, biz diyoruz ki... Birkaç kez de gündeme getirdim bu Mecliste de Genel Kurulda da, getirmeye de devam edeceğim. Çalışma Bakanlığına hiç yakışmayan bir tutumla, Ulaştırma Bakanlığı, Maliye Bakanlığı olur vermesine rağmen, yargı kararlarına rağmen Karayollarında dava kazanmış 8 bin işçinin haklarını yargı kararı doğrultusunda teslim etmek yerine “Bu düzenlemeyi yapacağım.” diye Çalışma Bakanlığının diğer bakanlıkları da engellemesi hiç doğru olmamıştır. Bu, Çalışma Bakanlığına yakışan bir durum değildir.

Şimdi de, Sayın Bakan, diyorsunuz ki özellikle 7’nci maddede: İşçi, alt işveren işçisi kamu kurum ve kuruluşunda aynı işverende çalışıyorsa veya değişik kamu kuruluşlarında değişik alt işverenlerin emrinde çalışıyor ve kıdem tazminatı almaya hak kazanacak biçimde ayrılıyorsa bunun kıdem tazminatını ödemeyi kabul ediyoruz maddedeki düzenlemeyle. Kamudaki alt işverenin işçisinin kıdem tazminatını ödemesini devlet üstleniyor. Bu ilk etapta güzel gibi gözüküyor. Peki, 1936 tarihli İş Kanunu’ndan bu yana Türkiye’de taşeron sistemi var, kamuda da var, özeld de var. Büyük firmaların alt işverenleri pek çok. E orada çalışan da Türkiye Cumhuriyeti yurttaşı, kamu kurumlarında çalışan alt işverenler de yurttaş. Yani “yasaların eşitliği” ilkesine aykırı. Sen kamudaki alt işveren işçisinin kıdem tazminatını üstleniyorsun, diyorsun ki “O kamuda. Ben devletim, benim işçim.” E, özel sektördeki işçinin kıdem tazminatını nasıl alacağını garantisi nerede Sayın Bakan? Yani böyle bir ayrımcılık, birini görmezden gelme ayrımcılığı devletin yönetim şekliyle, sosyal devlet anlayışıyla örtüşen bir durum mu? Sonra, benim mantığımın almadığı, yani devlette işler iyi gitmiyor, dış politikamız iflas etmiş, içerde güvensizlik giderek artmaya başladı, gerginlik doruk noktasına doğru çıkıyor, siz işi gücü bırakıp – bakanlıklar- “Asıl işveren kim, alt işveren kim? Asıl iş, yardımcı işi biz belirleyelim.” diyorsunuz. Sendikalar “Olmaz.” dedi. “Ya sen de gel -konfederasyonlara- sizlerle birlikte belirleyelim.” Suç ortağı gibi. Bırakın asıl iş, yardımcı işi, yani dünyayı, Amerika’yı yeniden keşfetmeye gerek yok. Yasada, İş Kanunu’nun 3’üncü maddesinde bunların ne olduğu son derece iyi yazılmış. Buralarda alt işveren uygulamasının nasıl olacağı belli. Yani bunları sendikalarla bir arada görüşerek çözmek iyi gibi gözüküyor ama sendikalara düşen görev burada, kendilerini alt işveren, asıl işveren kim sorusuna muhatap olarak Hükümetle çalışmak yerine, Hükümetin karşısında, “Biz kamuda alt işverenle çalışmak istemiyoruz. Devletin asli işleri, memurlar, işçiler ve sözleşmeli, Anayasa’da 128’inci maddede yazılan metinde olduğu gibi görülür.” deyip size karşı direnmek varken yetki meselesi nedeniyle zorda kaldıklarından -biraz sonra ona da değineceğim- o barajlar meselesi nedeniyle ister istemez küçücük iyileştirmeler karşılığında bu sistemin kalıcılaştırılmasına konfederasyonlarımız da birer çivi çakmıştır. Onlar da işçilerin karşısında vebal altındadır sizinle birlikte.

Sayın Bakan, gerçekten bu kanun tasarısı “Soma kanunu” adıyla ya da Soma maden işçilerinin adına kamuoyuna sunuldu ama pek çok benzemezi bir arada topladı. Önce, ilk getirilen 60 maddelik tasarıda 18 kanunda ve 2 kanun hükmünde kararnamede değişiklik yaparken bu madde sayısı 106’ya çıkınca değişiklik yapılan kanun ve kanun hükmünde kararnamede sayı da 45’e çıktı. Ne ilgisi var şimdi? 13’üncü maddede 22 Eylül 2012’den önce 4734’e göre yapılan bir ihalede giderlerin büyük bir bölümü, yüzde 50’sinden fazlası petrol giderleri ise uygulanan petrol endeksi yerine TÜİK tarafından yayınlanan uygun bir endekse fiyat farkı aktarmanın bu tasarının içine konulması... Yani, hakikaten, baktığım zaman, biraz evvel, yani önceki günlerde de söyledik, 82’nci maddede var olan, özellikle son anda İç Tüzük hükümlerine, çalışma ilişkilerimize aykırı bir biçimde tasarıya giren... Ki bu, sizin Bakanlığınızın esas koruması altında olan devlet memurlarının, kamu görevlilerinin yer değiştirme, atama, terfi vesaire işlemlerinde “Hukuka uygun olmayan bir kamu tasarrufu nedeniyle yürütmenin durdurulması ve göreve iade davası açmasını iki yıl içinde uygulamam ama seni görevine değil, bilmem, emsal bir yerde uygulayım. Sana haksızlık yapan memur hakkında da dava açtırtmam, cezai ve idari yargı yolunu tıkarım.”

Sayın Bakan, bir hukuk devletinde bu olmaz, dün de söyledim. Hukuk devletinde yürütmenin her türlü işlem ve eylemi yargı denetimine tabidir. Yargı denetiminden kaçan bir iktidar demokratik bir iktidar değildir. Böyle bir iktidara, böyle bir düzene demokrasi denilmez. Böyle bir düzenin adı faşizmdir. Yani, eğer faşizme doğru yol alırsanız, bunu Soma işçilerinin, 301 işçinin üzerinden yapmaya kalkışmayın. Orada işçiler sorunlarına çözüm bekliyor. Yani “Faşizme giden yollar benim üzerimden döşensin.” demiyor size, böyle bir yetki vermiyor. Sonra, diyorsunuz ki gene 85’inci maddede: “4046 sayılı Yasa’yla yapılan özelleştirmelerde özelleştirmenin üzerinden beş yıl geçmiştse herhangi bir hüküm tahsis edilmez.” Ya, ne demektir yargı kararlarını uygulamam diye bir keyfiyet söz konusu olabilir mi hukuk devletinde? Anayasa’nın 138’inci maddesinde demiyor mu “Herkes yargı kararlarına uymak zorundadır.” diye, yasama da, yürütme de. Yani, böyle, yasalara, Anayasa’ya aykırı düzenlemeleri soma işçisine verilebilecek dört gün fazla izin ya da

işverenin işçi sağlığı ve güvenliği önlemlerini alıp almamasını kontrol yetkisi veyahut da kıdem tazminatının devlet tarafından ödeme garantisinin diyeti olabilir mi? Yani, böyle bir mantık, böyle bir anlayış kabul edilebilir bir...

Yine diyorsunuz ki 21'inci maddede: "Ekonomik ve Sosyal Konseye üye konfederasyonlar için 42 ve 43'üncü maddedeki o yüzde 2'lik ve yüzde 3'lük barajlar yüzde 1 olarak uygulanır." İlk etapta iyi gibi, baraj aşağıya çekilmiş gibi. Ben barajın nasıl etkileyeceğinde değilim ama Ekonomik ve Sosyal Konsey kuruluş yasasına göre her üç ayda bir toplanması gereken bir kurum, anayasal bir kurum hâline getirdiniz 12 Eylül 2010'da, reklamını yaptınız, en son toplantısını 5 Şubat 2009'da yaptınız. Siz "Toplayacağım." dediniz, son zamanlarda toplayabildiniz mi -kaçırdıysam özür dilerim- yakın bir zamanda? Ama, ben öyle biliyorum yani toplayamadığınız tahmin ediyorum, yanılıyorsam özür dilerim. Böyle bir kurum, işlevi olmayan, beş yıldan bu yana toplanmamış böyle bir kuruma "üye konfederasyonlar" diyerek bağımsız sendikaların toplu sözleşme ve örgütlenme hakları konusunda konfederasyonlara üye sendikalarından ayrı tutulması eşitlik ilkesine aykırıdır, ILO normlarına aykırıdır, imza koyduğumuz uluslararası sözleşmelere aykırıdır.

Sayın Bakan, yine hiç kabul edemediğim bir düzenleme. Arkadaşlar üst komisyona gelirken düzeltereklerdi. 43'üncü maddede bir kelime oyunu yapıyor, deniliyor ki: Malullerin, malul çocukların sağlık hizmetlerinden yararlanmasında malullüğün "ağır engelli" kelimesiyle değiştirilmesiyle yararlanma zorlaştırılıyor. Sosyal devlet, yurttaşın haklara erişmesini kolaylaştıran devlettir, zorlaştıran değil. Yani, böyle bir düzenlemede ısrarcı olunmasını da kabul edebilmenin olanağı yok.

Kadınlara 3 doğum için iki yıla kadar borçlanma hakkı verilmesi güzel bir şey, bu doğru Sayın Bakan. Erkek yurttaş hiç sigortalı olmadan askere gidiyor, askerden geliyor üç-beş yıl sonra iş başı yapıyor, yirmi beş-otuz yıl sonra emekliliğine hak kazandığında askerlik borçlanması yapabiliyor. Ee, kadın da düşünebilir, diyebilir ki: "Ya ben 2 tane çocuk yapayım -hadi Başbakanın dediğini tutsun- 3 tane çocuk yapayım..."

ADNAN KESKİN (Denizli) – 5 oldu ama!

İZZET ÇETİN (Ankara) – Beş mi oldu?

... 5 tane çocuk yapayım, 30'unda sigortalı olayım."

Ya, 3 çocuğa kadar borçlanma verdiğimiz için 3'ü baz aldım.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Olur da yani ihale 5'e çıktı!

BAŞKAN – Sayın Çetin, Sayın Bakana da söz vereceğim de, isterseniz toparlarsanız iyi olur.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Özür dilerim. Yani, birkaç maddem kaldı. Sayın Bakanım bilgi sahibi olsun.

BAŞKAN – Biliyorum. Sayın Bakan biliyor da acaba ne diyecek, ben de Sayın Bakanı merak ediyorum.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Mevzu uzun, dert büyük, Bakan hasta yani...

BAŞKAN – Siz bu kadar söyleyince şimdi ben de Sayın Bakan ne diyecek diye merak ediyorum şimdi.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Dur hele, biz paylaşıyoruz, aramıza girme.

BAŞKAN – Bu soruların cevaplarını biz de merak ediyoruz da.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Birkaç dakika daha sabret, ne olur.

Sayın Bakan, diğer kadınlara borçlanma için önerge verdik. Ya, hazinenize para girecek. Bu kadın hemen doğum borçlanması yapınca bugün emekli olacak değil. Belki o emeklilik hakkını kazanabilecek yurttaşlarımız elbette olur ama erkekler için askerlik borçlanması kuralı, koşulu neyse işe girmeden önce doğum yapıp daha sonra işe giren, sigortalı olan için de borçlanma hakkı o kadar elzemdir ve eşitlik ilkesine uygun olur. Bu önergeyi kabul etmeliyiz. Yaşa takılanlar sorununda sanal bir projeksiyon yapmışsınız. Külliyan yanlış, doğrusunu -yardımcı olayım- yapalım. İddia ediyorum. Şu anda eğer kesmezsek bunun önünü bir ordu gibi gelecekte sizin belirlediğiniz rakamlara erişecek. Önlemimi almak mümkün. Yani, devlet yurttaşına tuzak kurarak emeklilik hakkına erişmesini engeller mi? Engeller ya, siz de teşvik ettiniz kurum kanunlarıyla, büyüdü ama bugün, sizin projeksiyonlarınızda olduğu gibi 5 milyon kişi etkilenmiyor. Bugün, 400 bin kişi de etkilenmiyor. Bugün, etkilenen sayısında 140 binlere kadar gerilediniz belki rakamsal olarak ama o kadar kişi de yok. Yani, gelin "Çocuklarının eğitim giderlerini karşılayamıyor, okul giderlerini karşılayamıyor, sağlık hizmetlerinden yararlanamıyor, harçlık veremiyor şuna bir derman bulalım." dedik, yaklaşmadınız. Bu doğru değil.

Yani, yine tüp bebekte üçüncü denemeye de katkı verilmesi bunlar doru şeyler ama...

Yine, bir başka hata daha yani düzeltilmesi gerekir. Onu özellikle 5510'da eczanelerle yapılan anlaşmalarda o paranın kurum tarafından belirlenmesi 25 bin anlaşmalı eczaneyi zora sokabilir, o maddeye dikkatinizi çekmek isterim.

Sayın Bakan, sizden önceki dönemde çıkarıldı, genel sağlık sigortası. Arkadaşlarla müzakere ederken açığa çıktı ki genel sağlık sigortası testi yaptıranlardan mükellef konumuna gelenin yüzde 1'i o görevini yerine getiriyor. Demek ki bünyeye uymamış. Şimdi af getiriyorsunuz, yine uymayacak. Onun için oraya takılıp kalmayın.

Bu tasarıdaki 35 bin öğretmen atanması güzel bir şey gibi gözüküyor. Atama bekleyen 300 bin öğretmen, kamunun öğretmen açığı şu anda 150 bin civarındaysa 35 bin öğretmene atama hakkı vermek "Şimdilik Cumhurbaşkanlığı için seçim rüşveti bu kadar." diye sunmak anlamına geliyor. Ya, öğretmen ile öğrenciyi, okul ile öğretmeni buluşturun, biz ona destek veriz. Niye böyle ufacak ufacak, torpil gibi, rüşvet gibi verip milleti zora sokuyorsunuz?

Sayın Bakan, yine bu kanunla hiç ilgisi olmayacak şekilde, Telgraf ve Telefon Kanunu'nun Sayıştay denetiminin dışına çıkartılması kabul edilemez. Yani, Sayıştay denetiminden bütün kurumları Kamu İhale Kurumu Kanunu'ndaki düzenlemelerinizle hemen hemen pek çok kurumu denetimin dışına aldınız. Bunlar yurttaşın size olan güvenini, giderek hızlanmış olan sarsılan güvenini daha da hızlandıracaktır. Bunlar doğru değildir Sayın Bakan.

Bir de özellikle Sayın Bakan, şimdi, belediyelerde "arsa" kelimesi "taşınmaz"la değiştiriliyor. Yani, bunun bu kanunla ne alakası var? İstanbul Belediyesinin ya da herhangi bir başka bir belediyenin varlıklarını, taşınmazlarını istediği kişi ya da kuruma bedelsiz ya da düşük bedelle devri deyince benim aklıma İstanbul'daki kıyıların, limanların, ormanların, tarihî dokusunun, tabiat varlıklarının Bilal oğlanın TÜRGEV'ine verileceği aklıma geliyor, yurttaş olarak bakıyorum. Yani, niye bu kadar şaibeyi bu yasanın içine koyuyorsunuz?

MUSA ÇAM (İzmir) – Bu kadar art niyetli olma, bu kadar art niyetli olma!

İZZET ÇETİN (Ankara) – Teşekkür ederim uyarın için!

BAŞKAN – Sayın Çam, size söz vereceğim, o zaman uyarırsınız.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Şimdi, Sayın Bakanım, bu konuda ben şunları söylemek istemiyorum, bakınız yani arkadaşlarımın da tepki vermesini istemiyorum ama 301 insan can verdi Soma'da. O yara -kırk güne yaklaşan- otuz yedi gündür sarılabilmiş değil. Orada, mesela, çok vahim olaylara tanıklık ettik. İşte, bir korumanın bir vatandaşı nasıl tekmelediğine, Başbakanın bir yurttaşı nasıl tokatladığına ve onlar unutulmuş gibi gözükse bile bugün, yeniden işçilerin sokağa döküldüğüne tanıklık ediyoruz.

Şimdi, ben şunu bir öğrenmek istiyorum: Bu iktidarınız döneminde memurlara bir kriter getiriyorsunuz "İki yıl içerisinde seni istediğin yere sürerim." Soma'daki facianın arkasından orada görevden alınan kim oldu? Emniyet müdürü ve vali, engel olamadı diye. Peki, bu 17 Aralıktan sonra yolsuzluklar yaşadınız, birtakım kamuoyuyla paylaşılan şeyler oldu. Bakanlıklar şaibe altında kaldı. Bir bakan ya da bir kamu görevlisinin görevden alındığına tanık olduk mu? Olmadık. Sayın Bakanım, yani sizi üzmemek istemiyorum, bu konu çok derin. Ne olur, şu Soma ve taşeron işçisini -verdiğimiz önergeyi kabul edin- ayıralım, biz de tartışmaları burada durduralım ve derhâl onların görüşmesine geçelim. Soma işçisinin, onların şahsında tüm madenlerde, yer altında çalışan işçilerin sorunlarını çözelim. Bakın, geçtiğimiz hafta içinde Şırnak'ta 3 tane işçi de kaçak bir maden ocağında yaşamını yitirdi. Maden ocağı kaçak olur mu? Maden ocağı ayakkabı kutusu mu saklansın bir yerde?

HASİP KAPLAN (Şırnak) – TKİ kaçak.

İZZET ÇETİN (Ankara) – TKİ kaçak herhâlde.

Yani onun için şu özellikle yer altındaki çalışma koşulları -Sayın Bakanım, bir cümle, son cümle- kabul edilemez Sayın Bakan: Eski 7, şimdi 6'ncı maddede "haftalık çalışma süresi 36 saat ve günlük çalışma süresi 6 saat" kelimesinin bu tartışmalardan sonra, geçtiğimiz hafta gece yarısı sadece "yer altındaki" tabiri eklenerek madenlerde kalma süresinin yeniden 45 saate çıkarılması madencilerin kabul edebileceği, çalışma yaşamını bilen insanların kabul edebileceği bir şey değildir. Bu, madenciye atılan bir kazıktır. Bu, bu tasarı üzerinden, Hükûmetinizin -şahsınızı tenzih ederek söylüyorum- ve iktidarınızın bu 301 madencinin üzerinden 17 Aralıkta açığa çıkan kirliliklerini temizleme tasarısıdır. Onun için madenciye ve alt işveren işçilerini kirliletmeyiniz, onları alalım, fakirdir, yoksuldur ama temiz kalsınlar, sizin kirlenmeniz, iktidarınızın temizlenmesinin aracı olmasınlar.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Çetin, teşekkür ederiz.

Değerli arkadaşlar, 5 arkadaşımız daha söz istemişti ama Sayın Bakanımız öğleden sonra olamayacağı için bu geneli üzerindeki değerlendirmelere yine devam edeceğiz ancak uygun görürseniz Sayın Bakanımıza söz vereceğim çünkü çok sorular geldi.

SÜMER ORAL (Manisa) – Bir beş dakika, sual şeklinde...

BAŞKAN – Evet, sizin bir şeyiniz vardı. Sorularınız varsa o zaman birkaç soru da siz buyurun ama yani çok uzun olmazsa çünkü geneli üzerindeki değerlendirmenizi sonra alacağız gene.

SÜMER ORAL (Manisa) – Sayın Başkan, Sayın Bakanımıza ben de geçmiş olsun diyorum ve çok kısa zamanda eski sağlığına kavuşacağından en ufak bir şüphemiz yok ama tekrar temennimizi yapmayı da bir görev olarak kabul ediyorum.

Şimdi, Sayın Çetin konuşmasında bir önerge verildiğini ifade etmişti Soma'yla ilgili. Gerçekten birçok arkadaşımızın da değindiği bir konu ama Sayın Bakanımız biraz sonra konuşacağı için hakikaten şu konuyu merak ettiğim için üzerinde durmak istiyorum: Şimdi, görüşmekte olduğumuz kanunun kaynağında Soma var. Soma nedeniyle getirilen ve 13 Mayıs'ta meydana gelen olayların, facianın acısını giderebilmek için, o acılı yüreklere su serpebilmek için birtakım ilave düzenlemeleri barındıran bir kanun teklifi veya tasarısı şeklinde gündeme geldi ve o günleri hatırlayalım. Gerçekten 13 Mayıs ve onu takip eden dört beş gün içerisinde devlet bütün imkânlarıyla, bütün kurumlarıyla hepsi oradaydı, bütün siyasi partiler olsun, sivil toplum kuruluşları olsun ve orada sıcak bir hava doğdu. Sonra oradan Ankara'ya temsilciler geldi, devletin en üst kademesiyle temaslarda bulundular ve gayet iyi bir hava esti ama yani devlet böyle çok arızı, çok sık meydana gelmeyen bir olayda bütün imkânıyla üzerine düşmesi ve "Devlet ne güne?" denildiği zaman kendini göstermesi bir olay ve hakikaten öyle başladı, öyle de güzel bir sıcak hava doğdu, birtakım beklentiler oluştu, sözler verildi ama sonra ara uzadı. Bakın, aşağı yukarı otuz beş-otuz altı gün oldu, hâlâ beklenti var ve dün bir problem vardı, gene arkadaşlarımız da bir anlayış içerisinde aşağıda bir önergeyle halledildi.

Şimdi, niçin acaba Soma'yla ilgili bir düzenleme, sade Soma'yla ilgili ve onun beraberinde getirdiği iş güvenliğiyle ilgili tedbirler bir paket hâlinde çıkmaz ve "Soma kanunu" denmesinde ne mahzur var? Hükûmet olarak veya devletin kurumları olarak makulü aramak zorundayız. Yani makul varken makule yaklaşmayı makulün etrafından dolaşmanın bir anlamı yok. Şimdi, bakın, ne kadar zaman kaybedildi ve içerisine her şey girdi; mali aftan tutun, diğer kuruluşların taleplerinden, bambaşka bir şey oldu. Yani Soma bu samimiyeti de hak eden bir davranış içerisinde oldu. Niye makulün üzerine gidilmedi, ayrı bir şekle sokulmadı? Hatta bugün dahi belki bunu yapma imkânı da olabilir. Ben bu konuda Sayın Bakanın... Yani niye makule gitmedik, bu işi böyle ta 120 maddelere kadar çıkardık, onu pek anlayamadım. Başlangıçtaki o yaklaşımı devam ettirsek, oradaki halka bu sıcaklığı devam ettirmiş olsak herhâlde devlet için daha da iyi olurdu. Bu konularda acaba Bakanımızın görüşü nedir, onu öğrenmek isterim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Aslında, tabii, bu konu da alt komisyonda çok söylendi.

SÜMER ORAL (Manisa) – Çok söylendi tabii.

BAŞKAN – Sayın Bakanımıza, bayağı soru soldu, isterseniz...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Ben çok özür diliyorum. Şimdi, Soma Komisyonu toplanacak. Ben ayrılmak zorundayım, Sayın Bakanımız ayrılacağı gibi ben de ayrılmak zorundayım ve öğleden sonra gelemeyeceğim. Sayın Bakanımız da buradayken bir iki dakika soru mahiyetinde görüşlerimi dile getirmek istiyorum. Çok teşekkür ediyorum.

Öncelikle Sayın Bakana geçmiş olsun dileklerini iletiyorum, Allah acil şifalar versin ve bugün kendisini Komisyonda görmekten dolayı memnun olduğumuzu da ifade etmek istiyorum fakat biz artık Enerji Bakanını görmek istiyoruz Sayın Başkan. Enerji Bakanının da şimdi bu Soma hadisesi, maden kazası nedeniyle de bir şekilde Komisyonumuza gelmelerinde büyük fayda var.

Biraz evvel Sayın Çetin'in dile getirdiği önerge, ilgili "1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 14, 16..." birkaç, sekiz on maddeyi bir an evvel Genel Kuruldan geçirmeyi tekrar öneriyoruz. Şimdi, ayın 4'ünde Komisyona geldi, alt komisyonda görüşmelere başladık. 12 Haziranda alt komisyon tamamlandı, bugün 18 Haziran, bu, gittikçe uzuyor ve şunu kestirmeden söylemek istiyorum Sayın Başkan: 301 maden işçisinin vebali Hükûmetin omuzlarındadır, bu, iki iki daha dört. Mümkün merteye biz bu olaydan, meydana geldiği günden bu yana muhalefet partileri olarak son derece sağlıklı ve çok ciddi bir tutum aldık, bunu ayrıntılarıyla anlatmak da istemiyorum fakat Hükûmet olayın meydana geldiği zamandan bu yana gizli bir şekilde yani hissettirmeden önemsiz, basit bir olay meydana gelmiş ve bunu Türkiye'nin gündeminden çıkartma gayreti içerisinde. Bakanların, AKP yöneticilerinin bütün söyledikleri burada, hepsi kayıt altında, verilen sözlerin maalesef büyük çoğunluğu tutulmadı. Enerji Bakanı hâlâ "Gerekirse kömürden vazgeçeriz." diyor, Manisa'ya gidiyor, 16 bin maden işçisinin çalıştığı bir yerde. Şimdi, bu gizli bir tehdittir esasında. Daha evvel de uyardık bu tür açıklamalar yapmaması konusunda. Daha kazadan üç beş gün sonra "Siz madenlerin kapatılmasını istiyor musunuz?" diye işçilere soruyor. Bu düzenlemelerin geciktirilmesinin sıkıntısını da dün yaşadık. Soma ayağa kalktı, şu anda Soma gerçekten tam bir bomba üzerinde, pimi çekilmiş bomba üzerinde oturuyor ve her türlü sosyal patlamaya ve çalkantılara da hazır bir durumda. Biz bunları söyleyip dururken hâlâ ayak sürümenin bir anlamı var mı? Değerli arkadaşlar, ben iktidar partisi milletvekili arkadaşlarımın da Hükûmeti bu konuda

sıkıştırmalarını rica ediyorum ve aynı zamanda Sayın Bakan, sizin taşeronlardan şikâyetçi olduğunuzu biliyoruz ama bu taşeronluğa, kamudaki bu taşeronluğa özellikle ve hepsinde de çözüm getirecek bir düzenlemenizi de maalesef göremedik ve şu an itibarıyla maden işçileri kendilerini kandırılmış hissediyorlar.

Diğer hususları fazla da uzatmak da istemiyorum. Bundan sonra dile getirmek üzere, inşallah yarınki görüşmelerde de Sayın Bakanı tekrar görmek üzere hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Değerli arkadaşlar, Sayın Bakanımıza şimdi söz vereceğim.

Sayın Bakanım, ne kadar süre istersiniz ama, müsaade olduğu kadarıyla buyurun.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Sayın Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Son derece önemli bir yasa tasarısını görüşüyoruz. Doğrusu, önemli bir rahatsızlığımızdan dolayı, yıllardır çalıştığımız, çözümü için gayret gösterdiğimiz bu yasanın bu bölümlerinde bulunmaktan büyük üzüntü duydum. Hiç olmazsa, Plan ve Bütçe Komisyonunda da olsa, Genel Kurulda da olsa uzaktan ilgilenmemize rağmen bulunmayı da doğrusu gönlüm arzu etti. Belki durumumuz çok müsait olmasa da katıldım ama özellikle bu tasarının olgunlaşması, bahsettiğiniz konular çerçevesinde taşeron uygulamaları, sosyal güvenlik, ağırlıklı olarak Bakanlığımızla ilgili düzenlemelerin alt komisyonunda ve bu Plan ve Bütçe Komisyonunda olgunlaşması konusunda katkı sağlayan bütün arkadaşlara çok teşekkür ediyorum. İnaniyorum ki mükemmel yakın bir şekilde bir düzenlemeyi burada gerçekleştirmiş oluruz.

Değerli arkadaşlar, öncelikle hemen bu konuşmamın başında Mevlüt Aslanoğlu kardeşimize bir kez daha rahmet dilemeyi, mekânının cennet olmasını dilemeyi bir görev biliyorum. Fotoğrafını burada görünce geçmiş yıllardaki çalışmalarımızda onun katkılarını bir kez daha hatırlama imkânını bulduk. Dolayısıyla özlemle bir kez daha andığımızı ifade etmek istiyorum. Bunun yanında, 301 maden şehidimiz ve bütün maden şehitlerimizi de bir kez daha rahmetle anıyorum.

Değerli arkadaşlar, çalışma hayatı böyle reytingi yüksek olan bir hayat değil. Sık sık medyada manşet olan bir tablo arz etmez. Ancak çalışma hayatında olumsuzluklar gündeme geldiği zaman çalışma hayatının manşetlere taşındığını görürüz. Bu tablo bizi hep üzümüştür. Yani Soma olayıyla ilgili şunu ifade etmek istiyorum: Soma'daki bu üzücü, müessif hadise meydana gelmeden tam bir hafta önce İstanbul'da Haliç Kongre Merkezinde Uluslararası İş Sağlığı Güvenliği Konferansı düzenliyoruz. Sendikalarımız buradalar. Üç konfederasyonumuz da, işveren konfederasyonumuz da katıldılar, orada enine boyuna tartıştık, hatta 1 Mayıs olayları vardı, 5 Mayıs'taydı bu toplantı ve 1 Mayıs'ta yaşanan hadiselerden dolayı kürsüden şunu söyledik, dedik: "Mutlaka 1 Mayıs ile ilgili alan tartışmalarına saygı duyuyoruz ama 1 Mayıs alan tartışmasından ibaret değil ki. 1 Mayıs işte bugün bu konferansta konuştuğumuz iş sağlığı güvenliği konusu çalışanlarla ilgili hangi durumda? Bu ve benzer konuların ele alınması günü olarak değerlendirilmeli." diye özellikle üzerine basa basa söyledik. Yaklaşık 4 bin, 5 bin profesyonelin katıldığı bir toplantıydı. Ertesi günü gazetelere, medyaya baktığım zaman hiç yer almadığını neredeyse çok rahatlıkla söyleyebilirim.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Ne yer almamıştı medyada Sayın Bakan?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – İş Sağlığı Güvenliği...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Niye yer almamıştı medyada?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) - Bilmiyorum.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Biz de bilmiyoruz.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Ben 1 Mayıs tartışmasını söylemiyorum. "5 Mayıs'ta Uluslararası İş Sağlığı Güvenliği Konferansı düzenledik." diyorum. Son derece önemli bir toplantı. Gönül arzu ederdi ki bu konu enine boyuna işlensin, o amaçla yapılmıştı zaten. Ayrıca, çok şükür 19'uncu Dünya Sağlığı Güvenliği Kongresini de İstanbul'da gerçekleştirdik. Bu da son derece önemliydi. Onun akabinde de İş Sağlığı Güvenliği Yasası'nı çıkardık, müstakil bir yasaya Türkiye kavuştu. Ama şunu söylüyorum: Yani bunlar, biz siyasetçiler olarak, diğer sorumlu tüm kesimler olarak, netice itibarıyla insan sağlığı ve insan hayatı olduğu için, inanın her gün çok işlenmesi gereken konular ama çalışma hayatının böyle bir talihsizliği var. Olumsuzluk olduğu zaman gündeme gelen ama diğer zamanlarda yaptığınız çalışmaların çokça gündeme gelmediği bir tablo. O kadar elimizde yapılan çalışmalarla ilgili, iş sağlığı güvenliğiyle ilgili broşür, 81 ilde yapılan çalışmalar var ki bunları görünce, bu tabloyu görünce nasıl bunlar oluyor diye insanın sorası geliyor. Ama netice itibarıyla bir bilincin oluşması, iş sağlığı güvenliği bilincinin oluşması önem arz ediyor. Bu konuda da herkese, hepimize sorumlulukların düştüğünü bir kez daha ifade ediyorum.

Şimdi, burada, mümkün mertebe, konuşan, söz alan arkadaşların değerlendirmeleri üzerinde ben bazı değerlendirmeler yapmak istiyorum. Bir tanesi, bu yasa 61 madde olarak buraya geldi. Öteden beri -ben 1999 yılından beri Parlametodayım yani yaklaşık 15 yıl olmuş- “torba yasa uygulamaları” diye klasik olarak ifade edilen bu uygulamalar maalesef yaşıyor. Her defasında da ifade ediyoruz “Keşke olmasa.” diye, ama özellikle dönem sonu itibarıyla yani yasama döneminin kapanmasına doğru bir yoğunluk arz ediyor ve bu 61 madde şu anda kaç maddeye çıktı bilemiyorum.

MUSA ÇAM (İzmir) – 106 madde şu anda.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – 106, 107 madde. Tabii ki takdir Komisyonun, takdir ilgili arkadaşların değerlendirmesiyle olabilecek. Gerçekten burada yalnız bizim getirdiğimiz 61 madde değil, bunun yanında da toplum açısından, tüm kesimler açısından önem arz eden son derece önemli düzenlemeler var. Ama burada ihtilaf konusu olacak ve dolayısıyla bu yasanın da gecikmesine vesile olacak bir durum varsa bunun birlikte değerlendirilmesinin yararlı olacağı inancı içerisindeyim. Ve uzlaşma içerisinde, diyalog içerisinde seri olarak geçmesi gerekenleri geçirip diğerleriyle ilgili tekrar burada yeni tartışmalar açılabilir, tekrar gündeme gelebilir, geç geçer, önden geçer bilemiyorum artık. Bu konuda sağlıklı bir değerlendirme yapılacağı inancı içerisindeyim. Çünkü ben de katılıyorum, orada yalnız az önce sayılan maddeler değil de sosyal güvenliği de bundan koparmak mümkün değil. Önemli maddeler yine taşeron uygulamasını ilgilendiriyor. Taşeron uygulamaları, işte Millî Eğitimi diyorsunuz, hiçbirimizin karşı çıkacağı inancında değiliz, 35 bin öğretmenin alınması gibi bazı düzenlemeleri ben Komisyonumuzun değerlendireceği inancı içerisindeyim.

Şimdi, bunun yanında şunu da ifade etmek istiyorum: Şimdi, bu alt işveren ilgili ve taşeron uygulamayla ilgili biz birçok çalışma yaptık. Ben, 2007 yılının Ağustos ayında Çalışma Bakanı oldum. Daha o zaman sosyal güvenlik reformuyla da ilgilenirken bu konular gündemimizde olan konulardı ama ağırlık olarak 2012 yılının 1 ve 15 Kasım tarihlerinde siyasi partilerle bir araya geldik, sosyal taraflarla bir araya geldik, üçlü danışma kuruluyla defalarca bir araya geldik, taşeron çalışanlarla bir araya geldik. İnanın bizim gerçekten çalışma hayatında son derece olumsuz bir seyir izleyen taşeron uygulamalarının önlenmesiyle ilgili 2012’den bugüne kadar önemli değerlendirmeler, toplantılar, hatta 3 kez Bakanlar Kuruluna sunum gerçekleştirdik ve gele gele Soma’yla bunun çıkışması... Medisin kürsüsünde defalarca ifade ettik, dedik ki: Bu, sürdürülebilir bir durum olmaktan çıkmıştır, taşeron uygulamalar. Ama bunun Soma’yla çıkışması, Soma hadisesinden sonra ve onunla birlikte ele alınıyor olmasının inanın ben sorumlu bir Bakan olarak da -yani taşeron uygulamaları- çalışma hayatından sorumlu bakan olarak da en çok beni üzdüğünü burada belirtmek istiyorum. Ama bunun mücadelesini gerek sosyal taraflar, gerek bizler, gerekse siyasi partiler, sivil toplum örgütleri hep verme mücadelesi içerisinde olduk. Netice itibarıyla, bugün gelmesi de önemli bir adımdır ve bunun en sağlıklı bir şekilde çıkması konusunda da birlikte bir gayret içerisinde olmamız gerekiyor.

Efendim “Taşeron uygulaması geriye gidiyor.” gibi bazı ifadeler burada kullanıldı. Şimdi, şöyle özetleyebiliriz: Birincisi, bu yardımcı işlerle ilgili gerek İş Kanunu’muzda gerekse uluslararası uygulamalarda bir sorun yok. Yani yardımcı işler, işte bildiğimiz güvenlik sorunu, yemek alımları, hizmet alımları ve temizlik gibi yardımcı işler diye tanımlanan işlerle ilgili hizmet alımı konusunda bir sıkıntı söz konusu değil.

İkincisi, en çok tartışılan konu -yine sendikalarımız buradalar- İş Kanunu’nun 2’nci maddesinin değişmesiyle ilgili, değişmemesiyle ilgili birçok tartışmalar yapıldı. Bu konudaki irademiz, Hükümet olarak da Bakanlık olarak da İş Kanunu’nun 2’nci maddesindeki işin gereği, teknolojik nedenler ve uzmanlık gerektiren üç ana hususun aranması konusunda bir değişiklik yapmadık. Dolayısıyla, bu İş Kanunu’nun 2’nci maddesindeki bu düzenlemeye uygun ancak hizmet alımı veya taşeron uygulaması olabilir, bu ikincisi.

Şimdi, bunun dışında kalanlar yani muvazaa konusu olanlar, yani yargı konusu olanlar ve burada asıl işçi olması gerekirken alt işveren işçisi olarak işlem görenlerle ilgili -yargı kararları da ifade ettiğiniz gibi ortadadır- bunların artık alt işveren işçisi olarak çalıştırılması mümkün değil. Dolayısıyla üç husus vardır, bu üç husus netleşmiş durumdadır taşeron uygulamalarıyla ilgili. Ben az önce bazı konfederasyon yetkilileriyle de... Biraz sonra, belki de buradan ayrıldıktan sonra da Genel Kurul safahatı olduğu için bu konuda netleşmeyen bir durum var ise bunu daha sistematik hâlde ele alma imkânı var ise bu konuyla ilgili ben teknik kadroyu çalıştırıyorum. İlgili bakanlıklarla da irtibatımız var. Bunu da netleştirmemizde yarar var.

Arkadaşlar, inanın bu konu, emek konusu, alın teri konusu hiçbirimizin göz ardı edemeyeceği... Farklı bir bakış içerisinde olduğumuz kanaati içerisinde değilim. Ama bir uygulamadır. Ta 1936 yılından beri gelen, zaman zaman hızlanan, son dönemlerde çok

daha hız alan bu tablonun ortadan kalkması konusunda da oluşan bu iradeyi bir el birliğiyle destekleyip bunu sağlıklı bir neticeye ulaştırma noktasındayız. İnşallah bunu el birliğiyle gerçekleştireceğiz.

Şimdi, diğer bir konu burada gündeme geldi. Özellikle, yanılmıyorsam, İzzet Bey söyledi. Şimdi, kamuda, evet... Yine, burada kayıtlara geçmesi açısından söylüyorum: Ben kıdem tazminatıyla ilgili, Çalışma Bakanı olarak çıkıp dedim ki: "Bu kıdem tazminatı sistemi sürdürülebilir değil." Bugün de aynı görüşteyim. Şimdi ne yapıyoruz arkadaşlar? Konfederasyonlarla yani bizim üçlü danışmadaki heyetle anlaşılamadığımız için bu konuyu raftan indiremiyoruz. Ben sizlerden rica ediyorum -bak, Genel Kurul safhası var- geliniz, kıdem tazminatı koşulları ortada, bu koşullar ve uygulama... Şu anda biz bir düzenleme getiriyoruz, diyoruz ki: "Kamuda çalışan alt işveren işçilerinin tazminatları kamu güvencesindedir." Bu düzenlemeyi getiriyoruz.

BAŞKAN – Özellikle?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Ama siz dediniz ki "Özel ne olacak?" Çok güzel bir soru, yerinde bir soru. İşte biz de diyoruz ki: "Kamu-özel ayrımı yapmadan şu anda 12 milyon çalışanın tazminatını güvence altına alacak olan bir kıdem tazminatı fonu düzenlemesini getirelim." Bunun hiçbir mahzuru yok. Ben Soma'ya gittim, hasta hâlimle gittim, 30 aileyi ziyaret ettim ve işçilerle de gerek Manisa'da görüşme yaptım gerekse buraya geldiklerinde Ankara'da Halkla İlişkiler Başkanlığımızın yapmış olduğu organizasyonda görüşmeler yaptım. Hepsinin söylediği şu -ya, sizlerin de gerçekten değerlendirmenize sunuyorum- diyor ki işçi kardeşimiz: "Olumsuz koşullar vardı." "Neden şikâyet etmedin, neden bildirimde bulunmadın? Deseydin. Bu şikâyet üzerine denetimler gerçekleşiyor spesifik olarak." Dedi ki: "Bunu bulduğunuz zaman, dokuz yıllık ben çalıştım, dokuz yıllık kıdem tazminatım var, beni kapıya koyarlarsa ben bu tazminatımı nereden alacağım?" Şimdi, yani işçinin bireysel şikâyetini bile engellemeye dönük bir durum arz ediyor kıdem tazminatı uygulamaları.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Direkt Çalışma Bakanlığına...

BAŞKAN – Çalışma Bakanlığı mı ödeyecek?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Şimdi, biz ne yapıyoruz?

Ama bu iki yıldır, bakınız, sosyal taraflar burada, sendikalar burada, siyasi partilerin tümü burada, ben diyorum ki: Geliniz kamuda bu işi güvence altına alıyoruz ama özeli de güvence altına almak için fon uygulamasına geçelim. Burada tartışacağımız tek bir konu var fonla ilgili çünkü bireysel hesabına yatacak işçinin. Yani ben Faruk Çelik olarak çalışıyor isem ay sonunda benim nasıl primim yatıyorsa, sigorta primim, benim bireysel hesabıma kıdem tazminatı fonu yatacak. O oran ne kadarsa o yatacak. Bu on beş yıl diyelim ki çekilemeyecek, işçinin bireysel hesabında kalacak. İş yeri iflas etti...

BAŞKAN – Kendi hesabına yatacak.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – ...etsin, kendi hesabına yatacak. İş yeri iflas etti, iflas edebilir ama işçinin tazminat olarak kaybı söz konusu değil.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sayın Bakan...

BAŞKAN – Şu anda... Ya, yapmayın.

Sayın Çetin, bir dinleyelim, tartışırız, her türlü tartışırız, kıdem tazminatı sorununu ayrı tartışırız yani.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Arkadaşlar, bunun her türlü çalışması yapılmış, bu güvence altına alınmış. Benim üzüldüğüm nokta şu -kayıtlara düşmesini onun için istiyorum- iki yıl sonra bazı konuları tartışmaya başladığımız zaman diyeceğiz ki: "Bu fon sistemine keşke iki yıl önce geçseydik." Çünkü burada 12 milyonun da kaybı yok, 12 milyon işçinin de bireysel hesabına, kendi hesabına yatacak bu paralar. Dolayısıyla bu konuda eğer patronun da bir çekincesi varsa bu bağ olmayacağı için bu çekince de ortadan kalkmış olacak. Başka türlü dezavantajlar varsa bunlar da konuşulabilir ama bu meselenin mutlaka çözülmesi gerekiyor. Çalışma Bakanı olarak bir kez daha üzerine basa basa söylüyorum: Buradaki hak gasbının mutlaka giderilmesi gerekiyor diye bir kez daha ifade etmiş oldum.

İZZET ÇETİN (Ankara) – O da amacı dışında kullanılır diye korkuyor.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Tartışabiliriz. Bakınız, bunu çok ayrıntılı tartıştığımızı da söyleyeyim. Her türlü güvence, bunların nemalandırılması, bu bireysel hesapların nemalandırılmasının nasıl güvencede olacağı ve nasıl nemalandırılacağı konusu da çok açık bir şekilde çalışılmış konulardır.

MUSA ÇAM (İzmir) – Bakan olarak işsizlik fonundaki paraya niye sahip çıkmıyorsunuz? Niye double yollara, şuraya buraya gi diyor 12 milyar?

BAŞKAN – Lütfen ya!

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Yani onlara çok fazla sahip çıkıyoruz, 70 katrilyonu aşmış bulunuyor. Bununla ilgili, geri ödemeyle ilgili...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Amacı dışında niye kullanıyorsunuz?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Şimdi, efendim, yasayla yapılan düzenlemeler o çerçevede...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Yasayı siz yapıyorsunuz, başta kurduğunuz amaca aykırı niye kullanıyorsunuz? Aynı kaygı burada da geçerli, güvenilmiyor size.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Şimdi, yani, şu anda söylediğimiz kıdem tazminatıydı. İsterseniz bu konunun sağlıklı bir teklif olup olmadığını bence değerlendirelim çünkü konumuzla ilgili.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Hayır ama kaygılarımız var, bu kaygılar geçmişteki davranışlarınızdan dolayı.

BAŞKAN – Sayın Sarı...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Bireysel hesabın... Kesinlikle bu ve benzer endişeleri taşımazı sağlayacak bir durum yok.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Değiştirmeyeceğinizin garantisi nerede Sayın Bakan, var mı?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – O güvencesi var, var efendim.

BAŞKAN – Sayın Sarı...

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Sayın Sarı, böyle bir üslup yok.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Ya, soru soruyoruz Sayın Bakana.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Doğru, doğru, güvencesi var.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Sayın Bakana soru soruyoruz, rahatsız olmayın ya.

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Sen soru sormuyorsun ki.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Soru soruyorum.

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Soru sormuyorsun.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – 3 tane soru sordum...

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Sen tutanakları al, sorularına bir bak bakalım nasıl sorduğuna.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Doğru efendim, tamam.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Ama böyle yaparsan bu iş uzar.

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Nasıl sorduğuna bir bak.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Daha da sorarım, uzar.

Sen mi belirleyeceksin benim sorularımı, sen mi belirleyeceksin?

BAŞKAN – Ya lütfen arkadaşlar!

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Müslim Bey, yani bu...

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Böyle bir sorma, olmaz böyle bir üslup ya!

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Sen mi belirleyeceksin!

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Olur mu böyle bir şey?

BAŞKAN – Bir saniye, arkadaşlar...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Soru soruyorum, cevap veriyor Sayın Bakan, sen ne karıştıyorsun?

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Böyle bir şey var mı?

BAŞKAN – Arkadaşlar...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Bir dakika...

Şimdi, Sayın Başkan, bizim arkadaşlarımız konuşacaktı geneli üzerinde ve Bakana soruları yönelteceklerdi.

BAŞKAN – Evet, Sayın Bakan cevap...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Soru sordum yani ne var bunda?

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Fakat Sayın Bakanın...

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Sorsun da sözünü bilsin.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Ama cevap veriyordu Sayın Bakan.

RAHİMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Sayın Bakanın rahatsızlığı olunca öne verdik.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Estağfurullah, sağ olun.

RAHİMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Sorularını sormamış oldu arkadaşımız...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Tabii, ben, yani Müslim Bey'in dediği, bu konuda güvence sorunu yok yani onu ben söylemiş olayım.

BAŞKAN – Şimdi, açıkçası, Sayın Bakanımız...

Sayın Bakanım, Kıdem Tazminatı Fonu'yla ilgili çalışmalarınızı ayrıca arkadaşlarla paylaşıyoruz. Dolayısıyla, bence diğer konuları...

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – “Size güvenmiyoruz.” demek bir soru mu?

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Size güvenmedikleri için böyle yapıyorlar...

BAŞKAN – Arkadaşlar...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Tabii, Sayın Başkan, kıdem tazminatını buraya getirmek için tabii ki benim bir şeyim yok.

BAŞKAN – Biliyorum.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Şimdi, soru sorulunca...

BAŞKAN – Evet, evet Sayın Bakanım.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – ...özeldeki, yani özel sektördeki işçilerimizin... Nitekim, Gebze'de kapanan bir fabrikayla ilgili...

BAŞKAN – Biliyorum, biliyorum, gündeme geldi.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – ...gelen bir işçinin “Benim otuz dokuz günüm kaldı ama tazminatın tümünden yoksun hâle geldim.” tarzındaki inanın yüreklerin taşıyamayacağı serzenişi yaşıyoruz yani biz. Dolayısıyla özel sektördeki işçi de bizim işçimiz, onu da güvence altına alacak bir yaklaşımı sergileyelim. Ama Müslim Bey'in dediği “Burada acaba bir sıkıntı oluşabilir mi bireysel hesaptaki bu birikimle ilgili?” diye onu güvence altına alacak düzenlemeyi içerdiğini ifade ettim ben.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Şu anda, Sayın Bakanım, şimdi bu İşsizlik Sigortası Fonu kurulurken de...

BAŞKAN – Ama fon şeyde, özel hesapta değil.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – ...belirli bir amaca tahsis edilmişti, bu sonradan değiştirildi. Şimdi, dolayısıyla böyle bir uygulama söz konusu olunca insanlar haklı olarak bu kaygılarını taşıyorlar yani biz de bu kaygılarının güvencesinin ne olduğunu soruyoruz.

BAŞKAN – İşte, Sayın Sani, bireysel hesaptan bahsediyor, ayrı bir yani Bakanlığın kontrolünde bir fon değil.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Kanunla düzenliyorsunuz, kanunu değiştirebilirsiniz.

BAŞKAN – Tabii ki, tabii ki.

Ben de dedim ki yani bu konudaki aslında tasarını görmek lazım, tasarı taslağını görüp onun üzerinde çalışmak lazım.

Teşekkür ederim.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Doğru.

Efendim, burada yine birçok konuya değinildi. Ben şunu ifade edeyim: Yani Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının dışındaki diğer düzenlemelerle ilgili olarak ben de arkadaşların görüşüne katılıyorum Sayın Başkan. İlgili bakanlıkların en yetkili ve üst düzey yöneticilerinin burada bu düzenlemenin ne amaçla yapıldığıyla ilgili bilgi sunmaları en tabii hakkıdır, milletvekilinin talebidir. Ben, bunu saygıyla karşılıyorum. İnanıyorum ki siz zaten bu hassasiyete dikkat ediyorsunuz.

BAŞKAN – Onu sağlıyoruz.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Bunun yanında, Ekonomik ve Sosyal Konseyle ilgili yasanın yani Anayasa değişikliğine uygun bir yasa düzenlemesinin geçmediğini biliyorum ben şu anda. Bu bizim eksiğimizdir. Bunu da açıkça ifade edelim. Bunun defalarca sevkini, ilgili bakanlıklar çalışıyor ama, bunun geç kalmasını doğrusu bizim bir eksiğimiz olarak burada ifade ediyorum. Ama sendikaların Ekonomik ve Sosyal Konseyle ilgili -konfederasyonlarımız buradalar, üç büyük konfederasyonumuz var- bu konuda konfederasyonların yaptığımız değerlendirmede bu kayıttan yana olduklarını ifade edeyim.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Hiç işlemeyen bir kuruma konfederasyonları niye bağlıyoruz? Niye öyle şart getiriyorsunuz?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Efendim, biz, çok...

İZZET ÇETİN (Ankara) – “Baraj yüzde 1’dir.” deyin, “Baraj sıfırdır.” deyin. En doğrusu o.

BAŞKAN – Sayın Çetin...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Biz bir aileyiz konfederasyonlarla.

İZZET ÇETİN (Ankara) – “Aileyiz” diye diye işçileri tokatlayın!

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Efendim, şöyle...

BAŞKAN – Sayın Çetin, lütfen, yani sendikacı gibi konuşmaya başladınız, milletvekili olarak konuşun.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Şu anlamda gerçekten çok yoğun bir araya geliyoruz, karşılıklı talepler oluyor.

Bakınız, bugün bir yanlış düzeltiyoruz. Nedir bu yanlış? Türkiye’de ülke barajı yüzde 10 idi, yüzde 1’e çektik ama yüzde 1 kademeli olarak önümüzdeki yıllarda 2-3’e çıkıyor yani 2018 yılında ülke barajı yüzde 3’e çıkıyor. Çok garip bir uygulama. Aslında “baraj” denilen şeyin sürekli düşmesi gerekirken...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Onu da siz yaptınız, ben yapmadım!

BAŞKAN – Tarafları var bunun.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – İşte bunu bu şekilde söylersek...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Yakaladınız sendikaları, burnundan çekiyorsunuz!

BAŞKAN – Sayın Çetin, sendikacı gibi konuşmayın. Konfederasyonlar burada, onlar konuşurlar.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Sendika yasasını, sendikalarla ilgili düzenlemeyi yaparken arkadaşlarla neler çektiğimizi en iyi onlar biliyorlar. Neden? 2009 yılında kesilmiş olan istatistiklerin yayınlanması vardı. İstatistikler yayınlanamıyor Sendika Yasası çıkmadığı için. Sosyal Güvenlik Kurumunun verilerine göre hareket etsek sendikaların yüzde 90’ı kapanacak. Mecbur, oturduk, uzlaşabildiğimiz noktalarda uzlaştık ve Sendika Yasası’nı çıkararak sendikaları bu sıkıntılı durumdan çıkardık.

Şimdi, ikinci adımı nedir? Bu uygulama yanlıştı. O zaman da söyledik, dedik ki: “Baraj artar mı? Artmaz.” Hükûmet olarak bizim teklifimiz binde 5’i baraj, bu teklifle geldik ama işverenler “yüzde 5” dedi, sendikaların bazıları “yüzde 2” dedi, bazıları “yüzde 1” dedi, bazıları “sıfır” dedi. Dolayısıyla uzlaşabildiğimiz bir yasa geldi. Şimdi bir yanlıştan vazgeçiyoruz. Nedir o? 2016’da yüzde 2 olacak olan baraj, yüzde 3 olacak baraj uygulamalarından vazgeçiyoruz, artık yüzde 1’e ülke barajını çekmiş oluyoruz. Bu bizim inşallah 19’uncu faslın açılışına da son derece önemli bir düzenlemedir. Anayasa Mahkemesinde bulunan bu 30 işçiyle ilgili düzenleme de inşallah mahkeme tarafından kısa sürede neticelenirse 19’uncu faslın açılmasının da önü açılmış olacaktır.

MUSA ÇAM (İzmir) – ILO’ya aykırı...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Bunun görüşmelerini Avrupa Birliğinde ilgili, sorumlu heyetlerle yaptık, konfederasyonlarımız da oradaydılar. Bu iki çekince ortadan kalkınca –ki biri yasayla şu anda gerçekleşiyor- büyük ölçüde 19’uncu faslın açılmasıyla ilgili mesafe almış olacağız.

BAŞKAN – Birkaç dakikada toparlayabilerseniz Sayın Bakanım, ikide ara vereceğiz.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Şöyle bir iki husus var arkadaşlarımızın değindiği. “İşsizlik Fonu’ndan niye ödeniyor?” dendi.

Arkadaşlar, İşsizlik Fonu’ndaki kaynağın işçilerin lehine kullanılmadığı hep söylendi bize. Yani buradaki bu acı tablo karşısında bu imkânların işçiye ne kadar kullanılsa azdır düşüncesindeyiz. Dolayısıyla dün yasa Meclisten geçti, inşallah Soma’daki kardeşlerimize yani bahse konu üç iş yeriyle ilgili ödemeler hızlı bir şekilde yasayla birlikte gerçekleşmiş olacaktır.

Bunun yanında, primlerin yapılandırılmasıyla ilgili Vahap Bey’in... Vergiyle ilgili mutlaka arkadaşlar cevap vereceklerdir ama sosyal güvenlikle ilgili sizin bir benzetmeniz oldu, bir yazarla ilgili. Sosyal güvenlik primlerinin şöyle bir durumu var: Eğer vatandaş kayıt dışı işçi çalıştırmıyor ve primini ödüyor ise 5 puanlık bir indirim tabi yani 33 değil de yüzde 28’den primini ödüyor. Dolayısıyla primi ödemeyen vatandaş şu anda 5 puan dezavantajlı durumda. Ayrıca TEFE, TÜFE ilavesi de söz konusu. Dolayısıyla sosyal güvenlikle TEFE, TÜFE uygulaması olmasa bile 5 puanlık artı bir ilavenin olduğunu, dolayısıyla ödeyen ödüyor, ödemeyene avantaj gibi bir durum...

VAHAP SEÇER (Mersin) – Diğer kalemler de var...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Tabii, sosyal güvenlik için söylüyorum ben zaten.

BAŞKAN – 5 puan ama oransal olarak yüzde 15'lere filan gelmiş oluyor çünkü yüzde 30'da. 5 puan çok önemli bir indirim. VAHAP SEÇER (Mersin) - Kurumlar vergisi, gelir vergisi, pakette bir sürü kalem var yani.

BAŞKAN - Diğerlerinde yok, evet.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sayın Bakan, bir tek sorum olacak.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Şunu da bitireyim, sizin sorularınız çünkü.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Yani 1475'i 4857'ye siz değiştirdiniz. Orada 14'üncü madde yani kıdem tazminatına ilişkin olarak 1475'in 97'nci maddesinde kıdem tazminatını ödemeyen işverenlere cezai yaptırım vardı. O cezai yaptırımı 4857'ye taşısanız kolaylaşacak işiniz.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Efendim, olabilir. İşte iflas olunca taşısanız da bir şey ifade etmiyor.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Alacakları öne çekeriz. Ben katkı yaparım.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Netice itibarıyla gene işçinin mağduriyeti söz konusu.

BAŞKAN – Beraber çalışın.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Soma'da işçilere ve hayatını kaybeden hak sahiplerine, 237 aileye ödemeler yapıldı, adata bağlandı, bunlarla ilgili ölüm aylığı ile ölüm geliri bağlandı. Diğerleri yasal düzenlemeyi bekliyor işte. Şimdi ayın 16'sı, 17-26'sında ödeniyor, aylık olduğu için.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Beni aradılar, “Ödenmediği için Ankara'ya ziyarete geleceğiz.” dediler.

BAŞKAN – O emeklilik yalnız, diğerleri maaş Sayın Kaplan.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Efendim, şimdi, aylıkların ödenme şeyi belli. Bu bağlanan aylıklar 17-26 Haziran tarihleri arasında ödenecek. Bu 900 prim gününden dolayı bu hak sahibi olmayanlarla ilgili de düzenlemeyi getiriyoruz. Dolayısıyla 301 hak sahibi...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Sayın Bakanım, Bakanlığınızın hazır kadrosu buradayken, Kenan Evren ile Şahinkaya 12 Eylül darbesi nedeniyle müebbet hapis cezası aldı, ağırlaştırılmıştı ama... Bu durumda sosyal güvenlik maaşları ne kadardır? Bunlar kesilecek mi?

BAŞKAN – Sayın Kaplan, Sayın Bakanın cevap vereceği o kadar soru var ki onları, müsaade ederseniz...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Bu torba değil mi?

BAŞKAN – Doğru, haklısınız.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Bu torbaya siz mi gireceksiniz?

BAŞKAN – Hayır, haklısınız...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Bırak da biz de torbaya girelim.

BAŞKAN – Ama şimdi ara vereceğiz.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Allah Allah!

BAŞKAN – Tamam.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Torbayı getiriyorsunuz buraya yani bu basit bir şey mi?

BAŞKAN – Hayır, basit değil.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Bu 2 darbeci Meclisi kapatmış, hükümeti dağıtmış, gelmiş üniformalarıyla burada oturmuşlar. Maaş ödeyeceksiniz, ne kadar...

BAŞKAN – Öğreniriz onu da...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Ne kadar şey? Kadrolar burada...

BAŞKAN – Sayın Kaplan, onu da öğreniriz, sorarız, tamam.

Teşekkür ederiz.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Verilsin yazılı olarak.

Şimdi, son bir iki konu da...

İş Sağlığı ve Güvenliği Yasası, arkadaşlar, AB normlarına da, ILO normlarına da uygun bir yasadır.

Şimdi, bakınız, bu düzenlemeyi hep birlikte yaptık. Bir: herkesin sorumluluğunu tanımlayan bir yasadır bu. Düşünebiliyor musunuz, Soma'da bu facianın meydana geldiği ocakta 9 iş güvenliği uzmanı var 5'i hayatını kaybetti, mühendis arkadaş. Dolayısıyla, herkesin sorumluluğu belli. İşverenin ne gibi sorumlulukları var, teknik heyetin ne gibi sorumlulukları var, denetimin ne gibi sorumlulukları var, bunların hepsi tatat edilmiş, önemli bir düzenleme.

ILO'ya çekince filan koymadık. Bildiğiniz gibi ILO'yla ilgili, gerek 155, 161, 187 sayılı sözleşmeleri -iş sağlığı güvenliğiyle ilgili- yürürlüğe koyduk, onlar imzalandı, Meclisten geçti. Şimdi, 167 ile 176 var -hem inşaat hem madenlerle ilgili- onlar da kurumların görüşleri gelir gelmez yüce Meclise gelecek, inşallah, kasım ayında, ekim ayında onlar da geçer. Dolayısıyla, mevzuat açısından bizim yasamızın onlara da ihtiyaç duyulmayacak bir noktada olduğunu özellikle belirtmek istiyorum.

Hasip Bey'in Şırnak'taki ocakla ilgili... Kaçak ocak. Zonguldak'ta da geçen ay böyle bir durum oldu; kapalı ocak, kapatılmış, adam kayıt dışı olarak oraya giriyor ve yine orada 3 işçimizin hayatını kaybetmesine sebep teşkil ediyor, kaçak. Dolayısıyla, şimdi, ilgili birim kapatılmış Şırnak'ta da, denetimler devam ediyor, kapatmalar devam ediyor. Ama maalesef, -ben aynen burada katılıyorum- redevans sistemi mutlaka gözden geçirilecektir. Burada bu kiralama veya bu şekilde bir işletmenin mahzurlarının neler olduğu, neler olabileceği konusu çok ciddi şekilde önümüzdeki süreçte bir çözüme inşallah kavuşturulacaktır.

Sayın Başkanım, çok konular var belki de dün görüşülen, görüş belirtilen, şu anda da -nezaketen çok teşekkür ediyorum- görüş beyan etmeyen arkadaşların biraz sonra söyleyecekleri de var. Ben, arkadaşların bunları not almalarını kendilerine ifade ettim. İnşallah, Genel Kurul safhasında da daha sağlıklı bir şekilde buluşur ve yapılması gereken ilave düzenlemeler varsa onları da diyalog çerçevesinde çözmemiz gerektiği inancıyla, ben, tekrar, katkı sağlayan bütün arkadaşlara, milletvekili arkadaşlarımıza çok teşekkür ederim, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Biz teşekkür ediyoruz.

Değerli arkadaşlar, oturuma saat 15.00'e kadar ara veriyorum.

Kapanma Saati: 14.03

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 15.30

BAŞKAN: Recai BERBER (Manisa)

BAŞKAN VEKİLİ: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

SÖZCÜ: Vedat DEMİRÖZ (Bitlis)

KÂTİP: İlkunur DENİZLİ (İzmir)

(Oturum, Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç tarafından açıldı)

---0---

BAŞKAN – Komisyonumuzun saygıdeğer üyeleri, Sayın Bakan; 35'inci Birleşimin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Görüşmelerimize kaldığımız yerden devam edeceğiz.

Sayın Tamaylıgil, buyurun lütfen.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Hoş geldiniz Sayın Bakanım.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri, değerli katılımcılar ve basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Dünden itibaren usulüyle başlayıp bugün geneli üzerinde görüşmelerine devam ettiğimiz ve umarım, yapıcı sonuç almak üzere bizden cevap bekleyenlerin sesine, beklentisine cevap verecek bir çalışma temposu ve uygulamasını yaşayacağımız yeni bir öğleden sonra toplantısını gerçekleştireceğiz. Umut ediyorum, sabah verdiğimiz önerge takibince Soma'dan ve özellikle oradaki çözüm bekleyen başlıklar için verilen sözlerin devamı olabilecek, onların havada kalmadığını gösterecek, ciddiyeti ve tutarlılığı, istikrarı ortaya koyacak bir çalışma burada gerçekleşir ve sabah Sayın Bakanın da sözlerinden, ifadesinden anlaşıldığı üzere bir an önce Meclis Genel Kurulundan beklenen bu çalışma netice olarak sonucunu alır.

Tabii, bugün yaptığımız çalışma içerisinde önümüze gelen tasarı, “torba” diyoruz, torba mı, çorba mı belli değil. Önce bir taslak olarak geliyor ve ondan sonra bir Hükümet tasarısı kısmı var, bakıyoruz içine, bu sefer teklifler ekleniyor ve karşımıza çıkan bu taslağın içerisinde ne ararsanız var. Ama, aranan çok önemli konular varken sadece birilerinin adresini altına yazıp bir an önce bitmesini beklediği bazı maddeler de var. O maddeleri defalarca tekrarlıyoruz, tekrarlamaya da devam edeceğiz. Ama, önemli olan, İç Tüzük'ün temelinde var olan temel yasa mantığının hormonlu bir hâle dönüştürülerek torba yasa gelenekselleşmesini bir an önce artık yasama ciddiyeti içerisinde kaldırmak gerekiyor. Bir yasa toplumun beklentilerini, muhataplarının beklentilerini ve çözüm olarak da uzman bakış açısını ortaya koyacak etkin, detaylı ve hukuki altyapısıyla beraber geniş bir çalışmayla ortaya çıkar. “Hadi benden de bu.” deyip de tek tek ne varsa elimize koyalım mantığıyla yapılacak bir çalışmanın ne yasama sürecinde ne de uygulama sürecinde sağlamlığı vardır, karşılığı vardır, doğruluğu vardır.

Biz Soma'yla ilgili değerlendirme yaparken ben bir kadın olarak bazı rakamlarla beraber, bazı o rakamların bize ifade ettiği o aciliyetin ne anlama geldiğini sizlerle paylaşmak istiyorum. Bakın, Soma'da 301 şehidimiz oldu, doğru, çok acı bir cinayet, facia ama geriye kalan 432 tane yetimi var bu şehitlerin ve o çocukların yaş ortalaması da 10. Baktığımız zaman, bu emekçilerin 255 kişisi evli. Şimdi, “Bunlar nedir?” dediğimizde, bunlar işte bizden acilen bu çalışmanın cevabını bekleyen aileler ve onlarla ilgili gerçekler. Bu rakamları da ben söylemiyorum Aile ve Sosyal Politikalar Bakanının kendi basın açıklamasından çıkan rakamlar bunlar. O yüzden, gelin, olayın tasarısı olarak geldiği başlıktaki ana ilkeyi koruyan çalışmayı hızlandıralım ve onun gereklerini bir an önce yerine getirelim diyorum, bunun için de zaten gereken teklifi de sizlerle paylaştık.

Değerli arkadaşlarımız, bu torba yasa, neyse artık, bence çuvalaştı ama çuvalın içindeki mızrak da sığmıyor. İçeriğinde öyle başlıklar var ki hepsini ayrı ayrı değerlendirme imkânı şu an için yok, genelinden sonra tabii tek tek maddeler çalışma içerisindeyken dile getirilecek. Ama, ben öncelikle vergi ve alacaklarla ilgili süreçte yapılan çalışmaların temelini biraz sorgulamak ihtiyacı duyuyorum.

Şimdi, bir ülkede vergi ödemek kutsal bir kavram ve eğer ekonomik istikrar varsa ve ekonomik istikrarın var olduğu iddia ediliyorsa aflar veya moda veya kod ismiyle yapılandırma olmaz, hele hele bizim ülkemiz gibi on bir, on iki yılda 8 tane mali düzenleme, af hiç olmaz. Eğer bizim vergi sistemimizle ilgili bir hata ve yapı değişikliği veya uygulamada yeniden bir vergilerle ilgili düzenlemeye ihtiyacımız varsa onu görelim. Sosyal güvenlik primleriyle ilgili sabah Bakanımız da açıkladı, ortada olan tablolar da var. Demek ki yaptığımız yasalar ve onun uygulanabilirliği de -biraz önce anlatmaya çalıştığım gibi- altı boş gelmiş, sonucu ortada. Eğer ki bir ihtiyacın ötesinde bir borçluluk ve bunu ödeyememek durumu varsa o zaman da o hani hedeflerde, beklentilerde pembe tablolar çizilen yıl sonuyla ilgili değerlendirmeler de havada kalan uçuk değerlendirmeler çünkü insanlar borçta. İnsanlar, vatandaşımız eğer

rahatsa, ekonomimiz çok iyi akıyorsa, e, niye bu vatandaş sosyal güvenlik primini ödeyemiyor, niye vergisini ödeyemiyor ve niye ödeyemediği için de böyle bir çare arayışı içinde? Tabii, bu bir vergi adaleti sorgulaması. Bu adaletin içinde vergi adaletiyle beraber biraz da ahlakı var. Yani, vergi adaleti ararken parasını peşin peşin ödeyen, zamanında ödeyenin hakkı ne olacak? “Hak, hukuk” diyorsak o hakkı da korumamız lazım. O yönde verdiğimiz alt komisyondaki öneri de kabul edilmedi, bari bunu zamanında bir vatandaşlık görevi olarak yerine getirene de bir ödüllendirme hakkını kendisine verelim. Tabii, biz vergi adaletini ne kadar sağlıklı işletiyoruz diye sorguladığımızda, karşımıza çıkan tablo böyle bir yapıcı anlayışın olmayacağını da ortaya koyuyor. Dünyada komşularımızla beraberce önümüzdeki süreçte adımlar atıyoruz, birlik müktesebatı uyguluyoruz. Avrupa Birliğine bakıyorsunuz, Türkiye’deki vergi yapısı KDV ve ÖTV gibi dolaylı vergilerle ağırlıklı, fakire de zengine de aynı uygulanan verginin yüzde 68, 70’lerde olduğunu ama Avrupa ortalamasına baktığınızda, yüzde 40’lar civarında, yüzde 35’lerde olduğunu görüyoruz. İşin enteresanı ister milyarder ister asgari ücretli olsun herkes aynı oranda vergiyi ödüyor ve kendi bütçelerinde vergi asgari ücretlinin bütçesi içindeki ağırlığıyla esas haksızlığı ortaya koyuyor.

Şimdi, bunlara baktığımız zaman ve ülkedeki önümüzdeki dönemdeki işte Cumhurbaşkanlığı seçimi ve genel seçimlerin yaklaştığı bir süreçte “Efendim, bu seçim düşüncesiyle yapılmış değil.” dersek ben de gelin bir bütçe rakamlarına bakalım derim. Bütçe harcamaları son sürat gidiyor ve baktığımızda, gelirler açısından baktığımızda maalesef reel bir artış olmadığı gibi, geçen seneki ilk dört aylık bütçe açığı 302 milyon lira iken bugün ulaştığı rakam 4,2 milyar TL yani tam 14 kat artmış. Peki, neden artmış? Yani, gelirler, tahsilat artmıyor. Niye artmıyor? O zaman neden böyle apar topar bir önergeyle beraber bir tasarının eki... Diyorum ya hep, birleştirilip çorbalastırılan bir taslağın oluşmasına zemin hazırlanmış. Şimdi, böyle bir gerçeğin varlığında yapılan yasama çalışmasıyla ilgili de, hani sorgulanıyor, ne kadardır, nedir, ne etkileyecektir, ne olacaktır, bunun temelini iyi göstermek, görmek lazım. Maalesef, bugün, Merkez Bankası Başkanı, Başbakan Yardımcısı ayrı telden konuşurken Başbakan ayrı telden söylüyor, Hükümet Sözcüsü ayrı. Kendilerine göre faizle ilgili değerlendirme yapıyor. Bugün Türkiye’nin ekonomik şartlarına kısır noktalardan bakmak yerine, bence ekonominin bu her an, her fırsatta ortaya konulan aflarla ne durumda olduğunu tablosunu görmekte fayda var diye düşünüyorum, kaldı ki Maliye Bakanı ve Başbakan Yardımcısının “Bir daha yok.” demesine rağmen. Buradan da anlaşılıyor ki “Biz -yiğitlik var- ‘yok’ dedik, bir hülle yapalım, teklif olarak gelsin.” diye kendini açıkçası gösteriyor.

Bir diğer taraftan baktığımızda, tabii, bizim ülkemizde özellikle özelleştirmeye geçen süreçlerde, özelleştirmenin yatırım sağlaması, ülke ekonomisine fayda sağlaması, istihdamı artırması, yeni teknolojilerin getirilmesi, üretim ve sanayi gücüyle büyümeye fayda sağlamasında temel ilkelere uygulanarak yapılması özelleştirmenin olmazsa olmazları. Ama, özelleştirmeler yapıldıktan sonra -bu yine torba yasaya girmiş bir madde dâhilinde alınan bir karar mı diyelim, önlem mi diyeyim, birilerine kol kanat germe mi diyeyim- bir tercih var. Bu tercihte de deniyor ki efendim, özelleştirmeler sonrasındaki beş yıl içinde bu yargı kararıyla netleşmiş olan sonuçların uygulanması kaldırılıyor. Şimdi, bugün -tesadüf- benim de bir gazete kupüründen okuduğumda karşıma çıkan ve sizlerle paylaşmak istediğim bir gerçek var. Seydişehir Alüminyum biliyorsunuz özelleştirildi ama yanında da Oymapınar Barajı vardı. Seydişehir Alüminyumla ilgili yükümlülükler yerine getirilmedi ve yükümlülükler yerine getirilmediği için Özelleştirme İdaresi Başkanlığı bir eylem, hareket ortaya koydu ve Ankara’da 4. Asliye Mahkemesine sözleşmenin feshi ve hisselerin geri devri için dava açtı. Ama ne kadar ilginç ki aynı yıl Özelleştirme İdaresi bu davadan vazgeçiyor ve yargı kararlarının uygulanması veya yargının tarafsız karar vermesinden çekinilmesinden dolayı bu süreç durduruluyor. Ve arkasından da Metalurji Mühendisleri Odası, 5 bakan ve Başbakanla beraber Özelleştirme İdaresi Başkan ve yardımcılarını hakkında 10 bin liralık bir tazminat davası açıyor. Yine, 27 Mart 2012 gününde 16. Asliye Hukuk Mahkemesi bir karar veriyor, Anayasa ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nde yer alan yargı kararlarının uygulanmasına ilişkin hükümleri ihlal ettikleri gerekçesiyle ilgili kişileri tazminat ödemeye yükümlü hâle getiriyor.

Şimdi bütün bunları dikkate aldığımızda karşımıza çıkan bir yasama ve ona bağlı bir teklifiniz var ve o teklifte de işte bu tür kesinleşmiş yargı kararlarıyla ilgili, Bakan Bey’in de fiilî imkânsızlık temelinde oturttuğu ama fiilî imkânsızlıktan çok yürütmenin isteksizliğine bağlı uygulamalarla karşı karşıyayız. Bunun hem Anayasa’ya hem Anayasa Mahkemesi kararlarına aykırılıklarını çok net görmek ve ona göre yasama yapmak zorundayız. Bakın, Anayasa Mahkemesi yine böyle bir torba yasayla ilgili kararını ortaya koyarken diyor ki: Bu Türkiye Cumhuriyeti’ni bir hukuk devleti olarak tanımlıyorsak hukuk devletini de Anayasa’ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, hukuku tüm devlet organlarında egemen kılan ve kendini Anayasa ve hukukun üstünde kurallarıyla bağlı sayan bir yapı olarak tanımlıyor. Yine 138’inci maddeye atıfta bulunarak “Hukuk güvenliği, üstünlüğünün sağlanması için devletin işlem ve eylemlerine karşı yolunun açık tutulması yeterli olmayıp yargı mercilerince -bakın tekrarlıyorum- verilen kararların gecikmesiz uygulanması gerekir.” diyor. Şimdi, sadece bunu da demiyor “Devletin işlem ve eylemlerine karşı yargı yolunun açık tutulmasını anlamsız hâle getirirsiniz bu

tür uygulamalarla.” diyor, bundan önce yapılan bir hatada. Şimdi, göz göre göre bu tür alınmış olan, temeli, dayanağı olan karşımızda bir tablo varken biz hâlâ burada geçici maddeyle özelleştirmeye ilgili bu tür kararların tartışmasını burada yapıp zamanı lüzumsuz yere, temelsiz, hukuksuz yere harcıyoruz.

Yine bu yasayla ilgili bir içerik var tabii, bu belediyelerin taşınmazlarıyla ilgili. Şimdi, ben burada ilgili kimse bunun teklifini verene sormak istiyorum: Bazı vakıflar var, sizin de, hepimizin de yakından tanıdığı şehzade beyin. Burada belediye başkanları kurucu üye. Peki, belediye başkanlarının kurucu üye olduğu bu tür vakıflarla ilgili, böyle değerli yerlerle ilgili alınabilecek kararlar ve uygulamalar ne olacak? Bunların sorgusunu ve sualini niye kendi içimizde gündeme getiriyoruz? Kaldı ki çok önemli olduğunu vurguladığımız, bizlerden hem taşeron işçilerle ilgili hem de Soma’daki sorunlarla ilgili bir an önce yasama faaliyetleri için cevap bekleyenlerin bizden alacağı sonucu yaşatmadan bu başlıkları ortaya koydurarak.

Diğer taraftan, yine çok enteresan, kamuda çalışanlara yargı kararlarını iki yıl erteleme noktasında bir teklif geliyor karşımıza. Niye iki yıl? Bir insan kötüyse iki yıl sonra da yanlış yapacak demektir. Yani bir insan o görevlere uygun görülüyorsa bir yıl sonra da, üç yıl sonra da aynı şeyde olacaktır. Yani iki yıl sadece “Önümüzde iki yıl sonra seçimler var. Bu kamu yapılanmasını aynı yerde kadrolaşmanın, kadrolaşmama sepetini oluşturalım noktasında mı değerlendiriliyor? Gerçekten anlamı, gerçekten hakkı, temeli, hukuku, adaleti olduğuna hiç inanmadığım uygulamalar ve tekliflerle karşımıza bu taslak oluşturulup geliyor.

Bir diğer dikkatimi çeken konu da -pek konuşulduğunu da şey yapmıyorum ama- meslek lisesi öğrencilerinin staj dönemlerinde veya üniversite öğrencilerinin bu iş güvenliğiyle ilgili olarak sayısal oluşacak olan değerlendirmede onların oradaki varlıklarının dikkate alınmayacak olması yönünde yanılmıyorsam bir teklif var, bir düzenleme var. Ben şimdi çok merak ediyorum, “Milletvekili seçilme yaşı 18’e indireceğiz.” diyorsunuz, gelip 18 yaşında staj yapan adama “Ya, sen burada iş güvenliğinde dikkate alınacak nitelikte ve yaşta değilsin.” diyorsunuz. Böyle anlamsız, böyle bir çarpık yasalasma olur mu? Onun için, bunun da dikkate alınacağını ve onun dikkate alınarak bir düzenleme yapılacağını umut ve tahmin ediyorum.

Evet, ben temel anlamıyla genel görüşlerimi bu şekilde söylemek istiyorum ve bundan sonra yasanın ilgili maddelerinde de zamanı gelince değerlendirmeleri paylaşacağız.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Tamaylıgil.

Sayın Keskin...

ADNAN KESKİN (Denizli) – Sayın Başkan, Komisyonumuzun ve bürokrasinin değerli temsilcileri, Sayın Bakan; tarih öldüreceklerinin önce gözlerini kör eder, sağduyusunu buharlaştırmış. On bir yıllık AKP iktidarında Türkiye böyle bir süreç yaşıyor. Sabahki oturumda konuşan bir arkadaşımızın yasa yapımıyla ilgili yaptığı değerlendirme bu anlayışın en somut örneklerinden birisini teşkil etti.

BAŞKAN – Sayın Gök’ün herhâlde yaptığı konuşmayı kastediyorsunuz.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Ben isim vermiyorum Sayın Başkan.

Arkadaşımız çok sayıda yasa yapmayı büyük bir başarı gibi takdim ederek iktidarın hanesine bir başarı geçirme anlayışını dile getirdi ama şunu da unuttu: Çok sayıda yasa yapıp aradan bir yıl geçmeden yapılan o yanlışlıkları görüp tekrar o yapılan yanlışlığı yapan yasaları değiştirme ihtiyacında olduğunu ve bu konudaki tartışmaları da gözden uzak tutmamamız gerekiyor. Anayasa referandumuyla ilgili, daha sonra Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kuruluyla ilgili yapılan yasal düzenlemeler iktidarın moral otoritesini temsil eden Sayın Başbakan tarafından kamuoyuna övgüyle büyük başarı gibi takdim edildi, bir yıl geçti, bu yapılan değişiklikleri paralel örgütlenmenin bir eseri gibi takdim ederek geri dönüş yapmak mecburiyetinde kaldı. Dolayısıyla, böylesine hukukun, adaletin temel ilkelerini bir kenara bırakıp sadece “Yasa yaptım.” diye yola çıkarak gidilen yolda talihsizlikler ve yanlışlıklarla karşılaşmak kaçınılmaz olur.

On bir yıldır Türkiye’de emeğin hakkı yeniyor. On bir yıldır Türkiye’de fakirden zengine, devletten özele, yurt içinden yurt dışına ciddi kaynaklar aktarıldı. İşçiler, memurlar, köylüler, emekliler, esnaf ve sanatkarlar ciddi hak kaybına uğradı. Türkiye’nin temel sorunları olan gelir dağılımındaki çarpıklık, vergi adaletsizliği ve kronikleşen işsizlik, tüketim kalıplarına göre şekillenen ekonominin üretim eksikliği yeni boyutlar kazandı. Doğaya, mesleğine, insanlığına yabancılaşan umutsuz insanlar mutluluğu uyuşturucuda aramaya başladılar. Bugün ülkemizde ortaokul düzeyine inen uyuşturucu tüketimi hepimizin kara kara üzerinde düşünmesi gereken bir temel sorun olarak canlılığını ve diriliğini korumaktadır. Derinleşen sorunlara çözüm üretmekle sorumlu olan siyasal iktidar, devleti sadaka kurumuna, siyaseti de sadaka ayinine çevirmiştir. Demokrasiyi, temel hakları Fransa Kralı XVI. Lois’nin “İmparatorluğumda

yaşayan Hristiyan Almanların sadece doğma, evlenme ve ölme hakları vardır.” anlayışına indirgemıştır. Temel hak ve özgürlükleri budayıp, toplumu bölüp parçalayarak insanları kendi kompartımanına doldurup ötekileştirip, hak arayanların üzerine tazyikli su, biber gazı, mermi sıkılıp, karakollarda sergilenen işkenceyi sokaklara ve parklara taşıyan uygulama Türkiye’nin günlük yaşamının ayrılmaz bir parçası hâline gelmiştir. Korku, acı toplumsal yaşamımızın ayrılmaz bir maddesi hâline dönüştürülmüştür.

Soma’da yaşanan felaket kamudan özele, teknik donanımı, hukuki altyapısı, eğitim çalışmaları yapılmadan kaynak aktarma anlayışının bir ürünüdür, sonucudur. Ülkemizde Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarının on bir yıllık süresi içerisinde 12 bin yurttaşımızın engelliler sınıfına katılması da yine bu anlayışın sonucudur. Ulusça yaşadığımız acıyı, olumsuzları aşmak için, gelecekte yeni Soma faciaları yaşamamak amacıyla devreye sokulan yasal düzenleme girişiminde de siyasal iktidarın demokrasi anlayışındaki çarpıklık, hukuku zenginin para kesesine, iktidarın antidemokratik özlemine tutsak eden yaklaşımın, günü kurtarma anlayışının hâkim olduğunu görüyoruz.

Demokrasi bir uzlaşma okuludur, karşıtların meşruiyeti rejimidir. Demokrasilerde gereksiz yurttaş yoktur. Bu tasarıda bu ilkeler yok edilmiştir. İki gündür yapılan görüşmelerde, tartışmalarda iktidarın sayısal çoğunluğuna dayanarak demokrasinin uzlaşma ilkesini ayaklar altına alarak kendi anlayışını yasalastırma peşinde olduğu bir kez daha görülmüştür.

Sabah Sayın Bakanı dinledik. Sayın Bakan burada yapılan eleştirilerin hiçbirisine dokunmadan gündemde olmayan kıdem tazminatı gibi afaki birtakım konulara değinerek yapılan eleştirilere karşı herhangi bir yanıt verme gereksinimi duymamıştır. Muhalefetin, sivil toplum kuruluşlarının, mesleki kurumların talepleri dikkate alınmadan, parmak çoğunluğuna yaslanarak 61 madde olarak gelen tasarı 44 madde eklenerek 105 maddeye çıkarılmıştır. Anayasa’nın 2, 4, 125, 138’inci maddeleri askıya alınmıştır.

Dün, Manisa Milletvekili arkadaşımızın siyasal iktidarın Soma faciasından sonra oluşturulan komisyonun Manisa’da yaptığı toplantılarda iktidar mensuplarının yurttaşlarımıza verdiği sözleri dile getirdi. Bu konuda, siyasal iktidarın genel başkan yardımcısı düzeyindeki mensubunun tutarsızlığını ve bu sözlerin bu kadar süre geçtikten sonra yerine getirilmemesinin Soma’da yaşayan yurttaşlar üzerinde yarattığı travmayı tartışma götürmez bir üslupla açıkça vurguladı.

BAŞKAN – Sayın Özel’in iddiası o tabii.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Olabilir efendim, iddiasıdır.

Devlet suskunluğu, halk paniği kaldırmaz. Bu konuda, dün Özgür Özel’in yapmış olduğu suçlamalarla ilgili ne Bakandan ne de iktidar mensubu arkadaşlarımızdan herhangi bir tezip gelmedi, susma tercih edildi. Oradaki yapılan toplantılarda verilen taahhütlerin gerçek olmadığına ilişkin herhangi bir düşünce, bir iddia söylenmedi. Şimdi, halk panik içerisinde. Manisa milletvekili arkadaşlarımızın açık bir şekilde iki gündür Soma’da yaşanan tartışmalarla ilgili nasıl sıkıntılar yaşandığını çok açık bir şekilde vurgulamıştır. Böyle bir tedirginliği gidermek için getirilen yasaya maalesef yasa yapma tekniğine uymadan, siyasal iktidarın kendi amaçlarına ulaşmak için birtakım anlamsız eklemeler yaptığı açık bir şekilde görülmektedir.

Şimdi, radyolarla ilgili bir düzenleme bu yasaya eklenmiş. Hukukta “müktesep hak” kavramı vardır. Yeni çıkarılacak yasalarla, düzenlemelerle geçmişte elde edilen haklar ortadan kaldırılmaz. Herhâlde dünyanın her demokratik ülkesinde bu kural işlerliktedir. Türkiye’de 1994 yılında radyo ve televizyon yayınları hakkında bir yasa çıkarılmış. Türkiye’de yayın faaliyetini sürdüren 850 tane radyo kurucuları bu yasanın öngördüğü şekilde lisans almak için başvuruda bulunmuşlar, lisans almak için yatırılması gereken harçları yatırmışlar. Şimdi, yasa tasarısına bir madde eklenerek kazanılmış hak ortadan kaldırılıp radyolarla ilgili yeni bir düzenleme getirilmektedir. Bu, iktidarın bu konudaki, demokrasi konusundaki, hukuk konusundaki çarpık anlayışının bir başka somut örneğini oluşturmaktadır.

Şimdi, kömür ocaklarında çalışanların iş güvenliğini sağlamak, yaşamını yitiren yurttaşlarımızın yakınlarının, sıhri ve kan bağı olan akrabalarının acılarını dindirmek için bir yasa hazırlanıyor. Yasada hâkim olan anlayışa eklenen maddelerle âdeta ölü gözünden yaş çıkarılma anlayışı devreye sokuluyor. Anayasa’ya açık bir şekilde aykırı düzenlemeler var. Anayasa’nın 121’inci maddesi, idarenin bütün eylem ve işlemlerinin yargı denetimine tabi olduğunu çok açık bir şekilde düzenlemiştir. 130’uncu maddede de yasama ve yürütme organlarının mahkeme kararlarına uyma zorunluluğu vurgulanmıştır. Bu, Anayasa’nın açık 2 hükmüne rağmen memurlarla ilgili atama hâlinde bir düzenleme devreye sokuluyor. İki yıllık bir süre içerisinde mahkeme kararlarının uygulanmasını engelleyecek bir düzenleme devreye sokuluyor. Anlaşıyor ki bazı memurların, çalışan memurların, dünya görüşü siyasal iktidar tarafından beğenilmediği için o memurlar başka yerlere tayin edilerek, görev yerleri değiştirilerek ve iki yıl süreyle alınacak yargı kararlarının uygulanmasının da önü kesilerek emekliye ayrılma veya istifaya zorlanarak siyasal iktidar devleti ele geçirme projesine yeni bir olanak eklemeye çalışıyor. Anayasa’ya bu kadar açık bir düzenlemenin alt komisyonda ele alınması iki gündür yapılan tartışmalarda sürekli bir

şekilde konuşan arkadaşlarımızın bu 2 maddenin tasarıdan çıkarılması konusundaki talepler maalesef Divanca dikkate alınmadan, bu konuda hukuksuzluğun sürdürülmesi devam etmektedir.

Sayın Başkan, sabah bir önerge verdik. Eğer bu amaç Soma'da yaşanan facianın yarattığı tortuları devreden çıkarmaksa Cumhuriyet Halk Partisi üyeleri olarak, yasada gerekli ayrışımı yaparak, Soma'yla ilgili düzenlemelerin hemen kabul edilip, görüşülerek aşağıya indirilmesini sağlamayı öngörüyoruz. Anayasa'ya aykırı olan yasa tasarısındaki maddelerin de ortadan kaldırılmasını diliyoruz. Neticede, Anayasa Mahkemesinden belki iptal kararı çıkacaktır ama Anayasa Mahkemesi kararları geriye yürümediği için, tıpkı geçen dönemlerde yapıldığı gibi, Hâkimler ve Savcılık Yüksek Kurulundaki yapılan operasyon gibi, bu düzenlemenin sonucunda bazı haksızlıklar devreye sokularak Anayasa Mahkemesi iptal kararı verse bile kaybedilen hakların alınması olanaksız hâle gelecektir. Komisyon olarak böyle bir hukuksuzluğa alet olmamamız gerekiyor.

Hepinize teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Keskin, çok teşekkür ediyorum.

Sayın Sarı...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Komisyon üyeleri, Sayın Bakan, değerli bürokratlar, sayın basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Torba bir yasanın geneli üzerinde konuşacağız. Usulle ilgili tartışmada da belirttiğim üzere, gerçekten birbiriyle hiç alakası olmayan, yan yana gelmesi bile mümkün olmayan hukuk literatüründe birçok şeyin bir araya geldiği bir yasa teklifi üzerinde, geneli üzerinde konuşmak çok zor. Haliyle daha önce de söylediği gibi bunun bir sistemi ve mantığı olmadığı için mantıksal ya da sistematik bir eleştiri yapmak ve bir kurgu oluşturmak mümkün olmuyor. Dolayısıyla, yasanın bizce en önemli olduğunu düşündüğümüz bazı noktalarını ele alarak o noktaları üzerinde bir değerlendirme yapma şansımız oluyor. Ben de biraz öyle yapmaya çalışacağım, maddeler üzerindeki fikirlerimi ve düşüncelerimi de saklı tutarak tabii ki, yeri geldiğinde söylemek üzere.

Şimdi, Sayın Başkan, Sayın Bakanım; bir defa her şeyden önce bu teklif samimiysiz bir teklif. Şu açıdan samimiysiz bir teklif: Geliş amacı ve geliş süreci Soma'ya bağlanmış ve Soma'daki cinayetlerle ilgili sürece bağlanmış, onların etkilerini ortadan kaldırmaya yönelik bir teklif olarak önümüze gelirken; hiç alakası olmayan ve bizim burada muhalefet partisi olarak, milletvekilleri olarak da kabul etmemizin mümkün olmadığı birtakım maddeler içine sokularak bir sos oluşturularak, Soma sosuyla beraber önümüze sunulmuş bir yemek var. Şimdi, dolayısıyla bizi bir tercih yapmaya zorlamaya çalışıyor AKP, her zaman uyguladığı taktiğe uygun olarak. Biz topyekün bir biçimde bu yasaya karşı çıktığımızda "Soma'yla ilgili birtakım düzenlemelere karşı mı çıkıyorsunuz?" algısı yaratmaya çalışıyor. Karşı çıkmadığımızda da kendi ilkelerimizle çelişen, kendi duruşumuzla çelişen birtakım noktaları kabul etme durumuyla karşı karşıya kalıyoruz. Biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak bunu etik bulmuyoruz, samimi bulmuyoruz, doğru bulmuyoruz ve bizim bunu kabul etmemiz de olanaklı değil. Dolayısıyla biz vermiş olduğumuz teklifte olduğu gibi ve gördüğümüz kadarıyla Sayın Bakanın da inisiyatifine bıraktığı, Komisyonun takdirine bıraktığı, Soma'yla ilgili düzenlemelerin, herkesiz üzerinde uzlaştığı düzenlemelerin bu teklifin içinden çıkartılarak hemen görüşülüp, tarafımızca da desteklenmek suretiyle, belki bir iki yerini düzelterek, hemen aşağıya göndermeyi ve en kısa sürede çıkartmayı uygun buluyoruz. Ben hem Sayın Başkan size hem de Komisyonun muhalefet partisi dışındaki diğer milletvekillerine, AKP milletvekillerine burada bir kez daha çağrıda bulunmak istiyorum. Bunu uygun bir biçimde bu düzenlemenin bir an önce yapılarak çıkartılmasının uygun olduğunu düşünüyorum. Bizim önergelerimize destek verirsiniz, önerimize destek verirsiniz Soma'da bekleyen vatandaşlarımızın da hiç olmazsa yaralarının bir kısmını kısa sürede sarma şansımız olabilir diye düşünüyorum.

Şimdi, AKP'nin en iyi yaptığı şeylerden biri, başarabildiği belki de şeylerden biri, algı yaratma üzerine kurgulu bir strateji izlemesidir. Bu yasa da gündeme geldiğinde sanki taşeron sistemi kaldırılıyormuş gibi bir hava yaratıldı toplumda. Sayın Bakan da taşeron sisteminin çok yanlış bir sistem olduğunu ve taşeron sisteminin aslında bir sömürü sistemi olduğunu ve belki de sistemimizden tamamen çıkartılması gerektiğini müteaddit defalar söylenmiş olmasına rağmen, daha doğrusu onun da bu söylemleri üzerinden yürüten bir algıyla sanki bu tasarı taşeron sistemini kaldırılıyormuş gibi, alt işveren sistemini kaldırılıyormuş gibi topluma ve kamuoyuna sunuldu. Özellikle taşeron işçiler olarak bildiğimiz işçilerin birtakım haklarında getirilen kısmi düzenlemelerle de bu algı desteklendi. Şimdi ben çok açık olarak Sayın Bakana sormak istiyorum: Sayın Bakanım, bu yasa taşeron sistemini kaldırıyor mu, kaldırmıyor mu, çok net olarak bunun cevabını vermenizi istiyorum.

İkincisi, kaldırmıyorsa, ki bizim iddiamız, taşeronla çalışmayı kamu sektöründe bu yasanın genişlettiği yolundadır, yeni olanaklar açtığı, yeni alanlar açtığı yolundadır, bu konudaki düşüncenizi yine söz sırası size geldiğinde çok açık bir biçimde belirtmenizi istiyorum. Bu yasa taşeron sistemini kaldırıyor mu, kaldırmıyor mu?

Şimdi, tabii ki kaldırmıyor. Sayın Bakan bu konuyla ilgili düşüncelerini bizimle paylaşacak ama tabii ki kaldırmıyor. Meselenin AKP'yle ilgili olan boyutu var, AKP'yi aşan boyutu var. Taşeron sistemi, Türk hukuk sistemine kuşkusuz AKP'yle beraber girmiş bir sistem değil ama AKP'nin elinde derinleşen, büyüyen, genişleyen bir sistem. Bu, aslında 12 Eylülle beraber başlayan neoklasik iktisadın ve onun devlet algısının, onun ekonomiyle devleti yeniden tarif eden siyasetinin doğrudan bir uzantısı. Yani müdahaleci devletten düzenleyici devlete doğru geçtikçe özel sektör eliyle devletin ve kamunun birtakım işlerinin yaptırılması sürecinin bir uzantısı tabii ki. Dolayısıyla kamuda da atipik istihdam biçimleri dediğimiz istihdam biçimlerinin yaygınlaştığı mantığın bir uzantısı. Şimdi, AKP bu mantığı kabul ettiği için, hatta bunun da ötesinde bunu derinleştirerek kabul ettiği için AKP dönemi boyunca bu daha yaygın bir istihdam biçimi olarak kamuda var olmuş.

Şimdi, bizim elimizdeki rakamlara göre, eğer bunlar yanlışsa Sayın Bakanım lütfen düzeltin, 2002 yılında AKP iktidara geldiğinde kamuda 153 bin taşeron işçi çalışıyor, yani kamunun vermiş olduğu ihalelerle alt işveren ilişkisi içinde 153 bin taşeron işçi çalışıyor. Bugün Sayın Bakanın, daha doğrusu bugünlerde Sayın Bakanın 2014 yılı için verdiği rakamın 700 bin civarında olduğunu biliyoruz. Hatta yapılan bazı hesaplar bu rakamın çok daha fazla olduğunu bize gösteriyor. Yani Türkiye'de taşeron işçiliği AKP Hükûmeti döneminde icat edilmiş olmakla beraber AKP hükûmetleri döneminde yaygınlaştırılmış ve neredeyse kamuda asıl çalışma biçimi hâline dönüşmüş durumdadır.

Şimdi, peki, neden? Neden böyle bir şey var? Şimdi, işte burada AKP'nin iş yapış biçimi ve siyasal stratejisi ve tercihiyle karşı karşıya kalıyoruz çünkü AKP on iki yıllık hükûmetleri boyunca kendilerine bağlı bir sermayedar sınıf yaratma azmi ve kararlılığı içindedir. Dolayısıyla, kamu ihalelerinden beslenen, kamunun etrafında palazlanan, AKP'nin oy verme davranışlarıyla şekillenen, buna göre pozisyon alan bir girişimci sınıfı yaratma sürecinin bir mekanizmasıdır Türkiye'de taşeronluk ve bunun sermayeyle ilgili boyutu olduğu gibi, işçilerle ilgili boyutu da vardır çünkü bu şekilde, çünkü bununla ilgili şekillenmiş bir sermayedarın kendi işçisinin oy verme davranışları üzerindeki etkisinin net olduğuna ilişkin de burada yedi gündür hem alt komisyonda hem de daha sonrasında yapmış olduğumuz tartışmalarda gördüğümüz ipuçları vardır. İşte, bütün bunların doğal sonucu olarak Türkiye'de taşeronlaşma AKP'nin eliyle yaygınlaştırılmıştır, kamuda asli bir çalışma biçimi ve istihdam biçimi hâline gelmiştir ve bu yasa da bunu kaldırmak bir yana, bunu daha da genişletecek alanlar açmaktadır. Dolayısıyla, bu tespiti yapalım, bu önemli.

Şimdi, bunu ben çok önemsiyorum ve bütün bu toz bulutunun içinde, bütün bu torba yasanın getirdikleri ve götürdükleri içinde bu genel felsefeyi ve bu genel yaklaşımı kayıtlara geçmesi açısından bir kez daha tekrar etmek istedim. Farklı olduğunu düşünüyorsunuz Sayın Bakanım, lütfen buna cevap veriniz.

Şimdi, AKP'nin kamuda taşeron sistemini kaldırmayacağına ilişkin zihniyetinin birkaç tane de örneği var zaten. Yani buraya baktığımız zaman da bunu anlayabiliyoruz. Mesela arkadaşlarımız gün boyu görüşlerini dile getirirken bunlardan birkaç tane örnek verdiler. Örneğin birden fazla iş yeri için son iş yerinde çalışan kişilerin kıdem tazminatının kamu tarafından ödenmesi mantığıyla taşeron sistemi mantığı arasında benim anlayamadığım bir çelişki var. Yani bu ilk başta olumluymuş gibi gözüküyor, bu, işçinin kıdem tazminatının ödenmesi açısından ama ister istemez ben şu soruyu sormak durumunda kalıyorum: Madem bunun kıdem tazminatını kamu ödeyecek -ki biliyorsunuz, tasarının ilk hâlinde emsal ücrete ilişkin de bir düşünce vardı, o kaldırıldı ve emsal ücret de kamu tarafından ödenecekti tasarının kendi mantığı içinde- o zaman şunu sormak gerekir: Niçin, bütün bunlara rağmen, bütün bu düzenlemelere rağmen, kamu da bunu ödeyecekse bu işçiyi neden kamuda kadrolu işçi statüsünde çalıştırmadan taşeron işçisi sıfatıyla çalıştırmayı öngörüyorsunuz? Yani burada çok ciddi bir zihniyet göstergesi var.

Yine, mesela Karayolları işçileriyle ilgili olarak bunların asıl iş yaptıklarına ilişkin orta yerde mahkeme kararı bulunduğu hâlde, bu mahkeme kararının bir türlü neden yerine getirilmediğinin altında da yine AKP hükûmetlerinin ve onun sayın bakanlarının ve onların milletvekillerinin taşeron sistemine bakışıyla ilgili bakış açısı vardır. Dolayısıyla, bu tespiti yapmayı önemli görüyorum. Bence önümüze dayatılan, getirilen bu torba yasanın en önemli noktalarından biri bu.

Birkaç tane unsuru daha dile getirmek istiyorum. Bunlardan birisi...

Sayın Başkan, uğultu konusunda uyarıda bulunur musunuz?

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen, biraz sessiz...

Sayın Üstün, Feramuz Üstün, siz de lütfen biraz sessiz...

Sayın Sarı, buyurun.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Sayın Başkan, meselenin bir başka boyutu, bu, vergi ve sigorta primlerinin yeniden yapılandırılmasıdır. İsrarla ve inatla bunun af olmadığını söylüyorsunuz, “yeniden yapılandırma” diyorsunuz moda deyimle. Yeniden yapılandırma olsun velev ki. Şimdi, benim burada sorgulamak istediğim bir şey var; insanlar niçin vergilerini ve sigorta primlerini ödemiyorlar? Bunun birden fazla sebebi olabilir...

BAŞKAN – Ya da ödeyemiyorlar yani.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Neden ödeyemiyorlar?

BAŞKAN – Sayın Üstün, bakın, insicamını bozuyorsunuz Sayın Sarı’nın, lütfen.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Sayın Bakanın konsantrasyonunu bozmayalım, arkadaşımızın da konuşması yarıda kalıyor.

FERAMUZ ÜSTÜN (Gümüşhane) – Özür diliyorum. Bakan Bey’in insicamı bozulmaz da arkadaşımınkini bozduğum için özür diliyorum. Yoksa, Bakan Bey’in insicamı sağlamdır.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Yapma Allah aşkına! Müthiş bir derinlik getirdiniz, gerçekten teşekkür ederiz bu derinlikten dolayı!

MEHMET GÜNAL (Antalya) – İnsicamı sağlam da seni bahane edebilir yani “Duymadım.” diye.

BAŞKAN – Evet, Sayın Sarı, buyurun.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Şimdi, tabii, defalarca sözüm kesildi, yine toparlamaya çalışayım.

BAŞKAN – Yapılandırmada kalmıştınız.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Niçin insanlar vergi ve sigorta borçlarını ödeyemiyorlar? Burada birkaç tane şey aklıma geliyor ama en fazla üzerinde durduğumuz nokta kuşkusuz ki insanların gelirleriyle ilgili bir problem olduğudur. Yani eğer insanlar AKP hükümetleri döneminde “Ben geçmişten farklı olarak vergi ödeme alışkanlıklarımı değiştirdim kardeşim, bu devlete vergi ödenmez.” demiyorlarsa, yani vatandaşın AKP 2002’de iktidara gelmeden önceki vergi ödeme konusundaki bilinci ve vergi ödeme alışkanlıklarına ilişkin davranışları AKP’den sonra çok değişmemişse, o zaman, aklıma bir tek şey geliyor: İnsanlar bu vergileri ödeyemiyorlar, yani ödemeye ilgili problemleri var. Dolayısıyla, burada da ödemeye ilgili problemlerin olduğu bir ortamda insanların gelirleriyle ilgili, ekonomik aktiviteleriyle ilgili problemlerin olduğu sonucu kendiliğinden ortaya çıkıyor. Dolayısıyla, aslında uygulanagelen ekonomik modelin ve AKP’nin uyguladığı ekonomik politikaların bireylerin gelirleri üzerinde ve buna bağlı olarak da vergi ödeme gücü üzerindeki etkisini bir kez daha bu af lar tersinden söylüyor aslında.

Yani AKP hükümetleri dönemi boyunca kaç defa yapılandırmanın olduğunu, inanın, ben unuttum. 7 mi, 8 mi; bilmiyorum Sayın Bakan ama neredeyse her yıl, iki yılda bir, üç yılda bir sürekli bir vergi yapılandırmasıyla insanlar karşı karşıyalar ve bir müddet sonra, bu, insanların vergi ödemeye ilişkin alışkanlıklarını ve davranışlarını da bozar hâle geliyor ve giderek, “Nasıl olsa ben bu vergileri ödemediğimde af çıkacak ve bu vergileri ben ödemeyeyim.” diyebilir hâle gelebiliyor. Bunun özellikle AKP hükümetleri dönemi boyunca son derece yaygınlaştığını söylemek isterim ve bu çözümlerin de hangi nedenden kaynaklı olursa olsun aslında palyatif çözümler olduğunu da söylemek gerekir.

Şimdi, Türkiye’de çok ciddi bir vergi problemi vardır ama nedense, on iki yıl boyunca tek başına iktidar olan bir Hükümet bu vergi sorununun çözümü konusunda, doğrudan vergi reformu yapma konusunda ısrarla ve inatla kaçınmaktadır; bunu anlayabilmiş değiliz. Bunu biz defalarca söyledik, vergiyle ilgili bütün çalışmalarda, gelen yasalarda söyledik, bütçede söyledik. Burada muhalefet partisi milletvekilleri, hatta zaman zaman iktidar partisine mensup milletvekili arkadaşlarım da dile getirdiler. Türkiye’de bugün devlet yakalayabildiğinden vergi alıyor ve ana omurgasının dolaylı vergilere dayalı olduğu bir vergi sistemi gayriadi bir biçimde çalışıyor ve Türkiye’de çok ciddi sosyal problemlere neden oluyor; Avrupa’dan tamamen farklı, çağdaş vergi sistemlerinden tamamen farklı olarak.

Dolayısıyla, ben dolaylı bir vergi reformunu en başından beri kaçınılmaz görüyorum. Hatta 2002 yılında, 2001 yılında yaşadığımız krizden sonra IMF destekli istikrar programlarının da ana eksenlerinden biri bu olduğu hâlde ve Hükümet bunu teyit eden, ikrar veren standby anlaşmaları yapmış olmasına rağmen, ısrarla ve inatla bir vergi reformu yapmaktan kaçındı ve gayriadi bir biçimde, satın alma gücünü de kavramaz bir biçimde, harcamalar üzerinden alınan bir vergi sistemini dayatıyor ve neden bunu değiştirmedini, neden bununla ilgili bir reform yapmadığını gerçekten anlayabiliyor değilim.

Değinmek istediğim noktalardan biri de atanamayan öğretmenler meselesidir. Sayın Alt Komisyon Başkanı Demiröz bizim eleştirilerimizi yaparken ve kendisi de Komisyon metnini savunurken ya da Komisyona ilişkin, alt komisyon raporuna ilişkin

değerlendirmede bulunurken “Hayret ediyorum, kimse buna değinmedi. Biz, 40 bin tane atanamayan öğretmene kadro veriyoruz, bunun hiç mi önemi yok?” dedi ve sanki konuşmalarında atanamayan öğretmen arkadaşlara böyle bir lütuf verilmiş gibi, bir ulufe dağıtırmış gibi, sanki onların böyle bir hakkı yokmuş gibi, ki söylemlerinden ve bakış açılarından böyle bir bilinçaltı sezinledim. Dolayısıyla, sanki böyle bir ulufe anlayışı, bilinçaltında ulufe anlayışıyla atanamayan öğretmenlere kadro veriliyormuş gibi bir yaklaşımı burada dile getirdi, bunu hiç olumlu bulmadığımı belirtmek istiyorum.

BAŞKAN – Sayın Demiröz’ün bir satışma hakkı oldu, kullanacaktır.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Tabii ki, tabii ki.

Biz, atanamayan öğretmenlerin hak ettikleri biçimde, o eğitime uygun bir biçimde ve kadro ihtiyaçları da göz önünde bulundurularak atanması gerektiğine inanıyoruz. Muhalefet partisi olarak bu 40 bin sayıyı yetersiz bulduğumuz hâlde, bunun çok daha yükseklerde, en az 100 bin olacak şekilde atamanın yapılmasını istiyoruz. Kadroyla ilgili bir problem varsa o zaman eğitim sisteminin yeniden yapılandırılması ve ihtiyaçlara uygun bir biçimde dizayn edilmesi gerektiğini belirtiyoruz.

Bu taslakta, daha söylenmesi gereken çok şey var. Bunların hepsini yeri geldiğinde maddelerde söyleyeceğiz ama geneli üzerinde konuşurken çok önemli olduğunu düşündüğüm 2 tane maddeyi daha dikkatlerinize sunmak istiyorum -ki arkadaşlarım bunu söylediler- bunlar 82’nci ve 85’inci maddelerdir ve açık bir biçimde Anayasa’ya aykırıdır. Yani, yargının vermiş olduğu kararların uygulanamayacağına ilişkin yasanın herhangi bir kanun çıkartması, bununla ilgili bir teklif verilmesi, çağdaş anayasal sistemlerde söz konusu bile olamaz. Ancak, burada, özellikle 82’nci ve 85’inci maddede... AKP’nin, bu önergeyi veren arkadaşların ki bu önergeyi veren arkadaşların kim olduğunu da merak ediyorum ve ilgili maddeler geldiğinde de kendilerine soracağım hangi ihtiyaçtan dolayı böyle bir önerge vermişler ve bu önergeyi verdiklerinde bunun Anayasa’ya aykırılığı konusunda bir değerlendirme yapmışlar mı, yapmamışlar mı onların cevaplarını da kendilerinden alırsız. Ama ilk başta, ilk bakışta şunu söylemek mümkündür ki bu 2 madde de Anayasa’ya açık bir biçimde aykırıdır ve özellikle 82’nci madde idarece kesinleşmiş yargı kararlarının iki yıl boyunca uygulanamayacağını idareye bir yetki olarak vermiştir. Bununla ilgili işlem yapmayan kamu görevlilerine de cezai sorumluluk verilemeyeceğini söylemiştir.

BAŞKAN – Sayın Mehmet Muş’un bir bildiği vardır herhâlde, maddesi geldiğinde soracağız.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – İşte bunları öğreneceğiz, bunları yeri geldiğinde öğreneceğiz, kendisi şu anda yok. Ama bu madde çok açık bir biçimde Anayasa’ya aykırıdır.

85’inci madde, yine hakeza Özelleştirme İdaresinin yapmış olduğu iş ve eylemler sonrasında verilen yargı kararlarının beş yıl boyunca uygulanmadığında bir daha uygulanamayacağından bahsediyor. Beş yıl boyunca uygulanamayacağı ayrı bir tartışmadır, neden uygulanmadığı ayrı bir tartışmadır, beşinci yılın sonunda bir daha uygulanamayacağı kesinleşmiş yargı kararlarına karşı söylenmesi ise ayrı bir trajikomik meseledir ve her ikisi de Anayasa’ya aykırıdır.

Ben, dediğim gibi daha söylenecek çok söz var ama ivedilikle özellikle Soma’yla ilgili düzenlemelerin, ki Sayın Bakanın da bu konuda Komisyonun takdirine bıraktığını gördük, Faruk Bey’in. Soma’yla ilgili düzenlemelerin hızlı bir biçimde, ivedilikle bu yasanın içinden ayrılarak görüşülmesi ve hemen bunun aşağıya sevk edilmesi ama bu sorunlu yasalar üzerinde, sorunlu maddeler üzerinde daha ayrıntılı ve titiz bir çalışmanın yapılması gerektiği konusundaki önergemizin desteklenmesini talep ediyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Sarı, çok teşekkür ediyorum.

Sayın Ögüt, buyurun lütfen.

KADİR GÖKMEN ÖĞÜT (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Bakan, değerli bürokratlar, değerli milletvekili arkadaşlarım; şimdi, bu maddenin ve bu torba yasanın 104’üncü maddesinde Posta Hizmetleri Kanunu’ndaki... 104’üncü maddesindeki iş yeri açma ruhsatıyla ilgili bölüme bizim dış hekimi arkadaşlarımızın da bir talebi var, muayenahanelerin hem iki yerden birden ruhsat alma zorunluluğunun kaldırılması yani hem Sağlık Bakanlığından hem belediyelerden ruhsat alma zorunluluğu var onun kaldırılması için önergeleri var, o önergenin gerekçesini size okumak istiyorum: Akademik meslekler olarak nitelenen tabiplik ve diş tabipliği mesleklerinin serbest olarak icra edildiği yerler olan özel sağlık kuruluşlarının açılmasında Sağlık Bakanlığı tarafından ilgili yönetmeliklere ayrıntılı olarak tanımlanmış ölçütler yerine getirilmektedir. Meslek mensuplarının kamu kurum ve kuruluşlarının asli ve sürekli kadrolarında mesleklerini icra etmeleri dışında, serbest ya da ücretli olsun her yerdeki çalışmalarında ilgili meslek odasına üye olmaları zorunludur. Bu kapsamda, sağlık kuruluşunun yangına karşı önlemini alıp almadığını, depreme dayanıklılık raporunun olup olmadığını ve fiziki şartların, engellerin girişimi zorlaştırıp

zorlaştırmadığına karar, pek çok kurala uyması hususu düzenlemeye bağlanmış, faaliyet için gerekli ruhsatın verilmesinde de hususlar ayrıntılı olarak denetlenmektedir. İş yeri açma ve çalışma ruhsatına dair kanun hükmünde kararnamenin değiştirilerek kabulüne dair kanunla asıl olarak özellikle insan sağlığına etkileri bakımından bir başka kurum tarafından denetlenemeyen iş yerlerinin açılış ve denetimlerinde belediyelerin yetkili kılınmaları amaçlanmış iken istisnalar arasında yer verilemediğinden tabip ve diş tabiplerinin mesleklerini icra ettikleri muayenehanelerde dahil olmak üzere, bütün sağlık kurumları kapsamı içine alınmıştır.

Muayenehaneler, mesleğin en basit hâliyle uygulandığı küçük birimlerdir ancak mevcut düzenlemede bir muayenehane açılmasına ilgili meslek odası, il sağlık müdürlüğü ve belediye olmak üzere 3 ayrı idari birimden izin alınması gerekmektedir. Benzeri bir durumun yaşandığı avukatlar ve mali müşavirlerle ilgili olarak 6111 sayılı Kanun'la noterler için de 650 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile istisnalar arasında yer veren düzenleme yapılmış olmasına karşın tabip ve diş tabiplerinin hâlen belediyeden ruhsat almak zorunda kalması eşitlik ilkesine de uygun görülmemektedir. Aynı hususların denetlendiği belediye ve il sağlık müdürlüğü ruhsatlarından uzmanlık gerektiren bir alan olması sebebiyle il sağlık müdürlüğünün verdiği ruhsata üstünlük tanınarak belediye tarafından ayrıca bir ruhsat verilmesine ilişkin bürokratik yaklaşımın önüne geçilmesi amacıyla bu kanun teklifinde bunun da eklenmesini rica ediyoruz. Ayrıca, eczaneler de gene bu istisnadan yararlanmaktadır. Yani, burada bir çift başlılık söz konusudur ve eşitlik olmadığını belirtmek istiyoruz. Diş tabibi ve tabiplerin muayenehanelerde bu ikili ruhsat işinin kaldırılmasını talep ediyoruz hem odalar olarak hem birlikler olarak. Arkadaşların talebi bunlar.

Ayrıca, gene, 91'inci maddede "arsa ibaresi taşınmaz olarak değiştirilmiştir" lafı gene bu torba maddeye, araya sokuşturulmuş. Gene başka başka planların olduğuna dair kuşkuları önümüze getirmektedir.

BAŞKAN – Sayın Ögüt, sadece bilgi olarak söyleyeyim, Sayıştayın bu konudaki birtakım raporlarından dolayı şu an sıkıntıda olan, yargılanan belediye başkanları var. Bunlardan bir tanesini de zaten Sayın Keskin de biliyor, oradan bilgi alabilirsiniz, böyle bir sıkıntıyı düzeltmek adına yapılan bir işlemdir.

KADİR GÖKMEN ÖĞÜT (İstanbul) – Peki, yani, iyi niyetli olduğunu düşünerek yine de uyararak istiyorum. Çünkü, TÜDEV örneğinde de gördük, dünya kadar arsa İstanbul'da ihalesiz olarak, açık artırmaya çıkılmaksızın tahsisler yapılmış. Verdiğimiz soru önergelerine yuvarlak cevaplar veriliyor "Böyle yapılması gerekiyordu, böyle yaptık." gibilerinden. En son Tuzla'da, Aydınlı'da 72 dönüm araziye hiç kimsenin haberi olmadan, sadece konu komşunun haberi olduğu -verildikten sonra haberi olan- bir alanda gene aynı şekilde yapılmış, 72 dönüm arazi TÜDEV'e tahsis edilmiş. Bunun gibi daha ortaya çıkarılmayan onlarca şey var diye düşünüyoruz.

Gene, İstanbul'da 2 bin dönümlük 71 taşınmazı özelleştirilecek olmasıyla ilgili tebliğin 8 Mayıs'ta yürürlüğe girmesi büyük ve haklı tepkilere neden olmuş. Özelleştirilecek yerler arasında sit ve arkeolojik alanlar, dere yatakları, yollar, yeşil alanlar, askerî bölgeler bulunmaktadır. Özellikle Erenköy'deki Tarım İl Müdürlüğü binası ve arazisinin özelleştirme kapsamına alınması büyük bir vurgudur. Burası bölgenin en büyük yeşil alanıdır ve satış dahilinde bu alan yapılaşmaya açılacaktır. Daha önceleri de araziye imar açmak adına bir çok adım atılmış, ancak bölge halkının direnmesi ve hukuken yapılan girişimlerle engellenmiştir. Kaldı ki Hükûmetin başı, 2009 seçimleri öncesi Kadıköy'de yeşil alanların kalmadığını söylemiş, söz konusu arazinin yeşil alan yapılacağını duyurmuştu. Sata sata nefes alınacak alan bırakılmayan İstanbul'da Erenköy'deki araziye göz dikilmesinin sebebi nedir? İlaveten, Çevre ve Şehircilik Bakanlığının Üsküdar'da devreye soktuğu yeni imar planı da büyük bir talandır. Acıbadem'deki tek parkın yapılaşmaya açılması, Burhaniye-Altunizade arasındaki yeşil alanın "Boğaz Yaşam Merkezi" adı altında yok edilmesi, Validebağ Korusu planları kabul edilemez niteliklerdir. Cemaate peşkeş çekmek için imara açtığınız yeşil alanları bugün geri almak için uğraşıyorsunuz. Bu alanların da 450 adet olduğu gazetelere yansıdı. Ama çok geç, İstanbul'un son yeşil alanlarını da peşkeş çekmeden önce lütfen lütfen tekrar düşünün.

Bakin, sadece Anadolu Yakası'nı söylüyorum, Marmaray'ı bir tünel içine almak varken Marmaray arazisi yol boyunca bütün ağaçlar kesilmiş, yüz yıllık, yüz yirmi yıllık ağaçlar kesilmiş, vatandaşların karşı çıkmasıyla şimdilik üstteki o eski yapıların yıkılması durdurulmuş ama ne olacağını bilmiyoruz. Bakanlığın açıklaması, o yapıların bırakılacağı ve müze hâline getirileceği şeklinde ama tam net bir şey yok. Yine bu Haydarpaşa Limanı'nın -bugün de gazetelere haber olarak yansıdı- alanının çürük olduğuna dair filan birtakım raporlar hazırlanarak, o Haydarpaşa alanının da yeşilden çıkarılarak yine rezidanslar ve oteller hâline getirilmesinin düşünülmekte olduğunu biliyoruz.

Yine, Göztepe Hastanesinde büyük bir yeşil alan varken oraya "Medeniyet Üniversitesi" adı altında büyük bir hastane yapılacağı söylenerek -ki öyle olmadığı açığa çıkıyor yavaş yavaş- on beş gün içinde kesildi. Orası çok ciddi bir nefes alanıydı. Bölge deprem alanı. O deprem alanının büyük bir kesimi yok edildi. Marmaray'ın üstündeki bütün ağaçlar kesilerek yok ediliyor, Marmaray genişletiliyor.

Yine, orada on yıl önce Özgürlük Parkı'nın yanında o bölgenin tek yeşil alanı olan Meteoroloji de aynı şekilde "Bir şey yapmayacağız, bir şey yapmayacağız." diye özelleştirildi, sonra oraya bütün İstanbul'dan görülen 4 tane büyük kule bir yandaşa verilerek, oranın ne trafiği ne kanalizasyonu ne yeşil alanı düşünülerek büyük bir kaos yaratıldı. Lütfen, bundan sonraki özelleştirmelerde Kadıköy'ün ve İstanbul'un yeşil alanlarına dokunulmasın. Bu kâr hırsı bir noktada bitsin istiyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Günel, buyurun lütfen.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum ama iki haftadır Sayın Bakana da söylüyoruz, henüz daha ne bir tepki verdi... Sağ olsun, insicamını hiç bozmuyor. Doğru söylüyor; Feramuz nereye gitti, telefonla mı konuşuyor? Sataşma olmasın. Hiç hiç yani bir milim yerinden kıpırdamadı, tebrik ediyoruz.

BAŞKAN – Tecrübe böyle bir şey Sayın Günel.

RAHİMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Komisyon Başkanırken böyle değildi Sayın Günel.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Şimdi, burada bütün arkadaşlarımız bir şeyi söylüyor, onun üzerinden de laf söylüyor. Hiç olmazsa baştan deseniz ki: "Ya yapacağız ya yapmayacağız." Biz de ona göre boşuna konuşmasak, zaman kaybetmesek. Bize diyorsunuz ama siz bir tavır koysanız, belki hepsini beş dakikada çözeceğiz.

Açıkkçası, ben Başkana diyorum ki ya bu konuda -şimdi arkadaşlar da aynı şekilde görüşlerimizi önerge hâline getirmişler, dağıtıyorlar- şu işi hızlandıracaksak bunları çıkaralım dedik. Tamam, senin maddeler önemli, anladık, onun için bekliyorsun, seslenmiyorsun, onu da anladık Sayın Bakanım ama bu şimdi hâlâ bekliyor, daha maddelere geçeceğiz. 106'nın üstüne...

BAŞKAN – Hükûmetin böyle bir iradesi yok milletvekillerinin üzerinde Sayın Günel.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Var, var. Tasarı kısmını alıp...

BAŞKAN – Sizde nasıl işliyor bilmiyorum ama...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Hükûmet tasarısını alıp gidebilir yani "Öbürünü sonra çıkarsın da teklifleri bizi ilgilendirmiyor." diyebilir. Tasarı ayrı. Tasarısını geriye de çekebilir, ayrıca da görüştürebilir. Tasarı Hükûmetin. Teklif kısımları da...

BAŞKAN – "Tasarıyı çeksın." diyorsunuz. Soma falan tasarıda.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Tamam işte, onu çeker onu ayrı göndeririz yani diğerini de siz görüşür durursunuz.

Tabii, burada hakikaten... Şunun için tekrar kayda geçiriyorum: Biz bir daha bir daha size söylüyoruz yani Soma'nın gecikmesini istemiyorsanız diğeri kalsın demiyoruz. Diğerindeki tartışmalar farklı, şimdi de ekleyeceğimiz var, çıkmışlar var, üzerinde madde madde konuşacaklarımız var. Ona göre önergeler var. Belki bunlar ayrıştığı zaman üzerinde birkaç tane madde var, onlar çıkarsa hızlıca geçireceğiz. Yani, burada sizin tavrınız... Eskiden böyle yapmazdık, siz Başkanken de yapardık, oturup bir konuşurduk içeride yani şunlar şunlar acil, bunlar değil derdik ama böyle, hiç insicamı bozmadan, arkadaşlarımız gayet, hiçbir şey yokmuş gibi dinliyorlar. Biz de kendi kendimize iki haftadır konuşup duruyoruz Soma'yı ayırın, Soma'yı ayırın...

BAŞKAN – Yani içimize nifak tohumu mu ekiyorsunuz?

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yok, olması gerekeni söylüyorum.

BAŞKAN – Yani "Siz daha iyiydiniz, başarılıydınız, Bilgiç bunu götüremiyor." falan mı diyorsunuz şimdi?

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yok yani...

BAŞKAN – Ben öyle anladım.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – O zaten kesin ya, Bilgiç'in götüremediği kesin de bunu tartışmaya gerek yok yani.

BAŞKAN – Ha, tamam. Ben öyle anladım da yani.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Bilgiç'in götüremediği kesin yani.

BAŞKAN – Ama biz bu nifaklara gelmeyiz.

Buyurun.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Berber daha iyi götürüyordu. Sen arada ihtilal yapıp bazı fiilî durumlar yaratıyorsun da Genel Başkanınız darbecileri sevmiyor biliyorsun yani onun için.

BAŞKAN – Öyle mi?

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Şimdi, hakikaten, işin esprisi bir tarafa. Bu yönetim anlayışıyla ilgili değil. Burada bir aciliyet varsa ve gündemde sürekli tutuluyorsa bunları bir an önce çıkaralım. Diğerini çıkarmayalım demiyoruz, arkasından bir sonraki

haftaya da onu yetiştirelim, bitmezse uzatalım, o ayrı konu. Ama bu, verimli çalışmamızı engelliyor yani hepsi birbirine karışınca. “Yok, biz devam edeceğiz.” diyorsanız ona göre konuşacağım. Onun için baştan söylüyorum ki... “Ya arkadaş, zaten yaptık, alt komisyon metni de oldu, bizim de parmak çoğunluğumuz var.” diyorsanız ona göre siyasi konuşacağım. Yok ama “Hakikaten bazı konularda haklılık var, bunlara bakalım.” diyorsanız teknik konuşacağım onun soruyorum Sayın Bakan, Sayın Başkan.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Takdir tamamen Komisyona aittir. Burada herhangi bir şey ifade edemem. Bu yetki Komisyonun.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yani, tasarı kısmına da mı karışmıyorsunuz? Sizi buraya vekâleten göndermiş Faruk Bey yani.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Başkanım, bu tutanaklara geçmiyor Sayın Bakan konuşuyor ama. Size zahmet çünkü...

BAŞKAN – Tabii.

Sayın Bakanım, buyurun.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Değerli arkadaşlar, şu anda gelen tasarıyla birlikte bazı teklifler alt komisyonda birleştirilmiş ve Plan ve Bütçe Komisyonuna sunulmuştur. Bu aşamada yetki tamamıyla Komisyona aittir. Dolayısıyla benim öyle veya böyle herhangi bir fikir beyan etmem çok fazla bir şey ifade etmeyecektir. Dolayısıyla, yetki Komisyondadır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bakan.

Komisyon da gündemine hâkim.

Buyurun.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Komisyon gündemine hâkimse o zaman soracağımız sorulara da hem Bakan hem Komisyon, söyleyeceklerimizi de insicamı bozmadan, sindirerek, hazmederek dinlemeye devam etsin.

Sayın Başkanım, usulünde söyledik, böyle bir kanun yapma tekniği olmaz, böyle kanun da olmaz, böyle teklif de olmaz. Yani, kibarca hile dedik, hülle dedik ama helale haram katmak diyorum. Bakın, bunları ayırt edelim derken haramın tartışması ayrıdır, helal tartışılmadan geçer, eksiği varsa tamamlanır; bu kadar basit söylüyorum.

Bu tartıştığımız şey, çok net bir şekilde, her zamanki klasik torba eylemine geri dönüş oldu. Meclisin saygınlığı açısından da, Plan ve Bütçe Komisyonunun saygınlığı açısından da hiç iyi bir şey değil. Yani, geçen gün güzel bir örnek dedik; araştırma altyapıları ile ilgili kanun geldi. Sayın Komisyon Başkanımız, Sanayi ve Ticaret Komisyonundan rica etmiş, ben de gittim, bilgilendim, genel müdürümüz geldi, burada da anlattı, raporu aldık, gayet de güzel oldu. Şimdi, burada komisyonlara havale edilmiş bir sürü madde var yani 44, 45 tane ayrı kanunda düzenleme var. Kardeşim, ben iş mahkemesinin ne iş yaptığını nereden bileyim, versene Adalet Komisyonuna da bir gelsin. Neresi geliyor?

BAŞKAN – Sayın Günal, ama onların hepsi görüşmeyeceklerini bildirdiler. Biz nasıl Komisyon olarak onları zorlayacağız ki?

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Nasıl görüşmeyeceklerini bildirdiler ya?

BAŞKAN – Efendim, hepsinin yazıları var. Getirin arkadaşlar komisyonlardan gelen yazıları.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Güzel kardeşim, 2’inde gelen şeyi 3’ünde sen gündem topladın; geç onları, geç.

BAŞKAN – Peki.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Resmiyeti geç, bunları dinleyeceksin. İnsicamımı bozma lütfen.

BAŞKAN – Tabii, yok, dinliyorum zaten.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Feramuz, bir de oraya git de insicam görsün arkadaş.

Şimdi, hepsinden yazı alınmaz, on gün geçmeden yazı gelmez. On gün geçtikten sonra bildirilmiyorsa görüş bildirmemiş sayılır. Sen bırak onu, 2’inde geldi, 4’ünde Komisyon topladın, 3’ünde yeniden buraya getirdin, kimin haberi var ki? Teklif buraya geldiğinde zaten daha kırk sekiz saat geçmemişti, hangi komisyondan, ne zaman yazı aldınız? Yani, onları konuşmaya başlarsak başka şeyler çıkar. Komisyonun gerekçesi nedir? Burada eski olan arkadaşlar hatırlıyor. Sayın Bakan hatırlayacaktır “Komisyonumuzun gündem yoğunluğu nedeniyle görüşemiyoruz.” diyor, altı aydır Komisyon hiç toplanmamış, böyle yazıyor komisyon. Neden? Bir an

önce Bütçe Komisyonundan çıksın diye. O kadar yoğun komisyonlarımız. Onun için... Gerekçede bu yazıyor değil mi iş yoğunluğu nedeniyle görüşemiyoruz. Bakıyoruz sonra Sağlık Komisyonuna...

BAŞKAN – Ben son kısmını okudum sadece, gerekçeye bakmadım.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ben de sana işte örnek söylüyorum. Şimdi, Sağlık Komisyonuna bakıyoruz yap-kirala-devret konuşuluyor “Efendim, aldık.” diyorlar, yazıya bakıyoruz “iş yoğunluğu” bir bakıyoruz yani altı ay içerisinde Sağlık Komisyonu hiç toplanmamış, hiç. Komisyon Başkanı yukarı gitmiş, başka bir göreve, yeni Komisyon Başkanı gelmiş hâlâ ortalığın ne olduğu belli değil.

CAHİT BAĞCI (Çorum) - Onlar bizimle müşterek çalıştılar.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Özet olarak bunların kanuna karşı hile olduğunu, hülle olduğunu hepiniz biliyorsunuz, fazla konuşmaya gerek yok. Öyle siz yaptıkça daha siyasi olur onu söyleyeyim yani onu söyledikçe ben daha siyasi konuşurum, bu konuşacaklarım teknik kısmı.

BAŞKAN – Neyi söyleyince “daha siyasi” ben orayı kaçırdım.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yani arada böyle insicamı bozdukça daha siyasi konuşurum diyorum.

Arkadaşlar, 5018 yok, Mevzuat Hazırlama Yönetmeliği yok yani İç Tüzük yok, nasıl bir kanun çıkarıyoruz biz, ben anlamıyorum. Hiçbirisine uyulmuyor, yahu şurada bir tane soru sorduk “Bunun maliyeti nedir?” dedik, arkadaşlardan birisi kalktı, dedi ki: “Ya sen öğretmen atamasına karışı mısın?” Yani o zaman şimdi ben 100 bini yazayım, sen o zaman görürsün kim karşıymış, imzalayabiliyor musun, maliyeciler ne diyor bakalım, bunu savunan arkadaşlar 100 bine de “okey” diyecekler mi diye. Öğretmen açığımız dolu, hepsine birden verelim o zaman. Net bir şekilde soruyorum: Bin kişi diğer hizmetleri nereye alacaksın, hangi birimde açığın var? diyorum, söyleyemiyor. Yani hadi öğretmen açığını anladık da Bakanlıkta ne oldu, kaç kişi emekli mi oldu, bir şey mi oldu, bir teknik birim mi kuruldu? Ya uzman mı alacaksınız, memur mu alacaksınız, daktilograf mı? Bunu bilmeden buradan kadro istenir mi ya.

Basit, burada soruyoruz, Kamu İhale Kurumuyla ilgili Sayın Bakanım, hâlâ sahibi yok siz sahiplenmiyorsunuz ama altyapı ihaleleri sizi de ilgilendiriyor, belki sizin verdiğiniz ihaleler, bilmiyorum. Diyorum ki: Bunun sahibi kim? Bir uzman arkadaşımız teknik bilgi veriyor, ya geçmişe yönelik birisine fiyat farkı diye mazot parası ödeyeceksin yani şimdi “Kim bu, kaç paradır?” diye sorduğumuz zaman cevap olmayacak, böyle kanun olmaz. Geçmişe yönelik veriyoruz, 2012’de çıkmış, soruyoruz diyoruz ki: Arkadaşım, şu andan itibaren getir, düzenleme yapalım, çıkar. “Zaten şu anda var efendim, bundan sonra olanlara var.” diyor. Sen Bakanlar Kurulunda zaten Fiyat Farkı Kararnamesi çıkarmışsın ve geçmişe yönelik birisine diyoruz ki: “Sen mazotu fazla yakmışsın, beklenmeyen gider olmuş, ÖTV, KDV artışı olmuş.” Şimdi, buna karşı çıkmayalım mı yani buna bir şey demeyelim mi? Buna karşı çıkınca şimdi biz, Soma’yla ilgili maddeye mi karşı çıkmış oluyoruz. Veya gelmişsiniz siz demir yoluyla ilgili, ne bileyim işte radyo televizyonla ilgili şeyler var, senelerdir duruyor, doğru çözülmesi lazım. Şimdi nereden bileceğim? Krediyi gelirine de giderine de yazmayacağım. Doğal olarak bilgi vermezsen, gerekçesi gelmezse ben ne düşünüyorum? Bunlar bir yerden kredi buldu, katakullü yapıyor, hesaba sokmadan bütçe dışında harcayacak diye düşünürüm çünkü kötü uygulamalar var önümüzde. Bütçe dışından, fondan, oradan, buradan gelir, ya bu dış kredi nasıl girmeyecek yani Hazine koydu, oraya koymadı, gelire gidere... Ne olacak yani yarın “özelleştiriceğim” diye hatları satmaya başladığın zaman, Telekom’da olduğu gibi, bu sefer onları göstermeyecek miyiz yani kasadan bir sürü para gitti Telekom’da yani kârı gitti, vergi payı gitti, şimdi yarın ondan sonra bir yere yazmadın mı tak, aklımıza ne geliyor bizim...

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Tamam, oradaki o ifadeyi çıkaralım, sadece o bölümünü.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Hayır, hayır, şeyi söylüyorum şimdi Sayın Bakanım, tek maddeyle ilgili değil, burada bakın çok önemli şeyler geliyor, tartışılmadan, ilgili komisyondan geçmeden gidiyor. Bütün hukuk sistemini değiştiriyor diyorum, Adalet Komisyonunda, Anayasa Komisyonunun daha haberi yok. Devlet Memurları Kanunu’yla ilgili şeyin buradan geçmeden olur mu? Yani bütün mahkeme kararlarını geçersiz kılıyorsunuz, hukuki sorumluluk yok, yöneticiyle ilgili sorumluluk yok. Peki, Alemdaroğlu neden rektörlükten oldu? Hukuk kararlarını uygulamadı diye, mahkeme kararlarını uygulamadı diye. Sen niye mahkeme kararlarını uygulamayınca aldığın demir yolları veya ulaştırma bölge müdürünün şeyinden niye muaf olasın ki Sayın Bakanım? Varsa bir şey dönecek, bakana da, müsteşara da, atamayı kim yaptıysa adam rücu edecek. Şimdi, bunu ortadan kaldırıyorsun, diyoruz ki bunun Anayasa Komisyonunda görüşülmesi lazım, Anayasa’ya aykırıdır diyoruz. “Yok efendim, biz kabul ettik görüyoruz.” Nasıl görüşeceğiz bunu? Bütün memur güvencesini ortadan kaldırıyor, bu temel bir şey yani burada bunu görüşmek... Onun için diyoruz, bunlar ayrı,

bunlar aşağıda da tartışılır, burada da tartışılır, Anayasa'ya aykırılık önergesi de verilir, bir daha verilir, değişiklik önergesi de verilir. Ne olacak? Zaman kaybedeceğiz. Bunları oturup konuşarak grup başkan vekilleriyle, arkadaşlarımızla oturup diğer komisyon başkanlarından da geçirerek yapmamız lazım. Yoksa şu madde lazım, bu değil, o başka bir şey ama kanun yapma tekniği açısından bunların doğrudan adrese teslim olduğunu düşünüyoruz. İhaleyle ilgili sözleşme var, alım ihaleleri var yani bir sürü burada kapsam dışına çıkarılmış şeyler var, SGK'ninki var, bilmem ne var, orada bile var aynı şey. Daha önce ben ödemişim, tehdit etmişsin haciz diye ben vergimi ödemişim, devri yaparken tapuya paramı da ödemişim, şimdi ben kurum olarak alıyorum, ben ödemeyeyim. Adaletsizliğin her türlüsüne karşıyız yani birinin sorununu çözerken öbür tarafta adaletsizliğe yol açılmasın. Ben niye ödedim? Gönderdi ihbarı, mecburen sattım evimi, haraç mezat sattım bir de, parasına da satamadım, ben ödedim, öteki arkadaşlar öderken "Bundan vergi almayalım, ötekine vergi vermeyelim, şundan muaf olalım." yani bunlar pek iyi uygulamalar değil. Açıkçası yani bir şey koyuyorsunuz, burada soruyoruz cevap gelmiyor. Diyor ki: "631 sayılı KHK'dan bizim Telgraf Kanunu -sizininki de söyleyeyim buradayken- muaf olalım." Bakıyoruz, 631'de ne var, ne kısıtlamasından muaf kalmak istiyorsunuz, zaten öbür taraftaki kararnameyi söylemişsiniz, Sayıştay denetiminden kaçıyor da bir de 631'i yazıyor. Ya zaten denetim kalmadı ki, dâhil olsanız ne olur, olmasanız ne olur Sayıştayın bir hükmü kalmadı. Yani niye bu kadar önemsiyorsunuz ki? 631'e de tabi olmasın diyor, Sayıştayın yanına onu da yazmış da yani zaten Sayıştaya tabi değil, zaten denetleyen denetimlerin hepsi kadük olmuş yani tabi olsanız da bir sonuç çıkmıyor. Bunun için burada bir anlamı var mı açıkçası bilemiyorum ve en önemlisi burada mahkeme kararları yani TCDD'yi söyledik ama deminki söylediğim hem özelleştirmede geriye yöndik hem Kamu İhale Kurumundaki düzenlemelerle ilgili geri yönelik düzenlemelerin tamamı rekabeti bozucu, adaletsiz, hukuk düzenini bozucu kararlar. Bir kere bunların bu şeyden açıkçası çıkması lazım.

Bir de açık açık söylenmiyor yani gelmiş madde 89'da mesela diyor 5335'e fıkra ekliyor "Kiralama ve işletme hakkı devri imtiyaz sayılmaz." Yani biz bu tip şeylerde kiralama, işletme devri, imtiyaz lafı duyduk mu kafamız hemen hileye, hurdaya doğru kayıyor. Yani kime ne imtiyaz verdik de ötekisini imtiyaz saymıyoruz, imtiyaz olduğu zaman ne farkı olacak diye. Ne gelip bilgi veren oluyor, ne oturup bir bilgi notu veren var, biz de bunu söylediğimiz zaman doğal olarak sıkıntı çıkıyor yani eğer bilgi yoksa, eğer açıklık yoksa, eğer gelen şeyler işte bu süreçlerden geçmiyorsa o zaman sıkıntı var demektir.

Açıkçası, burada birkaç tane daha tabii temel husus var, maddelerde konuşacağız ama size hani neyi ayıklamamız gerektiğini kibarca hatırlatmak için bunları söylüyorum. Daha önce yapılan birtakım şeyleri değiştiriyoruz. Kimisi vatandaşın lehine ama burada da bazı maliyetlerin üstlenilmesi, görülmesi lazım. Örnek Yusufeli Barajı'nı buraya yazmışsınız, güzel, doğru düzenleme yapmak lazım, elhak doğru ama herkes deli gibi "Buraya yapılmaz." diye bağırırken "Yok, oraya yapılacak." diyen siyasi irade bunun sorumluluğunu da üstlenmesi lazım çünkü yeni bir maliyet çıkacak, yeni iskân yeri belirlenecek, müfettiş raporları, herkes "Burada olmaz." derken Sayın Başbakan, bakan "Yok, buraya yapılacak." derse... Anlatırım, öyle kafa sallama Sayın Bakanım, ben ezbere konuşmam. Bak diyorum ki müfettiş raporları sana "Oraya yapma." derken "Oraya yapacağım." dersin, şimdi yeniden iskân raporları, yeniden iskân yeri belirleyip oraya taşırırsan bunun bir maliyeti var, bu maliyeti birinin keyfi için ödüyorsak o keyfiliği yapan arkadaşın da sorumluluğu "Evet, ben demiştim yanlış oldu, bu sefer doğrusunu yapıyorum." demesi lazım. Ben bilerek söylüyorum, açıklamıyorum, soran olursa arkadaşlar teknik bilgi getirmesse ben verebilirim yani kimin ne söylediğini, yerin nerede olması gerektiğini, böyle olursa neye yol açacağını, ne gibi sonuçlar doğuracağını, hem maddi hem afet olarak bunun karşılanamayacağını isterseniz hemen raporunu okurum.

BAŞKAN – Yok, yok, maddede söyleyin bunları.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yok, şey için arkadaşlar "Yok." dedi de yani biz söylediğimizin özetini söylüyoruz, ayrıntı bilgisi dosyamızda.

BAŞKAN – Sayın Bakan Yardımcımız ondan sallamadı kafasını, ben bir şey söyledim bana salladı.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ben de söyledim, dedim ki: Evet, düzenleme yapılması gerekiyor, elhak bu da gerekli bir şey, geç kalındı bile o anlamda. Tam ihtiyacı karşılıyor mu, o da ayrı bir konu ama bu, geçmişte yapılan yanlış düzeltme kanunudur. Karar verirken yanlış yere yapılmasından dolayı bir karardır. Evet, düzeltilmese zaten yapamayacaklar.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI HALİL ETYEMEZ – O şey zaten bizim değil.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yani, o ayrı konu. Onu söylüyorum, sizin değil zaten, sizin değil, bunların hiçbirisi sizin değil ama torbanın içerisine girdiği için, burada oturan Bakan ve bürokratlar biliyorlarsa bilgi verecekler, bilmiyorlarsa ben anlatırım.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI HALİL ETYEMEZ – Oradaki şey halkın istediği yerdin orası.

BAŞKAN – Sayın Bakan Yardımcım, Sayın Günel'in süresinden çalışıyorsunuz.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yok, süre sorun değil. Ben birazdan madde geldiği zaman, daha doğrusu yarın, öbür gün, ne zaman gelirse ben size onun teknik bilgisini söylerim. Kimin nereyi istediğini, raporların nereyi yazdığını, ilgili siyasilerin buna farklı karar verdiğini de biliyorum, onun için.

Neyse yani bunların tamamı, bu kanun yapma şekliyle, burada bu bilgiyle olmaz. Yani, gelip kimse bunun sahibi gerekçesini anlatacak, izah edecek, hangi bakanın konusuysa siyasi olarak da bunun sorumluluğunu üstlenecek. Biz de sorumuzu soracağız, gerçekten haklıysa destek vereceğiz, eksiği varsa tamamlayacağız, yanlışsa da diyeceğiz ki: “Kardeşim getirme.” Getirirse de vatandaşla anlatacağız. Yani, çıkıyor, bak, kaç sene sonra da olsa yanlış düzeltilmek zorunda kalınıyor. Sayın Bakan “Ben karışmıyorum.” dedi. Onun için, ben tekrardan, bir daha Komisyon Başkanımıza tekrar dönüyorum, arkadaşların önerileri de var aynı konuda.

BAŞKAN – Doğru yere döndün şimdi Sayın Günal.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Siz bilirsiniz, bizden söylemesi, son bir defa daha maddelere geçmeden söylemiş olalım, kamuoyu da duysun. Geçirirseniz, hemen ayıklayın onları gönderelim, hatta yarın yetişiyorsa, arkadaşlar bastırsın, görüşmeye de başlasınlar, grup başkan vekilleriyle konuşun, gündeme alsınlar diyorum, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Günal, çok teşekkür ediyorum.

Sayın Musa Çam...

MUSA ÇAM (İzmir) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekili arkadaşlarım, kamu kurum ve kuruluşlarının çok değerli temsilcileri, meslek örgütleri ve sivil toplum örgütlerinin çok değerli temsilcileri, basınımızın değerli temsilcileri; hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

İş Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı’nın geneli üzerinde söz almış bulunuyorum.

Öncelikle, tabii, öğleden önce, Sayın Çalışma Bakanımız buradaydı, aramızda gördüğümüz için sevindik. Kendisine bir kez daha burada geçmiş olsun dileklerimizi ve acil şifa dileklerimizi iletiyoruz.

Burada olunca, onun söylemiş olduğu bir sözle başlamak istiyorum. Sayın Faruk Çelik, 2008 yılında, Tuzla tersanelerindeki ölümleri protesto eden işçilere karşı şunu söyledi: “Hâlâ ne eylemi yapıyorsunuz? Yatıyoruz Tuzla, kalkıyoruz Tuzla...” Ama, daha sonra, yine bir bakanımız “Bizim Hükümetimizin varsa bir hatası özelleştirme sonrasında açıkta kalan işçilerimize karşı merhamet göstermesi, bir hata varsa o da merhametli olunmasından kaynaklıyor.” Diyor, Sayın Mehmet Şimşek 2010 yılında TEKEL işçilerine karşı bunu söylüyor.

Yine bir başka bakan “Bizler, gelişmekte olan Türkiye olarak yeri gelecek on altı, on sekiz saat çalışabileceğiz. Ben biliyorum ki benim işçim işini bitirmeden çıktığı direktin inmez. O direkte sorunu sekiz saatte çözerse sekiz saat, on sekiz saatte çözerse on sekiz saat çalışır.” Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanımız Sayın Taner Yıldız’ın 2010 yılında söylemiş olduğu bir söz.

Yine bir başka bakan “İlk 19-20 cesedimizde bahsettiğiniz türden herhangi bir şey yoktu, güzel öldüler. O konuda ben acı çekmediklerini ve fiziki olarak da güzel öldüklerini buradan rahatlıkla söyleyebilirim.” diyor, Sayın Ömer Dinçer 2010 yılında.

Peki, bugün, Sayın Başbakan ne söylüyor değerli arkadaşlar? Sayın Başbakan Soma’da facianın ardından yaptığı basın toplantısında “Arkadaşlar, bu ocaklarda bu olaylar hiç olmaz diye yorumlamayalım. Bunlar olağan şeylerdir. Literatürde ‘İş kazası’ denilen bir olay vardır. Bunun yapısında, fıtratında bunlar var. Tabii, işin boyutunun bu kadar fazla olması bizi derinden yaralamıştır.” dedi. 2010 yılında Zonguldak Karadon’daki grizu patlamasının ardından da “Bu mesleğin kaderinde maalesef bu var. Bu mesleğe giren kardeşlerim bunu bilerek giriyorlar.” demişti.

Bu sabah Karaman Ermenek’te de bir maden ocağında bir işçi kardeşimiz hayatını kaybetti.

Değerli arkadaşlar, iş hayatı baştan sona risktir. Evden iş yerine giderken, iş yerinde ve iş yerinden eve gelinceye kadar emekçiler risk altında olup bu risklerin baştan sonra sorumlusu patron ve düzeni sağlamakla yükümlü olan, bunu iddia eden devlettir. Milyarda bir ihtimalle gerçekleşebilecek bir durum söz konusu olduğunda bile, alınması gerekli tüm önlemler maliyet sebebiyle alınmadıkça ortada bir kaza falan yoktur. Burada ‘iş kazası’ ifadesi bir tür illüzyon yaratmaktadır. Başbakan bunu “Kader, fıtrat” gibi inanca dair kavramlarla izah ediyor ama inanç sahipleri iyi bilir ki “Koşul ne olursa olsun önce tedbir, sonra tevekkül.” denir. Dolayısıyla, önlenabilir, engellenebilir olduğu halde “iş kazası” önlenmiyor, engellenmiyor ise, kaçınılmazlık yaftasına sığınılıyor ise o zaman bu bile bile cana kastetmektir, bu bir cinayettir.

Size birkaç rakam vereyim gerçek bir karşılaştırma yapabilmeniz için. Bakın, dünyada 1375 yılından beri iş kazalarının kaydı tutulur ve Soma altı yüz elli yıldan beri dünyada yaşanmış en büyük 24’üncü maden faciası olarak kara tarihe geçti arkadaşlar.

Almanya'daki son büyük maden faciası 1962 yılında oldu ve 299 maden işçisi yaşamını yitirdi. Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) en son 2012 verilerine göre, madencilikte önde gelen ülkeler arasında çalışan işçi başına en yüksek ölüm oranı Türkiye'dedir. 2003-2012 döneminde Türkiye'de 100 bin maden işçisi başına ölüm sayısı 677 kişi. Bu, İngiltere ve Norveç'in 11 katı, Almanya ve Avustralya'nın yaklaşık 6 katı, Polonya ve İtalya'nın yaklaşık 4 katı, ABD'nin ise 2,5 katı düzeyindedir. Bir başka biçimde ifade edersek, üretilen kömür miktarına göre, 1 ton kömür üretim başına düşen ölüm oranı Amerika Birleşik Devletleri'nde 0,2 iken Türkiye'de 7,22'dir yani 36 kat daha büyüktür.

Üstelik Türkiye'de madende ve diğer sektörlerde işe bağlı nedenle ölümlerin sayısından söz ederken başa "en az" ibaresini ilave etmek gerekli çünkü bunlar sadece kayıtlara geçenler. Bir de bir şekilde üstü örtülen, kaçak işletmelerde kayıt dışı çalışan işçi ölümleri var. Maden sektöründe hiç de azımsanmayacak sayıda kaçak maden işletmeleri mevcut. En son, geçtiğimiz günlerde Şırnak'ta, belki bugün Karaman Ermenek'te de hayatını kaybeden işçi kardeşimin çalıştığı kömür madeni yine kaçak olabilir.

Hatırlayalım birlikte, 13 Mayıs'ta Soma iş cinayeti katliamın ertesi günü Zonguldak'ta ruhsatsız bir ocakta göçük oldu ve 1 maden işçisi yine hayatını kaybetti. Son olarak ise 3 işçi hayatını kaybetti.

Kısa ve öz olarak, kapitalist üretim sistemi ve bunun uygulama aracı olan neoliberal politikalar sistematik iş cinayetinin ana nedenidir. Madencilik en ağır ve tehlikeli iş koludur. Burada kâr güdüsüyle işçi çalıştırılmaz, özelleştirilemez, kamusal olması gerekir. İş süreçleri taşeronlaştırılmaz. Meselenin temeli şudur: Ancak ve ancak insan odaklı bir yaşamın düzenlenmesini içeren sosyopolitik bir düşüncenin var olması çözüm olacaktır. Diğer tüm çözümler geçici ve tedrici uygulamadan başka bir işe yaramayacaktır. Bir can da bin can da çok değerlidir. İnsan hayatının ikamesi yoktur. Ancak, serbest piyasa ekonomisinde ölen insanların ikamesi, işsizlikle terbiye edilen yığınsal emek havuzunda karın tokluğuna "En kötü iş, işsizlikten iyidir." diyerek çalışmaya hazır olan işçiler var olduğu sürece devamlılık arz etmektedir. Facianın hemen ardından "Çalışmak zorundayım, kredi borcum var, madene yine ineceğim." diyen işçileri bir kez daha düşünmenizi öneriyorum.

İşsizliğin hızlı artışı ise en fazla tarımın hızlı tasfiye sürecine bağlıdır. Yeni Köy Yasası'yla köylerin mahalleye dönüştürülmesi, arazi toplulaştırılması ile küçük çiftçilerin topraksızlaştırılması, sözleşmeli çiftçilikle kendi toprağında işçi olanların borçlanması ve ödeyemez hâle gelip topraklarını elinden çıkarması bu süreci hızlandırmaktadır. Buna HES inşaatları sebebiyle toprakların kaybını, akarsuların ve derelerin yollarının değişmesini, suların çekilmesini ve hasadın azalmasını, kırsal yerleşim yerlerinin yok olmasını ekleyin.

Soma maden ocağında çalışan işçilerin bir çoğunun göçle geldiğini ve eskiden tarım alanlarında çalıştıklarını hepimiz biliyoruz ve bunu tanıyoruz. Evet, kapitalizmin doğasındaki kârlılığı artırma güdüsü olduğu sürece tam bir işçi sağlığı ve iş güvenliğinin sağlanması, iş cinayetlerinin en aza indirilmesi mümkün değildir. Çok doğru bir saptama: İş cinayetleri kapitalizmin fitratında vardır. Devlet, insan yaşamını tehdit eden çalışma koşulları ortamını ve ilişkilerini bertaraf edemiyorsa sermayenin sürekliliğini sağlayan tavır içeriyor demektir. Bu, devletin kapitalist sistemin düzenini sağlamayı görev edinmiş olduğunun bir açık göstergesidir. Anayasa'nın 49'uncu maddesi "Çalışma, herkesin hakkı ve ödevidir." diyor yani Anayasa çalışmayı sorumluluk olarak herkese yükler. Güzel, iyi bir ifade, ancak, şunu da bilmemiz gerekiyor: Anayasa'nın yine 17'nci maddesine göre de herkes yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma, geliştirme hakkına da sahiptir. Çok yetersiz bir yasa olmasına rağmen 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Yasası'nın can güvenliğiyle ilgili 13'üncü maddesi şöyle der: "Ciddi ve yakın tehlike ile karşı karşıya kalan çalışanlar gerekli tedbirlerin alınmasını talep etme, bu tedbirler alınıncaya kadar çalışmaktan kaçınma hakkına sahiptir." Yani, can güvenliğini korumak, cana kast olan hâllerde çalışmaktan kaçınmak en tabii ve yasalarda yeri olan hakkımızdır. Çalışmak, hak ve ödev olsa da bunun canımızla bedel ödeyeceğimiz işlerde çalışmak olmadığını bilmemiz gerekiyor.

Burada şunu da eklemek gerekiyor belki: İş cinayeti bir anda ve kısa sürede hayattan kopuş demekken, bir de uzun dönemde yaşamı sürdüren işe bağlı meslek hastalıkları var. Dünyada işe bağlı ölümlerin sebebi yüzde 46 iş kazası iken yüzde 54'ü meslek hastalıkları. Ancak, Türkiye'de meslek hastalıklarından ölüm yüzde 1 olarak gözüküyor. Sanıyor musunuz ki Türkiye meslek hastalıkları konusunda yüzde 99 başarı sağlıyor? Hayır. Türkiye'de meslek hastalıklarının tanısı bile konmamaktadır. Türkiye'de çalışma hayatı iki ucu keskin bıçaktır. Son söz olarak, bu konuda acil olarak kolektif emek muhalefetine oluşturulması için örgütlü mücadele gereklidir.

Değerli arkadaşlar, tasarı 61 madde olarak geldi, 106 maddeye çıktı. O kadar 44 kanun ve bunların dışında birçok kanun ve kararnameyi değiştiren oldukça geniş kapsamlı bir düzenleme. Şimdi, benden önceki konuşmacı arkadaşlarımız birçok konuya değindiler. Bunlardan birkaç tanesine, birkaç maddeye özellikle değinmek istiyorum. Özellikle, tasarinın 2'nci maddesiyle iş güvencesinden yararlanma bakımından yer altı işlerinde çalışan işçiler için altı aylık asgari kıdem şartı kaldırılıyor. Bu düzenlemeye

göre deneme süresini dolduran, yer altı işlerinde çalışan işçiler altı aylarını doldurmuş olsalar bile işten çıkarıldıkları takdirde işe iade davası açabilecekler. Şüphesiz, bu düzenleme bugünkü duruma göre lehte. Ancak, ülkenin ve sektörün gerçekleri göz önünde bulundurulduğunda son derece yetersizdir. Türkiye’de iş güvencesi sisteminin kendisi sorunludur. En az 30 işçi çalıştıran iş yerinde çalışma koşulu, işçilerin yaklaşık yarısını iş güvencesi kapsamı dışında bırakmaktadır. Öte yandan, işçi işe iade davasını kazansa dahi işveren işçiye toplam sekiz ile on iki aylık ücreti tutarında tazminat ödeyerek işbaşı yaptırmayabilmektedir. Dava yıllar bile sürse işçiye boşta geçen süreleri için en çok dört aylık ücreti ödenmektedir. İşveren bu tutarı işçiye işbaşı yaptırır da yaptırmazsa da ödemektedir. Eğer işveren işçiye işbaşı yaptırmıyorsa işçiye ayrıca mahkemenin takdir edeceği dört ile sekiz aylık ücreti arasında değişen tutarlarda iş güvencesi tazminatı ödemektedir. Sonuç olarak, bir işveren için işçisini işten çıkarmanın faturası esas olarak dört ile sekiz aylık ücret arasında değişen iş güvencesi tazminatıdır. Ülkemizde ücretlerin düşüklüğü de göz önünde bulundurulduğunda bu düşük tazminat tutarı ve ayrıca bir yaptırım getirmemiş olması, işverenleri yasa dışı işten çıkarma yapmaya özellikle teşvik etmektedir. Cebinde parası olan işveren, işçisine en fazla on iki aylık ücreti tutarındaki tazminatı ödeyip işçisini...

BAŞKAN – Sayın Çam, lütfen toparlayalım artık.

MUSA ÇAM (İzmir) – Neden?

BAŞKAN – Yarım saat oldu Sayın Çam.

MUSA ÇAM (İzmir) – Olabilir.

BAŞKAN – Buyurun.

MUSA ÇAM (İzmir) – İşe iade davaları yıllarca sürmekte, işçi yıllarca mahkeme kapılarında sürünmekte, davasını kazansa bile işe dönmeme ve tazminatla yetinme riskiyle karşı karşıya kalmaktadır. Hâl böyle olunca, İş Yasası’nda yer alan iş güvencesi sistemi işverenler bakımından yeterli ölçüde caydırıcı, işçiler bakımından yeterli derecede koruyucu değildir.

Sonuç olarak, altı aylık kıdem şartının yer altı işlerinde çalışan işçiler bakımından kaldırılması esaslı bir fark doğurmayacak, maden işçilerinin ihtiyaç duydukları güvenceyi sağlamayacaktır.

Sayın Başkan, neden mobbing uyguluyorsunuz?

VAHAP SEÇER (Mersin) – Taşeron muamelesi yapıyorsunuz.

BAŞKAN – Mobbing nedir, ben bilmiyorum.

MUSA ÇAM (İzmir) – Yani neden böyle baskı uyguluyorsunuz, “Toparlayın.” falan diyorsunuz.

BAŞKAN – Ben mobbingin ne olduğunu bilmiyorum.

MUSA ÇAM (İzmir) – Peki yani böyle bir psikolojik şey yapmaya gerek yok yani burada...

BAŞKAN – Benim literatürümde mobbing yok.

MUSA ÇAM (İzmir) – Daha yeni başladık yani daha 1’deyiz.

BAŞKAN – Daha 1’de bile değiliz. 1’e bir gelelim, serbest.

MUSA ÇAM (İzmir) – Peki.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederim Sayın Çam.

MUSA ÇAM (İzmir) – Yok, bitmedi, hayır, hayır.

BAŞKAN – Ha, öyle mi, pardon. Biraz hızlı olursanız, o zaman hızlandırırız.

MUSA ÇAM (İzmir) – Yine, 21’inci maddede... Daha ekonomik boyutu var.

BAŞKAN – Ben bir şey demiyorum ama hızlı okursanız hızlanmış olur, o yüzden.

MUSA ÇAM (İzmir) – Kamu alacaklarıyla ilgili... Yaklaşık 50 sayfalık bir konuşma metnim var yani hiç öyle şey yapmayın.

BAŞKAN – Tamam, biliyorum, buyurun, hızlı bir şekilde...

MUSA ÇAM (İzmir) – 21’inci maddede, bu madde ile Ekonomik ve Sosyal Konsey üyesi konfederasyona bağlı sendikalar için iş kolu barajı yüzde 1’e sabitlenmiştir. Defalarca söylediğimizi bir kez daha söylemek gerekirse iş kolu barajı ILO’nun 87 ve 98 sayılı sözleşmeleri başta olmak üzere Türkiye’nin tarafı olduğu uluslararası sözleşmelere aykırıdır ve tümüyle kaldırılmalıdır. Öte yandan, bağımsız sendikalara yüzde 3 barajının uygulanması ayrıca Anayasa’ya aykırıdır.

Bütün bunlarla birlikte, iş kolu barajı yüzde 1’de sabitlense dahi Türkiye’de 115 işçi sendikasıdan sadece 47’si toplu sözleşme yapabilecek noktada olacaktır arkadaşlar.

Ayrıca belirtmek isterim ki -Çalışma Bakanlığının çok değerli yöneticileri ve Sayın Bakan Yardımcımız da buradalar- 6356 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesi ve yüzde 1 barajının uygulanmasının ardından, 2821,2822 sayılı kanunlar döneminde, en son yayımlanan Temmuz 2009 istatistiğine göre yetkili olan bazı sendikalar yüzde 1 barajının altında kalmıştır. Yasanın geçici 6'ncı maddesinin (3)'üncü fıkrasıyla bir geçiş süreci öngörülmüş, bu kapsamdaki sendikaların 6356 sayılı Kanun'un yürürlüğünden önce imzaladıkları ve Ocak 2013 istatistiklerinin yayımı tarihinden sonra sona erecek olan toplu iş sözleşmelerini yüzde 1 iş kolu barajı şartı aranmaksızın bir dönem daha yapabilmeleri sağlanmıştır. Böylece, söz konusu sendikaların mevcut toplu iş sözleşmelerini bir dönem daha yeniledikleri süre içinde yapacakları yeni üye kayıtları ile yüzde 1 barajını aşabilecekleri varsayılmıştır bu düzenlemeyle. Ancak, bu geçiş sürecinde, yeni örgütlendikleri iş yerlerinde toplu iş sözleşmesi yapmamaları, iş kollarının birleştirilmesiyle yüzde 1 barajının bazı işkollarında yüksek rakamlara ulaşması ve bazı iş kollarında yüzde 1 barajının 20 binin dahi üzerinde olması gibi nedenlerle Temmuz 2009 istatistiğine göre yetkili olan, ancak yüzde 1 barajının altında kalan sendikalardan 4'ünün yüzde 1 barajına ulaşması olanaklı olmamıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yarım asra yakın süredir Türkiye'de sendikal hayatın içinde olan, bu kapsamdaki 4 sendikanın -TÜRK-İŞ'e bağlı DERİTEKS, DİSK'e bağlı NAKLİYAT-İŞ, SOSYAL-İŞ ve TUMKA-İŞ- toplam 15 bine yakın üyesi ve 100'den fazla iş yerinde, işletmede toplu iş sözleşmeleri bulunmaktadır. Bu sendikalar, 6356 sayılı Kanun'un geçici 6'ncı maddesinin (3)'üncü fıkrası ile bazı iş yerlerinde bir dönem daha toplu iş sözleşmesi yapmış olmasa da yürürlükteki toplu iş sözleşmeleri teker teker sona ermektedir. Dolayısıyla, bu sendikalar yetkili oldukları iş yerlerinde sona ermek üzere olan toplu iş sözleşmelerini yenileyemeyecekler, mevcut üyelerini ve yetkili oldukları iş yerlerini de kaybetme riski yaşayacaklar ve bir anlamda sendikal yaşamın dışına itilme riski ile karşı karşıya kalacaktır. Yine bu sendikaların temsil ettiği 15 bin üye de toplu iş sözleşmesi hakkında fiilen yoksun hâle gelebilecek ve bu işçilerin çalıştığı iş yerlerinde sendikal örgütlülük ve yaşam sona erme tehlikesi içine girebilecektir. Dolayısıyla, en azından bu gerçek göz önünde bulundurularak bir düzenlemeye gidilmesi de büyük önem taşımaktadır. Bunu Çalışma Bakanlığının çok değerli Bakan Yardımcısı ve ilgili bürokratlarının ve Komisyonumuzun çok değerli yöneticilerinin dikkatine bir kez daha sunmayı bir görev ve sorumluluk bilmekteyim.

Değerli arkadaşlar, bu tasarı 61/106'ya çıktı. Kamu alacaklarıyla ilgili bir düzenleme içerisinde yer aldı. Birçok af ve verginin yeni baştan yapılandırılmasıyla ilgili düzenlemeler var. Bununla ilgili de yaklaşık 50 sayfa sürecek bir konuşma metnine de şimdi burada başlıyorum.

Değerli arkadaşlar, geçtiğimiz mayıs ayının ilk haftalarında Maliye Bakanlığı milyonlarca vatandaşa "Ödeme süresi geçtiği hâlde ödenmemiş veya eksik ödenmiş vergi borcun bulunuyor. Banka hesabı haczi, taşıt haczi ve bu gibi durumlarla karşılaşmamak için vergi dairelerine başvurun." diye bir yazı gönderdi. Bu yazı âdetâ bir tehdit yazısı şeklindeydi. Bu yazıyı alan vatandaşların önemli bir bölümü büyük bir telaşla vergi dairelerinin yolunu tuttu. Ödemesi gereken borcunu cezasıyla, faiziyle birlikte ödedi. Belki de haciz tehdidinden korkup başka yerlerden borçlanarak borcunu ödedi. Bir ay sonra ise bu yasa teklifi Türkiye Büyük Millet Meclisine geldi. Şimdi anlıyoruz ki devlet vatandaşına tuzak kurmuş. Birçok vatandaş da tuzağa düşmüş. Devlet vatandaşına, Hükûmet vatandaşına tuzak kurar mı? Bu AKP Hükûmeti olursa tuzak da kurar, her şeyi yapar arkadaşlar.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Taciz de eder.

MUSA ÇAM (İzmir) – Taciz de eder.

BAŞKAN – Yani, izin var mı tacize o zaman, öyle mi anlıyorum?

MUSA ÇAM (İzmir) - Af yasasından önce bu Hükûmetin, tuzak kurduğu bu vatandaşlardan öncelikle özür dilemesi gerekir.

Değerli arkadaşlar, Türkiye'de çok sık bir şekilde kamu alacaklarına dönük aflara başvurulmaktadır. Bir araştırmaya göre, 1980 yılından bu yana hükûmetler değişik kapsamlarda ve değişik isimlerle 13 af kanunu çıkarmış. Bunlardan 3'ü AKP iktidarı döneminde çıkarılmış, bu 4'üncü oluyor. Önümüzdeki yıl haziran ayında genel seçimlerden önce bir daha çıkar, o da 5 olacak gibi gözüküyor. Bu 4'üncü afla birlikte ortalama her üç yıla bir af düşmüş. Bundan önceki en son af "Bu son." denilerek 2011 yılında, milletvekili genel seçimlerinden önce uygulanmış. Şimdi Cumhurbaşkanlığı seçiminden önce uygulanıyor. Matrah artırımına da izin veren söz konusu 6111 Sayılı Kanun, Türkiye tarihinin en kapsamlı af yasası olarak tarihe geçmiştir.

Genel olarak baktığımızda, kamu alacaklarıyla ilgili olarak getirilen afların üç temel amaca hizmet ettiğini görüyoruz. Bunlardan biri idari yargıdaki dava dosyalarını azaltma; ikincisi gelir elde etme, üçüncüsü de ekonomik krizler nedeniyle borçlarını ödeyemeyen mükellefleri rahatlatmak ve krizin olumsuz etkilerini azaltmak. AKP döneminde bu üç gerekçeye bir de "seçim yatırımı" gerekçesinin eklendiğini görüyoruz. 2011 genel seçiminden önce Türkiye tarihinin en kapsamlı vergi affını getiren AKP, şimdi,

Cumhurbaşkanlığı seçimi öncesinde vergi affını gündeme getirmekte, bu yolla kısa vadeli olarak rahatlayacak olan vatandaşlardan oy devşirmenin hesaplarını yapmaktadır. Türkiye'de vergi mükelleflerinin, gerek anapara gerekse de faiz ve cezalar nedeniyle devlete karşı çok büyük bir borç yükü altında olduğu bir gerçek.

Nisan 2014 bütçe uygulama sonuçlarına baktığımızda, tahakkuk ettiği hâlde tahsil edilemeyen vergi anapara miktarı 70 milyar lira, zamanında tahsil edilemeyen vergi, resim ve harçlara uygulanan gecikme faizinden kaynaklanan alacak 17 milyar lira, yargı para cezalarından kaynaklanan alacak 41 milyar lira, idari para cezalarından kaynaklanan alacaklar 6 milyar lira, vergi cezalarından kaynaklanan alacaklar ise 41 milyar lira olarak gözüküyor. Alt alta topladığımız zaman sadece bütçe gelirleri kapsamında devletin vatandaşlarda olan toplam alacağı 175 milyar lira olarak gözüküyor. Sosyal Güvenlik Kurumunun alacaklarının ise 90 milyar lirayı bulduğu ileri sürülüyor. Şimdi, bu tasarıyla ve bu önergelerle bunlar kısmen affediliyor ve yeniden yapılandırılıyor.

Peki, seçim oldu, Cumhurbaşkanlığı seçiminden önce bu düzenlemeler geçti, millet rahatladı. Ne güzel, bu Hükûmet bize bu kolaylığı sağladı. Hadi, gidelim bunun karşılığında oylarımızı verelim." der mi, demez mi, onu da 10 Ağustos'taki seçimlerde hep birlikte göreceğiz ama bunun faturasını da seçimlerden hemen sonra yine bordrolular, ücretliler, 11 milyona yaklaşan emekliler ve ücretli olarak çalışan insanlar seçimden hemen sonra yağmur gibi gelecek zamlarla bunları ödeyecek arkadaşlar, hiçbir kurtuluşumuz yok. Bordrolu olanlar namusu ve onuruyla vergisini veren hemen önümüzdeki iş adamları dâhil olmak üzere, yanımda bulunan iş adamları dâhil olmak üzere, bunlar ödediler, enayi olacaklar ama bunun esas faturasını bu salonda oturan kamu çalışanları, bordrolular ve bu salonda oturmayan 12 milyon işçi –Sayın Bakanın resmî olarak ifade ettiği gibi- ve 2,5 milyona yakın kamu çalışanları bunun faturasını ağustos ayındaki seçimden hemen sonra gelecek yağmur gibi zamlarla ödeyeceksiniz arkadaşlar, bundan kurtuluşunuz da yok.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri...

BAŞKAN – Sayın Çam, taciz...

VAHAP SEÇER (Mersin) – Yirmi dakika daha rica ediyoruz.

BAŞKAN – Yok, taciz dedim, bir şey demedim. Çalışmış ama bizi taciz ediyor yani.

MUSA ÇAM (İzmir) - Daha üç sene önce Türkiye tarihinin en geniş kapsamlı affının uygulandığı bir ülkede, vatandaşların kamuya bu ölçüde büyük bir borç biriktirmiş olması, Türkiye ekonomisinin içerisinde bulunduğu içler acısı durumu gözler önüne sermektedir.

Ekonomi yönetimlerinin asıl hedefi, her iki yılda, üç yılda bir birikmiş kamu alacaklarını affetmek değil, bu tür alacakların birikmesini önlemeye dönük önlemler almak olmalıdır. Esasında, adına, "af", "yeniden yapılandırma", "vergi barışı" ya da her ne isim verilirse verilsin kamu alacaklarıyla ilgili olarak sık sık bu tür uygulamalara gitmek, ülkenin mali yapısının çok sağlam temellere dayanmadığının çok açık ve net bir göstergesidir değerli arkadaşlar. Getirilen aflara rağmen bu kadar büyük kamu alacağının birikmesinin temelindeki sorunlara inmek gerekiyor. Vatandaşlar vergi ve sigorta borçlarını niçin zamanında ödeyemiyorlar, neden ödemiyorlar, buna bir bakmak lazım.

Bence bunun nedenlerinden en önemlisi: Türkiye'deki vergi ve sigorta primi yükünün yüksek olmasından kaynaklanıyor. Devlet mükelleflerin kazançlarının büyük bir bölümünü vergi ve sigorta primi olarak istemektedir ve vatandaşlar da bunu ödeyememektedir. Bu sorunun çözümü ise her iki üç yılda bir birikmiş kamu alacaklarını affetmek değil, yeni aflara gereksinim kalmasını önleyecek şekilde vergi sistemini reforma tabi tutmaktan geçer.

Son bölüme geliyorum Sayın Bilgiç.

Vergi yükü bu kadar yüksek ve sistem bu kadar karmaşık ve anlaşılmaz olduğu sürece bu sonuç kaçınılmazdır değerli arkadaşlar. Ancak, nedense AKP, Türkiye Büyük Millet Meclisindeki sayısal çoğunluğuna rağmen, çağdaş bir vergi sistemi getirmek yerine, bu köhnemiş vergi yükünü vergisini ödeyen mükellefin üzerinde bırakıp, vermeyenleri affetmeye dayanan bu sistemi sürdürmekte ısrar etmektedir. Kamu alacaklarını affetmeyi seçim dönemlerinde kullanacağı bir araç, bir şantaj olarak elinde tutmayı özellikle tercih etmektedir.

İkinci bir neden ise af uygulamalarına çok sık bir şekilde başvurulması vergi kayıp ve kaçagını artırmakta, vergi mükelleflerinde ahlaki bir erozyona yol açabilmektedir.

Birikmiş kamu alacağı sorununun bir başka nedeni de yüksek miktarlardaki cezalardır. Az önce söylediğim kamu alacaklarının 90 milyar liraya yakını tek başına yargı, idari ve vergi cezaları oluşturmaktadır. Bu kadar yüksek miktarlarda cezaların gündeme gelmesinin yasaların anlaşılmaz ve karmaşık olmasından kaynaklandığını düşünüyorum. Özellikle, vergiyle ilgili cezaların

kaynağının, yasaların yetersizliği, eskimişliği ve anlaşılmaazlığının yanı sıra, AKP Hükümetinin, cezaları, kendisine itaat etmeyenleri terbiye etmek için bir araç olarak kullanması olduğuna inanıyorum.

Vergi sistemimiz her tarafı dökülen bir araba gibi, artık bu ülkeyi taşıyor. Herhangi bir işletmeye denetim için gelen kamu görevlileri, yasaların bu anlaşılmaazlığından ve karmaşıklığından yararlanarak mutlaka mükellefi cezalandırabiliyor. Bu af yasası da göstermiştir ki Türkiye'nin vergi ve diğer alanlarda acil bir reform çalışmalarına ağırlık vermesi gerekmektedir.

Son olarak, bu tasarıda yer alan havaalanı işletmeciliğinde imtiyazın kaldırılmasıdır değerli arkadaşlar. Bu tasarinın en tehlikeli yanlarından birisi de havaalanı işletmeciliğinde imtiyazın kaldırılmasına ilişkin maddedir. İstanbul Sabiha Gökçen Havalimanının Savunma Sanayi Müsteşarlığı, Eskişehir Anadolu Üniversitesi Havaalanının Anadolu Üniversitesi tarafından işletilmesi gerekçe gösterilerek, havaalanı işletmeciliğinin Devlet Hava Meydanları İşletmesinin tekelinde olmadığı gerekçe gösterilerek havaalanı kiralama işleminin imtiyaz sayılamayacağı ileri sürülmektedir. Havaalanı kiralamalarında imtiyaz sayılmamasında hiçbir kamu yararı yoktur ve bu, havalimanlarını AKP'nin yandaşlarına peşkeş çekmesi için getirilmiş bir tekliftir. Amaç, işletme hakkı verilen havalimanlarıyla ilgili sözleşmeleri Danıştaydan kaçırmaktır. Bu uygulama Anayasa'ya aykırıdır değerli arkadaşlar.

Bu düzenleme çıkarsa örneğin, İstanbul'a üçüncü havalimanını yapan...

BAŞKAN – Sayın Çam, biraz toparlarsanız sevineceğim.

MUSA ÇAM (İzmir) – Bitiriyorum.

...havuz patronları bundan nasıl yararlanacaktır? Bu teklif sırf onlar için getirilmiş olabilir mi? Bu soruya da cevap bulmamız gerekiyor.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; grubumuz Soma'yla ilgili maddeleri içeren bir önergeyi vermiştir. V e bu önergenin bu tasarı teklifinin içerisinde çıkarılarak özel olarak görüşülmesini ve bu görüşmeden sonra acilen aşağıya indirilerek kanunlaşmasını ve kanunun adının da “Soma Kanunu” olarak verilmesi önergesinin verdik ve bu önergenin de muhalefet, iktidar partisi milletvekilleri tarafından desteklenerek yürürlüğe girmesini talep ediyor, hepinize çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Çam, seçim gezileri sırasında bir köyde konuşma yaptım on dakika. Sonra, dokuz buçukta bizim Haydar Kemal Kurt diye bir arkadaşımıza bırakmışım. Sonra duydum ki gece on ikide vatandaşlardan biri kalkmış demiş ki: “Vekilim, Yenişar Yenişar olalı böyle zulüm görmedi.”

MUSA ÇAM (İzmir) – Bu bir anlayış meselesi, ne yapacaksınız?

BAŞKAN – Buyurun Sayın Susam.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; herkesi saygıyla selamlıyorum.

Mediste bir torba yasayı görüşüyoruz. Bu torba yasayla ilgili iki tane önemli, altı çizilmesi gereken konu var. Arkadaşlarımız uzun, ayrıntılı söylediler. Ama ben Soma'da yaşadığımız acı felaketle kaybedilmiş olan 301 vatandaşımızın anısı önünde bir kez daha saygıyla eğiliyorum.

Şu an Komisyon'da bu insanların kaybından sonra doğan durumda bunların maddi acılarını ve kayıplarını giderme noktasında belirli çalışmalar yapılıyor. Bu olayla birlikte, Türkiye'nin ve tüm Büyük Millet Medisinin dikkat etmesi gereken çeşitli konular ve bu ülkeyi idare eden iktidarların bir kez daha gözden geçirmesi gereken çeşitli konular olduğu ortaya çıktı. Soma olayı bize birçok alanda ders verdi. O derslerden bir tanesi, madencilikte çağın gerisinde kalmış, çağ dışı diyebileceğimiz bir işletmecilik anlayışının devlet tarafından görmezlikten gelinerek uygulanmasına müsaade edilmesidir. Felaketin yaşandığı ocak Türkiye Kömür İşletmelerinin redevans usulüyle yaptığı bir işletme ve sonuç itibarıyla, maliyetini ucuzlatarak enerji açığında kömüre dayalı bir teknolojiyi kullanıp ucuz enerji elde edebilme noktasında kömür madeninin harekete geçirilmesi ve redevans anlaşmasıyla iş yapan firmanın bu noktada, işletme koşullarında iş sağlığı ve iş güvenliği konusunda yeterli duyarlılığı göstermemesi, daha çok üretim, daha çok kâr, daha ucuz maliyet ve daha kötü yaşam şartlarında çalışma koşullarının ortaya çıkmasıdır.

Bu koşullarda çalışmayı kabul eden işçilerin, çalışan insanların hangi şartlarda bu noktaya geldiğini de değerlendirdiğimizde, Kınık, Kırkağaç, Soma ve benzeri çevre bölgelere baktığınızda, tarımdan kazancın giderek düştüğü ve işçi olmanın, bir sosyal güvenceye kavuşmanın çok önemli hâle geldiği, tarım sigortası, BAĞ-KUR'u ödeyemeyen insanların yaşamlarında kendileri için, aldıkları ücretten daha çok bir sosyal güvenlik şemsiyesi altına girebilmek için her koşulda çalışmak istemeleri ve tarımda geçinemeyip ucuz iş gücü olarak bu ülkede her buldukları işte çalışabilir konuma gelmesi yani ülkemizde tarımın tercih edilmekten çıkıp tarımın giderek terk edilen bir alan hâline gelmesi. Tarımdaki çalışma koşulları ve yaş ortalaması maalesef 44'e gelmiştir. Türkiye'de tarımda çalışan

insanların yaş ortalaması 44'tür. Yani bu şu demek: Genç nüfus köyleri terk ediyor, giderek kentlerde ucuz iş gücü olarak depolanıyor, köylerdeyse, kırsal kesimdeyse yaşları yüksek olan insanlar tarımla geçinmek yerine devletin sosyal yardımlarıyla geçinen ve tarımı önemsemeyen bir anlayışa gelmiş durumdadır. Bu, Türkiye gibi tarımın çok önemli olduğu ve dünyada tarımın giderek önemini arttığı bir ülkede ikinci bir açmazdır, çok üzerinde durulması gereken bir konudur. Bu olay hem tarımdaki sıkıntıyı ortaya koymaktadır hem taşeron sistemiyle ucuz iş gücünü ve işçi güvenliğini gözetmeyen ucuz iş gücüne büyük bir talebin doğması sonucu iş koşullarında her türlü kazayı gündeme getiren bir olaydır.

Üçüncü bir olaysa enerji politikalarıyla ilgili olaydır. Türkiye'de maalesef, dışa bağımlı bir enerjinin yarattığı ortam, enerjide yüzde 70'e yakın dışa bağımlılık ve bu dışa bağımlılığı giderebilme konusunda yerli kaynakları harekete geçirebilme noktasında uzun vadeli, yenilenebilir ve yerli kaynaklara katkı koyma konusunda gerekli adımları atmadığımız açıktır. Yedi sekiz yıldır bu Parlamentoda bu konuda gerekli uyarıları yapıyoruz. Yerli ve yenilenebilir kaynaklara gerekli destekler verilmediği sürece, dünya konjonktüründe Türkiye'nin yerli ve yenilenebilir kaynaklarında önemli destekler sağlanmadıkça bu dışa bağımlılıkta ve enerji arz güvenliğinde yeterli bir noktaya gelinemeyeceği açıktır. Bu noktada, son dönemde doğal gazdan kömüre yönelik bir tercihte maalesef madencilik sektörünü ciddi bir şekilde hoyrat madencilığe sevk edecek bir anlayış gündeme gelmektedir.

Yeni bir tasarı gündeme geliyor. Zeytin alanlarını yine taciz eden, Maden Yasası'nda ve zeytincilik alanlarında değişiklik yapmayı öngören bir hazırlığı da görüyoruz. Değerli arkadaşlar, şunun altını çizmeliyiz: Türkiye'de madenler çıkarılmalıdır. Madencilik sektörü geliştirilmelidir ama bunun yolu ve yöntemi, hiçbir zaman Türkiye'de ciddi bir şekilde bu kaynaklarımızı çıkarırken doğamızı ve çevremizi yok etmeyen bir anlayış içerisinde olmalıdır. Bunun yolu, madencilik sektöründe de, yenilenebilir enerji sektöründe de teşviklerin daha düzgün bir şekilde, dış kaynak yerine içeride üretim yapacak insanlara verilmesinden geçmektedir. Bu noktada torba yasada aldığımız önlemlerin, sadece 301 işçinin ve madencilik sektöründe bundan sonraki yeni acıların yaşanmamasına yönelik kısa erimli tedbirler olmaktan çıkıp geniş düzeyde bir madencilik kanununa, bir enerji kanununa ve bunlarla ilgili teşvik kanununa ihtiyaç olduğu bizim bir kez daha üzerinde durmamız gereken konudur. Bunlar torba kanunla giderilemeyecek kadar bu ülkenin gündeminde kendini yakıcı bir şekilde hissettirmektedir. Bunun altını çizmek istedim, bir.

İki: Gene bu torba yasada "vergi afları" dediğimiz konuyla ilgili de bazı şeyleri söylemek istiyorum. Tabii ki acil olarak piyasanın beklentisi olan birçok konuyu bu kanunla çözme fırsatı buluyoruz ama gene işin sonunda dayatılıp gelmiş olan şeyleri kaynağında çözmek yerine çıkan sorunu geçici bir çözümle gidermeye çalışan bir anlayışımız var. Neden vergi affı yapıyoruz? Neden insanlar vergilerini, sigortalarını, primlerini ödemekte bu kadar duyarsız oluyorlar ve biz on iki, on üç yılda 5 tane vergi affı çıkarmak zorunda kalıyoruz? Bunun temelinde yatan neden şudur: Bu piyasalarda borcunu ödemeyenlerin çok önemli bir kısmı borcunu ödemediği önce mevcut işinin çarkını çevirmekte zorlanan insanlardır. Bunun örneğini şöyle vermek istiyorum: Bakınız, BAĞ-KUR'lu serbest çalışan insanlar iki ay -altmış bir gün- sigorta primlerini, BAĞ-KUR borçlarını ödemedikleri zaman sağlık sigortasından yararlanamıyorlar yani hastalandığında çocuğunu, eşini, anne veya babasını ve kendisini baktırma sağlık güvencesinden uzaklaşıyorlar. Bu insanların böyle bir riski göze almasının altında yatan birinci öncelik şudur: "Aman ne olursunuz benim işim dönsün, o günkü çekimi, harcıma, tedarikçiye borcumu ödeyeyim, bunu sonra öderim." anlayışıdır. Demek ki "serbest pazar ekonomisi" dediğimiz bu ekonomide küçük işletmeler giderek borçlu ve bu borçluluk içerisinde işlerini çevirme noktasında zorlanmaktadır. Bu zorlanmanın önüne geçmek için piyasada "serbest rekabet ekonomisi" dediğimiz ekonominin serbest çalışmadığı, rekabetçi olmadığı, büyüklerin ve tekellerin küçükleri ve KOBİ'leri giderek piyasada entegre ettikleri, onların sayısını azalttıkları ve piyasadan çekilmeye zorladıkları çok açık bir gerçekliktir. Bu nedenle, bu insanlar borçlarını ödemede ve ayakta kalma mücadelesinde vergi ve prim borçlarında daha geriye atan bir anlayış içerisinde oldukları. Bu ekonomiyi yöneten anlayış, öncelikle bu konuda duyarlı olmak zorundadır. Af çıkarmanın ve bu af sürelerini de seçim dönemine denk getirerek alınabilecek siyasi primlerin uzun vadede bu ülke ekonomisine, siyaset kurumuna ve Türkiye'deki vergi sisteminin güvenilirliğine hiçbir katkısı olmadığına altını çizmek istiyorum. Bu nedenle de bugün için insanlar gerçekten bekliyorlar çünkü yeniden bir yapılandırmaya girip yeni bir kredi alabilmeyi, kendilerinin sağlık hizmetlerinden yararlanmasını sağlayabilmeyi ve benzeri konularda kısa bir rahatlama elde etmeyi bu torba yasadaki bekliyorlar. Buna hiçbir itirazım yok ama bu Parlatmentonun gene yapması gereken şeylerden bir tanesi, bu ülkede küçük işletmelerin böyle kısa dönemlerde sürekli krize girmesini, borçlanmasını ve borçlarını ödeyebilmek için af bekleme noktasından çıkmasını sağlayacak kalıcı teşvik ve yasal düzenlemeler yapmaktır.

Bakınız, birçok kanun çıkarıyoruz ama bir tek perakende piyasanın düzenleme kanununu bu Parlatmentoya on beş yıldır indiremiyoruz. Haksız rekabeti önlemek ve haksız rekabet olarak büyüklerin Türkiye pazarını ele geçirme noktasındaki pazar

hâkimiyetini güçlendirdikleri, tahkim ettikleri ortamı biraz olsun küçüklerin lehine düzenleyecek bir yasal düzenlemeyi bir türlü bu piyasa ekonomisi içinde getirme gücünü bu Parlamento maalesef göremiyor.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Lobiler müsaade etmiyor.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Bu anlamıyla lobilerin bu baskısını aşıp KOBİ'lerin güvenini kazanacak bir politikaya ihtiyaç vardır. Bu ihtiyacı giderme konusunda bir kez daha bu Parlamentiye göreve davet ediyorum. Bu anlayışla bugün burada bu torba yasalarla günlük ihtiyaçları karşılamada atılan adımların aslında uzun vadeli ve kalıcı komisyonlarda konuşulan ve tüm sektörün kendisini ifade edip doğru bir yasal düzenleme çıkmasında kendisini de bulduğu gerçek kanuni düzenlemelere ihtiyaç olduğunun altını çiziyor, herkese saygılar sunuyorum.

(Oturum Başkanlığına Kâtip Üye İlknur Denizli geçti)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Susam.

Sayın Akar, buyurun lütfen.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Evet, bugün Plan ve Bütçe Komisyonunda bir torba yasa görüşülüyor, torba yasanın geneli üzerinde konuşmalar yapılıyor ama ben konuşmamı genelde Soma ve madencilik üzerinde yapmak istiyorum.

Evet, Soma'yla ilgili birçok madde var içerisinde. Plan ve Bütçe Komisyonundaki arkadaşlarım da doğru bir şey yaparak bir önerge vermişler, Soma'nın buradan ayrılarak veya maden sektöründe yaşanan bu kazaların önüne geçilebilmesi için bu kısmın buradan ayrılarak ayrı bir yasa tasarısı olarak görüşülmesi, hatta çok gecikmeden de Meclis Genel Kuruluna indirilerek bunun bir an önce hayata geçirilmesi gerektiğini ifade etmişler. Bu ifadenin niçin doğru olduğunu da hemen Soma'dan sonra gerçekleşen iş kazalarında, Şırnak'ta 3 madenci kardeşimiz yine hayatını kaybetti...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Bugün de 1 tane...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – ...Karaman Ermenek'te bugün 1 tane, yine Şırnak'ta hemen peşinden 1 tane yani Soma'dan sonra, otuz beş gün içerisinde bizim bildiğimiz, kamuoyuna yansıyan... Bakın, özellikle söylüyorum, bizim bildiğimiz -çünkü resmî isimler kayıtlara geçiyor ama onun dışındaki ölümler belki de gizleniyor, saklanıyor- 5 madenci kardeşimiz daha hayatını kaybetmiştir.

Şimdi, Soma'ya nasıl geldi bu ülke, Soma'ya gelirken neler oldu, hep söyledik Meclis kürsüsünden. Çok eski milletvekili değilim ama geldikten sonra bu durumu tespit etmiş, 2013'ün Ocak ayında Meclise bir araştırma önergesi vermiştim. Kusuruma bakmayın, cahilliğimi bağışlayın, daha önce maden araştırma önergesi verilmiş ama bunu bilmiyordum ben. Bu eksikliği hissettiğim için -çünkü TTK'nın ve TKİ'nin alt komisyonunda ve aynı zamanda KİT Komisyonu üyesiyim- ve aynı zamanda madende çalışan işçilerin sosyal haklarıyla, yıpranmayla ilgili sıkıntılarını gördüğüm için de bir araştırma önergesi verdim Meclise. Ne zaman? 2013'ün 10 Ocakından önce verdim bu araştırma önergesini çünkü 8 Ocakta Kozlu kazası oldu. Biraz evvel bir arkadaşım -Musa Bey Galiba Karadon'dan bahsetti, 30 işçi kardeşimizi yitirdik. Hemen arkasından Kozlu oldu, Kozlu'da 9 işçi arkadaşımızı yitirdik. Yine, aynı zamanda Afşin Elbistan'da iş kazası oldu. Bu yer altı madenleri ve yer üstü madenlerinde oluyor arkadaşlar yani sadece yer altında olmuyor. Afşin Elbistan yer üstündeki bir kazaydı, toprak kayması sonucu oluşmuştu bu kaza ve burada da yine 11 arkadaşımız hayatını yitirmişti. Hatta 9'u şu anda toprağın altında, henüz oradan o arkadaşlarımızı çıkarmayı başaramamışız. Böyle bir madencilik sektöründen bahsediyoruz.

Kozlu kazasının hemen sonrasında Meclis Genel Kurulunda Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı bir konuşma yaptı. Keşke Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı burada olsaydı. Rahatsızlığın dolaylı burada değil ama o konuşmada kendisi de geçen gün -Soma kazasından sonra yaptığı konuşma da aynı içerikteydi- yer altı madenlerinde özellikle taşeron işçisinin çalıştırılmasının bir cinayet olduğunu ifade ediyordu.

Hatırlarsanız Kozlu'daki yer altı madenindeki galeri açma işinde bir inşaat firması çalıştırılıyordu ve inşaat firması sıkıntılı bir süreçte ne yapılması gerektiğinin tecrübesine sahip değildi. Bu da Sayıştay raporlarıyla tespit edilmişti. 2011'in Sayıştay raporlarına baktığınızda, Kozlu'da böyle bir kazanın yaşanacağını, eğer kaza gerçekleşirse gerçekten büyük ölümlere neden olacağını Sayıştay raporlarında ifade etmişti.

Afşin Elbistan'daki olay yine Sayıştay raporlarında raporlara geçirilmiş kaza olmadan önce, ODTÜ'nün hazırlamış olduğu rapor ciddiye alınmamış -iki kez hazırlamış raporu- kaza geliyor demiş ve buna rağmen hiçbir tedbir alınmamış, kaza gerçekleşmiş ve işçiler hayatlarını kaybetmiş.

Yine, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanının bu söyleminden sonra yani “Cinayettir.” demesinden sonra ben bir yasa teklifi hazırladım. Hemen 29 Ocak 2013’te bir yasa teklifi verdim. Bu yasa teklifi de şuydu: Taşeron işçiliğinin, alt yüklenicilerin maden işletmelerinde çalışmasının yasaklanması. Niye? Çünkü, bütün dünyada maden sektöründeki işçiler taşeron değil, kadrolu işçi olarak çalıştırılır. Bir iki yıllık eğitimlerden geçirildikten sonra -özellikle yer altı madenlerinde- madene indirilir ve öyle çalıştırılırdı. Böyle bir yasa teklifi vermişim, komisyon gündeme almadı. Kırk beş gün geçmişti; yine, bilirsiniz, yasaların Meclise inmesiyle ilgili 37’nci maddede bir sıra vardır. Ama, bu son Soma kazasından sonra arkadaşlarım sırayı bana verdiler, teklifi Meclise indirdik. O gün Halkların Demokratik Partisi, Milliyetçi Hareket Partisi, Cumhuriyet Halk Partisi ve sizin de, AKP milletvekillerinin de desteğiyle gündeme alınması kararlaştırıldı. Hemen Soma’dan sonra sığağı sığağına gündeme almıştık. O gün de çıktım kürsüye -sizler de dâhil olmak üzere- bir teşekkür konuşması yaptım. Belki de Mecliste ilk defa gerçekleşiyordu. Evet, bir olay vuku bulmuştu, bütün Türkiye’yi üzmüştü, dünyayı üzmüştü. Bu olayların bir daha başımıza gelmemesi için tedbirler alınması gerekiyordu. Benim kanun teklifim bu tedbirlerden sadece biriydi. Belki maden kazalarını önlemeyecekti ama sadece biriydi. Sizin de yani iktidar partisinin de katılımıyla bu teklifin gündeme alınması kabul edildi. Daha sonra -gündeme alınması demek Meclis Genel Kurulunda bu kanunun görüşüleceği anlamına gelmiyor- belki bizim yasama yılımız da milletvekilliği süremiz de bunu görüşmeye yetmeyebilir dedik ve yine sizin de desteğinizi talep ederek, iktidar partisinin desteğini talep ederek ön sıralara alınması konusunda bir talepte bulunduk. Ama, yapılan Danışma Kurulunda anlaşmazlık olduğu için biz bunu bir grup önerisi olarak getirdik. Bizim dışımızdaki muhalefet partileri bunu kabul etti ama AKP’nin müthiş bir direnciyle karşılaştık Meclis Genel Kurulunda. Sayısal çoğunluğu fazla olduğu için muhalefetin yani Milliyetçi Hareket Partisinin, Halkların Demokratik Partisinin, Cumhuriyet Halk Partisinin sayısal çoğunluğu o esnada Mecliste fazla olduğu için gündemin 3’üncü sırasına taşıdık biz bu kanun teklifini. Peki, ne oldu? Gündemin 3’üncü sırasına taşıdık da görüşebildik mi? Görüşemedik. Yine, iktidar grubu çeşitli oyunlarla yani daha çok bizim istediğimiz karar yeter sayısını iktidar grubu isteyerek Meclisi perşembe günü saat beşte kapatmıştı. Yine, ondan önceki günlerde Hükümet yerine oturmuyarak, komisyon yerine oturmuyarak bu kanun teklifinin görüşmesinin önüne geçmiştir.

Ben teşekkür konuşmamda şunu söylemişim: Biliyorum ki bugün destek verdiniz ama siz bunu soğutacaksınız, unutturacaksınız. Kozlu’dan sonra da söylemişim. Kürsüye geliyorsunuz “Maşallah”, “İnşallah”, “Allah bir daha göstermesin.” diyorsunuz. İş Allah’a bıraktığınız zaman bu kazalar devam ediyor. Siz tedbirleri alacaksınız, sonra bırakacaksınız. Ama, siz başından bırakıyorsunuz bunu. Başından bıraktığınız için de kazalar her gün biraz daha artarak devam ediyor ve soğutmaya başladınız, Kozlu’yu soğuttuğunuz gibi, Karadon’u soğuttuğunuz gibi, Afşin Elbistan’ı soğuttuğunuz gibi.

O günlerde kürsüye çıkan bakanlar yine aynı şeyleri söylüyordu, diyordu ki: “Yetkililer hesap verecek.” Yetkililer hesap vermedi; Karadon’da vermedi, yine Kozlu’da vermedi, Afşin Elbistan’da yetkililer hesap vermedi. Çıkarmış olduğunuz İş Sağlığı ve Güvenliği Yasası’na göre o işletmelerin sorumluları sadece 2 bin TL cezaya mahkûm olurlar, bunun dışında bir cezaları da yok. Birazdan Soma’ya da geleceğim, orada da cezaları olmadığını söyleyeceğim. Böyle bir olayla karşı karşıyayız. Onun için de arkadaşlarımın verdiği önergeyi umarım buradaki arkadaşlar, iktidar partisi milletvekilleri, Komisyon üyesi arkadaşlarım doğru bulurlar ve bir an önce Soma ve Türkiye’deki madenlerle ilgili sıkıntıyı giderecek yasaları hep birlikte çıkartınız ve işçi kardeşlerimizin ölmesine engel oluruz diyorum.

Yine, kömür deyince sanki Türkiye bir kömür üreticisiymiş gibi aklımıza geliyor. Bakın, dünya sıralamasında Türkiye kömür üreticileri listesine girmiyor, kömür rezervleri listesinde de yok. Yani, öyle büyük kömür üreticisi falan değiliz. Kimse kimseyi kandırmasın. Ama, bir şeyde 1’inciyiz; kömür üretiminde 1’inci değiliz, 10’uncu değiliz ama kömürle ilgili iş kazalarında veya madenle ilgili iş kazalarında 3’üncü sıradaydık dünyada, Avrupa’da 1’inciydik. Şimdi ölümlü kazalarda 1’inci sıraya yükseldik iş kazalarında, buna maden kazaları da dâhil.

Şimdi, niçin Türkiye’de kömürün üretilmesi için bu kadar gayret sarf ediliyor? Yine, AKP iktidarının 2002’de iktidara geldiğinde yanlış bir enerji politikası sonucunda kömürle üretilen enerji yüzde 43’lerden yüzde 28’lere düştü. Ne yaptılar? Yanlış yapılan doğal gaz anlaşmaları nedeniyle de doğal gazdan ikincil enerji dediğimiz elektrik üretmeye kalktılar, bunu da başardılar. Ama, doğal gazdaki maliyet kilovatta 16,50 kuruştı, kömür ve hidrolik santrallerin ortalaması da 7 kuruştı; hidrolik santrallerde 3 kuruştı. Bu yanlış politika hem cari açığın büyümesine neden oldu hem de Türkiye’deki kömür üretiminin hızla düşmesine neden oldu.

Bakın, yine Zonguldak’ta TTK’da, yine taş kömürü işletmelerinde ve Türkiye Kömür İşletmelerinde yapılan uygulamaları baktığınızda, sanki özelleştirmeye, birden fazla yöntemlerle yapılıyor. Bir tanesi redevans dedikleri bir yöntem. Bu redevans halk

dilinde, Anadolu'da "ıcar" diye geçer. Tarlanız var, Mısır üretemezsiniz, bir üreticiye verirsiniz, dersiniz ki: "Bunun karşılığında ben pay alacağım."

İZZET ÇETİN (Ankara) – Yarıcılık.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Yarıcılık değil ama bu. Yüzde 15 alıyor TKİ bu işten.

(Oturum Başkanlığına Komisyon Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç geçti)

BAŞKAN – O yarıcılık, ortakçılık ayrı bir şey.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Şimdi, Soma'daki olayda da bir redevans var ama kaza olan ocakta değil. Redevans bu şirketin işletmiş olduğu diğer iki şirkette var. Bu şirkette hizmet alımı yöntemi var. Tamamen ne yapmış? "Kömürü çıkartacaksın. Birim fiyatı şu. Bütün kömürü ben alacağım." demiş TKİ. Yani, asıl sorumlu Türkiye Kömür İşletmeleri. Oradaki asıl sorumlu orada kömürü çıkartan müteahhit veya işletmeci değil, TKİ çünkü İş Sağlığı ve Güvenliği Yasası'nı uygulamıyor.

TKİ'nin önceki raporlarına baktığınızda, kendi işletmiş olduğu müesseselerdeki Sayıştay raporlarına baktığınızda, Sayıştayın gidip bizzat madende işletmenin içine girerek denetim yaptığını görüyorsunuz ama redevans veya hizmet alımı yöntemiyle TKİ'nin kiralamış olduğu madenlerde Sayıştayın bu denetimi yapmadığını görüyorsunuz. Ocağa sokulmuyorlar. Sayıştayın yaptığı tek denetim "Kömür kaç kilo çıkmış, ne kadar çıkmış? O kadar kilo teslim edilmiş mi?" diye böyle bir yöntem izliyor. Bu da kazaları hızla artırıyor.

Yine, buradan çıkan kömür nereye gidiyor? Termik santrallere gidiyor, acil enerji ihtiyacımız var. Kömürün nasıl çıkartıldığına bakılmıyor. Bir an evvel termik santrallere ulaştırılması gerekiyor TKİ kanalıyla. Nasıl yapıyorlar bunu? Çıkardığı kömürün, TKİ'nin termik santrale sattığı kömürün yüzde 14 daha ucuz maliyetine bu işletmeciden kömürü alıyor. Yani, 70 liraya termik santrale satıyorsa TKİ, bunu 60 liradan işletmeciden alıyor. Peki, nasıl kar edecek? 5 lira, 10 lira kar eden bir işletmecinin daha çok kazanabilmek için bir yöntem uydurması lazım, bir şeyler bulması lazım. Bunun için de yöntemleri bulmuş. "İşçilik ücretlerini düşürmem lazım." diyor. Türkiye'de bir yanlış var, Türkiye'de şöyle bir şey var: Maliyetleri düşürmek diye bir şey akla geldiğinde Türkiye'de hemen işçilik ücretlerinden bahsedilir ve işçilik ücretlerini düşürmek için uğraş verilir. Hatta, geçen yıl Sanayi Komisyonunda Eti Bor'un açık alanda işçilik ücretlerini düşürmek için taşeronlaştırma talep etmesini hayretle karşılamıştım çünkü o andaki işçilik ücretleri maliyet içerisinde sadece yüzde 3'tü.

Evet, ilk defa işçilik ücretleri geliyor akla. Peki, işçilik ücretleri geldiğinde ne yapmak lazım? Bir, kaçak işçi çalıştıracaksınız; iki, taşeron işçi çalıştıracaksınız. Bu müessesede kaçak işçi var mı yok mu bilmiyorum ama müessesenin tümünün taşeron olduğu görülüyor ve bugün Türkiye'deki madenlerin yüzde 70'inde, yüzde 80'inde de taşeron işçi ve kaçak işçi çalışıyor.

Maliyetleri düşürmenin bir başka yöntemi de sarf malzemelerin kalitesiz kullanılmasıydı veya periyodik bakım dediğimiz olaydan, periyodik bakımdan arıza bakıma geçilmesi idi yani arıza oluştuğunda bakım yapılmasıydı. Ama, bu müesseselerin tümünde böyle işlem yapılıyor. Bu da maliyetleri düşürüyor. Hani, trafo patladı dediler ya, yağlı mıydı, kuru trafo muydu neydi... Elektrik kabloları açıktan gidiyordu, su borularından, plastik borulardan geçiriliyordu. İşte, bunların hepsi sarf malzemelerdeki maliyetleri düşürmenin bir karşılığıydı.

Yine, işverenin maliyet anlamında en çok kaçtığı kalem işçi sağlığı ve iş güvenliğidir, onunla ilgili alınması gereken alet edevattır, onunla ilgili harcanacak zamandır. İki şey vardır işçi sağlığı ve iş güvenliğinde: Bir, zaman tasarrufu vardır; iki, malzeme tasarrufu vardır. Bu müessesede ikisi de uygulanmıştır. Zamanı tasarruf edebilmek için de eğitim raporu düzenlemişler ama işçiyi ocağa sokmuşlar. Malzeme tasarrufunda da -zaten hepimizin bildiği gibi- nereden geldiği, menşei ne olduğu belli olmayan, yıllarca test edilmemiş gaz maskelerinin olduğu görüldü bu madenlerde.

Şimdi, bir başka boyut da, maliyetleri düşürmenin bir başka boyutu da teknik donanımdır. Teknik donanım deyince ne akla gelir? İşte, sensörler konur, sensörler yine bir merkezden böyle bir monitör karşılığında incelenir. Eğer monitörün karşısında bir vatandaş varsa, teknik eleman varsa bunu aşağıdaki maden mühendisine, bunu aşağıdaki iş güvenliği uzmanına haber vermesi gerekiyor ama madende işçiyi daha fazla tutabilmek için bu ilişki de kesilmiş. Yani, orada bir monitörden 100 tane, 150 tane sensörün yapmış olduğu, herhangi bir sensörün yapmış olduğu uyarı aşağı bildirilmemişse bir sonuç almak mümkün değildir ya da o canlıların kaybolmasını önlemek mümkün değildir.

BAŞKAN – Sayın Akar, lütfen toparlayalım. Son cümle...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Evet, Başkan sürekli gözümün içine bakıyor ama bu konu çok önemli gerçekten, diğer konulara girmiyorum gördüğünüz gibi.

BAŞKAN - Daha maddelerde de konuşursunuz, sorun yok.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Yalnız, Türkiye’de yine sizin iktidarınız döneminde yapılan yanlış bir politikayla uzmanı olan kurumlara kömür rezervleri teslim edilmiyor. “Bu ne?” diyeceksiniz şimdi. TKİ ve TKK’dır Türkiye’de kömür işletmesi yapan kurumlar ama Türkiye’deki kömür işletmesinde TKİ linyit kömüründe 2 milyar tonluk rezervi kontrol edebiliyor; EÜAŞ, elektrik üretiminden sorumlu EÜAŞ 7 milyar tonu kontrol ediyor Türkiye’de. Bu da hızla kazaların çoğalmasına neden oluyor ve engel olamıyoruz çünkü artık her şeyi bir rant kapısı olarak görüyorsunuz. Her şey yandaşlara bir sermaye aktarımı olarak görüldüğü için iş kazaları bu hızla giderse -bırakın, dünyayı bilemiyorum neyle karşılaştıracaksınız ama- bir an evvel tedbir alınması gerektiğini ifade ediyor, teşekkür ediyorum Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Tüzel, buyurun lütfen.

ABDULLAH LEVENT TÜZEL (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım, Sayın Bakan; hepinize saygılar.

Ben bu tasarının geneli üzerine görüşmede Komisyon üyesi değilim ama yakından takip ettiğim için söz aldım.

Şimdi, Soma’dan taşeronla, taşerondan vergi affına böyle geniş bir torba yasayı konuşuyoruz. Merkezinde İş Kanunu’ndaki değişikliklerin olduğu bir torba yasa bu. İş Kanunu konusunda taşeron düzenlemeleri meselesi bu 24’üncü Dönemin başından itibaren Çalışma Bakanlığının gündeminde, taraflar bir araya geliyor, sendikalar karşı çıkıyor, işveren bastırıyor. Dünyayla rekabet etmek için buna ihtiyacımız var, temel gerekçeleri. Niçin? Çünkü taşeron çalışma demek güvencesiz çalışma demek. İşçinin ucuza mal olduğu, sosyal, sendikal hakları, örgütlenme hakkını kullanamadığı yani işverenlerin, sermaye kesiminin istediği gibi emek gücünü değerlendirdiği bir çalışma sistemi. Şimdi, bütün bu itirazlara rağmen, bütün bu ayyuka çıkmış seslere rağmen, işçi sınıfının örgütlü güçlerinin muhalefetine rağmen Soma’daki yaşadığımız acı, büyük facia üzerinden bu yasa sıcak bir gündem olarak geldi, alt komisyondan geçti, şimdi Plan Bütçede görüşülüyor.

Değerli milletvekilleri, Komisyon üyeleri; bugün Türkiye’nin dört bir tarafından taşeron işçileri geldiler. Onlar Soma’dan sonra yani 13 Mayıs’tan sonra bu taşeron sisteminin yasaklanması, özelleştirmenin durdurulmasıyla ilgili imzalar topladılar 100 bini aşkın. Biraz önce benim için de bulunduğum heyet Sayın Meclis Başkanı’na bunları sundu. Meclis Başkanı da hem bakanlığa hem bu Plan Bütçe Komisyonuna bunları yansıtacağını söyledi. Buradaki talepler çok açık. İşte, taşeronun yasaklanması yanında, özellikle bu son dönemlerde Soma’yla birlikte konuştuğumuz ama Soma’yla bitmeyen -işte biraz önce Sayın Milletvekilim Haydar Bey de söyledi- yani hemen ertesinde Zonguldak’ta olan, daha sonrasında Şırnak’ta olan, -bugün biraz önce öğreniyoruz ki bir kez daha Şırnak’ta yine bir iş kazası olmuş- bu bitmeyen iş cinayetleri konusunda işçi sağlığı ve güvenliğiyle ilgili önlemler alınması, denetim mekanizmasına işçilerin, sendikaların, meslek örgütlerinin katılması, devletin buradaki sorumluluğunu yerine getirmesi, bu talepler ifade edildi. Bunlar için her yerde stantlar açıldı ve gencinden emeklisine, kadınından işçisine, işsizine herkes imza attı. Çünkü bu taşeron çalıştırmanın sadece yoğun bir emek sömürüsü, kural dışı çalışma, oradan oraya sürülme, bugün iş var ama yarın yok gibi böyle bir belirsizlik olduğunu herkes biliyor ama en çok da iş cinayetlerine yol açan bir çalışma düzeninin olduğunu bütün yurttaşlar biliyor. Şimdi, memleket böyle, işçi sınıfının duygusu bu, talepleri bu ama halkın Meclisi durumundaki Türkiye Büyük Millet Meclisi, onun Plan Bütçe Komisyonu bu yasayı meşrulaştıran, bu düzeni, bu çalışma düzenini, taşeron çalışmasını yaygınlaştıran, meşrulaştıran, kamuda bir çalışma biçimi hâline getiren bir düzenlemeyi yasalastırma peşinde, bunu Genel Kurula indirecek. Nedir? Somalı madencinin acısına, Somalı madencinin beklentisine yanıt vermek adına.

Şimdi, çok başından beri, işte alt komisyona gitmeden önce de muhalefet milletvekilleri bunu anlaşılır bir şekilde dile getirdiler. Yani, Somalı madenci için bir iyileştirme, ölüm yardımı, şehit tazminatı, işte ocakların durumu, çalışmayan işçinin ücretinin karşılanması, bunları yapmakta bir engel yok. Ayrıca bir düzenleme yapılır, nitekim bir kısmı dün yargı paketine geldi ve geçti ama orada da göz dikilen ne? İşsizlik Fonu’ndan. Yani, şimdi, devletin sorumluluğu, kamunun sorumluluğu, bakanlığın sorumluluğu açısından burada da aslında yine İşsizlik Fonu’na el atılmış olmasını doğru bulmuyorum. Yani, burada hazine, devlet bütçesinden, kaynaklardan karşılanması mümkünken yine bu yapılmıyor.

Değerli milletvekili arkadaşlar, hafta sonu Soma’daydım, Kırıkkale’de, Savaştepe’te, bu 14 madenci cenazesinin çıktığı Köşeler köyünde. Aslında bildiğiniz şeyler, tarımın, hayvancılığın bitirilmesi, tütünün ekilemez oluşu nedeniyle... İki saatlik gidiş, iki saatlik dönüş yolu, hiçbirisi yani sekiz saatlik bir çalışma süresi yaşamadıklarını, on iki saat boyunca bu havayı teneffüs ettiklerini söylüyorlar.

Bu sadece madende, yer altındaki bir çalışma düzeni değil. Nerede bir taşeron sistemi varsa, üniversitesinde, hastanesinde, belediyesinde, kara yolunda, limanında, kamusunda, özelinde. Taşeron demek, pis iş demektir. Taşeron demek yani kaynağında geldiği

şey, hayvanlara yaptırılan iş anlamında en alt tabakanın, en kötü koşullarda çalışma düzeninin aslında uluslararası adıdır, literatürdeki yeri budur. Şimdi bizde de milyonlarca işçi, sayısı günbegün artan tarzda, bu şekilde eşitsiz, ayrımcı, kötü muamele gören, fazla çalıştırılan ama bu fazla çalışmanın hakkı ödenmeyen, kreş hakkı tanınmayan, yol ücreti verilmeyen...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Yemek verilmeyen.

ABDULLAH LEVENT TÜZEL (İstanbul) - ...yemek verilmeyen, korkutulan, “Beğenirsen çalışırsın, beğenmezsen çekip gidersin...” Hatta bunu küfür tarzında müdürü, genel müdürü, amirinin söylediği bir kara düzendir taşeron çalışması. Şimdi, biz bu çalışmadan ne bulduk, ne umduk da bunu bir İş Kanunu içerisinde çok daha kalıcı yani yardımcı işle asıl işi bölerek, uzmanlık, teknolojinin gerektirdiği işlerin dışına da çıkarak bir genel sistem hâline getiriyoruz? Şimdi kamu, yeterli personel olamayacağı gerekçesiyle Soma benzeri uygulamaları yaygınlaştıracak şekilde hizmet alımını her yerde yapabilir bir duruma gelecek.

Sendikaların itirazları, Sayın Başbakanla görüşüldü ama başa dönüldü, elde hiçbir kazanım yok. Sendikalar da şimdi bu son getirilen, arttırılan maddelerle baraj düzenlemesiyle avunacaklar, yetkilerini koruyacaklar. Yüzde 1’e düşen barajla âdetâ bir rüşvet maddesi gibi buraya konularak...

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Hayır, o da sorunu çözmiyor.

ABDULLAH LEVENT TÜZEL (İstanbul) – Sorunu çözüyor. Sendika kökenli Sayın Süleyman Çelebi bu konuda belki de bizden daha çok söz edecek.

Yani, gelişmeler bu boyutta ama Meclis bütün bunların farkında değilmişçesine bu düzenlemeleri getiriyor.

Sayın Çalışma Bakanı yerine Ulaştırma Bakanımız burada. Şimdi, bugün gelen heyet içerisinde kara yolu işçisi bir arkadaşımız da vardı. 8.761 kara yolu işçisi “Bu muvazaa kararları, mahkeme kararları neden otuz üç ay boyunca uygulanmıyor?” diye haklı olarak soruyor, ben de bunu Sayın Bakana iletim diye söz verdim.

Şimdi, hepimizi yakan can alıcı sorun nedir? İşçi sağlığı ve güvenliği. Yılbaşından beri uygulanan bu yasa düzenlemesi neyi düzeltti? Ölümmler devam ediyor. Bunun bir şeyi düzeltmediği ortada, yeniden yapılandırılması gerektiği ortada, öncelikle de işçi örgütlerini, sendikaları dinlememiz gerektiği ortada. Ama, bu torba yasada buna dair iç açıcı, geliştirici, ilerletici bir düzenleme yok. Bizim bu konuda, işte ilk komisyonda görüşme başlar başlamaz, benim verdiğim yasa teklifleri -geçen 25 Nisan 2013 yılında- bunlar geldi buraya. Şimdi, nasıl görüşülecek, nasıl ele alınacak, komisyonun işleyişi açısından belli değil. Sayı numaraları var, komisyon raporlarına geçiyor ama bu işçi sağlığı ve güvenliği konusu, taşeronun olması gerektiği şekilde sınırlandırılması, çocuk işçiliğinin yasaklanması, çalışma saatlerinin düşürülmesi, süt izni, kreş izni, doğum izni, bunların yeniden düzenlenmesi - işçi lehine- bunları teklif ettik. Nasıl ele alacak Plan ve Bütçe Komisyonu bilinmiyor, bir geçirtilme hâli.

Şimdi, burada bir sınıf tutumu görüyoruz değerli milletvekilleri. Bu sınıf tutumunu dün görüştüğüm Numune Hastanesindeki taşeron işçiler gayet iyi bir şekilde görmüş. Değerli milletvekilleri, diyorlar ki: “Bizim burada taşeron ihalelerini alan bütün firmaların bakın arkasını kurcalayın, her birinin bir milletvekili sahibi ya da ilişkisi vardır.” diye kanaatlerini açıkça koyuyorlar.

Şimdi, burada altı saat düzenlemesi getirdi Hükûmet, Bakanlık. Niye değişti bu yer altındaki altı saat meselesi? Daha başlangıcında Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu itiraz etti, buradan Türkiye Madenciler Derneği -yine bir işveren örgütü- itiraz etti. Yani, yer altında altı saat çalışınlar ama yer üstündeki süreler ne olacak? Biz onları hazırlayacağız, eğiteceğiz, vardiya değişimi, yolu, şusu busu, itiraz ettiler. Oysaki yer altında altı saat çalışan bir işçi -bu bile fazla, bunu geçen sefer izah ettim- zaten bitkin, perişan, oksijensiz, o bedenen kol işçisi sürünerek, adları köstebeğe çıkmış... Köşeler köyündeki madenci işçinin eşi bunu söylüyor: “Eşim geliyordu, o hamam gibi yerde çizmelerinin içerisinde suyu boca ettiğini söylüyordu, ayakları buruş buruş.” Bu koşullarda çalışan işçiye altı saat bile fazla ama siz o işçiyi çıktıktan sonra da, yer altından çıktıktan sonra da çalıştırmak istiyorsunuz. Bu insafsızlık, bu izansızlık. Ama, neden? Burada bir sermaye tutumu var ve ne yazık ki iktidar partisi milletvekilleri bu şekildeki istekler karşısında direnç göstermeyip bu değişiklikleri getirdiler. Bunlar kabul edilebilir şeyler değil. Eğer gerçekten madencilere iyilik, maden işçilerinin koşullarını düzeltmek deniyorsa bu işçi sağlığı ve güvenliği konusunda, bu çalışma süreleri konusunda düzenlemeleri, talepleri dikkate almak ve bizim özellikle yasa tekliflerimizi değerlendirmek durumundasınız.

İşçilerin talepleri ortada. Bu gün de ifade ettiler. Burada sendikaların, emek örgütlerinin, meslek örgütlerinin ve işçilerin seçtiği denetçilerin rol oynaması, görev alması... Bir de şu: Yani, bir sürü yardım toplandı, AFAD da birikti. Bunlar ne olacak? Bunların niye sadece ölen madenci ailelerine değil tüm çalışan 13 bin madenciye verilmesi, bu şehit tazminatlarının sadece Soma için değil bütün iş cinayetlerinde hayatlarını kaybetmiş olanlara verilmesi ve adaletin tecelli edilmesi yani bu iş kazalarında sorumluluğu olanların ciddi bir şekilde yargılanması yönünde talepleri var. Geneli üzerinde ben bunu, bu kısa değerlendirmemi sunacağım. Ama, Numune

Hastanesindeki taşeron işçisi de belediye'deki, üniversite'deki, kara yolundaki çalışan da, Soma'da, Kınık'ta, Savaştepe'deki maden işçisinin de ortak kimliği ve karakteri nedir? 846 lira-1.200 lira, bu ücret skalası arasındaki işçi hayatını sürdürmek için kredi kartlarına mahkûm. Kredi kartlarını döndürmek için de oradan alıp ötekine ödüyor, o bankadan diğer bankaya borçlanıyor ve sırf bu nedenle hayatını sürdürmek için de bu acımasız koşullara boyun eğiyor; ya çalışacaksın ya aç, işsiz sokakta yaşayacaksın. Somalı bir madencinin eşinin söylediği şey şu, iki çocukla kalmış: "Elimize kalan para 50 liraydı. Kirası, elektriği, suyu, telefonu, bunlar ödendikten sonra elimizdeki kalan para 50 liraydı." Türkiye işçi sınıfının madencisi, üniversite çalışanı, kara yolu, liman çalışanının hepsinin manzarası budur. Bilginize, değerlendirmenize sunuyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Özel, buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkan.

Dün önerge sahibi olarak hemen hemen geneli üzerindeki görüşlerimi ifade etmiştim, o yüzden o konulardan önemli gördüğüm birkaç tanesine değinerek çok da uzatmadan sözlerimi sonlandıracam.

Ama, öncelikle, şu anda hâlen daha toplantı hâlinde Soma Komisyonu, Soma'daki Maden Kazasını Araştırma Komisyonu ve Komisyonda uzun tartışmalardan sonra Komisyon üyelerinin tamamının imzasıyla yani 17 üyenin 17'sinin de imzasıyla Plan ve Bütçe Komisyonuna bir tavsiye kararı aldık ve "Böyle yapmanızı tavsiye ediyoruz, hepimiz birden bunu istiyoruz." diye bir karar aldık. Bunu tahmin ediyorum önümüzdeki dakikalar içerisinde...

BAŞKAN – Henüz ulaşmadı daha.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Buraya ulaşacak.

O da şudur: Soma'yla ilgili, madenlerle ilgili, iş kazalarının önlenmesi, işçi sağlığı ve iş güvenliğinin sağlanması ve bu madende geride kalanlarla ilgili veya yaralı kurtulanlarla ilgili özlük haklarına yönelik maddelerin Plan ve Bütçe'deki bu torba kanundan ayrılıp...

BAŞKAN – Pardon, bir bilgi vereyim, gelmiş, Başkanlığa ulaşmış, evet.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Biz de sözlü olarak söyledik zaten.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Devamlı yani bunu bir haftadır söylüyoruz.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Biz de komisyon olarak verdik önergemizi.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Biliyorum da bendeki farklı bilgi şu: İktidar partisinin üyeleri de yani aşağıda enine boyuna Soma'daki durumu tartıştık ve 17'nin 17'si de imza atarak iktidar partisinin mensupları, yoksa ben burada alt komisyondaki gayreti de biliyorum, alt komisyona sevk edilmeden önce yapılan görüşmelerde neyi talep ettiğimizi de biliyorum ama şu ana kadar bir sonuç alamadık bundan. Ama, Soma Komisyonu Soma'ya gitti, madencilerle konuştu ve Plan ve Bütçe Komisyonuna diyor ki: "Şunu göz önüne alın, biz hepimiz birden... Tüm partilerin oluşturduğu ve faciadan sonra oluşmuş olan Komisyon diyor ki: "Eğer Soma'ya bir iyilik yapmak istiyorsanız bu maddeleri ayırın, öncelikle görüşün ve Genel Kurula sevk edin. Bir de bunun adı başka isim olsun yani bunu böyle hep söylüyoruz, tüp bebekle birlikte anılmasın bu." Çünkü oradaki insanların anılarına, oradaki insanlara karşı da bir saygısızlık olarak görüyoruz bunu ve bunu faciadan bir fırsat yaratma olarak görüyoruz. Bu yüzden de bu maddeleri ayırıp bir an önce Genel Kurula yollarsanız iyi olur. Ama, bununla ilgili bazı hassasiyetler var, böyle biraz önce siz de benden istediniz "Soma'da verilen sözler neydi?" diye. O sözlerle ilgili mesela "altı saat mesai" kavramı çok önemli. Bu, doğrudan Recep Tayyip Erdoğan'ın makamında görüştüğü sırada maden işçilerine verdiği bir söz, "Sizin çalışma saatinizi altı saatten fazla yapmayacağız." diyor.

BAŞKAN – Öyle yaptık zaten biz de, öyle yaptık zaten.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ama, ikimiz de biliyoruz ki eğer sizin yazdığınız gibi olursa mesai saati fiilen mesela kazanın olduğu maden için sekiz buçuk saate çıkıyor. Çünkü maden alanına gelip... Hatta ve hatta şunu ifade edelim: Doğrusu, dünyadaki uygulamaları bir işçi gelip de servisinden inip maden alanına ayak bastı mı artık işveren için oradadır, üstüne o özel kıyafetleri giymesi, kendisiyle ilgili yapacağı birtakım hazırlıklar, tertip alanı denen alana gidip sıraya girmesi artık o sivil hayatın bir parçası değil iş hayatının bir parçası, zaten bunlar sayılmıyor. Ama, madenin kapısından girdikten sonra mı sayılır? O da değil çünkü Türkiye'de madenlerde biliyorsunuz -dün de söyledim- asla üretimin durmasına izin verilmiyor. Bir şalterci öbür şalterci gelmeden, hilti operatörü hiltiyi elden ele diğerine teslim etmeden yani banтта kömürün akışı aksamayacak şekilde mesai değiştiriyorlar. Bunun aksini iddia eden herkes -çok özel başka hani pahalı madenlerin çıkarıldığı yerleri kastetmiyorum, özellikle kömür üzerinden söyleyeyim- kim söylüyorsa

yalan söylüyor. Bizim Komisyonumuz gitti, yerinde gördü. İlk günlerde inkâr ediliyordu “Mesai değişimi maden dışında yapılıyor.” diye. Şimdi 2.600 metreye yürüyerek indiği... Ayakta hiltiyi elden ele teslim ediyor ki kömür akmaya devam etsin diye. Şimdi, siz öyle bir şey yazmışsınız ki oraya varınca mesai işlemeye başlayacak. Bu normalde... Kazanın olduğu madende yedi buçuk saat olan mesaiyi sekiz buçuk saate çıkarıyorsunuz.

BAŞKAN – Çıkmaz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bir tane maden vardır, henüz 300’üncü metrededir, giriş yirmi dakika sürüyordur, o zaman “Mesai yedi saat.” diyebilirsiniz. Ayrıca, alt komisyon görüşmelerinden anladık ki işçinin on beş dakika diz üstünde yediği domates, peynir, ekmeği yarım saatten sayıyoruz ki o alandan ayrılmadan, bir başka yere gitmeden çömeldiği yerden yiyor. Hatta işçinin bir kahve molasına çıkma ihtimali üzerinde duruyorsunuz. Bunların üzerinden yürüyemezsiniz. Altı saatle ilgili yaptığınız düzenleme -siz de biliyorsunuz ki- bal gibi işçiye verilen sözden geri adımdır ve işçiye verilen o söz işçilerin en önemseydiği şeydi. Ayrıca, Başbakanın sözlerinin arasında “İlave dört gün tatil verelim size bir ayda.” var. O sözü nereye koyuyorsunuz, nereye yerleştiriyorsunuz? İlave dört gün tatili ne yaptınız? Bunun yanında “Yer altında en az 2 bin lira ücret verilecek, 2.500’ü de çalışın çocuklar.” dedi Başbakan. Ben bu üslubu benimsemiyorum, bir ülkenin Başbakanı böyle yapmaz. Ama her şeyi öyle yapıyoruz; MİT Kanunu’nu da öyle yapıyoruz, ceza infaz kurumlarının kanununu da öyle yapıyoruz. Başbakan müjdelerse eş görüşmesi odası yapılıyor, beş ay sonra kanun çıkıyor. Bir kere Başbakanın sözü kanun olmayacak, o da emekçiye verilen maaşa denk gelecek. Lafa bak! Başbakanın ağzından “2 bin lira” çıkmış, “Mümkünse 2.500’i zorlayalım...” Siz 2 asgari ücret yapacaksınız. Böyle bir şey olmaz. Başbakan bugüne kadar “İfade vermeye gitme oğlum.” diyor, MİT Müsteşarı ifade vermeye gitmiyor. “Değiştirin kanunu.” diyor, değişiyor. Aklınıza gelebilecek her şeyde ağzından çıkan şey beş ay sonra kanunlaşıyor. Bir tek konuda Başbakan tükürdüğünü yalayacak, o da maden işçisinin maaşına denk gelecek. Böyle bir şey yok, böyle bir yaklaşım yok. Tavşana kaç, taziye tut yok. Öyle her şeyde, her meselede... Kasımpaşalı, lafından dönmez. Ulan, burada dönüyor. Böyle bir şey olur mu? Bunu döndürtmeyiz, bunu gider anlatırız, Soma’da ev ev gezer anlatırız, tutanakları çarşaf çarşaf yapar anlatırız. Bu söz verildiyse tutulacak arkadaş! “2.500’ü de zorlayın, en az 2 bin lira olsun.” demiş. Sizin 2 asgari ücret yapmanızın ve bizim kabul etmemizin bir şartı vardır, asgari ücreti net bin lira yapmak. Herkes için yapın bin lira, o zaman 2 asgari ücreti kabul edelim. Bunun dışında asla böyle bir şey kabul edilemez, doğru bir yaklaşım değil.

Uyar Madencilik... Bu kazanın en büyük psikolojik handikabı şudur: Bir maden firması vardı, çok ciddi şekilde kollanıyordu. Biz 20 Ekimde son kazasından sonra verdik o meşhur araştırma komisyonu önerisini. O maden kapandı. Kanunda yazmasına rağmen o maden şirketi kimseye hakkını vermedi. Herkesin ikişer maaşı kaldı, 10 ila 20 milyar lira arasında kıdem tazminatları kaldı birçok işçinin. İki gözü kör olmuş adama hükmedilen malullük tazminatı kaldı. Kaldı oğlu kaldı. Uyar Madencilik bunları vermedi ama başka şehirlerde madencilik faaliyeti de yaptı, muvazaayla bir sürü iş de yaptı. Bununla ilgili onlarca kez iktidar söz verdi, bu sözler tutulmadı. Bu kaza olduktan sonra “Sizi kimse madene inmeye zorlayamaz.” dendiğinde “Kardeşim, siz bakmayın ona. Gelmeyen maaşını ödemeyiz, işten çıkarırız.” lafları vardı. Bu, psikolojik olarak... Soma’yı yani dün burada büyük tartışmalardan sonra aşağıda hep birlikte geçirdiğimiz “Maden şirketi maaşı ödemezse devlet öder.” yaklaşımını ilk günlerde yapabilmış olsaydık hiç olmazsa bu kadar insanı ölüme yollamayacaktık tekrar tekrar. O kazalar olmayacaktı, o parmaklar kopmayacaktı, o yangınlar çıkmayacaktı falan ama ortada bir şey duruyor. 700’e yakın işçinin alacak paraları duruyor orada ve bu işçilerin yaklaşık 60-70 tanesi de bu madende öldü zaten. Yani, alacakları kaldı, öldü adamlar. Aileleri bekliyor, kendileri... Burada devletsek devletliğimizi göstereceğiz. Bu madendeki alacakları da ödeyeceksiniz, ondan sonra gidip Uyar Madencilikten devlet alacağı şeklinde tahsil edeceksiniz dün yazdığımız gibi. Bunu yapmazsanız verdiğiniz sözlerin bir tanesinden daha geri durmuş olacaksınız. Bunu bu kadar açık ve net bir şekilde ifade etmek istiyoruz.

Kalan diğer bir konuda yer altında taşeron olmayacak sözü. Taşeronun adına “dayıbaşı” denince devletin sorumluluğu ortadan kalkmıyor, hatta daha fazla ortaya çıkıyor. Taşeron olmayacak, alt işveren olmayacak, alt işvereni var. Orta Çağ’daki gibi bir zihniyetle çalıştırılıyor orada maden işçileri. Beline tekme atılarak çalıştırılıyor, “Sana verdiğim kadar kömürü çıkarmazsan madenden çıkmana izin vermem.” diye çalıştırılıyor. İnsanlık onuruna aykırı bir iş bu. Bu bütün iş kollarında çözmemiz gereken bir sorunken, madenle ilgili bu kadar net söz vermişken... Haydi her şeyi bırakalım, biraz önce Haydar Akar -tahmin ediyorum- onu anlattı, psikolojimiz ne? 301 kişi ölmüş. Herkesin tüyleri diken diken. Bölgeye giden gelenin beti benzi atıyor. Kamuoyunda duyarlılık yüksek. Her zaman olduğu gibi, İç Tüzük 37’nci maddeden bir kanun gelmiş taşeron işçiliğinin kaldırılmasıyla ilgili. AKP Grubu o güne kadar bütün 37’nci maddelere “hayır” oyu vermişken “Hadi bakalım, yer altında taşeron işçiliği kaldıracak bu kanuna da ‘Hayır.’ diyecek misiniz?” sorusunda AKP Grubu boza gibi kaynadı, pişmekte olan boza gibi kaynadı ve kulaklarımla duydum, yan yanaydık, “Ağabey, ‘evet’ verelim, burada biz kime hizmet ediyoruz?” diye tepkiler oldu grup başkan vekillerine ve grup başkan vekili “Biz de kabul

edelim." dedi, taşeronun kaldırılması yasa tasarısı gündeme alındı. Bir hafta sonra hafiflemişti, gündemdeki yerinin sırasına itiraz edildi. Şimdi "Taşeronu kaldıramayız, bu büyük bir iş." diyorsunuz. Ne oldu? Bir hafta sonra maden kazasından veya... O gün maden alanında o 8 kişinin zor taşıdığı cesetler çıkarken, "Taşeron istemiyoruz." diye kendisini yırtarken o çocuklar deseydiniz ya "Biz sizi bir hafta on gün oyalayacağız, ondan sonra bunun kaldırılmayacağını söyleyeceğiz." Böyle bir gerçeklik yok. Şimdi 600 kişi ölürse mi o sözü bir daha vereceksiniz? O günkü kayıtları bir daha izleyelim taşeron işçiliğinin kaldırılmasıyla ilgili, Haydar Akar'ın teklifinde grup ne hâle geldi? Ama şimdi unutuldu. Şimdi Allah'tan iPhone var, muhalefet milletvekilleri bir doğruyu söylerse herkes önüne bakıyor. Böyle bir şey yok. Allah aşkına, herkes aklını başına alsın, elini vicdanına koysun ve ne söz verdiyseniz sözü tutun. İşin kötü tarafı siz Türkiye Cumhuriyeti Hükûmetisiniz ve devlette devamlılık diye bir şey var. Burada ne yapıyorsunuz Sayın Bakan, hangi sözü verip de tutmazsanız bu madencilere, bu çatı altında hepimiz bunun ayıbını paylaşmak zorundayız. Tarih, iktidarı ayrı, muhalefeti ayrı yazacak ama sonuçta, sizin gibi böyle tutup orada bunları konuşup burada bu kadar açık ve net sözünden dönen birilerine karşı yeterince karşı koyamadığımız için, aldığımız oyların karşılığını veremediğimiz için bizim de vicdanlarımız yara alacak. Bizden de gelecek nesiller hesap sorar. Bir sonraki kazada kimse demez "Bunlar yapmadı, sen söylemiştin." diye. Ondan, bunu bir şekilde yapmalısınız. Buna direneceğiz, buna karşı koyacağız. O sözler tutulacak. Öyle her şeyde geri vitesi olmayan bir Başbakanın bir tek geri vitesinin maden işçisinin haklarına denk gelmesine de asla ve asla izin vermeyeceğiz, göz yummayacağız.

Saygılar, sevgiler sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Evet, Sayın Türel...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Son herhâlde değil mi?

BAŞKAN – Evet, son konuşmacısınız.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Sayın Bakan, değerli milletvekilleri; ben hem usul üzerindeki konuşmalar sırasında hem de alt komisyon üyesi sıfatıyla yaptığım konuşmada gerek torba yasanın yapım tekniği, kullanılan yapım yöntemleri, torba yasanın önümüze gelmesi, hangi maddeleri içerdiği, sakıncalı olan maddeler konusunda düşüncelerimi belirttim. Şimdi tekrar onlara girmek istemiyorum. Diğer milletvekili arkadaşlarımız da zaten bunu söylediler.

Ama tabii şunu söylemek gerekiyor: Şimdi, önümüzde bir torba kanun var ve torba kanun da 61 madde geldi, 45 madde eklendi, 106'ya çıktı. Bunun daha da yukarıya doğru çıkması muhtemel gözüküyor gelecek olan önergelerle çünkü alt komisyon çalışmaları sırasında AKP Grubunun 16 önergesi görüşülmemişti. Oradaki usul üzerinde yapılan tartışmalarla orada 16 önerge olarak gözüküyor yani bunun sayısı artacak, başka önergeler gelebilir, bizler önerge vereceğiz. Yani, değerli arkadaşlar, bizi çok yoğun bir çalışma bekliyor burada. Bunları biz tek tek, madde madde çalışacağız, bunlar üzerine önergelerimiz olacak, sizlerin önergeleri olacak, üzerine konuşacağız. Ama diğer taraftan da bu Soma'nın, Soma faciásındaki yaraların hızlı biçimde sarılmasına ihtiyaç var, çalışma koşullarının derhâl düzeltilmesine ihtiyaç var. Bu açıdan baktığımızda, Soma, madencilerin çalışma koşulları, madenlerde hayatını kaybedenlerin mağduriyetleri, onların ailelerin sıkıntılarının, sorunlarının ortadan kaldırılmasına acil bir biçimde ihtiyaç var. O yüzden de burada Soma'yla ilgili ve tabii, onunla birlikte çalışma hayatıyla, iş güvenliğiyle ilgili maddelerin ayrılarak görüşülmesinin çok uygun olacağını düşünüyoruz. Yoksa öbür türlü, bu çalışmalar uzayacak. Bakın, burada arkadaşlarımız geliyor, konuşuyor, âdeta feryat ediyorlar. Neden? Hem Soma komisyonundalar, gidiyorlar, görüşüyorlar orada, oradaki sıkıntıları bire bir hissediyorlar ve aynı zamanda, Manisa milletvekilleri, orada insanlar telefonla arıyor devamlı onları "Ya, böyle böyle bize söz verildi, söz tutulmadı." diye. Yani Sayın Özel, Hasan Bey, Sayın Ören geldi, burada zaten diğer Manisa milletvekilimiz gene var, Sayın Akçay var, hepsi de bu hassasiyeti dile getiriyor, insanlar arıyorlar, bizleri de arıyorlar. İzmir'de Kınık'ta hayatını kaybeden madencilerimiz var. Yani verilen sözlerin tutulmadığını, bir an önce gerekli tedbirlerin alınması gerektiğini, çalışma koşullarında bir iyileşmenin olmadığını, zorla işe çağrıldıklarını söylüyorlar arkadaşlar. Büyük bir baskı oluşmuş durumda. Yani bizim oturup bunu torba kanunun kendi sistematiği içinde görüşmemizin bir anlamı yok, o yüzden de bunu ayırmanın uygun olacağını düşünüyoruz ve buna ilişkin olarak da vermiş olduğumuz bir önerge var arkadaşlar. Burada, bu önergede, aynı zamanda BDP Grubunun da bir önergesi var, MHP Grubu da sanıyorum aynı şekilde düşünüyor, onların da bir önergesi var. Bakın "106 maddelik torba kanundan 17 madde ayrılсын." diyoruz arkadaşlar, geriye 89 madde kalıyor. Ondan sonra, arkadan 89 madde görüşülsün, görüşülecekse görüşülecek tabii ama 17 maddenin öncelikle ayrılması gerektiğini söylüyoruz. Bunlar neyle ilgili? 8 madde 4857 sayılı İş Kanunu'yla, 3 madde 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'yla, 2 madde 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'yla, 1 madde Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'yla, 1 madde İş Sağlığı ve

Güvenliği Kanunu'yla, 1 madde İşsizlik Sigortası Kanunu'yla ve 1 madde Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'yla ilgili ve bunların hepsi de dediğim gibi, tamamen çalışma hem öncelikle özel de madenciler genel anlamda daha geniş çalışma koşulları ve taşeron çalışma ilişkilerinin üzerinde odaklanmış durumda.

Yani burada bizim önerimiz Sayın Bakan -burada Hükûmeti temsilen bulunuyorsunuz- bunun acil biçimde ayrılması. Bakın, Soma faciasının üzerinden otuz yedi gün geçti, dediğim gibi, yaralar sarılmadı, çok ciddi bir belirsizlik var, mağduriyetler var, bir patlama noktasına gelmiş durumda. Yani bunu hızlı biçimde çözelim.

Bu önerimizin bir an önce görüşülmesini istiyoruz, gündeme gelsin. Bunları burada oyalayalım, kabul edelim, hemen ayıralım Soma'yla ilgili bu 17 maddeyi, hızlı bir biçimde bu maddeler üzerinde konuşalım ve bunlarda varsa birtakım eksiklikler düzelteyim. Çalışma koşullarında yetersizlikler varsa bunları iyileştirelim. Sonuç itibarıyla, Soma'da yaşanan olaylara aslında baktığınız zaman, bir anlamda bizim bundan sonra yeniden Somaların olmaması için tedbir almamızı gerektirecek bir şey olmalı. Yani, bu toplum açısından hem iş güvenliği açısından hem çalışma koşulları açısından, çalışanların mali ve özlük hakları açısından, sosyal hakları açısından bir milat olmalı diye düşünüyoruz. "Soma kanunu olsun." dediler. Türkiye'de belki çok böyle bu şekilde anılan kanun yok ama dünyanın her tarafında da böyle özel, yaşanmış olan olaylara ilişkin olarak baktığınızda, özellikle böyle üzücü, acı veren, toplumu derinden sarsan olaylarda çıkartılan yasalarda o yaşanan olayın ismini almıştır, bu şekilde olabilir. Başında da, kamuoyunda da "Soma kanunu" olarak anılıyor bu ama arkadaşlarımızın da dediği gibi, bunun içinde başka bir sürü, konuyla ilgisiz, birbirinden ilişkisiz 44 kanun var. Bakın, benim söylediğimde, biraz önce söyledim, 44 kanun içeriyor torba kanun, biz 17 maddeyi söyledik. Bu 17 madde sadece 7 kanunu içiriyor, onun dışında kalan maddeleri de zaten ayrıca, dediğim gibi, bu torba kanun kapsamında görüşülmesi gerektiğini düşünüyoruz.

O açıdan, bu önerimizi bir an önce oyalayalım. Sizlerin de desteğini bekliyoruz Sayın Bakan, Sayın Başkan, değerli milletvekilleri. Bunu hızlı biçimde çıkartalım, ondan sonra, dediğim gibi, diğer torba kanunla ilgili maddelere devam ederiz diye düşünüyorum ben.

Teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, tasarının tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Tasarının maddelerine geçilmesini ve görüşmelerde alt komisyon metninin esas alınmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Önergeler var.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Önergeler var, eleştiriler.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, alt komisyon metni üzerindeki maddelere ilişkin üç adet benzer mahiyette önerge vardır, okutacağım, ayrı ayrı imza sahiplerini arayacağız ve birlikte oylatacağım.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Tavsiye kararları vardı. Kararınızı etkileyebilir yani.

BAŞKAN – Peki.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

04/06/2014 tarihinde çalışmalarına başlayan Medis araştırması komisyonu, 18/06/2014 tarihinde yaptığı 4'üncü toplantıda Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülmekte olan 1/931 esas numaralı İş Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nda yer alan, işçi sağlığı ve iş güvenliği, kazazedeler, kazada kaybettiğimiz madencilerin ailelerine yönelik düzenlemelerin, söz konusu 1/931 esas numaralı Kanun Tasarısı'ndan ayrılarak Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda öncelikle görüşülmesini teminen ayrı bir kanun teklifi olarak görüşülmesi yönünde bir tavsiye kararı almıştır.

Bu çerçevede; söz konusu tavsiye kararının, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü de dikkate alınarak değerlendirilmesi hususunu bilgilerinize arz ederim.

Ali Rıza Alaboyun	Yılmaz Tunç	Ali Aydınlioğlu
Aksaray	Bartın	Balıkesir
Fatoş Gürkan	Namık Havutça	Canan Candemir Çelik
Adana	Balıkesir	Bursa
Necati Özensoy	Ayşe Türkmenoğlu	Vural Kavuncu
Bursa	Konya	Kütahya

Nesrin Ulema	Erkan Akçay	Hasan Ören
İzmir	Manisa	Manisa
Muzaffer Yurttaş	Özgür Özel	Sakine Öz
Manisa	Manisa	Manisa
Selçuk Özdağ	Faysal Sarıyıldız	
Manisa	Şırnak	

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Tamamının imzası var.

BAŞKAN – Komisyon üyesi olan arkadaşların...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Özgür Bey'in söylediğine göre, katılanların hepsinin imzası var.

BAŞKAN – Katılanların imzası var. Bir arkadaşımızın katılmadığı görülüyor toplantıya.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Oy birliğiyle yazmışlar.

BAŞKAN - Buyurun.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/931 esas no.lu İş Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'ndaki maden işçilerine ve taşeron sistemine ilişkin düzenlemeleri içeren 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 14, 16, 25, 43, 44 ve 64 üncü maddelerin tasarıdan ayrılarak "Soma Kanunu" başlığıyla ayrı bir düzenleme hâline getirilip öncelikli olarak Komisyonunda görüşülerek sonuçlandırılmasını arz ve teklif ederiz.

Vahap Seçer	Rahmi Aşkın Türeli	İzzet Çetin
Mersin	İzmir	Ankara
Adnan Keskin	Bihlun Tamaylıgil	Aydın Ağan Ayaydın
Denizli	İstanbul	İstanbul
Musa Çam	Müslim Sarı	Bülent Kuşoğlu
İzmir	İstanbul	Ankara

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahipleri:

Hasip Kaplan	Adil Zozani
Şırnak	Hakkâri

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahipleri:

Erkan Akçay	Mehmet Günel	Sümer Oral
Manisa	Antalya	Manisa

BAŞKAN – 3 adet öneredir.

Sayın Kaplan, buyurun.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Biz bu torba kanun tasarısının görüşmesinde ilk talebimiz buydu. Muhalefet olarak bunun doğru olacağını, bunun acil olduğunu ve Soma'yla ilgili maddelerinin ayrılarak hızla Meclisten geçirilmesini talep etmiştik. Gerçekten o gün bizim talebimiz dikkate alınmış olsaydı bugün Meclisten de geçmiş olurdu.

Şimdi üç ayrı önerge var muhalefet gruplarından ama Meclis Soma Komisyonu kuruldu. Bu komisyonun 17 üyesinin 10'u AK PARTİ'dendir yani iktidar partisinin mensubudur ve şu an onların bir tavsiye kararı geldi. Bu bir ilktir Plan ve Bütçe Komisyonunda. Bir kanun görüşülürken bu kanunla ilgili olarak Meclis araştırması komisyonu, Genel Kurul kararıyla kurulan bir Meclis araştırması komisyonu kararı sonrası kurulan bir komisyon Meclisteki komisyona bir tavsiye kararında bulunuyor. Bu son derece önemlidir ve yedi yıldır Plan ve Bütçe Komisyonunda görev yapıyorum, ilk kez bu aynı anda çalışan bir yasalaşmayı bir araştırma ve önerilerde bulunmayı dikkate alan iki komisyon var. Yani Meclisin araştırma yapan komisyonu Soma'ya gitmişti, Soma'da incelemelerde bulundu. Bütün arkadaşlarımız, bizim de üyelerimiz Soma'daydı ve orada çok acil tespitleri oldu. Bu tespitlerden sonra bu aciliyet dikkate alınarak bu torba kanundan bu kısmın ayrılarak hızlı bir şekilde bunun gönderilmesini, torbanın kalan kısmının da vergi paketi aflarıyla diğer vesailerleri de birbirinden ayırmakta yarar olduğunu düşünüyoruz ancak şu an öncelikli önergemiz Soma'yla ilgili hükümlerin diğer iki parti üyelerinin de verdiği şekilde ve tavsiye kararı yönünde ayrılması ve hızla yasalaştırılmasıdır. Bu konuda daha

fazla vakit kaybetmek istemiyoruz Sayın Başkan. Tavsiye kararına ve önergemize uyulmasını diliyor, AK PARTİ üyelerinin de bu konuda sağlıklı davranacaklarını düşünüyorum.

Saygılarımla.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Günel...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Teşekkür ederiz Sayın Başkan.

Yani ama söylemesek tavsiye kararını bile okumadan oylatmaya gidiyordunuz. Şimdi, hakikaten şaşırıyorum o zaman. Yani biz bir aydır söylüyoruz neredeyse, aşağıda Soma'yla ilgili komisyon yerinde...

BAŞKAN – Tavsiye kararıyla ilgili açıklamaları bir Komisyon üyesi olarak Sayın Özel yaptığı için...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Anladım ama şunu söylüyorum: Şimdi, Sayın Özel yaptı ama...

BAŞKAN – Sayın Özel bunu yapmamış olsaydı, bunu sahiplenmemiş olsaydı ben buradan yapardım.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Başkanım, şunu söylüyorum: Siz bu önergeleri açıp oylamadan önce ara verip, kendi grubunuzla, Sayın Bakanla, arkadaşlarla bir... Siz "Sayın Bakan, ben bir şey yapamam, ben de burada devam ederim." mi diyorsunuz? Yani usulünü siz biliyorsunuz, sonra da Sayın Bilgiç iyi yönetemiyor mu? Evet, iyi yönetemiyor. Ara vereceksin, önce bir konuşacaksın. Bu arada Ali Rıza Alaboyun'un imzaladığı şey göstermelik mi, milletin gazını almak için mi, hakikaten bir tavsiye kararı mı? Hakikaten bir tavsiye kararıysa, o zaman partinizin yetkilileriyle de bir görüşeceksin -kendiliğinden gelmediğine göre- sonra karar vereceksin. Sen ne yapıyorsun? Hemen önergeleri okutalım... Bak, ben sana nasıl olması gerektiğini de söylüyorum.

BAŞKAN – Araştırma komisyonu bütün araştırmasını yaptı, araştırmadan çıkardığı netice Plan Bütçe Komisyonuna bir tavsiye kararında mı bulunmak?

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Devam ediyor. Yani onlar da gerekli olduğunu söylüyor, acil olduğunu söylüyor çünkü onlar durumu yerinde gördü.

BAŞKAN – Nasıl araştırma komisyonu bu?

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sen görmedin, senin tuzun kuru. Onlar gittiler, madene de indiler, madencilerin durumunu da gördüler, "Onlar bunları bekliyor ama şu maddeleri bekliyor." diyorlar; özeti bu. Onun için, bence siz...

BAŞKAN – Bakın, arkadaşlar, araştırma komisyonundan gelen, diyor ki: "Türkiye Büyük Millet Meclisi İç Tüzüğü'nü dikkate alarak değerlendirilmesi hususu..." İç Tüzük'ü dikkate alarak değerlendirdim, İç Tüzük benim bu kanunu bölmeme imkân vermiyor.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Nasıl vermiyor ya?

BAŞKAN – Vermiyor.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ya, komisyon istediği gibi alır...

BAŞKAN – Yok, yok, öyle değil, yok.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ya, geç onları, geç.

BAŞKAN – Yok, bu iş öyle değil, yok.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Aha bak burada, Bakanlar Kurulu burada, bize öğretme.

BAŞKAN – Öyle değil, öyle değil.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Başkan, İç Tüzük'te başka şeyler de yazıyordu ama onlara uymadınız, hiçbirine uymadınız.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Tasarıyla ilgili kısmı Hükümet alır, gerekirse tamamıyla geri çekebilir, gerekirse sonra görüşülebilir, gerekirse değiştirip yeniden gönderebilir. Onun için, ben Sayın Bakana baştan beri söyledim.

BAŞKAN – Sayın Günel, sen de bir karar ver, İç Tüzük hükümlerini mi uygulayayım, uygulamayayım mı yani?

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Evet, İç Tüzük hükümlerine göre ara ver...

BAŞKAN – Tamam, ben de onu uyguluyorum zaten.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ara verme hakkın var İç Tüzük'e göre. Bir danış, en azından nezaketen, yapmayacaksan da mış gibi yap...

BAŞKAN – Ya, bu benim iradem değil ki efendim, sizlerin iradesi, sayın Komisyon üyelerinin iradesi.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – İşte onu söylüyoruz, Komisyon üyeleri olarak diyoruz ki: Bir konuş, bu kadar önerge kararı var, tavsiye kararı var. Komisyon üyeleri sadece oradan ibaret değil yani.

BAŞKAN – Değerlendirmişlerdir Komisyon üyeleri bu kararı, tavsiye kararını.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yani, onun için, en azından bir istişare et, bir kısa ara ver, ihtiyaç giderelim, bir konuş da en azından “Ben görüştüm, ya kabul etmiyorlar.” deme şansın olsun.

BAŞKAN – Şimdi, bakın, ben sadece, o zaman, Sayın Günel, şunu hatırlatayım: “...kanun tasarı ve tekliflerini bölerek, ayrı ayrı metinler hâlinde Genel Kurula sunamazlar.” diyor.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Genel Kurula sunmayacaksın, Komisyonunda...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Kaçınıcı madde?

BAŞKAN – İşte, ne yapacağım ben?

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Peki, nasıl birleştirdin bunları?

BAŞKAN - Sen diyorsun ki, siz “Alt komisyon metninden diğer bütün maddeleri ayıkla, hepsini çıkar ve tamamını kadük hâle getir.” diyorsunuz bana.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Önergeleri geriye çekince bir şey kalmaz.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Hangi madde bu Sayın Bilgiç?

BAŞKAN – Efendim, madde 35.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Arkasından ne diyor? Kimler çekebilir diyor geriye?

BAŞKAN – Ne diyor? Siz bir okuyun.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Bir oku bakayım.

BAŞKAN – Okuyayım size buradan.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Tasarıyı kimler çekebilir?

BAŞKAN – “...Başkanlık Divanının kararı olmaksızın Genel Kurulun toplantı saatlerinde görüşme yapamazlar ve kanun tasarı ve tekliflerini bölerek ayrı ayrı metinler hâlinde Genel Kurula sunamazlar...” Yani şu anlama geliyor: Bunu yaparım, nasıl yaparım? Burada bahsetmiş olduğunuz 17 maddeyi... Biz yani bu tasarı ve teklifi 17 maddeye düşürürüz, bunu aşağıya göndeririz...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Bu 61’den 106’ya nasıl çıktı Sayın Bilgiç?

BAŞKAN - ...diğerlerinin hepsi kadük hâle gelir, yeni bir teklifin gelmesi gerekir.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – 61’den 106’ya nasıl çıktı yani?

BAŞKAN – Sistem olarak söylüyorum size.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Tasarıyla ne alakası var 61’le 106’nın?

BAŞKAN – Ne bağıırıyorsunuz efendim?

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Söylüyorum size.

BAŞKAN – Ben 108 tane teklifi birleştirdim Sevgili Mehmet Günel.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Şimdi, ben şöyle bir şey söyleyeyim: Bakın, İç Tüzük’te şunu...

BAŞKAN – Ben size söz vereceğim Sayın Türelî.

Buyurun.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Sayın Günel izin ver de hemen bir saptama yapayım, ondan sonra devam edelim.

BAŞKAN – Sayın Günel bitirdi zaten.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Şimdi, burada diyor ki: “...ve kanun tasarı ve tekliflerini bölerek ayrı ayrı metinler hâlinde Genel Kurula sunamazlar.”

BAŞKAN – Doğru.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Bu, bitmişler için geçerli, burada daha bitmedi.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Daha görüşüyoruz, bitmedi ki.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Bakın, “Genel Kurul ayrı ayrı görüşemez.” demiyor.

BAŞKAN – Ben nasıl sunacağım kalanını Üstat?

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Ama görüşeceğiz üzerine, görüşeceğiz.

BAŞKAN – Efendim, neyi görüşeceğiz?

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ya, sen o zaman Bayındırlık Komisyonundaki tasarıyı buraya...

BAŞKAN – Sayın...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Bir dakika...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Bu, diyelim, bitti. Bir dakika, Sayın Bilgiç...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Nasıl getirip koydun Bayındırlık Komisyonundaki tasarımı?

BAŞKAN – Bağırma, Sayın Günel, bağırma! Sayın Türelî'yi dinliyoruz.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Söyle bakayım bana, Bayındırlıktaki tasarımı kim çekti de buraya getirdi? Söyle banal! Kim getirdi Sayın Başkan?

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Bir dakika, dur Sayın Günel.

Şimdi, bu diyelim bitti, biz bunu burada görüştük, ondan sonra da bunu ayırıp iki ya da üç hâlde sunamazsınız ama burada biz görüşme sırasında bir kısmını öncelikle alıyoruz, bunu yapabilirsiniz, İç Tüzük'te buna aykırı bir şey yok.

BAŞKAN – Onda bir sıkıntı yok.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Hayır ama siz hiç... Öyle diyoruz size.

BAŞKAN – Ama o ne getirecek? Aşağıya bunu ben bir bütün olarak gönderme durumundayım.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Niye? Öyle bir zorunluluğunuz yok.

BAŞKAN – O şu anlama gelir Sayın Türelî...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Öyle bir zorunluluğunuz yok Sayın Bilgiç, burası öyle demiyor.

BAŞKAN – Sayın Türelî, bu şu anlama gelir: Diyelim ki buradan bir 20 maddeyi çektiyseniz geriye kalan 86 maddenin kadük olması anlamına gelir.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Hayır, gelmez, ayrıca görüşülür.

BAŞKAN – Öyledir, öyle.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Hayır, İç Tüzük öyle demiyor Sayın Bilgiç.

BAŞKAN – Efendim?

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Başkanım...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Avukatlık Yasası'yla ilgili, Adalet Komisyonuna gönder. Olur mu öyle?

BAŞKAN – Yani, siz, Sayın Kaplan...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Yani aynen öyle, bu torbayı doldurdunuz...

BAŞKAN – Ne yapayım? Adalet Komisyonu, Anayasa Komisyonu “Ben görüşemiyorum.” diye bana yazı yazmış, ben ne yapayım yani?

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Sayın Bilgiç, “Ayrı ayrı görüşemez.” deseydi haklıydınız ama “Ayrı ayrı metinler hâlinde Genel Kurula sunamaz.” diyor. Sayın Bilgiç, sizin yorumunuz...

BAŞKAN – Sevgili Türelî, zaten ayrı ayrı görüşeceğiz hepsini madde madde, bir sıkıntı yok.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Başkan...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Onu demiyor, ikiye bölebiliriz burada görüşürken. Önce onu görüşür göndeririz, arkadan öbürünü; onu yapabiliriz.

BAŞKAN – Yok, öyle bir şey yapamazsınız, yok.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Bir saniye, müsaade eder misiniz?

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Onu yaparsınız, İç Tüzük ona engel değil.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Tutanağa girsin, arkadaşlar yazamıyor, mikrofonu bir açar mısınız?

BAŞKAN – Tabii ki.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Bilgiç, siz görevinizi iyi yapmaya çalışıyorsunuz ama şu anda birleştirdiğiniz kaç tane tasarı olduğunun farkında mısınız?

BAŞKAN – 108 tane teklif var.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Hayır, tasarı, tasarı...

BAŞKAN – Ne tasarısı?

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Bayağı tasarı. Bayındırlık, İmar Komisyonundaki tasarımı Yusufeli diye önergeyle birleştirdin mi, birleştirmedin mi? Öğretmenlerle ilgili tasarımı getirip buraya birleştirdin mi, birleştirmedin mi? Söyle bakayım! Kimin tasarısı onlar? Bakanlar Kurulunun tasarısı buraya teklif olarak girdi mi, girmedi mi? Sayın Bakan, senin de imzan var. Bak, bunun ikisi

tasarı, birisi Bayındırlık Komisyonunda görüşülüyordu, geri çekildi; diğeri Millî Eğitim Komisyonunda görüşüldü. Dün arkadaşlarımız, Bakanlar Kurulu tasarısıdır...

BAŞKAN – Esas komisyon olarak...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ya, geç onu şimdi. Kim çekti onu?

BAŞKAN – Millî Eğitim onu esas komisyon olarak...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Bayındırlık Komisyonundan kim çekti? Millî Eğitim Komisyonundan kim çekti onları?

BAŞKAN – Tasarı değil efendim, Bayındırlıktaki tekliftir, tasarı değildir.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Hani, bize gelen dosyada...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Niye? Oradan kim çekti de buraya kabul ettin? Buraya nasıl kabul ettin diyorum yani?

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Bize gelen dosyalarda Adalet Komisyonunun böyle bir kararı yok, “Görüşmeyeceğim.” diye veya başka ihtisas komisyonlarının da kararları yok “Görüşmeyeceğim.” diye.

BAŞKAN – Bize gelen yazıları var Sayın Kaplan.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Gelen yazıları biz niye görmüyoruz?

BAŞKAN – Ben o yazıları...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Sayın Başkan, bir de 34’ üncü madde var.

BAŞKAN – Sayın Kaplan, bir dakika, müsaade ederseniz yazıları...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ben şu şeyi öğrenemedim Başkanım.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Hani, ne zaman? On gündür çalışıyoruz...

BAŞKAN – Sayın Başkan okudu burada, yazıları okudu.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Benim mikrofonum açık.

Millî Eğitim Bakanlığıyla ilgili...

İLK NUR DENİZLİ (İzmir) – Recai Bey okudu buradan dört komisyonun verdiği.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Bir dakika şeyi söylüyorum, o tasarımı kim çekti de buraya birleştirdi de buradaki tasarı çekilip bölünemiyor, birleştiremiyor? Onu hangi İç Tüzük’e göre yaptın? Bana bir söyle bakayım, Millî Eğitim Komisyonundan buraya nasıl getirdin? Olmayan teklifleri, tasarıları burada birleştiriyorsun, buraya gelince “Olmaz.” Böyle bir şey var mı yani?

İLK NUR DENİZLİ (İzmir) – Biz çekmedik ki oradan.

BAŞKAN – Duruyor canım.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ya, kim çekti? Onu söylüyorum. Bu komisyon da, o komisyon da aynı şekilde çalışıyor. Birisi oradan o tasarımı çekebiliyorsa bunu getiren Bakanlık da, Bakanlar Kurulu da ilgili tasarımı çekip yeniden görüştürebilir.

BAŞKAN – Sayın Günel, şöyle bir kavram kargaşası var...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – İsterse tamamıyla kadük edebilir, isterse “Bir daha görüşmeyeceğim.” diyebilir.

BAŞKAN – Sayın Günel, bir kavram kargaşası var, oradan bir şey çekilmedi, o orada duruyor, çekilen bir şey yok.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Nasıl çekilmedi?

BAŞKAN – Çekilmedi.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Görüşülüyor, yok öyle bir şey.

BAŞKAN – Efendim, onlar görüşür görüşmez, orasını bilemem.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Çekti, görüşüyordu, çekildi işte.

BAŞKAN – Baktık onlar görüşmüyor, biz burada hallettik yani Plan Bütçe Komisyonu gündemine hâkim.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Komisyon şu kararı verebilir: Bakın, Sayın Başkan, 34, ikinci fıkraya göre...

BAŞKAN – Tabii, şey yapabilir, başka komisyonlara iade edebilir.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Gelen o bütün teklifleri ilgili ihtisas komisyonlarına gönderip “Görüşün, görüş bildirin.” diyebilir.

BAŞKAN – Diyebilir.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – E, tamam, diyebilirse...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Bir sürü teklif geldi.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Komisyon, araştırma komisyonu öneriyorsa, üç muhalefet partisi öneriyorsa, bütün Soma'daki acılı aileler bunu acele bekliyorsa, ya aklınızı mı kaybettiniz? Vicdanınızı bir yere mi bıraktınız ya?

BAŞKAN – Yok efendim, çok ağır ifadelerle konuşuyorsunuz. Sayın Kaplan, yani bu hiç sizin ağızınıza yakışmıyor.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ya, 2' sinde verdiğim teklife...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Biraz acımasız...

BAŞKAN – Yok, yok, hayır...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Bak, Sayın Başkan, 2' sinde verdiğim teklife...

BAŞKAN – Sizin dediğiniz sistemi uygulasam, siz, bu Soma'yla ilgili olan maddelerin çok daha fazla gecikmesine sebep olursunuz çünkü bunu yapmalıyım, görüşlerini istemeliyim 34' ün ikinci fıkrasına göre...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Gönder.

BAŞKAN – Ondan sonra da beklemeliyim ki onlar bana gönderecekler.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Soma'dan bahsetmiyoruz.

BAŞKAN – Ne fark eder efendim?

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Soma'dan bahsetmiyoruz Sayın Başkan, mugalata yapma. Onu hemen aşağıya göndereceğimizi ve yarın kanunlaştıracağımızı da taahhüt ediyoruz sana.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Bu akşam bitirelim.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Söylediğimiz şeye mugalata yapma. Bir gün içerisinde, İç Tüzük'e aykırı olarak 10 tane daha Sayın Bakanın maddelerini koyup buraya nasıl getirdiyse tak diye, şimdi, akşam alırsın, yarın sabah toplantıda yine getirirsin. Yapmadın mı? 3' ünde koyduğun şeyi 4' ünde Sayın Elvan'ın getirdiği maddeleri teklifin içine koyarak hülle yaptın mı, yapmadın mı? Bunu da İç Tüzük'e uydurdun mu? Uydurdun. Peki, bu maddeleri yeniden teklif olarak yarın vermemde bir sıkıntı var mı? Yok.

BAŞKAN - 35'te İç Tüzük'ün amir hükmü var.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – İç Tüzük mü kaldı, geç onu, hangi amir hükmünden bahsediyorsun? Nesini uyguluyorsunuz da yani?

BAŞKAN - Ya siz de işinize geliyor İç Tüzük, gelmiyor İç Tüzük; yok yani...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Hani, ne oldu? Hani, birleştirmediniz niye? Bu maddeler niye giriyor, TÜRKSAT'la ilgili madde niye giriyor peki?

BAŞKAN - Sayın Günel, bitti mi efendim şeyiniz?

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Bitmedi.

Şimdi, İç Tüzük'e uyuyorsan, 3' ünde getirdiğin şeyi 4' ünde nasıl birleştirdin söyle bana. Hayır nasıl birleştirdin?

BAŞKAN - Buyurun efendim, siz konuşmanızı yapın.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – İç Tüzük'ün neresinde var, bir de onu söyle, ikide bir müdahale ediyorsun ya.

BAŞKAN – Hayır, bu işi sorgular gibi yapmayın, buyurun, siz konuşmanızı bitirin, ben toptan cevap vereceğim size.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Hayır, oradaki maddede var mıymış?

Toptan veremiyorsun, çünkü tek tek müdahale ediyorsun ya onun için diyorum.

BAŞKAN - Var, var toptan cevap vereceğim, müdahale etmiyorum.

Buyurun.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yani neresinde olduğunu o zaman söyle, kırk sekiz saat geçmeden nasıl birleştirildiğini. Onu yaparken nasıl yaptın da şimdi burada... Normalde herkesin söylediği tavsiye kararı olan ve beklenen, uzatacak değil tam tersine, uzatmayacak şekilde diyoruz ki, hemen görüşülüp -zaten anlaşılmış maddeler, sorun olmayan maddeler- üzerine eklenmesi gereken şeyler varsa burada getirir arkadaşlarımız ekleriz. Onun dışında bunda bir şey yok ki. Şu anda çıkarmış olsam bu maddeleri biraz sonra aşağı gönderip oylayıp gündeme alınması için de basabiliriz. Yani bunda bir sorun yok. Şuradan şu çıkar, buradan bu çıkar demeyin.

Son bir defa daha söylüyorum, bunu böyle yaptığınız zaman bütün bu gecikmenin sorumlusu Komisyonun tavsiye kararına uymayan, bütün taleplerimize rağmen bunları İç Tüzük bahanesiyle harama helal karıştıran iktidar partisinde olacaktır, bu kadar.

BAŞKAN - İktidar partisiyle ne alakası var efendim, burada sorumluluk Divanda.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Divan iktidarın, ne muhalefeti ne Komisyonu...

BAŞKAN - Karar da Komisyonun kararı; siz bunu ayırtamazsınız ki.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Harama helal karıştıran kimse onları suçluyorum, bala zehir karıştıranları suçluyorum

BAŞKAN - Buyurun Sayın Türel, yarım kalmıştı.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Evet.

Burada, İç Tüzük'ün 35'inci maddesine baktığımızda, "Kanun tasarı ve tekliflerini bölerek ayrı ayrı metinler hâlinde Genel Kurula sunamaz." diyor. Biz sunma aşamasında değiliz, bu metin bitmiş olsaydı burada, görüşmüş olsaydık o zaman ikiye bölemezdik bunu. Ama "Ayrı ayrı görüşemezsiniz." demiyor, görüşme aşamasında bunu bölüp 17'sini öncelikle alabiliriz, geri kalan belki ayrı bir teklif olarak düzenlenebilir, öyle bir şey belki söz konusu olabilir, iki ayrı şeyin içinde bu birleştirilebilir.

BAŞKAN - Kadük olması anlamına geliyor.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Kadük olmaz. Onu burada bir yapıyla birlikte...

BAŞKAN - Burada yapılmaz, yok, olur mu?

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Yani bu yapılabilir diye düşünüyoruz.

BAŞKAN - Milletvekilinin yeni bir teklifini Meclis Başkanlığına sunmaları gerekir, yani usul o.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Yani yeniden tekrar komisyon aşamaları mı başlayacak hepsi için?

BAŞKAN - Evet.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Ama burada görüşülen bir nokta var, yani bu...

BAŞKAN - Usul o, sıfırdan teklife döner.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Yani biz o şekilde yorumlamıyoruz İç Tüzük'ü.

BAŞKAN - İşte öyledir ama uygulama odur.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ya, iki dakikada Hüseyin Şahin alsın teklifini geri, bu kadar basit ya, ne abartıyorsun? Mehmet Yüksel de burada, imzaladıkları zaman tekliflerini çekerler, geri kalanı görüşülür. Yani bize yeni şeyler öğretme, ha, de ki: "Yapmıyoruz kardeşim, işimize gelmedi." Bu kadar basit. Teklif sahibi burada oturuyor.

BAŞKAN - Sayın Çetin, buyurun.

İZZET ÇETİN (Ankara) - Bir izin verir misiniz?

Sayın Başkan, çok beylik bir laf ama Sayın Demirel'in siyasetimize armağan ettiği bir deyim: Demokrasilerde çare tükenmez. Niyetiniz varsa... Ders almak gerekir, o bir tecrübedir, beğeniriz beğenmeyiz ayrı bir şey ama bu güzel bir sözdür, demokrasilerde her derde çare bulmak mümkündür arkadaşlar.

Şimdi, biz, günlerden bu yana Soma üzerinde konuşuyoruz, 30 Mayıs'ta bu Meclisin gündemine geldi, 13 Mayıs'ta 30 Mayıs arasında da Hükûmet sürekli olarak o acının üzerinden acıyı bastırabilmek için olduğu anlaşılan vaatlerde bulundu. 30'unda tasarı geldi, herkesin beklentisi hemen, bir hafta içinde, birkaç gün içinde bu kanun tasarısı yasalaşacağı yönündeydi. Ama niyetinizin öyle olmadığı alt komisyon çalışmaları sırasında açığa çıktı.

Şimdi, dün gece Ceza Kanunu'na bir önerge vererek -aynen burada olduğu gibi- ilgisiz bir biçimde... Çok sıkıştığınız için "Maaşlarını İşsizlik Sigortası Fonu'ndan ödeyin, daha sonra da bunu faiziyle iş adamından alınız." dediniz. Oysa Hükûmetin yetkisi vardı, Enerji Bakanlığı bunu çok rahat bir şekilde ödeyebilirdi, ödettirebilirdi. Yani ona da ses çıkarmadık madencinin derdine deva, derman bulunsun diye.

Şimdi, "Demokrasilerde çare tükenmez." sözünü şunun için tekrar ettim: Eğer niyetiniz Soma işçisinin ve taşeron sisteminin kontrol altına alınması, işçilerin geride kalanlarının mağduriyetinin giderilmesi olsaydı, 61 maddeyi 101'e çıkartmak, 105'e 106'ya çıkartmak... Biraz sonra ya da yarınlarda hem burada hem Genel Kurulda yaşayacağımız şekilde, engelleyici bir tarzda önerge yağmuruyla bunu 100'lere baliğ edecek bir uğraşın içine girmezsiniz. Hâlâ vakit geçmiş değil.

Sayın Başkan okuyor, diyor ki: "Kanun tasarı ve teklifleri ayrıştırılarak, bölünerek Genel Kurula gönderilmez." Siz, engelleme girişiminizle maden işçilerinin geride kalanlarının haklarının teslimi, şu anda çalışanların çalışma koşullarının iyileştirilmesi konusunda samimiyseniz önergelerinizi çekersiniz, döneriz şu 30 Mayıs'ta Meclise gelen önergeye. Ben hepsine tek tek baktığımda, bizim onların içerisine soktuğumuz maddelerden belki de geri almasını isteyeceğimiz, ki o da bu Komisyonda mümkün, yolunu gösteriyorum size... 13'üncü maddeyi -müteahhide, o, millete küfreden müteahhide kıyak maddenizi- geri çekersiniz bir önergeyle, diğerlerini de tartışmadan 61 maddeyi bir günde buradan geçiririz arkadaşlar, bu mümkün. Yani siz engelliyorsunuz. AKP milletvekilleri ve AKP Grubu ve de Hükûmet taşeronun kalıcılığını sağlayabilmek için maden işçilerinin acılarını zamana yararak toplumu alıştırıp varsın olsun... Biraz evvel Sayın Tüzel'in söylediği gibi "Madenci değil mi, taşeron işçisi değil mi, onlar insan mı ki?" mantrısıyla

unutturmaya çalışmıyor iseniz, 61 maddenin dışında verdiğiniz önergelerinizi geri çekerek engelleme girişiminizi sonlandırabilirsiniz ve biz bunu bu gece bitirir aşağı göndeririz, bunun yolu budur.

Tabii, ben, bu konuya ilişkin -neden ayrıştıralım bunu diye- verdiğimiz önergenin gerekçesinin tutanaklara geçmesi açısından okunmasını istiyorum Sayın Başkan ya da ben buradan tekrar etmek durumundayım, yani bizim bu şeyler oylamadan önce.

BAŞKAN - Efendim siz buyurun, kendiniz gerekçenizi okuyun.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Yani hakikaten, gerekçeyi söyledim, bir kez daha söyleyeyim tutanaklara geçmesi açısından. Bu madencilerin -dilim varmıyor artık- 301 canın üzerinden siyasal menfaat beklemek kadar -eğer inanıyorsak- günah bir şey olamaz.

İLKNUR DENİZLİ (İzmir) - Böyle bir şey olamaz ya.

İZZET ÇETİN (Ankara) - Yani bunların cesetleri üzerinden siyaset yapılmaz arkadaşlar.

BAŞKAN - Gıybet ediyorsunuz.

İLKNUR DENİZLİ (İzmir) - Ceset değil onlar bir kere, “ceset” kelimesi çok çirkin bir kelime.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Hayır, bakın, bunlara bir şey verecekseniz bu kadar önerge yağmur gibi sunulmaz arkadaşlar. Engelleme girişiminde bulunulmaz, yaptığınız düpedüz engellemedir. Yani Anayasa’ya, hukuk devleti ilkelerine aykırı, yasalara aykırı yönetmeliklere aykırı önergelerinize bizim direnç göstereceğimiz belli, bunu günlerdir söylüyorum. Yani Soma işçisine hak verilecek diye hukuksuzluğa bunlar karşı çıkmaz mantığıyla önerge getirip engelleme girişiminiz doğru değil.

Onun için, herkesin huzurunda çok açık diyoruz ki, bunun yolu var, yolunu da söylüyorum: 61 maddeden madâ bütün önergelerinizi geri çekersiniz, hemen geçeriz. Bir tek madde var onların içinde, o da 13’ üncü madde, onu da oraya yeni madde diye yine engellemek için soktunuz, bu ayrıştırma olmasın diye, 61 maddeden önce.

Eğer samimiyseniz gelirsiniz, buna çare buluruz arkadaşlar, biz çare bulmaya varız hem de bu gece bulur çözeriz bu işi.

BAŞKAN - Çare çözümsüzlük olarak ortaya konulduğu zaman bir noktaya gitmek mümkün değil.

Değerli arkadaşlar, bu üç adet önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Tavsiye kararını da oylar mısınız?

BAŞKAN - Tavsiye kararının oylaması olmaz.

1’inci maddeyi okutuyorum...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Başkanım, ara verelim

BAŞKAN – Şimdi arkadaşlar şöyle, aşağı yemek arası verecek...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Yemek değil... Ara verelim.

İZZET ÇETİN (Ankara) - Arkadaşlar, önergelerimiz var.

BAŞKAN - Saat 19.00’a kadar on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati : 18.50

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 19.05

BAŞKAN: Recai BERBER (Manisa)

BAŞKAN VEKİLİ: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

SÖZCÜ: Vedat DEMİRÖZ (Bitlis)

KÂTİP: İlknur DENİZLİ (İzmir)

(Oturum, Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç tarafından açıldı)

---0---

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, 35'inci Birleşimin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

1'inci maddeyi okutuyorum:

İŞ KANUNU İLE BAZI KANUN VE KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELERDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı Kanunun 18 inci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Yer altı işlerinde çalışan işçilerde kıdem şartı aranmaz.”

BAŞKAN – 1'inci madde üzerinde iki adet önerge vardır, okutuyorum:

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan İş Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısının 1'inci maddesinde geçen “Yer altı işlerinde çalışan işçilerden kıdem şartı aranmaz” ibaresinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Hasip Kaplan

Şırnak

“Her türlü emek yoğun madencilik, tersane, inşaat alanında çalışan işçilerden kıdem şartı aranmaz.”

BAŞKAN – Diğer önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Kanun Tasarısının 1 inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Sümer Oral

Mehmet Günel

Erkan Akçay

Manisa

Antalya

Manisa

MADDE 2- 4857 sayılı Kanunun 18 inci maddesinin birinci fıkrasındaki “en az altı aylık” ibaresi “en az üç aylık” şeklinde değiştirilmiş ve fıkranın sonuna aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Yer altı işlerinde çalışan işçilerde kıdem şartı aranmaz.”

BAŞKAN – Sayın Günel, buyurun lütfen.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Başkanım, aceleniz var, biliyorum bir şeylere yetiştirmeye çalışıyorsunuz da önergelere nasıl geçtin? Önce maddeyle ilgili bir şey sormadan...

Maliyeyle mülakatı bitsin de ondan sonra bir sorayım ya da kalksın, Recai Bey'i çağıralım. Bu, aceleniz ne yaptığının farkında değil herhâlde. Olur, olur, olur, daha çok gelir, merak etme, alt komisyona gelmesi gerekmiyor, İç Tüzük uygun. Uydurursunuz birazdan, başka önergeler gelir daha.

VAHAP SEÇER (Mersin) – 1'inci maddeyi ben anlayamadım Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Günel.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Başkanım, biliyorum, aceleniz var dedim ama...

VAHAP SEÇER (Mersin) – Sayın Başkan, bir izah alalım, bir bilgi alalım.

MUSA ÇAM (İzmir) – Bir bilgi alalım.

BAŞKAN – Bilgi alacağım. Sayın Günel söz istediği için verdim.

Buyurun.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Aceleniz var, biliyorum ama dedim...

BAŞKAN – Hiçbir acelem yok, buradayız.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Peki, o zaman niye maddeyi okutmuyorsun? Niye “Maddeyle ilgili görüşü olan var mı?” diye sormuyorsun?

BAŞKAN – Maddeyi okuttum, önerge olduğu için önergeleri de okuttum. Önergeler üzerinde...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Bir dakika, şimdi, önerge ayrı, madde ayrıdır. Biz ona göre, maddeyle ilgili önce bilgi alacağız, belki önergeyi geri çekeceğiz, belki başka şey çıkacak. Önce maddeyi normal şekilde bir görüşmeye açacaksın, ondan sonra soracağız, kabul etmiyorsa önergemizi vereceğiz, belki bizim dediğimize...

BAŞKAN – Önergenizi içeri verdiniz. İsterseniz geri vereyim, maddeyi dinledikten sonra verin önergeyi.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Başkan, bir şey hatırlatıyorum, yorulduysan ara ver. Önce maddeyi görüştüreceksin, sonra önergeleri okutacaksın. Bilmiyorsan, o zaman bir sor, gel arkadaşlara...

BAŞKAN – Önerge içeride olduğu için bunu yapıyoruz biliyorsunuz.

Evet, 1’inci maddeyle ilgili bir bilgi alalım.

Sayın Bakanım, kim verecek bilgiyi?

ÇALIŞMA GENEL MÜDÜRÜ ALİ KEMAL SAYIN – Efendim, iş güvencesinden yararlanabilmesi için işçilerin İş Kanunu’nun 18’inci maddesinde altı aylık kıdem şartı var. Yer altında çalışan işçiler için - maden değil yer altındaki bütün işçiler için- bu süreyi kaldırıyoruz ve bir gün dahi olsa işe girenlerden kıdem şartı aranmaksızın iş güvencesinden yararlanmaları sağlanıyor bu tasarıyla.

Saygılar sunuyorum.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Nasıl yararlanıyor iş güvencesinden? Yer altındaki işçiler değil mi?

ÇALIŞMA GENEL MÜDÜRÜ ALİ KEMAL SAYIN – Evet efendim, yer altındaki işçiler.

BAŞKAN – Sayın Günel, buyurun.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Başkanım, bu, usulde demin söylediğim şey... Ben içeriğinden ziyade önce usulüne ilişkin söyledim. Arkadaşlarımız önergenin ötesinde, en az altı ay...

BAŞKAN – Önergeleri tekrar okutacağım.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yani, her seferinde önergenin ötesinde...

BAŞKAN – Önergeleri tekrar okutacağım, buyurun.

MEHMET GÜNAL (Antalya) - ... arkadaşlarımız alacak, ben ayrıca konuşacağım diğer arkadaşlarla. Ben size sadece bakmadınız, hızlıca geçtiniz diye onu hatırlatmak için söz aldım, önergede ayrıca konuşuruz.

BAŞKAN – Önergede konuşacaksınız, peki.

Madde üzerinde söz talebi olan var mı?

İZZET ÇETİN (Ankara) – Var.

BAŞKAN – Sayın Çetin, buyurun.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Önergemiz var daha ama...

BAŞKAN – Önergeyi okutacağım, bu madde üzerinde.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Şimdi, Sayın Başkan, tabii bu iş güvencesi yani çalışma yaşamını AKP iktidarlarının nasıl bozduğunun somut göstergesi. Karman çorman ettikten sonra böyle sadece madencilere ilişkin 30 ve daha fazla işçi istihdam eden işletmelerde geçerli olan iş güvencesini madencilere tanıyıp diğer işçilere tanımamak büyük bir haksızlık, hele hele ağır ve tehlikeli işlerde bu güvenceyi tanımamak çok büyük bir eşitsizlik.

Şimdi, İş Güvencesi Kanunu, siz iktidara gelmeden önce, 2002 yılının 15 Temmuzunda o günlerde on beş günde 15 yasa denildiği bir dönemde çıkartılan bir yasaydı. Tekrar hatırlatmak için söylüyorum, Çalışma Genel Müdürlüğümüz, en azından Çalışma Bakanlığındaki kıdemli bir personel, bunu iyi bilir. O günlerde Sendikalar Yasası ve toplu sözleşme, grev, lokavt yasaları, 2820 ve 2821 sayılı yasalarda o yılın sonbaharında değiştirilecek vadiyle konfederasyonlarla şimdi sizin yaptığınız gibi bir protokol imzalanmış ve 1/1/2003 tarihinde İş Güvencesi Yasası yürürlüğe girecekti fakat o yasalasmadığı için, sizin ilk icraatınız, emekçilerin iş güvencesini ortadan kaldırabilmek için Yasa’nın yürürlüğünü önce 2003’ün Martına ertelediniz, arkasından da 10 ve daha fazla işçi istihdam eden işletmelerde geçerli olarak yürürlüğe girmiş olan İş Güvencesi Kanunu’nda değişiklik yaparak iş güvencesinin kapsamını daralttınız, 30 ve daha fazla işçi istihdam eden işletmeler için iş güvencesini getirdiniz.

Şimdi, işten atılma çok kolaylaştı. Türkiye’de işletmelerin yüzde 98’i 30 ve daha az işçi istihdam eden işletmeler. Dolayısıyla, çalışanların da büyük bir bölümü güvenceden yoksun. Şimdi, madenler dâhil özellikle alt işveren işçilerinin... Sayın Başkan ve Bakanlık yetkilileri dinlemelisiniz bir bunları, sizin yaptığınız tahrifatı anlatıyorum Sayın Bilgiç yani sizin yaptığınız, iktidarlarınızın yaptığı tahrifatı anlatıyorum. O zaman bir de üstelik alt işverenlik kurumu ya da işçisi diye bir şey yoktu kamuda. Kamuda aldı başını gitti taşeron işçisi. Güvencesiz, çalışma saatleri belli olmayan, çalışma süreleri uzamış, herhangi bir şekilde daimi işçilere kamuda vagon fabrikasında oldu, yemek yedirilirken alt işveren işçilerine yemek verilmedi, onlar servise binerken diğerleri servise bindirilmedi. Bütün bunlar Meclis tutanaklarında değişik zamanlarda yapmış olduğumuz konuşmalarda örnekleriyle mevcut.

Şimdi, siz bu kazanın üzerinden yahu madenciler kolayca işten çıkartılmasın, işten atılırlarsa mahkemeye gidip atılmaları hâlinde işe iade davası açabilsinler diye bir hüküm getiriyorsunuz. Kim için? Sadece yer altında çalışan madenciler için, gidip dava açabilsin diyorsunuz. Burada eşitsizlik var, o nedenle biz önergelerimizde biz bunun özellikle yapınızı, emekçiye karşı tutumunuzu, anti tutumunuzu da bildiğimiz için çok net söylüyorum. Ağır ve tehlikeli işlerde çalışan işçiler için de bunun genişletilmesinde ve güvencenin, işten atılmanın her koşulunda o işçilere de sağlanmasına yönelik önergemiz var, önergemizi de okuduğunuzda konu daha iyi aydınlanacaktır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Buyurun Sayın Çelebi.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Çok teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, şimdi İzzet Bey aslında bir detay olarak anlattı ama özellikle şunu ifade etmek istiyorum. Bu 1’inci maddeyle ilgili atılan adımı önemli buluyoruz yani toptan retçi bir mantıkla bakmadığımızı çok açık ifade etmek istiyorum ama bunun çifte standardı olmamalı. Bu yasa teklifleri verilirken yalnız bu ölümlü hadiseden sonra onların yalnız sorununu çözen değil, yine palyatif tedbirlerle bu geçiştirmeyi yapan bir noktada olmamalı, madem bir düzenleme yapılıyor, emek veriliyor, alt komisyonda çalışıldı, şimdi burada çalışılacak, Meclise gidecek, yeniden yeniden Anayasa’ya aykırı bir düzenleme yapılmamalı. Adil ve eşit olmalı yapılan yasal düzenlemeler ve İzzet Bey demin sayısal olarak o 30 kişilik tabloyu anlattı, birçok iş yeri -siz de biliyorsunuz şu anda- ona sığınarak 700 kişilik aslında iş yeri, taşeronlara bölünerek, iş güvencesinden mahrum bırakılmak için 30’a, 29’a bölündü, aslında aynı işi yapan, aynı iş adamına ait olan iş yerleri sırf bundan kaçmak ve iş güvencesinden kurtarmak için bu düzenlemeyi yaptılar.

Şimdi, getirilen düzenleme önemli, çok uzatmayacağım ama adil olmalı, eşit olmalı, herkese uygulanmalı.

Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

Evet, Sayın Akçay, madde üzerinde buyurun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Evet.

BAŞKAN – Önergenizi ayrıca işleme alacağım.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Yani niye hatırlatıyorsunuz ki Sayın Başkan, evet, madde üzerinde.

BAŞKAN – Önergenizi ayrıca işleme alacağım, o yüzden söylüyorum.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Öyle mi? Tamam.

Peki, Sayın Başkanım teşekkür ediyorum, sağ olun.

Şimdi, tabii, geneli üzerinde değerlendirmeler yapılırken Sayın Başkan hem Genel Kuruldaki hem de Soma Araştırma Komisyonundaki görevimiz nedeniyle bazı hususları dile getirememiştik, şimdi o görüşlerimi ifade etmek istiyorum yeri geldikçe.

Şu anda Soma Araştırma Komisyonunun bir tavsiye kararı ve yazısı da Plan Bütçe Komisyonumuza iletilmişti. Bu Soma ve maden kazasıyla ilgili maddelerin tasandan bir an evvel ayrıştırılarak Genel Kurula gönderilmesine ilişkin o konuda bir karara vardınız mı acaba Sayın Başkan, onu öğrenmek istiyorum yeni geldim çünkü.

BAŞKAN – Sayın Akçay, teknik olarak yapamıyorum çünkü arkadaşlar her ne kadar bunu tartışmaya açıyor olsalar da İç Tüzük 35 benim bu gelen tasarı ya da teklifi bölerek Genel Kurula sevk etmeme imkân vermiyor. Buradan sadece ilgili maddeleri ayıklayıp, bunları Genel Kurula gönderdiğimde diğer kalanların yeniden, sıfırdan bir teklif hâline getirilerek Meclis Başkanlığına sunulması gerekiyor. Burada arkadaşlarımızın ağırlıklı olarak itiraz etmiş oldukları maddelere ilişkin hususlar gerek görüşmeler esnasında gerek alt komisyon esnasındaki maddelere ilişkin düşünceleri biz şu an kendi kurullarımıza da ilettik, orada bu görüşmeleri

sürdürüyoruz, bir yandan da burada Komisyon çalışmalarımızı devam ettiriyoruz ama teknik olarak bunu yapamıyorum ama çok karşı olunan birtakım burada maddeler var, 4-5 tane maddeyi arkadaşlarımız sayıyor, bunların durumlarına da bakıyoruz.

Buyurun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Şimdi, biz tabii bu uyarıları yaparken Komisyon faaliyetleri 4 Haziranda başladığı günden itibaren maalesef bütün sözlerimiz, uyarılarımız havada kalıyor. Eleştirinin ötesinde biz Hükûmete çok ciddi uyarılarda bulunuyoruz gerek araştırma komisyonunun iki günlük yaptığı inceleme sonucunda edindiği gözlemler olsun gerekse kazadan bu yana Manisa milletvekilleri olarak tespitlerimizi Hükûmete, sayın bakanlara ve Türkiye Büyük Millet Meclisi mensuplarına iletiyoruz. Ancak hiç yankı bulmuyor, sanki orada hiçbir şey olmamış gibi kayıtsız kalınıyor, artık bu ayak sürümeyi ben kayıtsız kalmak olarak değerlendiriyorum.

Bir basit örnek vereceğim değerli arkadaşlar, okullar tatil oldu, pek çok çocuk, genç devamsızlıktan sınıfta bırakıldı yani hiç mi gözetilmez orada yöneticilik yapan okul idarecileri bu çocukların neden devamsızlık yaptıkları, sorunları nedir, bu konuda hiçbir araştırma yapmadan çocuklar sınıfta bırakılıyor. Oysa, biz öğreniyoruz ki bir kısmı -hepsi olmasa bile- bu kazadan etkilenen, yakınları kazada maden işçisi olan kişiler. Yani, bu çocukların devamsızlığının önemli nedenlerinden birisi de bu. Bu dahi dikkate alınıp gerekli bir hassasiyet de gösterilmiyor.

Bunun daha vahimini dün yaşadık. Maaşlarını alamadılar. Bu işçilerin maaşlarını nasıl alacağı, ne zaman alacağı konusunda çok ciddi uyarılar yaptık Manisa milletvekilleri olarak. “Alınacak, yapılacak, edilecek.” denildi ve geldiğimiz noktada da işçilerin maaşları ödenemedi. E, gerekçesi? Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu şirketin mal varlığına, banka hesaplarına el koymuş. İyi de yani bunun çaresi vardı, bu tasarıda, pekâlâ, bir an evvel görüşüp çıkartabilirdik. Bu tasarının geliş nedeni kamuoyuna bizzat iktidar tarafından zaten Soma’yla ilgili, bu madenle ilgili düzenlemeler olarak lanse edildi ama maalesef, şu an itibarıyla, ben rahatlıkla ve üzülerek ifade ediyorum ki bu Soma’daki maden kazasını iktidar kendi emellerine alet etmektedir. Bunu söylemek durumundayız.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bu 1’inci maddenin (1)’inci fıkrasına bir cümle ekleniyor, “Yer altı işlerinde çalışan işçilerde kıdem şartı aranmaz.” diyor. Olumlu bir düzenlemedir bu ifade, faydadan ari değil ancak yeterli olduğunu da söyleyemeyiz. Biz önergemizde de bu ifadede bir değişiklik yapmadık ama tabii bunu, yine bütün tehlikeli işlerde bunları tespit edip ve tatat ederek belirtmekte fayda var.

Bir önemli husus da şu: Şimdi, 18’inci madde feshin geçerli sebebe dayandırılmasını düzenliyor. Diyor ki 18’inci madde: “Otuz veya daha fazla işçi çalıştıran işyerlerinde en az altı aylık kıdemi olan işçinin belirsiz süreli iş sözleşmesini fesheden işveren, işçinin yeterliliğinden veya davranışlarından ya da işletmenin, işyerinin veya işin gereklerinden kaynaklanan geçerli bir sebebe dayanmak zorundadır.

Altı aylık kıdem hesabında bu Kanunun 66 ncı maddesindeki süreler dikkate alınır.

Özellikle aşağıdaki hususlar fesih için geçerli bir sebep oluşturmaz:

- a) Sendika üyeliği veya çalışma saatleri dışında veya işverenin rızası ile çalışma saatleri içinde sendikal faaliyetlere katılmak.
- b) İşyeri sendika temsilciliği yapmak.
- c) Mevzuattan veya sözleşmeden doğan haklarını takip veya yükümlülüklerini yerine getirmek için işveren aleyhine idari veya adli makamlara başvurmak veya bu hususta başlatılmış sürece katılmak.
- d) Irk, renk, cinsiyet, medeni hal, aile yükümlülükleri, hamilelik, doğum, din, siyasi görüş ve benzeri nedenler.
- e) 74 üncü maddede öngörülen ve kadın işçilerin çalıştırılmasının yasak olduğu sürelerde işe gelmemek.
- f) Hastalık veya kaza nedeniyle 25 inci maddenin (1) numaralı bendinin (b) alt bendinde öngörülen bekleme süresinde işe geçici devamsızlık.

İşçinin altı aylık kıdemi, aynı işverenin bir veya değişik işyerlerinde geçen süreler birleştirilerek hesap edilir. İşverenin aynı işkolunda birden fazla işyerinin bulunması halinde, işyerinde çalışan işçi sayısı, bu işyerlerinde çalışan toplam işçi sayısına göre belirlenir.

İşletmenin bütününe sevk ve idare eden işveren vekili ve yardımcıları ile işyerinin bütününe sevk ve idare eden ve işçiye işe alma ve işten çıkarma yetkisi bulunan işveren vekilleri hakkında bu madde, 19 ve 21 inci maddeler ile 25 inci maddenin son fıkrası uygulanmaz.”

Şimdi, değerli arkadaşlar, bu en az altı aylık kıdem süresi fazladır, onu üç aya indirmekte fayda var.

Şimdi, fesih için geçerli sebep oluşturmayan fıkraları saydık. Bunlar olumlu düzenlemeler. Daha evvel, şu anda kanunda yer alan hususlar. 18'inci maddede diyor ki: "Siyasi görüş ve benzeri nedenler de fesih için geçerli bir sebep olmaz." Fakat, Soma Maden Kazasını Araştırma Komisyonunun çalışmalarına gittiğimizde oraya komisyon olarak -bunlar tutanaklara da geçti- şunu gördük şirket bir siyasi partiye angaje olmuş, onun mitinglerine işçi taşımakla meşgul ve bunu da bütün işçiler de kabul etti. Nasıl gittiklerini, bu ödemelerin nasıl yapıldığını, nerelere niçin götürüldüklerini, bu tamamen... Önemli olan burada... "Peki, gitmezseniz ne olur?" dediğimizde de "Gitmemek gibi bir durumumuz olamaz. Aksi takdirde bizi işten atarlar." Yani, demek istediğim, kanunlar uygulanmıyor ve uygulanamıyor. Bunları uygulayacak olan, uygulatacak olan da devlettir, Hükümettir, kurumlardır. Yıllardır bilinen bir husus olmasına rağmen, sürekli gündeme getirip eleştirmemize rağmen seçimlerde bizim işçilerle buluşmamıza mani olunuyor ancak iktidar partisinin her türlü çalışmasına, her türlü imkân da tanınıyor. İşçiler icbar edilmiştir. Bugün maden ocaklarında dahi siyasi partinin afişlerinin asıldığı artık hepimizin malumu hâline geldi.

Şimdilik maddeyle ilgili söyleyeceklerim bunlar Sayın Başkan.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum Sayın Akçay.

Sayın Çam, buyurun lütfen.

MUSA ÇAM (İzmir) – Bu maddeyle iş güvencesinden yararlanma bakımından yer altı işlerinde çalışan işçiler için altı aylık asgari kıdem şartı kaldırılıyor. Bu düzenlemeye göre, deneme süresini dolduran yer altı işlerinde çalışan işçiler altı aylarını dolduramamış olsalar bile işten çıkarıldıkları takdirde işe iade davası açabilecekler. Şüphesiz, bu düzenleme, bugünkü duruma göre lehtedir. Ancak, ülkenin ve sektörün gerçekleri göz önünde bulundurulduğunda son derece yetersizdir. Türkiye'de iş güvencesi sisteminin kendisi sorunludur. En az 30 işçi çalıştıran iş yerinde çalışma koşulu, işçilerin yaklaşık yarısını iş güvencesi kapsamı dışında bırakmaktadır. Öte yandan, işçi işe iade davasını kazansa dahi işveren işçiye toplam sekiz ila on iki aylık ücreti tutarında tazminat ödeyerek işbaşı yaptırmayabilmektedir. Dava yıllar sürse bile işçiye boşa geçen süreleri için en çok dört aylık ücreti ödenmektedir. İşveren bu tutarı işçiye işbaşı yaptırsa da yaptırmasa da ödemektedir. Eğer işveren işçiyi işbaşı yaptırmıyorsa işçiye ayrıca mahkemenin takdir edeceği dört ile sekiz aylık ücreti arasında değişen tutarlarda iş güvencesi tazminatı ödemektedir. Sonuç olarak, bir işveren için işçisini işten çıkarmanın faturası, esas olarak, dört ile sekiz aylık ücret arasında değişen iş güvencesi tazminatıdır.

Özellikle altını çizmek isterim ki Soma'da 300'den fazla işçinin yaşamına mal olan facianın en önemli nedenlerinden biri yasal iş güvencesi sisteminin yetersizliğidir. İşçiler kendilerini yeterince güvencede hissetmedikleri, işlerini ve ücretlerini kaybetmekten ve bir daha kazanamamaktan ciddi biçimde endişe ettikleri için ucunda ölüm riski olduğunu bile bile o madene girmek zorunda kalmış, her gün sevdikleriyle, yakınlarıyla helalleşerek ocağa inmiştir. İşçiler, işten atılma korkusuyla, gerekli önlemlerin alınması talep etmekten imtina etmiştir. Eğer Türkiye'de gerçek bir iş güvencesi sistemi olsaydı işçiler önlem alınmasını istediklerinde alınmadığından madene inmediklerinde işten atılmaktan endişe etmiyor olsaydı, 300'den fazla madenci kardeşimizi ebediyen yerin altına göndermemiş olacaktık. Ancak, görünen o ki AKP Hükümeti bu faciadan ders almamıştır, ufak bir makyajla sorunu çözeceğini varsaymaktadır. Bir kez daha söylüyoruz: Bu düzenleme, iş güvencesi sorununu çözmez. İş güvencesi sorunu çözülecekse maden işçileri de dâhil, Türkiye'deki tüm işçiler korkmadan, çekinmeden, endişe etmeden hakkını, hukukunu, yaşamını savunacaksa bunun yolu İş Yasası'nın 18'inci maddesinin kapsamlı bir biçimde revize edilmesinden geçer.

Bu kapsamda şunlar yapılmalıdır:

1) Tüm işçiler için "asgari 6 ay kıdem şartı" kaldırılmalıdır.

2) Tüm işçiler için "30 işçi" şartı tümüyle kaldırılmalı ya da en azından esaslı bir biçimde düşürülmelidir.

3) Tüm işçiler için iş yeri sendika temsilcilerine tanınan güvencenin bir benzeri getirilmeli, işe iade davasını kazandığı hâlde işbaşı yaptırılmayan işçinin ücreti işveren tarafından ödenmeye devam edilmelidir. Bu yönetime alternatif olarak iş güvencesi tazminatının gerçekten caydırıcı bir düzeye yükseltilmesi ve işe iade davası sırasında boşa geçen süreye ilişkin ücretin tümüyle ödenmesi de düşünülebilir. Öte yandan, işe iade davalarının gerçekten kısa sürede sonuçlanmasını sağlayacak bir yargı altyapısı da oluşturulmalıdır.

İş güvencesi ile ilgili olarak bir noktaya daha dikkat çekmek istiyorum. Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım, Çalışma Bakanlığının çok değerli temsilcileri; iş güvenliği uzmanları ve iş yeri hekimlerinin iş güvencesi ile işçilerin sağlığı arasında yakın ve güçlü bir bağ söz konusudur. İşverenler tarafından doğrudan istihdam edilen iş yeri hekimleri ve iş güvenliği uzmanlarının iş güvencesi, az evvel yetersizliği anlattığım iş güvencesi sistemi ile sınırlıdır. Ortak sağlık ve güvenlik birimlerinin çoğunda 30'dan az işçi

çalıştığı için buralarda çalışan iş yeri hekimleri ve iş güvenliği uzmanları, yetersiz ve sınırlı iş güvencesinden dahi yoksundur. Bu güvencesiz ortamda iş yeri hekimleri ve iş güvenliği uzmanları mesleki sorumlulukları ile ilgili işleri, iş güvenceleri ve yaşamsal zorunlulukları arasında sıkışıp kalmaktadır. Bilindiği üzere, İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu uyarınca çıkarılan yönetmelikler gereği iş güvenliği uzmanları ile iş yeri hekimleri, alınması gereken önlemleri işverene yazılı olarak bildirmek zorundadır ve makul bir süre içinde önlem alınmadığı takdirde durumu ile ilgili çalışma ve iş kurumu il müdürlüğüne bildirme yetkisine sahiptir. Ancak, çoğu zaman iş yeri hekimleri ve iş güvenliği uzmanları, işten çıkarılma endişesi ile bu bildirimleri yapmaktan imtina edebilmektedir. Dolayısıyla, iş yeri hekimleri ve iş güvenliği uzmanlarının iş güvencelerini pekiştirecek ve görevlerini mesleki bağımsızlık içinde özgürce yürütebilmelerine olanak sağlayacak bir düzenlemeye ihtiyaç vardır. Bu noktada, Fransız modelinde olduğu gibi iş yeri hekimi ve iş güvenliği uzmanlarının, ancak iş müfettişlerinin de onay vermesi hâlinde işten çıkarılabilmelerini sağlayacak bir düzenleme isabetli olacaktır.

Dolayısıyla, bu madde Anayasa'nın eşitlik ilkesine aykırıdır ve bunun kanun tasarısından çıkarılması gerekir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Çam.

Sayın Şimşek...

CEMALETTİN ŞİMŞEK (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben dün Genel Kurula bir kanun teklifi nedeniyle davetli olarak gelmiştim. Ancak, burada bulunduğum sürece görüşülmedi. Ben de Genel Kurul çalışmalarına inmek zorunda kaldım. Maddeyle ilgili değil, onu anlatmaya çalışıyorum. Ben kanun teklifimle alakalı, müsaade ederseniz, bugün değerlendirmek istiyorum.

BAŞKAN – Madde üzerinde konuşuyormuş gibi, buyurun, hiçbir mahzuru yok.

Sorun yok, buyurun Sayın Şimşek.

CEMALETTİN ŞİMŞEK (Samsun) – Tamam, teşekkür ederim Sayın Başkan.

Benim teklifim 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu hakkındaki değişiklikle alakalıydı. Biliyorsunuz, sağlık çalışanları gerçekten zor şartlarda çalışmaktadırlar. 24 saat veren hizmet veren kamu kurumlarından çok azına tabidirler yani polis teşkilatı gibi, vesaire gibi sağlık kurumları da 24 saat kesintisiz hizmet vermektedirler. Dolayısıyla, hekimlerimiz ve yardımcı sağlık çalışanlarımız birçok mesleki riskle de karşı karşıyadırlar. Sağlık çalışanları kamuoyuna yansıyan ve yansımayan birçok sorunla mücadele etmektedir. Sağlık kurum ve kuruluşlarında yaşananlara baktığımızda şiddetin ulaştığı boyut malumdur. Sağlıkta şiddet öyle bir hâl almıştır ki Türkiye'de ilk defa bir meslek grubuna yönelik şiddetin önüne geçilebilmesi için Türkiye Büyük Millet Meclisinde bir araştırma komisyonu kurulmuştur. Binlerce sağlık çalışanı her gün ölümcül hastalıklara yakalanma riskiyle karşı karşıya kalmaktadır. Bulaşıcı hastalıklar, teşhis ve tedavisinin her döneminde, çalışan sağlığı için risk oluşturmaktadır. Ameliyathanelerde kimyasallarla iç içe çalışmaktadırlar. Personel eksikliğinden kaynaklanan yoğun iş yükü, sağlık kurumlarımızda yoğun iş temposunun ardından bitmek bilmeyen nöbetler, fazla mesailer, hekimlerimizi ve diğer sağlık çalışanlarımızı her geçen gün yıpratmaktadır. Kendi sağlıklarının direkt etkileyen birçok unsura maruz kalan sağlık çalışanlarının hastanelerde yaşanan aşırı yorgunluk ve fazla iş yükü nedeniyle psikolojileri olumsuz etkilenmektedir. Hekimlerimizin sağlık personeli ve yardımcı sağlık personelinin çalışma şartları göz önüne alındığında diğer fiilî hizmet zammından yararlanan personellerle karşılaştırılamayacak derecede her bakımdan daha fazla risk altında oldukları bilinen bir gerçektir.

Kanun teklifiyle, toplum sağlığıyla ilgili 24 saat canla başla kesintisiz hizmet veren hekimlerimize ve yardımcı sağlık personelimize 5510 sayılı Kanun'un 40'inci maddesine ek yapılarak yıpranma payı verilmesi amaçlanmaktadır. Biliyorsunuz, her yıl birçok sağlık çalışanı çalışma ortamları nedeniyle, işleri nedeniyle -şimdi, yakında başladı yine Kırım-Kongo kanamalı ateşinden- her yıl sağlık çalışanlarından birkaç kişinin öldüğünü görürsünüz ve 24 saat bu hizmet kesintisiz devam etmek zorunda. Hakikaten, sağlık çalışanları çok ağır koşullardadır. Örneğin, polisimizin 12 ayı, 15 ay sayılmaktadır ve hakkıdır da. Hakikaten onlar da gece gündüz nöbet sistemiyle çalışmaktadırlar. Hastanelerde sağlık çalışanları da aynı şartlarda ve daha büyük riskler üzerinde çalıştıklarından bu teklifimizin kabul edilerek onaylanmasını istiyorum.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

Evet, altı adet önerge vardır, geliş sırasına göre okutuyorum.

Öncelikle Sayın Kaplan'ın önergesi:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan tasarının 1'inci maddesinde geçen "Yer altı işlerinde çalışan işçilerde kıdem şartı aranmaz." ibaresinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Hasip Kaplan

Şırnak

"Her türlü emek-yoğun madencilik, tersane, inşaat alanında çalışan işçilerde kıdem şartı aranmaz."

BAŞKAN – Sayın Bakan, önergeye katılıyor musunuz?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Evet, gerekçe...

Gerekçe:

Değişiklik ile maddelere giren sektörlerin tümünü kapsaması amaçlanmıştır.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Sayın Akçay'ın önergesini okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan tasarının 1'inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Sümer Oral

Mehmet Günel

Erkan Akçay

Manisa

Antalya

Manisa

"Madde 2 – 4857 sayılı Kanun'un 18'inci maddesinin 1'inci fıkrasındaki "en az altı aylık" ibaresi "en az üç aylık" şeklinde değiştirilmiş ve fıkranın sonuna aşağıdaki cümle eklenmiştir:

"Yer altı işlerinde çalışan işçilerde kıdem tazminatı aranmaz."

BAŞKAN – Sayın Akçay...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Şimdi, bu yeniden düzenleme yapılan 18'inci maddeye göre 30 veya daha fazla işçi çalıştıran iş yerlerinde en az altı aylık kıdemi olan işçinin belirsiz süreli iş sözleşmesini fesheden işveren, işçinin yeterliliğinden, davranışlarından, işletmenin, iş yerinin veya işin gereklerinden kaynaklanan geçerli bir sebebe dayanmak zorundadır. Şimdi, bu altı aylık süreyi de uzun bir süre olarak değerlendiriyor ve üç aya indirilmesini teklif ediyoruz.

Bu arada, Sayın Başkan, Sayın Bakana yani Hükûmete bir bilgiyi de vermek istiyorum, paylaşmak istiyorum. Mutlaka Sayın Bakan da konuyla ilgilenecektir. Malumunuz, dün akşam Genel Kurulda bütün grupların ortak önerisiyle bu maden işçilerinin aylıklarının ödenmesi için bir düzenleme yapıldı. Şimdi, ödemeler başlamış aldığımız habere göre fakat ne acı ki noksan ödemeler yapılıyor yani normal, eski aldıkları aylıklardan 500 lira, 600 lira daha düşük bordroları, işte, prim bahane ediliyor, çeşitli gerekçelerle. Bunun sebebi nedir? Yani, işçiyi hem sevindirecek, "Aylığınızı ödüyoruz." diyeceksiniz hem de noksan ödeme yapacaksınız.

BAŞKAN – Fiilî durumdan haberim yok. Şimdi bir bilgi alırsız Bakanlıktan.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Benim görüştüğüm işçinin normal, bir önceki bordrosu 1.900 lira, şimdi aldığı aylık 1.300 lira. Ayrıca, işçilerin aldıkları yıllık kömür istihkakları var ve bu kömür istihkakları da ödenmiyor, ödenmeyeceği ifade ediliyor. Yani "Dert bir değil, elvan elvan." misali çok büyük sıkıntılar, artarak devam ediyor ve çok ciddi bir karamsarlık yayılmış durumda. Biz bunu, karamsarlığı katmerleştirmek, koyulaştırmak da istemiyoruz ancak dilekçe var.

BAŞKAN – Biz Sayın Bakan Yardımcısından bu konuda bir bilgi alalım.

Sayın Bakan Yardımcımız, eksik ödemeden bahsediyor Sayın Akçay.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Yani, bu işçilerin kömür yardımı, kömürü niye verilmekten vazgeçilir? Aylıkları neden düşük ödenmiştir? Yani, bir gerekçesi olması gerekir.

BAŞKAN – Bir dinleyelim bakalım yani nedir.

Evet.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI HALİL ETYEMEZ – Şimdi, ödeme kimin tarafından yapılmış onu bilmiyoruz ki biz. Henüz kanunların... Bu kanundan dolayı bir ödeme yok.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ödemeler yapılmamış diyor, yapılmamış.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI HALİL ETYEMEZ – Henüz bir ödeme yok yani bizim tarafımızdan. Eğer şirket tarafından ödeniyorsa...

İZZET ÇETİN (Ankara) - Patronun yapması gereken...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI HALİL ETYEMEZ – Efendim?

İZZET ÇETİN (Ankara) – Asıl işveren TKİ.

TKİ'nin sorumlusu var mı burada?

TKİ'nin yapması gerekir, alt işvereniniz yapmıyorsa ödemeyi TKİ'nin yapması gerekir.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI HALİL ETYEMEZ – Sayın Başkanım, alt işveren yok orada.

BAŞKAN – Ceza Kanunu'nda daha dün gece yasalaştığı için henüz daha Cumhurbaşkanı onayından çıkmadı. O çerçevede, devletin yaptığı bir ödeme söz konusu değil.

(Komisyondan “Soma Holding ödeme yapmış olabilir mi?” sesi)

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKAN YARDIMCISI HALİL ETYEMEZ – Bir araştıralım.

BAŞKAN – Evet, bir araştıralım, onun bir bilgisini alalım.

Evet, Sayın Bakan, Sayın Akçay'ın önergesine katılıyor musunuz?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Sayın Bakanın katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sayın Başkan, tatmin edici bilgi gelmeden oylama yapıyorsun. Milletvekillerinin...

BAŞKAN – Evet, müteakip önergeyi okutuyorum.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Milletvekillerinin kanaatinin oluşmasına katkıyı engelliyorsunuz.

BAŞKAN – Sorunun önergeyle alakası yoktu. Teşekkür ederim.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Hayır, önergeyle alakalı.

BAŞKAN – Okutuyorum:

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/931 esas numaralı Kanun Tasarısının 1 inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Vahap Seçer

Bülent Kuşoğlu

Rahmi Aşkın Türeli

Mersin

Ankara

İzmir

İzzet Çetin

Ankara

MADDE 1- 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı Kanunun 18 inci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir:

“Sağlık kuralları bakımından günde ancak yedi buçuk saat veya daha az çalışması gereken işler hakkında yönetmelik hükümlerine göre çalışan işçilerde kıdem şartı aranmaz.”

BAŞKAN – Evet.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Gerekçe...

BAŞKAN – Sayın Bakan, katılıyor musunuz bu önergeye?

İZZET ÇETİN (Ankara) – Anlaşılır bir şekilde okuyun arkadaşlar, kanaat oluşması gerekir.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Bakanın katılmadığı önergeyi...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Gerekçeyi okutalım.

BAŞKAN – Müsaade eder misiniz efendim.

Önergenin gerekçesini okutuyorum...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Yani, sordunuz da onun için dedim.

BAŞKAN – Efendim, bakın, sorarım, Sayın Bakan eğer katılırsa gerekçe okutmam, oylamaya sunarım. Katılmazsa söz veririm ya da gerekçe okuturum.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Anladım, tamam.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Belki katılacağı tutar.

BAŞKAN – Yani, Divanı zorlamayın, Sayın Bakan sonra bakarsınız hepsine katılır.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Sayın Başkan, kanaat oluşması için anlamamız gerekiyor gerekçeyi. Biraz daha...

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum.

Gerekçe:

Türkiye’de ölümlü iş kazaları sürekli olarak artmaktadır. Son on iki yılda iş kazaları nedeniyle hayatını kaybeden işçilerin sayısı 15 bine ulaşmıştır. Özellikle taşeron işçilerin yoğunluklu olduğu sektörlerde 30 kişiden az çalışan iş yerlerinde işe iade hakkının bulunmaması nedeniyle, işçiler oldukça fazla sorun yaşamakta olmalarına rağmen, işlerini kaybetmemek adına seslerini çıkaramamaktadır.

Aynı şekilde, Türkiye’de 2013 yılı itibarıyla 1 milyon 580 bin iş yeri bulunmaktadır. Bunlardan yaklaşık 600 bini tehlikeli ve çok tehlikeli iş yerleridir. Bu iş yerlerinin birçoğunda hileli taşeron sözleşmeleri yoluyla iş parçalanmakta ve işçiler 4857 sayılı Yasa’nın koruyucu hükümlerinden yararlanılmamaktadır. Sağlık kuralları bakımından günde ancak yedi buçuk saat veya daha az çalışması gereken işçiler hakkında yönetmelik hükümlerinde belirtilen iş yerleri ve işler, çalışanların iş yerinden ve çalışmadan kaynaklanan tehlikelere karşı en çok korunması ve gözetilmesi gereken iş yerleri ve işlerdir. Bu iş yerlerinde yapılan işler işçilerin sağlığını ve güvenliğini tehdit eden işlerdir. Bu nedenle bu iş yerlerinde çalışan işçilerin en azından tesise karşı özel olarak korunmaları yolu ile riskin kontrol altına alınması hedeflenmiştir.

Yukarıda belirtilen teklifimiz ile bu işçilere çalışma sürelerine göre ödenmesi gereken ihbar önelllerinin işçilerin bir gün bile çalışmış olmaları hâlinde uygulanması öngörülerek işçileri koruma hedeflenmiştir.

BAŞKAN – Evet, Sayın Bakanın katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeyi okutuyorum...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Bakan katılmadığını beyan etti mi?

BAŞKAN – Etiler efendim.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Kaşla, gözle mi ifade ediyor?

BAŞKAN – Okutuyorum:

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/931 esas numaralı Kanun Tasarısının 1 inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Vahap Seçer

Mersin

İzzet Çetin

Ankara

Bülent Kuşoğlu

Ankara

Rahmi Aşkın Türeli

İzmir

MADDE 1- 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı Kanunun 18 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve dördüncü fıkrası madde metninden çıkarılmıştır.

"Madde 18 - İşçinin belirsiz süreli iş sözleşmesini fesheden işveren, işçinin yeterliliğinden veya davranışlarından ya da işletmenin, iş yerinin veya işin gereklerinden kaynaklanan geçerli bir sebebe dayanmak zorundadır."

BAŞKAN – Evet, Sayın Bakan, önergeye katılıyor musunuz?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

RAHİMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Gerekçe...

BAŞKAN – Gerekçe...

Gerekçe:

İş güvencesi, Avrupa Sosyal Şartının Bölüm II, madde 24 de "İş akdinin sona erdiği durumlarda koruma hakkı" başlığı altına verilmiştir.

Anayasaya madde 49 açısından bakıldığında, çalışma hakkı, kişiye dilediği işi görme hakkını vermez. Ancak kişinin sahip olduğu işi geçerli bir neden olmaksızın kaybetmeme hakkını sağlar. Aksi halde çalışma hakkının içeriği kalmaz.

O halde iş güvencesi kavramını, dayanağını sosyal devlet ilkesinden alan, Anayasa ve Avrupa Sosyal Şartında yer alan, işçinin işte kalmasını amaç edinen, çalışma hakkını etkinleştiren sosyal bir hak olarak tanımlayabiliriz.

4857 sayılı İş Kanunu (İş K) madde 18-21 maddeleri arasında düzenlenen iş güvencesi hükümleri genel olarak, "feshin geçerli sebebe dayandırılması" (madde 18), "sözleşmenin" -feshinde usul" (madde 19), "feshin bildirimine itiraz ve usulü" (madde 20), "Geçerli feshin sonuçları" (madde 21) kenar başlıklarıyla düzenlenmiştir.

Feshin geçerli sebebe dayandırılmasındaki ön koşullar 18 madde f. 1 de verilmiştir. Buna göre otuz veya daha fazla işçi çalıştıran işyerlerinde en az altı aylık kıdemi olan işçinin belirsiz süreli iş sözleşmesini fesheden işveren, işçinin yeterliliğinden veya davranışlarından ya da işletmenin, işyerinin veya işin gereklerinden kaynaklanan geçerli bir sebebe dayanmak zorundadır.

Ön şartlar, teknik olarak iş sözleşmesinin belirsiz olması, iş sözleşmesinin işveren tarafından feshedilmiş olması, işverenin iş yerlerinde en az otuz işçi çalıştırma zorunluluğu, işçinin işverene ait iş yerlerinde en az altı aylık kıdeminin bulunma zorunluluğu, işveren vekil olmamak olarak sayabiliriz

Anayasa'nın kanun önünde eşitlik şartı ve yukarıda belirtilen hükümleri çerçevesinde söz konusu şartlar işyerlerinde eşitsizlik yaratmaktadır. Dolayısıyla bütün işçilerin iş güvencesi hakkına sahip olması gerekmektedir.

Bu nedenle İş Kanunu'nun 18. maddesinde geçerli nedenle feshin için ön şart olarak tanımlanan en az otuz işçi çalıştırma şartı ile 6 ay çalışmış olma şartları madde metninden çıkarılarak bütün işçilerin geçersiz nedenle feshin halinde işe iade davası açma hakkı kazanmaları hedeflenmiştir.

BAŞKAN – Evet, Sayın Bakanın katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeyi okutuyorum...

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) - Bu tarafa hiç bakmıyorsunuz Sayın Başkan.

BAŞKAN—Efendim?

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) - Bu tarafa hiç bakmıyorsunuz, belki burada daha çok insan vardır.

BAŞKAN- Baktım efendim, sizden 3 kişi el kaldırdı, AK PARTİ tarafından da 4 kişi kaldırdı.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sen hiç bakmadın.

BAŞKAN – Hayır efendim.

Sayın Çelebi, kameralar kayıta, bakarız. Kayıtları isteyeceğim az sonra.

Buyurun:

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/931 esas numaralı Kanun Tasarısının 1 inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Vahap Seçer

Bülent Kuşoğlu

Rahmi Aşkın Türeli

Mersin

Ankara

İzmir

İzzet Çetin

Ankara

MADDE 1- 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı Kanunun 18 inci maddesinin (1)'inci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir:

"İş yerinde çalışmakta olan işçilerin sayısı, o iş yerinde alt işveren ilişkisi söz konusu ise bu işçiler de sayıya dâhil edilerek hesaplanır.

BAŞKAN – Evet, Sayın Bakan, önergeye katılıyor musunuz?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

RAHİMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Gerekçe...

BAŞKAN – Gerekçe...

Gerekçe:

İş güvencesi 4857 sayılı Yasa'yla sınırlandırılmış ve iş yerlerinde çalışan sayısı, işe iade davası açılabilmesi için asgari 30 işçiyle sınırlandırılmıştır. Alt işveren ilişkisinin bulunduğu iş yerleri bu açıdan sürekli tartışma konusu olmuştur. Birçok işveren kanuna karşı hile yöntemini kullanarak mevcut kısıtları kendi lehine değiştirmektedir. Mevcut uygulamaya göre, İş Kanunu kapsamı dışında kalan ve işçi sıfatını taşımayan çırak, stajyer ve meslek öğrenimi gören öğrencilerle, süreksiz işlerde çalışanlar; keza, iş yerinde ödünç, geçici iş ilişkisiyle çalışanlar ile alt iş veren işçileri o iş yerinde çalışan işçi sayısının belirlenmesinde hesaba katılmazlar. Alt işverenin

işçileri 30 işçi kıstasının belirlenmesinde dikkate alınmazlar. Fakat, iş güvencesi hükümlerinden kaçmak amacıyla işçilerin bir kısmını muvazaalı olarak taşeron işçisi olarak gösterilmesi hâlinde bu işçilerin de işçi sayısına dâhil edilmesi gerekir.

Daha açık bir anlatımla, alt işverenlik ilişkisinin geçersiz sayılması gereken hâllerde taraflarca alt işveren sayılan kişiye bağlı olarak çalışanlar 30 işçi sayısının tespitinde hesaba katılmazlar. Alt işverenin işçileri ile geçici işçi sağlayan işverenle iş sözleşmeleri devam eden geçici işçiler kendi işverenlerinin iş yerlerinde sayının belirlenmesinde hesaba katılırlar. Ancak, tarafların geçici iş ilişkisinde gönderen işveren olarak nitelendirdikleri fakat aslında bordro işveren olarak faaliyet gösteren ve yaptıkları iş işverenlerine işçi temin etmekten ibaret olanlara kayıtlı bulunan işçiler de sayı ölçümünde göz önünde bulundurulmalıdır. Bu nedenle, 30 işçi sayısının hesaplanmasında alt işveren işçilerinin de dikkate alınması teklif edilmektedir.

BAŞKAN – Evet, Sayın Bakanın katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeyi okutuyorum:

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/931 esas numaralı Kanun Tasarısı'nın 1'inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Vahap Seçer

Bülent Kuşoğlu

Rahmi Aşkın Türeli

Mersin

Ankara

İzmir

İzzet Çetin

Ankara

Madde 1 – 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı Kanun'un 18'inci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Tehlikeli ve çok tehlikeli iş yerlerinde çalışan işçilerde kıdem şartı aranmaz.”

BAŞKAN – Sayın Bakanım, önergeye katılıyor musunuz?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Gerekçe...

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Türkiye’de önemli iş kazaları sürekli olarak artmaktadır. Son on iki yılda iş kazaları nedeniyle hayatını kaybeden işçilerin sayısı 15 bine ulaşmıştır. Özellikle taşeron işçilerin yoğunluklu olduğu sektörlerde 30 kişiden az çalışan iş yerlerinde işe iade hakkının bulunmaması nedeniyle işçiler oldukça fazla sorun yaşamakta olmalarına rağmen, işlerini kaybetmemek adına seslerini çıkaramamaktadır. Aynı şekilde, Türkiye’de 2013 yılı itibarıyla 1 milyon 580 bin iş yeri bulunmaktadır. Bunlardan yaklaşık 600 bini tehlikeli ve çok tehlikeli iş yerleridir. Bu iş yerlerinin birçoğunda yeni taşeron sözleşmeleri yoluyla iş parçalanmakta ve işçiler 4857 sayılı Yasa’nın koruyucu hükümlerinden yararlandırılmamaktadırlar. Tehlikeli ve çok tehlikeli iş yerleri kavramı eski mevzuatta Ağır ve Tehlikeli İşler Tüzüğü’ne denk gelen ve 5510 sayılı Kanun’un alt mevzuatında Tehlike Sınıf ve Derecelerin Belirlenmesine İlişkin Tebliğ hükümlerine göre belirlenmektedir. Bu işyerlerinde yapılan işler işçilerin sağlığını ve güvenliğini tehdit eden işlerdir. Bu nedenle, bu iş yerlerinde çalışan işçilerin en azından feshe karşı özel olarak korunmaları yoluyla riskin kontrol altına alınması hedeflenmiştir.

Yukarıda belirtilen teklifimizle bu işçilere çalışma sürelerine göre ödenmesi gereken ihbar önerilerinin işçilerin bir gün bile çalışmış olmaları hâlinde uygulanması öngörülerek işçileri koruma hedeflenmiştir.

BAŞKAN – Evet, Sayın Bakanın katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Birleşime 20.45’e kadar ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.55

BEŞİNCİ OTURUM
Açılma Saati: 20.55
BAŞKAN: Recai BERBER (Manisa)
BAŞKAN VEKİLİ: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)
SÖZCÜ: Vedat DEMİRÖZ (Bitlis)
KÂTİP: İlkunur DENİZLİ (İzmir)
(Oturum, Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç tarafından açıldı)

---0---

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, 35'inci Birleşimin Beşinci Oturumunu açıyorum.

Görüşmelere kaldığımız yerden devam ediyoruz.

2'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- 4857 sayılı Kanunun 36 ncı maddesinin beşinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“İşverenler, alt işverene iş vermeleri halinde, bunların işçilerinin ücretlerinin ödenip ödenmediğini işçinin başvurusu üzerine veya aylık olarak resen kontrol etmekle ve varsa ödenmeyen ücretleri hak edişlerinden keserek işçilerin banka hesabına yatırmakla yükümlüdür.”

BAŞKAN - Madde üzerinde Sayın...

MUSA ÇAM (İzmir) – Bu konuda bilgi alalım biraz.

BAŞKAN - Peki.

Sayın Bakan Yardımcım, konuyla ilgili olarak hangi arkadaşımız bilgi verecek?

Sayın Genel Müdürüm, buyurun.

ÇALIŞMA GENEL MÜDÜRÜ ALİ KEMAL SAYIN – Sayın Başkanım, saygılar sunuyorum tekrar.

2'nci maddede alt işveren işçilerinin ücretlerinin tam ve zamanında ödenmesini sağlamak amacıyla getirilen bir fıkra. Burada, efendim, alt işveren işçilerine genellikle üst işveren dediğimiz işçilerdeki hak edişlerden ödenmediği... Buna ilişkin de çok sayıda dava var; ödenmeyen veya eksik ödenen ücret ve hakları özellikle kamu kurumu aleyhine davalar açılmak suretiyle mahkemelere yansıyor. Bu düzenlemeyle, alt işveren işçilerinin ücret alacağını aylık olarak kontrol etmesi ve varsa ödenmemiş ücretlerinin asıl işveren tarafından hak edişlerden kesmek suretiyle ödenmesi doğrudan işçinin banka hesabına yatırılması suretiyle alt işveren işçilerinin yaşadığı mağduriyetin giderilmesi amaçlanmaktadır.

Arz ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Çetin, buyurun lütfen.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; keşke Bakan da burada olsa şu anda, gerçekten.

BAŞKAN – Bakan Bey geliyor hemen, biraz bekleyebiliriz.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Yani Bakanla ilgili, Hükûmetle ilgili...

BAŞKAN - İki dakika bekleyelim, hiç sorun yok.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Gerçekten bekleyelim bir iki dakika, çünkü söyleyeceklerimiz önemli, Hükûmetin duyması, bilmesi gerekiyor.

BAŞKAN - Bekleyelim efendim, Sayın Bakan gelmek üzere.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Değerli arkadaşlar, şimdi maddeye geçmeden önce tabii maddede bir tedbir alınması öngörülmüştür. Esasında belki bir suçlama gibi arkadaşları da böyle rencide etme gibi oluyor ama şimdiki arkadaşlardan çok fazla 22'nci dönemde görev yapmış aranızda kimse yok şu anda. O nedenle sizlerin oylarıyla değil ama AKP milletvekillerinin oylarıyla 4857 sayılı Yasa yürürlüğe girerken -Mediste o zaman da söyledim, bir kez daha söyleyeyim- 1475 sayılı İş Yasası'nın ücretin ödenmemesi ya da geç ödenmesi, ücret, kıdem tazminatı, fazla çalışma ücreti ve sair ücretlerin yani nakdî ve aynı hakların ödenmemesi durumunda 98, 99, 100, 101, 102'nci maddelerinde cezai müeyyideler vardı. 4857 sayılı Yasa yürürlüğe girerken bu cezai yaptırımlar konulmadı. Arkasından da taşeron sistem yaygınlaştı, cezai yaptırımı da yok. Şimdi, on yıl önce bozduklarınızı, on bir, on iki yıl evvel bozduklarınızı yamamaya çalışıyorsunuz. Patladı. Orasına bir dikiş atalım, burasına bir dikiş atalım, uğraşıyorsunuz. Önce bozdunuz sonra yapmaya çalışıyorsunuz, bu da onlardan birisi.

Bakınız “İşverenler” diye başlıyor, “yükümlüdür” diye bitiyor. Neyi? Ücretlerini eğer alt işverene iş vermeleri hâlinde işçilerin ücretlerini bir nevi kontrol yetkisi veriliyor, herkes “pozitif” diyor, iyi madde, güzel madde... Madde, 1475’te bundan çok güzeldi. Eğer işveren işçinin ister alt işveren, ister üst işveren- ücretini ödemiorsa cezai yaptırımı vardı. 1475 sayılı Yasa’nın 99’uncu maddesi o zaman ücrete ilişkin cezaları içeriyordu ve o günkü parasal değerler... Tabii, o günün koşullarına göre işverenlere caydırıcı nitelikte cezai yaptırım konulmuştu ve bugünkü gibi de kıdem tazminatından yakınıyordu Çalışma Bakanları veya hükümet edenler ya da iktidar partisi vekilleri, onu gerekçe yapıyordu ne de başka bir şekilde alt işvereni kontrol etme yetkisini kendi uhdesine alma gibi bir yola başvuru yapıyordu çünkü cezai yaptırım kanunda vardı. Kanunda eksiklik var, maddede de eksiklik var. İşveren kontrol etti, adam da ödemedi... Evet, doğru, İş Kanunu’nun 2’nci maddesinde müteselsil sorumluluk var. Yargıya git, alacağım diye uğraş. Yargı da artık öyle hâle geldi ki, pazardan manavdan meyve alır gibi, alıp sepete koyar gibi paran varsa cebinde -ki patronların parası çok- Hükümet de zaten yargıyı istediği gibi etkisi altına aldı, istediğin kararı istediğin şekilde al, o işçi gene kayıplarda. O nedenle bu düzenleme eksik arkadaşlar. Bizim bu düzenleme de tabii ki İş Kanunu’nun 36’ncı maddesine atıfta bulunuyor, fıkra ekleniyor ama yapılması gereken iş cezai müeyyideyi koymaktır.

Bakın, Parlamentoda dün gece yarısı Türk Ceza Kanunu’na eklenen bir maddeyle Soma’da işçilerin ücretlerinin ödenmemesi hâlinde İşsizlik Sigortası Fonu’ndan karşılanacağı, bunun da işverene rücu edilerek faiziyle birlikte alınacağı, ödettirileceği yazıldı. Daha yasa hâline gelmedi yani usul işlemleri tamamlanmadı, Cumhurbaşkanı onaylayıp Resmî Gazete’de yayımlanmadı. Ama öyle bir maddenin Meclisten çıkmış olması bile Soma AŞ işverenin -biraz evvel arkadaşlardan aldım haberi- bugün İşsizlik Sigortası Fonu’na gerek kalmadan işçilere ücretlerini yatırmaya başladığı haberi geldi. Demek ki, bir cezai yaptırım olur ise, işveren oradaki faizden çekindi. Madem böyle bir yasa çıkmadan dün o kanun aşağıda gece yarısından sonra çıkmamış olsa o adam bugün o işçilerin parasını yine de vermeyecekti ve işçiler de hâlâ alamayacaktı. O nedenle arkadaşlar, maddeyi iyi okuyun, özellikle iktidar partisi milletvekili arkadaşlara söylüyorum. Bu maddeyle, yine yükümlülüğü, işçinin ücretinin ödenip ödenmediğini kontrol etme yetkisini asıl işverene yüklemiş olsanız bile ödemez. Ödemediği takdirde de asıl işveren “Ben kontrol ettim, ne yapayım...” “Ücretinden keserek ödeyeceksin.” Ücretinden kesince zaten onun da ödeyeceği... İşveren tabii burada sadece kamu kesimi kastedilmiş. Özel sektörde ne olacak bu? Özel sektörde de alt işveren var. Yani düzenleme eksik, cezai yaptırım yok. Havada, yere oturmuyor, basmıyor yere. Onun için düzenlemeyi... Eğer reddetmeyecekseniz buna bir cezai yaptırım koyalım. “Ödenmemesi hâlinde işveren onun ücretinden keserek işçilerin banka hesabına yatırmakla yükümlüdür.” diyor ama...

Evet, tamam, bugün maaşlar net maaş üzerinden ödenmiş arkadaşlar Soma’da yani onu da herkesin bilgisine sunarım. Bankaya yatmış yani bugün, dünkü şeyden sonra.

Demek ki bu madde bu hâliyle kalırsa yine sorun olmaya devam edecek. Tamamlayıcı düzenlemesi bunun cezai yaptırım koymaktır. Her bir işçi için... Zamanında ödeyen müteahhit alt işveren açısından veya üst işveren açısından bir şey yok, caydırıcı olsun, cezai yaptırımını her ikisi için de ayrı ayrı koyalım ve madde işleyecek hâle gelsin.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – 102’nci madde cevap vermiyor mu?

İZZET ÇETİN (Ankara) – Vermez.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Niye?

İZZET ÇETİN (Ankara) – Buradaki 102 vermez.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Bizdeki...

İZZET ÇETİN (Ankara) – 4850’deki 102... Vermez.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Sayın Başkanım, söz verir misiniz?

BAŞKAN – Sayın Bakanım, buyurun.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Şimdi, İzzet Bey, öncelikle şunu ifade edeyim: Tabii bu gerçekten ciddi bir sorun idi. Yani hemen hemen her ilimizde bu sorunla karşılaşılıyor idik yani zamanında ücretin ödenmemesi sorunu. Bir şekilde bu gideriliyor. Cezai bir şey burada yok ama 102’nci maddede şöyle bir ifade var, diyor ki: “32’nci maddesinde belirtilen ücret ile işçinin bu kanundan veya toplu iş sözleşmesinden veya iş sözleşmesinden doğan ücret ödemelerini süresi içinde kasten ödemeyen veya eksik ödeyen...” devam ediyor, hepsini okumayayım “her işçi her ay için 125 Türk lirası idari para cezası...” şeklinde. Tabii arkadaşlarıma bana verdiği metin bu, şu an 140 lira olmuş bu. Nedir bununla ilgili düşünceniz bilemiyorum.

İZZET ÇETİN (Ankara) – 140 lira idari para cezasının caydırıcılık yönü olabilir mi? İşçinin ücretini bir ay geciktirse neredeyse...

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Bu her işçi için tabii, her işçi için söylüyor. Her bir işçi için söyleniyor.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Yani bunun hiçbir caydırıcılık etkisi yok.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Tabii bu, her ay için bir de, tabii onu da ifade etmemiz lazım. Her ay ve her işçi için 140 lira.

İZZET ÇETİN (Ankara) – 140 lira ne olacak...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Her ay için, gecikme zammı filan...

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Yani, şöyle nereden bakarsanız gecikme zammından... Yani, faiz oranının çok çok üzerinde bir rakam. Bir anlamda çözer diye düşünüyoruz ama bu önemli bir sorundu, ben katılıyorum Sayın Çetin. Yani bu özellikle alt işverenin zamanında işçiye ücretini ödememesi gerçekten ciddi bir sorun idi Türkiye’de. En azından bu işveren tarafından bunun takip edilmesi ve ödenmemesi hâlinde doğrudan alt işverene ödenecek olan paradan bankaya işçinin hesabına aktarılması doğru bir yaklaşım diye düşünüyorum açıkçası.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Belli bir yüzde olarak cezai müeyyide olabilir, çünkü...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Caydırıcı etkisi olur. Yiyecek ekmeğe muhtaç asgari ücretle çalışıyor tamamına yakını. Alt işveren işçilerinden yüzdeleri de var HAK-İŞ Konfederasyonunun yaptığı bir çalışmada alt taşeron işçilerinden 2 bin liranın üzerinde ücret alan işçinin oranı yüzde 1’in altında. Yani aldıkları ücret ağırlıklı ortalaması bin lira.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Güncellemek lazım bunu. Aslında net maaşın yüzdesi kadar...

İZZET ÇETİN (Ankara) – O adam arkadaşlar, bakın, Sayın Bakan siz işverenin cebinden çıkacak paraya bakıyorsunuz. Adam bir ay ödemedi mi, bin lira da cebine girmeyen işçi evine ekmek götüremez, onun yaşamı felç olur arkadaşlar. Onun için caydırıcı olması önemli burada. Yoksa 140 liraymış, 200 liraymış, bunun bir önemi yok, bir işçi cebime param girsin diye bakar.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Adamın da şimdi başına bir şey geldi, ödeyemedi yani ne olacak?

İZZET ÇETİN (Ankara) – Yahu bir şey gelmez, hiç korkma.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Çetin.

Sayın Akçay, buyurun lütfen.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Yahu gelir, gelir.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Hiçbir şey olmaz.

BAŞKAN – Arkadaşlar, söz verdik, Sayın Akçay’da söz.

Buyurun Sayın Akçay.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Ancak siz üzerine giderseniz, çullanırsanız çökertiyorsunuz, başka yok.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Onu siz çökertiyorsunuz, biz değil Sayın Çetin.

BAŞKAN – Arkadaşlar, sizi dışarıya alayım, ikinizi, isterseniz.

Buyurun Sayın Akçay.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Evet, teşekkür ederim.

Sayın Başkan, şimdi Sayın Çetin de aylıkların ödendiğini, yatırıldığını ifade etti ama Sayın Bakan Yardımcısıyla da görüştüğümüzde... Yaklaşık iki saat evvel ben gördüm Soma’yla da ve şimdi tekrar aradım ve tekrar bankalarına da gidecekler ama iki saat öncesine kadar bunlar henüz maaşlarını almamışlardı, bordroları tahakkuk ediyor ve o da bir önceki aya göre de noksan tahakkuk ettirilmiş. Yani, bunun da sebebini araştırdıklarında şu çıkıyor: Yer üstü işçi ücreti tahakkuk ettiriyorlar, normalde yer altında...

BAŞKAN – Ocağa inmedikleri için o prim ve şeyi ödemiyorlar yani. İnceleteceğiz.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Şimdi, Sayın Bakan Yardımcısı iki müfettiş olduğunu da söylüyor. Tabii, son bir bilgi almışsa kendisinden bir bilgi alalım.

BAŞKAN – Verelim.

Sayın Bakan Yardımcım, buyurun.

ÇALIŞMA GENEL MÜDÜRÜ ALİ KEMAL SAYIN – Sayın Başkanım, Sayın Vekilimizle dışarıda görüştüğümüz sıralarda henüz yatmamıştı ama tahakkuk ettirilmiş. Şimdi, son anda -bizim müfettişlerimiz orada zaten- aldıkları bilgiye göre bütün işçilerin

hesaplarına paraları yatırılmış. Sadece daha önceki almış oldukları maaşın 200 lira eksiği yatmış, o da ortalama 250 lira devam primleri ödenmemiş, işe devam primleri ödenmemiş, diğerleri tamamen hesaplarına yatırılmış ve ödeme sebeplerinin incelenmesi yapılıyor yani şimdiye kadar ödemeyip de bugün ödeme sebeplerini de müfettişlerimiz de inceliyor.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Her kişiden beşte 1 oranında bir kesinti var.

ÇALIŞMA GENEL MÜDÜRÜ ALİ KEMAL SAYIN – Bu kesinti şey, işe devam primleri var onların, işe devam etmediklerine gerekçe göstererek sanıyorum ama müfettişlerimiz incelenmesi yapıyor bunun neden ödenmediğine dair.

BAŞKAN – Evet, Sayın Bakan Yardımcımız, teşekkür ediyorum.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – İşçiye aylık ortalama 400 lira civarında yani azami gelmedikleri günler, işçinin fiilen çalışıp da gelmediği günler kesiliyor bu primleri. Tam çalışması anında otuz gün çalışırsa 400 lirayı filan buluyor bu. Şimdi, ortalaması da 200-300 lira. Yani, işveren bunları kesmek için bir gayret göstermiş.

BAŞKAN – Sayın Akçay, inceletelim.

ÇALIŞMA GENEL MÜDÜRÜ ALİ KEMAL SAYIN – İnceliyoruz, müfettişlerimiz bu 200 liranın neden yatırılmadığının incelenmesini yapıyorlar.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Bir de yer üstü, yer altı ayrımı yapılmış mı? Yer üstü çalışmış gibi tahakkuk ettirdiler diye bir bilgi var.

ÇALIŞMA GENEL MÜDÜRÜ ALİ KEMAL SAYIN – Yani, mevzuata göre bunu bu şekilde yapamaz ama biz...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Yer altında çalışan işçinin aylığı farklı, yer üstünde çalışanın farklı.

ÇALIŞMA GENEL MÜDÜRÜ ALİ KEMAL SAYIN – Doğru ama bunu yani mevzuaten yapamaz çünkü bu müfettişler tarafından kapatılmış bir iş yeri, dolayısıyla içeride çalışmış gibi maaşını almak durumunda ama incelettirikoruz, onları da incelettirikoruz.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Zaten mevzuata uysaydı pek çok şey de yaşanmazdı yani.

ÇALIŞMA GENEL MÜDÜRÜ ALİ KEMAL SAYIN – Bizim o çerçevede müfettişlerimiz gerekeni yapacaktır efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Çam, buyurun.

MUSA ÇAM (İzmir) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Bu maddeyle asıl işverenlere işçilerin başvurusu üzerine ya da aylık olarak resen alt işverenin işçilerin ücretlerini ödeyip ödemediğini kontrol etmek ve varsa ödenmeyen ücretleri hak edişinde keserek işçilerin banka hesabına yatırmakla yükümlü tutulmuştur.

Öncelikle tabii ki belirtmek gerekir, bu düzenlemenin kendisi çok büyük bir gelişme ve ilerleme olarak sunulsa da esasında İş Yasası'nın ikinci maddesinde yer alan, asıl işverenin alt işveren işçilerine karşı alt işverenle birlikte müteselsil sorumlunun ücretler bakımından daha açık düzenlenmiş hâlinde ibarettir yani 2'nci maddedekinden çok farklı bir şey değil.

İş Yasası'nda açıkça yazmasa da İş Yasası'nın 2'nci maddesinde yer alan müteselsil sorumluluk ilkesi gereği zaten asıl işverenlerin düzenli olarak ya da başvuru üzerine işçilerin ücretlerinin ödenip ödenmediğini kontrol etmesi, ödenmeyen ücretler var ise bu ücretleri işçilere ödeyerek alt işverene rücu etmesi gerekmektedir ancak kamudakiler başta olmak üzere asıl işverenler bu sorumluluklarını yerine getirmedikleri için böyle bir düzenlemeye ihtiyaç duyulmuştur.

Hatırlatmak isteriz ki Türkiye'deki sayıları artık milyonlarla ifade edilen taşeron işçilerin temel talebi taşeronlaştırmaya son verilmesi ve taşeron işçilerin asıl işverenin işçisi hâline gelmesidir. Bu talep özellikle kamudaki işçiler tarafından "kadro" olarak adlandırılmaktadır. Bazı basın organlarının yıllardır "Taşeron işçiye müjde, kadro geliyor." şeklinde haberler yayınlamasına rağmen bu haberleri tekzip etmeyen AKP Hükümeti taşeron işçilerin böyle bir beklenti içine sokulmasını sessiz kalarak desteklemiş, her seçimde bu beklentiye oya dönüştürme fırsatçılığına yönelmiştir.

Ancak tasarı, gerek kamu gerek özel sektörde taşeron işçilere kadro getirmemekte, milyonlarca işçiyi taşeronlaştırmaya mahkûm etmektedir. AKP'nin torbasından kadro çıkmamış, işçilerin ve sendikaların talepleri karşılanmamıştır. Tam da bu noktada AKP Hükümeti, tasarıda yer alan bu tür makyaj niteliğindeki düzenlemelerle ölümü gösterdiği taşeron işçilerini sıtmaya razı etmeye çalışmakta, Hükümetin borazanını çalan basın organları aracılığı ile yaratılan sahte, sanal "müjde" nidalarıyla taşeron işçilere yeni haklar getiriyor imajı çizmeye çalışmaktadır.

Bir başka deyişle, AKP Hükûmeti birkaç makyajla taşeron işçilerinin sorunlarını çözüyor görünmeye çalışmaktadır ama bunun böyle olmadığı açık ve net bir şekilde görülmektedir. Oysa ücretlerin ödenmemesi de dahil olmak üzere bu sorunların kaynağı, işçilerin haklarının ihlal edilmesinin asıl nedeni taşeronlaştırmanın bizatihi kendisidir yani bu da AKP'dir.

Daha önce de belirttiğimiz üzere, bataklığı kurutmadan sineklerle mücadele etmek olanaklı değildir. Sorunları ve hak ihlallerini yaratan ucuz emek ve güvencesizlik üzerine kurulmuş bulunan taşeronlaştırma sistemidir. Bu kaynak kurutulmadığı sürece işçilerin sorunları çözüme kavuşturulamayacak, hak ihlalleri önlenemeyecektir.

Sonuç olarak asıl yapılması gereken taşeronlaştırmaya son verilmesi, işçilerin asıl işverenlerin işçisi haline getirilmesidir. Başka bir çözüm ve kurtuluş da yoktur.

Teşekkür ediyorum.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sayın Başkan, bir cümle eksik kalmıştı, onu bir tamamlayım.

BAŞKAN – Sayın Çelebi izin verirse vereyim.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Estağfurullah.

BAŞKAN – Tamam.

Buyurun Sayın Çetin.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Şimdi, arkadaşlar, Sayın Bakan Yardımcım, Değerli Bakanım; bu Soma'da yapılan işlem gerçekten aksak gidiyor, eksik gidiyor ve yanlış gidiyor.

Şimdi, bizim 6331 sayılı, sizin “İş Sağlığı ve Güvenliği” dediğiniz, bizim “İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği” diye telaffuza çalıştığımız o Kanun'un 25'inci maddesinde işin durdurulması düzenlenmiş. Bunun (1)'inci fıkrasıyla (6)'ncı fıkrasını izninizle okuyayım: “Madde 25 – (1) İşyerindeki bina ve eklentilerde, çalışma yöntem ve şekillerinde veya iş ekipmanlarında çalışanlar için hayati tehlike oluşturan bir husus tespit edildiğinde; bu tehlike giderilinceye kadar, hayati tehlikenin niteliği ve bu tehlikeden doğabilecek riskin etkileyebileceği alan ile çalışanlar dikkate alınarak, işyerinin bir bölümünde veya tamamında iş durdurulur. Ayrıca çok tehlikeli sınıfta yer alan maden, metal ve yapı işleri ile tehlikeli kimyasallarla çalışılan işlerin yapıldığı veya büyük endüstriyel kazaların olabileceği işyerlerinde, risk değerlendirmesi yapılmamış olması durumunda iş durdurulur.”

(6)'ncı fıkrası da diyor ki: “İşveren -yani alt işveren demiyor- işin durdurulması sebebiyle işsiz kalan çalışanlara ücretlerini ödemekle veya ücretlerinde bir düşüklük olmamak üzere meslek veya durumlarına göre başka bir iş vermekle yükümlüdür.”

Şimdi, bu hükme göre... Tabii, arada iş sağlığı ve güvenliği müfettişlerinin tutacağı rapor vesaire... “Müfettiş gönderdik.” diyorsunuz. Otuz yedi gün oldu orada 301 kişi öleli. İş müfettişleri hâlâ orada endüstriyel kaza, 301 kişinin öldüğünü rapora bağlayamamışsa ya da bağlamak istememişse ya da bir gerekçeyle bağlatılmamışsa o -kusura bakmayın- Bakanlığın büyük eksikliği, yani çok büyük eksikliği.

Şimdi, alt işveren ödedi, ödemedi... Oradaki işçi, demin de söyledim, hem ölenlerin geride kalanları hem de otuz yedi gündür işe gitmeyenler... Şimdi devamlılık primi tahakkuk etmemiş. “On sekiz gün işe gitmedikleri için primleri tahakkuk edilmedi.” diyor. Niye? Çünkü yer altına inmediler diye herhâlde. Şimdi “Görüşmeler sürüyor.” deniliyor. Yani bunların hepsi oyalamaca. Ben özür dileyerek söylüyorum, arkadaşları gecenin bu saatinde rencide etmek istemem ama bu hâlâ ipe un serme anlayışı arkadaşlar. Yani Uğur, sen Manisa Milletvekili sin.

BAŞKAN – Sayın Çetin, bir dakika dediniz, on dakika oldu. Sayın Çelebi bekliyor arkanızdan.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Yok, maddeyi okudum. Ya, beklesin, o benim arkadaşım. Sen rahatsız olma.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Ben rahatsız değilim efendim.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sen rahatsız olma yeter.

BAŞKAN – Ben Sayın Çelebi adına rahatsızım yani. Yoksa...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Yani bu konuda Bakanlığın görevlendirdiği müfettişler eğer hızlı hareket edemiyor ise herhâlde onlar özel bir talimat almış diye düşünüyorum görev yapmamak üzere.

Buyurun.

BAŞKAN – Sayın Çetin, teşekkür ediyoruz.

Sayın Çelebi, buyurun.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Çok teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli arkadaşlar; aslında AKP'nin en başarılı olduğu yöntem. Algı yönetimini iyi yapıyorsunuz, onu kabul ediyoruz. Burada...

BAŞKAN – Yapsak böyle mi olur Sayın Çelebi?

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Hayır, çok iyi yapıyorsunuz, hayır, müthiş yapıyorsunuz.

BAŞKAN – Tıkır tıkır bu yasa geçirdi yani.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Hayır, olur mu öyle.

BAŞKAN – Yapamadığımızdan...

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Hayır, hayır, kamuoyu algısı.

Yani şimdi bizi arayan vatandaşlar, işçiler, emekçiler “Başkan, müjdeli haberi aldık. Şimdi, herhâlde bir hafta içinde yasa çıkar.” diyor. “Hayrola, nedir müjdeli haber?” diyorum. “Taşeronlaşma artık kalkıyor.” Şimdi Bakanım burada, Sevgili Bakanım kara yollarındaki... Soruyorlar, cevap vermiyorsun Sevgili Bakanım, soruyoruz, cevap vermiyorsun.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Hayır, vereceğim ben. Notumu aldım.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Ama ne olursun ver. Yani kara yollarında...

BAŞKAN – Sayın Bakanım, hemen cevap verecek misiniz?

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Hayır, hayır, yani ben... Bittikten sonra verir herhâlde. Ben tek tek anlatayım.

BAŞKAN – Bitti zannettik efendim, onun için. Yoksa...

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Hayır, şunu anlatmaya çalışıyorum: Yani mahkeme kararı var, Yargıtay kararı var, otuz üç ay geçmiş kara yollarındaki işçilerin kararı çıkmalı; siz yargı kararlarını uygulamıyorsunuz. Ya, bunu neye dayanarak yani hangi hukuksal zemininiz kaldı ki bu yargı kararlarını siz uygulamıyorsunuz. Birinci bu.

İki, bundan ibaret değil. Şimdi bu sizinle ilgili Sevgili Bakanım. Sağlık alanı da böyle, sağlık alanında da birçok hastanede Devrimci Sağlık İşçileri Sendikası tarafından açılan davalar var. Yargıtaydan onandı birçoğu, bu kararlar da uygulanmıyor. Peki, bu kararları uygulamayacaksanız ne uygulanabilir Türkiye’de? “Müjde, müjde” diye sunulan, aslında taşeronlaşmanın kaldırıldığına ilişkin... Yani biraz önce arkadaşlar da ifade ettiler, bu varyasyonla bir iki yıl idare ediyorsunuz. Yani hayali bir şey yaratıyorsunuz, ya, gerçekten kalktığına inanıyor vatandaşlar, sonra çalışmaya başlayınca böyle de olmadığını hissediyorlar ama o şoku ancak bir iki yıl sonra fark edebiliyorlar yani sizin söyleminizin etkisi de çabuk geçmiyor çünkü bir taraftan medya bombardımanı, bütün televizyonlar, hepsi müjdeli haber diye verdikçe bizim arkadaşlar da inanıyor buna, yani yaşamasa da inanıyor. Böyle bir algı yapıyorsunuz, bu algı gerçekten mucizevi bir algı. Bunu çok açık ifade ediyorum. Yani burada hakkınızı teslim edeyim, mucizevi bir algı yönetiminiz var, burada başarılısınız. Ama öteki taraftan da günahkârsınız. Yani algı yönetimini yaparak bu sömürü düzenini sürdürüyorsunuz, kölelik koşullarında o insanları çalıştırıyorsunuz. O çalışma karşılığı açlık sınırı bugün, arkadaşlar, 1.085 lira; asgari ücretle çalışma 840 lira yani açlık sınırının altında çalışıyorlar. Neyin karşılığı çalışıyorlar? Yedi buçuk saatin karşılığı. Oysa on üç, on dört, on beş saat çalıştırılıyor bu vatandaşlarımız. Taşerondaki işçilerin büyük bir bölümü böyledir. Sömürü düzeninin en çok yaygınlaştığı, uygulandığı yer de orasıdır.

Peki, bunun günahından bu yasayı uygulamayanlar -hani hep günah filandan bahsediyorsunuz ya- o vicdanınız hiç mi gerçekten bunlara çözüm üretmeye yanaşmıyor? Daha önce nereden başladı? Temizlik işleri. Ne temizlik işleri? İşte, bahçe, bekçi, bilmem ne filan diyerek şu anda yaşamın bütün alanlarında yaygınlaşan bir taşeron uygulamasıyla karşı karşıyayız. Bu Medis çatısı altında 1.340 kişi taşeronda çalışıyor. Yani biz bunlara bir kadro verdiğimizde çalıştıramıyor muyuz? Yetmiyor mu buna kapasitemiz, kabiliyetimiz? Her şeyi yönetiyoruz da Mediste bile çalışanlar taşeron kadrosunda nasıl çalışıyorlar, neden çalışıyorlar, neyi amaçlıyoruz biz buradan? Yani verilen parayı taşeronun cebine koyuyorsunuz. Oraya vereceğinize -size buradan öneriyorum- gerçekten oy almak istiyorsanız, gerçekten bu ülkede bir şey yapmak istiyorsanız...

FERAMUZ ÜSTÜN (Gümüşhane) – Daha ne oyu alalım, yüzde 100 alacak hâlimiz yok.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Ha, daha fazla istemiyorsunuz. Ama bir gün ters döner.

Dolayısıyla, şimdi o zengin ettiğiniz müteahhitler var ya, hani her biri adına en az yüzde 30, yüzde 35 bir müteahhidin cebine koyup zengin ediyorsunuz ya, o zengin ettiğiniz müteahhitlerin yerine o işçilere verin de gerçekten reel olarak hem alım gücü çoğalsın hem de biraz olsun, bir nebze olsun bu sömürü düzeninden bu vatandaşlar kurtulsun istiyoruz. Bunu önerirken de şöyle bir şey yapmıyoruz: Muhalefet, bu muhalefet istediği gibi konuşuyor ama kürsüde konuşurlar ama nerede kaynağı? Kaynağı veriyorsunuz zaten.

Biz diyoruz ki: Mütahhit yerine işçilerin cebine koyun. Aradaki fark bu, yoksa veriyorsunuz bu parayı, devletin cebinden çıkıyor. Devletin cebinden çıkan parayı birkaç tane insanı zengin etmek için kullanmayın diyoruz.

Peki, bu sizin uygulamanızda yararlı bir sistem mi? Yararlı sistem. Neyi kontrol ediyorsunuz böylelikle bu sistemle? Bir: O mütahhidin elde ettiği gelir kaynağından yararlanıyorsunuz bir şekliyle; bağışlar yoluyla, başka harcama yoluyla bunlardan yararlanıyorsunuz.

İki: Çalışanlar burada o mütahhide mahkûm oluyor. İşte yaşanan o, Soma'daki hadise, işte, "Şu mitinge gideceksiniz, şunları yapacaksınız." gibi talimatlara da uymak zorundalar. "Eğer bu anlamda oy vermezseniz, eğer taşeron uygulaması kalkarsa siz işsiz güçsüz kalırsınız." noktasını da çok iyi uyguluyorsunuz ve sizin başarınız burada. Soruyorlar şimdi, bize, bana sendikacı olarak soruyorlar: "Ya, bu kadar bağırıp çağırıyorsun, sabah akşam bunlarla ilgili -işte, İzzet Bey'e, bana, Musa Bey'e en çok bunlar söylenir- bu kadar bağırıyorsun, çağırıyorsun bunlar için. Niye size oy vermiyorlar? Her gün bu emekçilerden bahsediyorsunuz, yine AKP'ye oy veriyor."

BAŞKAN – Haksız sayılmazlar.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Bunu soruyorlar gerçekten.

Şimdi, niye bunu...

BAŞKAN – Efendim, Sayın Çelebi, tatlılar için de bu fıstık sarma için de Sayın Feramuz Üstün'e teşekkür ediyoruz.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Şimdi, bu noktada, niye böyle davranıyorlar? Biraz önce... Şunu sanıyor vatandaşlar o kadar sömürüldüğü hâlde, bu kadar bu işlerde sıkıntıya girdiği hâlde: "Bana bu işi AKP veriyor. AKP'den dolayı ben bu işe sahibim, onun için de elim mahkûm, ona oy vereceğim." Bu kadar haksızlığın, yoksulluğun olduğu bir ülkeden bahsediyoruz. Şimdi, Suriye'den vatandaşlar geliyor, İstanbul'da, birçok bölgede zaten Gaziantep'i, Şanlıurfa'yı, Kilis'i, Kahramanmaraş'ı falan saymıyorum. Onlar zaten apayrı bir noktada, oralara zaten yayılmışlar. Şimdi İstanbul'da 250-300 liraya çalışan Suriyeli vatandaşlar var. Bunlar anlamında büyük bir tehdit oluşturuyor. Onun için, gerçekten doğru dürüst bir düzenleme yapılsın bu işte. Bu taşeron konusunda müjdenize uygun bir düzenleme yapın. Bu sömürü düzenine gerçekten son verin, kölelik koşullarına gerçekten son verin. Soma'da yaşananların sonucu da buradır, iş kazalarında bu kadar katliamın olmasının nedeni de budur. O nedenle, bu yasal düzenleme bu hâliyle gerçekten taşeron işçilerin sorununu çözmeyecektir, müjde onlar için kara gün olacaktır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Çelebi.

Sayın Akçay, buyurun.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Sayın Bakan cevap verecekti efendim.

BAŞKAN – Efendim, Sayın Bakan toptan cevap verecek.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Hayır, şimdi verecekti efendim. Benim konuşmamdan sonra verecek belki, diğer arkadaşlara ışık tutar efendim.

BAŞKAN – Efendim, Sayın Bakanım, çok yoğun istek var.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Şimdi, değerli arkadaşlar, şunu ifade etmek istiyorum: Tabii, biz şu noktada ayrılıyorz birbirimizden: Özellikle alt işveren sistemine siz tamamiyle karşısınız. Biz de bu alt işveren sisteminin uygun bir sistem olduğunu düşünüyoruz. Ama, burada yaşanan sıkıntılar var elbet.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Ama, Sayın Bakan, Faruk Bey öyle demedi, "sömürü" dedi.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Şöyle: Burada yaşanan sıkıntılar var. Ne tür sıkıntılar var? İşte, hepimiz yaşadık, yaşıyoruz da, işte, ücretlerinin zamanında ödenmemesi, ne bileyim yani birtakım haklarının verilememesi veyahut çok kısa süreli bunların çalıştırılması buna benzer birçok sıkıntıları var. Bunların disipline edilmesi gerekirdi, bir anlamda bu düzenlemeyle bunları biz disipline etmeye çalışıyoruz.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Yalnız, taşerondan yanasınız değil mi Sayın Bakanım?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Ben alt işveren sisteminin uygun olduğunu düşünüyorum, evet, evet

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – "Taşeron" deyin, alt işveren niye diyorsunuz?

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Kibarcası o.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Ama, Sayın Bakan öyle demedi de o yüzden.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Ama, şunu söylüyorum bunun... Tabii ki, kısmen söylüyorum bunu. Tabii, bunların belirli kuralları, ilkeleri olacak. Ana hizmet birimleri, yardımcı hizmet birimleri şeklinde bir ayrıma gidiliyor, buna göre bir belirleme söz konusu olacak. Ama, şunları da unutmayalım değerli arkadaşlar yani biz geçmişte bunları yaşadık: Hastaneleri hatırlayalım. Gerçekten odalarına giremediğimiz, hamam böceklerinin olduğu, kirli o hastaneleri düşünelim. O dönemde gerçekten kamuda belki çalışan birtakım insanlar varken bu sıkıntılar yaşıyordu ama bu sistemin...

BAŞKAN – Sayın arkadaşlar, lütfen bakın, Sayın Bakanımız konuşuyor.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Aksayan yönlerinin giderilmesinden yanayız ama bir bütün olarak bu sistemi kaldıralım gibi bir düşüncemiz olmadı.

Şimdi, şöyle bir sonuca da ulaşmak isteniyor o da şu: Eğer bir işte alt işveren sistemi varsa veya “taşeron” diyoruz, böyle bir sistem varsa “Burada iş güvenliği ve emniyeti yoktur.” anlayışı da var. Burada belki kısmen özellikle iş emniyeti, güvenliği açısından aksayan yönler olmuş olabilir ama bizim görevimiz bu iş güvenliği açısından, iş emniyeti açısından gerekli önlemleri almak olmalı ister kamu işçisi olsun ister alt işverenin işçisi olsun, hiç fark etmez, bizim için herhangi bir farklı konumu olmamalı bunların. Her türlü önlem, her türlü emniyet, güvenlik her bir işçi için ister kamu işçisi olsun ister özel kesimden işçi olsun, sağlamak zorunda.

Karayollarına gelince: Karayollarıyla ilgili gerçekten ortada bir sorun var, mahkeme kararları var. Buna yönelik Karayolları Genel Müdürlüğü’nün şu aşamada alabileceği bir kadro da söz konusu değil ama bu sorunu biz çözmek zorundayız, bu sorunu bir şekilde çözeceğiz, onu ifade edeyim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Bakan.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Sayın Başkan, özür dileyerek Sayın Bakanım, iki cümleyle lütfen...

BAŞKAN – İzzet Bey’inki gibi mi?

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Aynen öyle.

Sevgili Bakan, hani diyorsunuz ya “Kadro alacağız.” Zaten, kadro satın alıyorsunuz da, ihaleyle alıyorsunuz ama öteki türlü gelince “Kadro sorununuz var.” Zaten, parasını veriyorsunuz diyor Sevgili Bakan.

İkinci olay, hep söylediğiniz şu var ve böyle bir algı yönetimi yapıyor: İşte, hastanelerdeki durumu biliyorsunuz, şu andaki şeye benziyor bu. Belediyelerdeki -çok özür dileyerek- norm kadro ne kadardır? Herkes bilir burada. 100 kişidir. Çalıştırdığı işçi nedir normalde belediyelerin? En az 5 bin kişidir, 3 bin kişidir.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Doğru mu bu?

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Hayır, peki nereden alıyor bunu? Sizin yaptığınız yasadan kaynaklanıyor efendim. “Hizmet satın alımı yapabilirsin ama kadroda çalıştıramazsın.” diyor, bu hastaneler için de geçerli hani geçmişte devletin eksik elemanlarla çalıştırdığı hastaneler bu hâle geldi. Efendim, belediyeler bu şekildedir, diğer uygulamalar da bu şekildedir, Karayolları da öyledir. Siz devlet olarak, Bakanlık olarak o parayı veriyorsunuz, yalnız müteahhit aracılığıyla veriyorsunuz; aradaki fark bu.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Şimdi, Süleyman Ağabey, şöyle bakın, geçmiş de unutmayalım lütfen: Yani geçmişte şu illere bir bakalım: İşte, Ankara’dır, Konya’dır, Kayseri’dir hiç fark etmez hangi ile giderseniz gidin, herhangi bir il, birçok ilimizde gerçekten temizlik açısından ciddi sıkıntılar vardı, şöyle on-on beş yıl öncesine bir bakalım. Ama, bugün hangi kentimize giderseniz gidin, hangi partiden olursa olsun fark etmez, gerçekten o kentlerimiz son derece temiz. Yaşadığım bir...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Çinileştirdiniz Türkiye’yi, emek sömürüsü o boyuta vardı.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Bakın, üç yıl önce yaşadığım bir hadiseyi anlatacağım size. Karma Parlamento Komisyonu Eş Başkanı iken Avrupa Parlamentosundan milletvekilleri geldi, Türkiye karşıtı bir Hollandalı milletvekili vardı, onun da ismini hatırlamıyorum ama şu anda...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Madlener...

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Madlener, evet.

Madlener Türkiye Raportörü -ismini hatırlayamayacağım- olan kadına diyor ki, ilk defa Türkiye’ye geliyor, Ankara’ya geliyor: “Galiba bizi gelecek.” diye tüm caddeleri tertemiz yapmışlar, caddeler pırıl pırıl.” ve Türkiye Raportörü de bunu bana anlattı gülerek.

Şimdi, gerçekten kentlerimiz temiz yani partisine bakmaksızın söylüyorum bunları. Ama, bu sistem sayesinde biz bu kentlerimizi bu hâle dönüştürdük, ya, bunu da kabul edelim.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Aynı parayı veriyorsunuz da.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Ama, yaşanan aksaklıklar varsa bunu da giderelim, ben bir şey söylemiyorum ona. Ama, gerçekleri de kabul etmemiz gerekir diye düşünüyorum açıkçası.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederim Sayın Bakan.

Sayın Akçay, buyurun lütfen.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Tabii, öncelikle hatırlatmak da fayda var: Mediste taşeron da var, 4/C de var, ne kadar yanlış uygulama varsa Türkiye Büyük Millet Meclisi de bu istihdam şekline vazgeçmiş değil. Bu arada 4/C' liler de kadroya atamayı da bekliyorlar.

Şimdi, bu 2'nci maddeyle getirilen düzenlemede işverenlerin alt işverene karşı sorumluluklarını düzenliyor ve bunların aylıklarının ödenip ödenmediğini resen kontrol etmekle veya işçinin talebi üzerinde yükümlü olduğunu ifade ediyor. Eğer bu yükümlülüğünü yerine getirmezse ne olacak? Yani, benim Hükûmetten öğrenmek istediğim bu Sayın Başkan, öncelikle bunu bir öğrenmek istiyorum. “Yükümlüdür” diyor, yükümlülük yerine getirilmezse ne olacak?

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Kaplan, buyurun lütfen.

MEHMET HİLAL KAPLAN (Kocaeli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, biraz önce kulak misafiri oldum. Özellikle sağlık iş kolunda bir şeyden bahsettiniz, geçenlerde Kocaeli’de Kocaeli Üniversitesine bağlı bir hastanede Devrimci Sağlık İşçileri Sendikasına ait çalışanların işten çıkarılması durumu var. Yaklaşık 25 arkadaşımız sokağa bırakıldı, gerekçesi şu: 25’inci maddeden, işi aksatmak, ameliyathanede, insanların hayatının önemli bir noktada işi aksatma nedeniyle sorgusuz olarak kapının önüne kondular. Ben yerinde incelemeye gittim. Başhekimden taşeron alt işverenle yaptıkları sözleşmeyi istedim. Hastane olarak sizin asıl işiniz ne? Ameliyathane yapmak, ameliyathanenin çalışması, doktor ve hemşirenin görevini yapması. Siz ameliyathanenin temizliğini taşeron kısıma yaptırırsanız, taşeron da bu işi yapmadığı zaman bunları, asıl işlerine engel olması nedeniyle sorgusuz sualsiz önüne koyarsanız, bahsettiğiniz yasayla çelişiyor; bir.

İkincisi: Şimdi yaptığımız bu tasarıda -yanılmıyorsa 12’nci veya 11’inci maddede- kamu alanındaki hizmetlerde yeterlilik olmadığı zaman alt işverenlere verilmesi noktasında... Yarın, diyelim ki kamu hastanelerinde doktor ya da hemşire sayısı yetersiz olsun. Bu yöntemle siz, hastanelerin asıl işi olan hasta muayenesi, ameliyatı doktor ve hemşirenin yapması gerekirken bunun kamunun dışında alt işverene vermek durumunda kalacaksınız. Şimdi, bu ikisini yan yana getirdiğimizde asıl iş kısmının bazı iş kollarında alt işverene verilmemesi gibi önemli bir nokta var. Tıpkı daha önce kanun teklifinde verdiğimiz gibi ağır ve tehlikeli iş kolunda, maden iş kolunda her ne kadar taşeron kısmının tümüne siz karşı değilsiniz ama kamuda temel olarak insan hayatının önemli olduğu bu noktada bu işi devletin yapması gerekirken alt işverenlere havale edilmesini ne kadar etik bulduğunuzu lütfen açıklarsanız sevinirim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Madde üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Sekiz adet önerge var, geliş sırasına göre okutuyorum:

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan İş Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde

Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısının 2’nci maddesinin tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Adil Zozani

Hasip Kaplan

Hakkâri

Şırnak

BAŞKAN – Sayın Bakan, ilgili önergeye katılıyor musunuz?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Evet, Sayın Zozani...

ADİL ZOZANI (Hakkâri) – Gerekçe.

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum.

Gerekçe:

İlk bakışta olumlu gibi görünen bu madde, taşeronluk sisteminin makyajlanmasından başka bir anlama gelmemektedir. Taşeron uygulamayı toplumsal nazarda meşrulaştırmayı amaçlayan bu tür uygulamalar taşeronluğu daha da özendircektir. Değişiklik ile

başta madenler olmak üzere bütün sektörlerde taşeron sisteminin ortadan kaldırılarak insan onuruna yakışır düzenlemelerin yapılması amaçlanmıştır.

BAŞKAN – Sayın Bakanın katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.
2'nci önergeyi okutuyorum:

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/931 esas numaralı Kanun Tasarısının 2. Maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Vahap Seğer	Rahmi Aşkın Türeli	İzzet Çetin
Mersin	İzmir	Ankara
Bihlun Tamaylıgil	Musa Çam	Adnan Keskin
İstanbul	İzmir	Denizli

MADDE 2- 4857 sayılı Kanunun 36 ncı maddesinin beşinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"İşverenler, alt işverene iş vermeleri halinde, bunların işçilerinin ücretlerinin ödenip ödenmediğini işçinin başvurusu üzerine veya aylık olarak resen kontrol etmekle ve varsa ödenmeyen ücretleri, sosyal ödemeleri, kıdem ve ihbar tazminatlarını hak edişlerinden keserek işçilerin banka hesabına yatırmakla yükümlüdür."

BAŞKAN – Sayın Bakan, önergeye katılıyor musunuz?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

RAHİMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Gerekçe.

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum.

Gerekçe:

Anayasamızın sosyal ve ekonomik hak ve özgürlükler bölümü yurttaşlarımızın refahını arttırmak için devlete sorumluluk yüklemiştir. Keza Türkiye'nin imzalamış olduğu uluslararası sözleşmeler çerçevesinde de yükümlülükleri bulunmaktadır. Bu yükümlülükler ne yazık ki yerine getirilmemekte, salt rekabet kaygısıyla toplumun çalışan kesimlerinin sorunlarının çözümüne yönelik etkin kanuni düzenlemeler yapılmamaktadır.

Son yıllarda birçok torba yasa geçti ama bu torba yasalarda emekçilerin, ezilenlerin, ekonomik krizlerden mağdur olanların, sendikaların sorunlarına demokratik, sosyal ve kalıcı çözümler bir türlü getirilemedi. 1999 yılı öncesinde emekli olmuş yurttaşlarımıza yönelik "sözde intibak" yasası TBMM tarafından bunun gerçek bir intibak yasası olmadığına dair eleştirilerimize rağmen kabul edildi. Çıkarılan yasanın gerçek bir intibak olmadığı en son Kamu Denetçisi Kurumu tarafından da dile getirildi. Sendikalar Kanunu getirildi, grev yasaları ve baraj uygulaması kalkmadı aksine işkolu barajı ağırlaştırıldı. Yeni yasa ile %1 barajda 12 sendika baraj altında kalmakta, 2018'te ise uygulanacak %3 baraj ile ise 29 sendika baraj altı kalacak duruma geldi.

Son zamanlarda sıkça gündemde yer alan kıdem tazminatına ilişkin saldırı ise emekçinin elindeki son can simidini de elinden almaya çalışmaktır. Kıdem tazminatının bir fon sistemine aktarılması halinde, kıdem tazminatının iş sözleşmesinin sona ermesine bağlı bir hak ve işçi-işveren arasındaki bir ilişki olmaktan çıkarılacaktır.

Ülkemizde son dönemde uygulanan ve yaygınlaşan taşeron sistemi ile neredeyse bir tür taşeron Cumhuriyetine dönüştük. Binlerce işçi taşeron sistemi ile esnek çalışma biçiminde düşük ücret politikası, sosyal haklardan ve iş güvenliğinden yoksun şartlarda kölelik koşullarında çalıştırılırken kamuda ise taşeronlaşma her geçen gün arttı. 2002 yılında 387 bin olan taşeron işçi sayısı, 2014 yılında 1,5 milyonu aşmış durumdadır. Taşeron işçi sayısındaki dikkat çekici artışın en önemli sebebi, hizmet alım yönteminin doğrudan istihdam sağlamaya göre çok daha ucuza gelmesidir. Bu sebeple, Meclis dahil birçok kamu kurumu, hizmetleri taşeron firmalar aracılığıyla yürütmektedir.

Taşeron firmalar, daha çok kâr elde edebilmek için daha az işçi ile daha çok iş yaptırmaktadırlar. Asgari ücret karşılığı alınan ücret, 8 saatte karşılık gelmesine rağmen işçiler daha fazla çalıştırılmakta, çoğu zaman haftalık izin kullandırılmamakta, ücretleri düzenli verilmemekte, devletten alacağını hemen alan firmalar, işçilere geç ödeme yapmaktadır. Tazminat hakkı her yıl sonunda işe girdi çıktı yapılarak, yıllarca bir işte çalışmasına rağmen işçiler tek kurşun kıdem tazminatı dahi alamamaktadırlar. Mesai sınırlaması olmaksızın çalıştırılan bu işçiler, fazla mesai durumunda mesai ücreti alamamaktadır. Yıllarca çalışmalarına rağmen ücretleri hep asgari ücret düzeyinde kalan taşeron işçilerin sorunlarının çözülmesi için adım atması gereken merci Çalışma Bakanlığı olmasına karşın, bugüne kadar taşeron işçilerin sorunlarını çözmek adına somut hiçbir adım atılmamıştır.

İş Kanununun 36. Maddesinde Kamu makamlarının ve asıl işverenlerin hak edişlerinden ücreti kesme yükümlülüğü başlığı altında alt işveren işçilerinin ücret ödemelerinin korunma altına alınması hedeflenmiş ve kamu makamlarına buna ilişkin yükümlülükler getirilmiştir.

Söz konusu maddenin sonuna eklenen beşinci fıkra ile özel sektördeki asıl işverenlere de bu yükümlülük getirilmiştir. Ancak uygulamada bu düzenlemenin işlemediği görülmektedir.

Yasa tasarısı ile getirilen yeni düzenlemede ise sadece ücret hakları açısından bir yükümlülük getirilmektedir. Ancak uygulamada işçinin hakkedişleri birçok kalemden oluşmaktadır.

Bu nedenle teklifimiz ile bütün ödeme kalemleri konusunda asıl işverene yükümlülük getirilmiştir.

BAŞKAN – Evet, Sayın Bakanın katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeyi okutuyorum:

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/931 esas numaralı Kanun Tasarısının 2. Maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Vahap Seçer	Rahmi Aşkın Türeli	İzzet Çetin
Mersin	İzmir	Ankara
Bihlun Tamaylıgil	Musa Çam	Adnan Keskin
İstanbul	İzmir	Denizli

MADDE 2- 4857 sayılı Kanunun 36 ncı maddesinin beşinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

"Aynı işkolunda çalışıyor olmak koşuluyla alt işverenin işçileri asıl işverenin taraf olduğu toplu iş sözleşmesinden taraf işçi sendikasına üye olmak veya dayanışma aidatı ödemek koşuluyla yararlanırlar."

"Asıl işveren alt işveren ilişkisinin mahkeme kararıyla geçersiz sayılarak asıl işverenin işçisi kabul edilen işçiler, kararın kesinleşmesinden önceki tarihe ilişkin olarak üyelik veya dayanışma aidatı ödeme koşulu aranmaksızın asıl işverenin taraf olduğu toplu iş sözleşmesinden yararlandırılır."

"Toplu iş sözleşmelerine, o işyerinde çalışan işçilerin toplu iş sözleşmesinden yararlanma hakkını kısıtlayıcı düzenlemeler konulamaz."

BAŞKAN – Sayın Bakan, önergeye katılıyor musunuz?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

RAHİMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Gerekçe.

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Anayasamızın sosyal ve ekonomik hak ve özgürlükler bölümü yurttaşlarımızın refahını arttırmak için devlete sorumluluk yüklemiştir. Keza Türkiye'nin imzalamış olduğu uluslararası sözleşmeler çerçevesinde de yükümlülükleri bulunmaktadır. Bu yükümlülükler ne yazık ki yerine getirilmemekte, salt rekabet kaygısıyla toplumun çalışan kesimlerinin sorunlarının çözümüne yönelik etkin kanuni düzenlemeler yapılmamaktadır.

Son yıllarda birçok torba yasa geçti ama bu torba yasalarda emekçilerin, ezilenlerin, ekonomik krizlerden mağdur olanların, sendikaların sorunlarına demokratik, sosyal ve kalıcı çözümler bir türlü getirilemedi. 1999 yılı öncesinde emekli olmuş yurttaşlarımıza yönelik "sözde intibak" yasası TBMM tarafından bunun gerçek bir intibak yasası olmadığına dair eleştirilerimize rağmen kabul edildi. Çıkarılan yasanın gerçek bir intibak olmadığı en son Kamu Denetçisi Kurumu tarafından da dile getirildi. Sendikalar Kanunu getirildi, grev yasakları ve baraj uygulaması kalkmadı aksine işkolu barajı ağırlaştırıldı. Yeni yasa ile %1 barajda 12 sendika baraj altında kalmakta, 2018'te ise uygulanacak %3 baraj ile ise 29 sendika baraj altı kalacak duruma geldi.

Son zamanlarda sıkça gündemde yer alan kıdem tazminatına ilişkin saldırı ise emekçinin elindeki son can simidini de elinden almaya çalışmaktır. Kıdem tazminatının bir fon sistemine aktarılması halinde, kıdem tazminatının iş sözleşmesinin sona ermesine bağlı bir hak ve işçi-işveren arasındaki bir ilişki olmaktan çıkarılacaktır.

Ülkemizde son dönemde uygulanan ve yaygınlaşan taşeron sistemi ile neredeyse bir tür taşeron Cumhuriyetine dönüştük. Binlerce işçi taşeron sistemi ile esnek çalışma biçiminde düşük ücret politikası, sosyal haklardan ve iş güvenliğinden yoksun şartlarda

kölelik koşullarında çalıştırılırken kamuda ise taşeronlaşma her geçen gün arttı. 2002 yılında 387 bin olan taşeron işçi sayısı, 2014 yılında 1,5 milyonu aşmış durumdadır. Taşeron işçi sayısındaki dikkat çekici artışın en önemli sebebi, hizmet alım yönteminin doğrudan istihdam sağlamaya göre çok daha ucuza gelmesidir. Bu sebeple, Meclis dahil birçok kamu kurumu, hizmetleri taşeron firmalar aracılığıyla yürütmektedir.

Taşeron firmalar, daha çok kâr elde edebilmek için daha az işçi ile daha çok iş yaptırmaktadırlar. Asgari ücret karşılığı alınan ücret 8 saate karşılık gelmesine rağmen işçiler daha fazla çalıştırılmakta, çoğu zaman haftalık izin kullandırtmamakta, ücretleri düzenli verilmemekte, devletten alacağını hemen alan firmalar, işçilere geç ödeme yapmaktadır. Tazminat hakkı her yıl sonunda işe girdi çıktı yapılarak, yıllarca bir işte çalışmasına rağmen işçiler tek kurşun kıdem tazminatı dahi alamamaktadırlar. Mesai sınırlaması olmaksızın çalıştırılan bu işçiler, fazla mesai durumunda mesai ücreti alamamaktadır. Yıllarca çalışmalarına rağmen ücretleri hep asgari ücret düzeyinde kalan taşeron işçilerin sorunlarının çözülmesi için adım atması gereken merci Çalışma Bakanlığı olmasına karşın, bugüne kadar taşeron işçilerin sorunlarını çözmek adına somut hiçbir adım atılmamıştır.

36. maddeye günümüzün en önemli sorunlarından birisi olan taşeronlaşma ve / veya alt işveren işçilerinin yaşadıkları sorunun çözümü amacıyla bu tür çalışan işçilerin asıl işverenle aynı işkolunda çalışmaları halinde işyerinde bağitlanmış olan toplu iş sözleşmesi kapsamına girecekleri" yönünde bir düzenlemeler eklenmiştir.

BAŞKAN - Sayın Bakan, önergeye katılıyor musunuz?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Sayın Türel, aslında, ben Cumhuriyet Halk Partisi milletvekili arkadaşlarımı daha yaratıcı buluyordum ki her önerenin altına farklı bir gerekçe yazarlar diye ama bunda hep matbu gitmişsiniz, yaratıcılık noktasında bir sıkıntı var galiba.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Yok, iyi dinlememiş.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Yok, farklı...

BAŞKAN – Peki.

Gerekçeyi okuduk.

Sayın Bakanın katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Önergede gerekçe okunduktan sonra katılıp katılmadığı sorulmaz.

BAŞKAN - Ben daha önce sordum efendim, sıkıntı yok, sordum, hiç problem yok. Önce sorarım...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Vereceği cevabı biliyor.

BAŞKAN - Sayın Bakan katılmış olsa zaten direkt oylamaya sunacağım ama katılmıyor ısrarla.

Müteakip önerge lütfen...

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Kanun Tasarısının 2 nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Sümer Oral

Mehmet Günal

Erkan Akçay

Manisa

Antalya

Manisa

MADDE 2- 4857 sayılı Kanunun 36 ncı maddesinin sonuna aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

"Alt işverenin işçilerine ödenecek ücret ve diğer sosyal haklar asıl işverenin emsal işçisine ödenen ücret ve sosyal haklardan daha az olamaz."

"İşverenler, alt işverene iş vermeleri halinde, bunların işçilerinin ücretlerinin ödenip ödenmediğini işçinin başvurusu üzerine veya aylık olarak resen kontrol etmekle ve varsa ödenmeyen ücretleri hak edişlerinden keserek işçilerin banka hesabına yatırmakla yükümlüdür."

BAŞKAN - Sayın Akçay...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Biraz evvel sorduğumuz soruya -yani yükümlülüğün sonucu nedir, yaptırımı nedir sorusuna- henüz bir cevap alabilmiş değiliz.

Şimdi, ben tekrar hatırlatıyorum, burada, 4857 sayılı Kanun'un 36' ncı maddesi, kamu makamlarının ve asıl işverenlerin hak edişlerinden ücreti kesme yükümlülüğünü getiriyor. Bu yükümlülüğün de mutlaka bir sonucunun olması gerekir.

Ne diyor 36' ncı madde: "Genel ve katma bütçeli dairelerle mahalli idareler veya kamu iktisadi teşebbüsleri yahut özel kanuna veya özel kanunla verilmiş yetkiye dayanılarak kurulan banka ve kuruluşlar; asıl işverenler müteahhide verdikleri her türlü bina,

köprü, hat ve yol inşası gibi yapım ve onarım işlerinde çalışan işçilerden müteahhit veya taşeronlarca ücretleri ödenmeyenlerin bulunup bulunmadığının kontrolü ya da ücreti ödenmeyen işçinin başvurusu üzerine, ücretleri ödenmeyen varsa müteahhitten veya taşerondan istenecek bordrolara göre bu ücretleri bunların hakedişlerinden öderler.

Bunun için hakediş ödeneceği ilgili idare tarafından işyerinde şantiye şefliği işyeri ilân tahtası veya işçilerin toplu bulunduğu yerler gibi işçilerin görebileceği yerlere yazılı ilân asılmak suretiyle duyurulur. Ücret alacağı olan işçilerin her hakediş dönemi için olan ücret alacaklarının üç aylık tutarından fazlası hakkında adı geçen idarelere herhangi bir sorumluluk düşmez.

Anılan müteahhitlerin bu işverenlerdeki her çeşit teminat ve hakedişleri üzerinde yapılacak her türlü devir ve el değiştirme işlemleri veya haciz ve icra takibi bu işte çalışan işçilerin ücret alacaklarını karşılayacak kısım ayrıldıktan sonra, kalan kısım üzerinde hüküm ifade eder.

Bir işverenin üçüncü kişiye karşı olan borçlarından dolayı işyerinde bulunan tesisat, malzeme, ham, yarı işlenmiş ve tam işlenmiş mallar ve başka kıymetler üzerinde yapılacak haciz ve icra takibi, bu işyerinde çalışan işçilerin icra kararının alındığı tarihten önceki üç aylık dönem içindeki ücret alacaklarını karşılayacak kısım ayrıldıktan sonra, kalan kısım üzerinde hüküm ifade eder.”

Şimdi, bu (5)'inci fıkrası değiştiriliyor ve güya işverenlere alt işverene iş vermeleri hâlinde işçilerinin ücretlerinin ödenip ödenmediği hakkında yükümlülük veriyor. Bu 36'ncı madde de genel hatları itibarıyla bu yükümlülüğü veriyor. Bu yükümlülük yerine getirilmezse ne olacak, bunun bir cevabını bulmamız lazım Sayın Başkan.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Akçay.

Değerli arkadaşlar, Sayın Bakanın katılmadığı Sayın Akçay'ın önergesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- 4857 sayılı Kanunun 41 inci maddesinin sekizinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“Bu Kanunun 42 nci ve 43 üncü maddelerinde sayılan haller dışında yer altı işlerinde çalışan işçilere fazla çalışma yaptırılmaz.

Yer altında çalışan işçilere, bu Kanunun 42 nci ve 43 üncü maddelerinde sayılan hallerde haftalık otuzaltı saat aşan her bir saat fazla çalışma için verilecek ücret, normal çalışma ücretinin saat başına düşen miktarının yüzde elli artırılması suretiyle ödenir.”

BAŞKAN - Madde üzerinde söz vereceğim.

Yalnız, Sayın Akçay'ın bir sorusu vardı Sayın Bakan Yardımcım, Sayın Akçay'ın sorusuyla ilgili olarak arkadaşlar lütfen hazırlık yapınlar, biraz sonra cevabını isteyeceğim.

Sayın Çetin, buyurun lütfen.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sayın Başkan, bu madde, yine, bütün arkadaşların alt komisyon görüşmeleri sırasında... Özellikle 41, 42 ve 43'üncü maddeler, 1475 sayılı eski Yasa'nın 35, 36, 37'nci maddelerine paralel düzenlemelerdi. Her ne kadar, 35'inci madde fazla çalışma ücreti 1475'te son derece açık yazılmışken, burada, denkleştirme gibi... İşçilerin fazla çalışması hâlinde ücretlerini ödeme yerine bir nevi angarya sistemine geçiş için fırsat veren bir düzenlemeyi AKP 2003 yılında çalışanlara reva gördü.

Tabii, biz, burada, bu düzenlemeyi yine bir tamirat, bir söküğün dikilmesi ya da bir yırtığa yama olarak baktık, bu maddeyi iyi niyetle hazırlanmış bir şey olarak gördük -Sayın Başkan dinler misiniz?- fakat yine, kendi bozduğunuz bir düzenlemeyi tamire yönelikti.

Yine, özellikle Soma maden kazasının, maden faciasının ortaya çıkmasından sonra taşeron sisteminin ülkede geldiği nokta, yarattığı canavar bütün boyutlarıyla açığa çıktı ve denildi ki: Özellikle bu maddeyi, 3'üncü maddeyi 6'ncı maddeyle birlikte ele alarak yorumlarsanız bunu nasıl işlemez hâle getirdiğinizi çok net görürsünüz. Orada denildi ki maddenin ilk fıkrasında: “42 ve 43'üncü maddelerinde sayılan haller dışında yer altı işlerinde çalışan işçilere fazla çalışma yaptırılmaz.” 3'üncü madde. Bundan sonra gelen 6'ncı maddede de dediniz ki: “Yer altı işlerinde çalışan işçiler için yer altındaki çalışma süresi...” “Yer altında” kelimesini koydunuz. Önce “çalışma süresi, haftada otuz altı, günde altı saati geçemez.” şeklinde idi ve dolayısıyla oraya “yer altındaki” diyerek fiilen siz çalışma süresini otuz altı saatin üzerine çıkararak yer altında çalışan maden işçilerine ya da yer altında çalışan işçilere bir nevi -fazla çalışma da değil- zorunlu çalışmayı dayattınız. Üstelik de yukarıda 3'üncü maddede “yasak” demenize rağmen, “Fazla çalışma yaptırılmaz.” demenize rağmen 6'ncı maddede “yer altındaki” kelimesiyle bu maddeyi işlemez hâle getirdiniz. Bizim tabii vermiş

olduğumuz önergelerde de bu düzenlemede dikkat çekecek nokta: Bundan evvelki bölümlerde de yani İş Kanunu 1475 yürürlükte iken de söyleniyordu, aynı şekilde düzenleme “Bu yer altında çalışanlara fazla yaptırılmaz.” deniliyordu ama yaptırıldığı zamanda bir nevi ücret ödenmekteydi. Bizim vermiş olduğumuz önergede, önergelerin bir tanesinde caydırıcı olması açısından özellikle şuna vurgu yaptık, dedik ki: “Fazla çalışma yaptırılmasın.” Yani bu çalışma... Eğer fazla çalışma yaptırılmayacaksa caydırıcı bir müeyyide koyalım. Tabii bunu toplu sözleşmelerle geliştirmek mümkün ama çoğunda sendika yok alt işveren işçilerinin çalıştığı madenlerde şurada burada. Dolayısıyla yasayla bir tedbir alalım, onu “yüzde 150” dedik.

Bir de burada özellikle dikkat edilmesi gereken bir husus arkadaşlar “Yer altında çalışan işçilere fazla çalışma yaptırılmaz.” dedik -demin söyledim- kırk beş saate kadar çıkarttık. Çalışma Bakanlığı yetkililerinin, bürokratlarının bu konuda yapılan yanıltıcı işaret ettiklerine inanmak istiyorum. Yani bu düzenleme “yer altındaki” kelimesini kimin koydurduğu, hangi işverenin baskısına boyun eğerek ya da hangi ilişkilerle, bu maddede, yeniden yer altında çalışan işçileri eski çalışma koşullarına daha yaraları sarılmadan, alacakları ücretleri ödenmeden, primlerinin sorunu çözülmeden bu hâle getirdiniz? Ben doğrusu vicdanen son derece rahatsızım, mantığınızı anlayabilmiş değilim.

Üzülerek ifade ediyorum, 3’üncü maddenin hiçbir anlamı kalmamıştır. 6’ncı maddedeki düzenlemeyle hem fazla çalışmanın yolunu açtınız -üstelik de angarya- iş yerinde ara dinlenmesini uzatarak veya altı saat yer altında çalıştıktan sonra yer üstünde onu tutarak, yer altında çalışan işçilerin neden altı saat çalıştığını dünyanın pek çok ülkesinde ve altı saatin sonunda iş yerinde değil de evine gitmesine izin verildiğini hâlâ kavrayamamış bir iktidar ve onun Bakarıyla karşı karşıyayız. O nedenle bu 3’üncü maddenin işler hâle gelmesi için 6’ncı maddenin daha ilk o 61 maddelik kanun tasarısındaki şekline dönüşmesi gerekir. Başka türlü siz, hiçbir şey yapmadınız, boşu boşuna bu kadar insanın zamanını çalılıyorsunuz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Çetin.

Sayın Çam, buyurun.

MUSA ÇAM (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bu maddeyi tasarının 6’ncı maddesinde AKP Bursa Milletvekili Hüseyin Şahin’in alt komisyonda verdiği son dakika değişiklik önergesinden bağımsız düşünmek mümkün değildir. Dolayısıyla 3’üncü madde ve 6’ncı maddeye ilişkin değerlendirmelerimi birlikte sunmak durumundayım.

6’ncı maddede yapılan değişiklikle yer altı işlerinde çalışan işçilerin “yer altındaki” çalışma süresi otuz altı saat olarak düzenlenerek, işverenlerin bu işçileri ayrıca yer üstündeki işlerde de haftada dokuz saat çalıştırarak kırk beş saati tamamlaması mümkün kılınmıştır. Yani, otuz altı saat olarak düşünüldü ama verilen önergeyle yer üstündeki çalışmayla bu kırk beş saate tamamlanmış oldu. Maden lobisinin baskılarına boyun eğen AKP “tereddüdü gidermek” gibi afaki bir gerekçeyle bu yolu 6’ncı maddede açtı. Ancak, maden işçilerinin otuz altı saati aşan sürelerde yaptığı çalışmaları fazla çalışma olarak tanımlayan ve fazla çalışma yapılmasını “zorunlu nedenler” ve “olağanüstü hâller” ile sınırlayan 3’üncü madde ile 6’ncı madde arasında bir çelişki doğmuştur. Eğer AKP, yer altında çalışan işçilerin haftalık çalışma sürelerinin otuz altı saate düşürülmesinde samimiye ve bu konuda içten düşünüyorsa maddeye dokunmaması gerekir ve 6’ncı maddede yapılan değişikliğin az evvel belirttiğim sonuca yol açmasını engellemelidir. Eğer 3’üncü maddede Komisyon ya da Genel Kurulda bir değişikliğe gidilerek, bu maddeye “yer altındaki” ifadesi eklenirse AKP’nin asıl amacı tescillenmiş olacaktır.

Sonuç olarak, 3’üncü madde de mevcut hâliyle muhafaza edilmeli 6’ncı maddede yapılan değişiklikler geri çekilerek 6’ncı madde ilk hâline geri döndürülmelidir. Aksi takdirde AKP bir kez daha karakolda doğru söyleyip mahkemede şaşmış, kırk yılın başında emekçiler lehine yaptığı bir düzenlemeyi kuşa çevirmiş olacaktır. Bu tam bir siyasi oportünizmdir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Çam, teşekkür ediyorum.

Sayın Akçay, buyurun lütfen.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Şimdi, aslında bu düzenlemeler kamuoyuna lanse edildiği gibi işçi ve çalışan lehine düzenlemeler değil. Bir de Hükûmeti bu konuda son derece kararsız görüyoruz. Yani çalışma saatleriyle ilgili getirdiği düzenlemeden bir anda vazgeçti işverenlerin talebi üzerine. Biz Soma Araştırma Komisyonu olarak birlikte madenlere de indik. Maden ocağından çalışan mahale gidene kadar kırk beş dakikalık bir süre geçiyor, bunun dönüşü de var, bir buçuk saat. Eğer maden ocağında geçen bir buçuk saat çalışma saatinden sayılmazsa... Fiilen üretime başlaması mesainin başlaması olarak kabul ediliyor. Ondan sonra bu düzenlemeler

41'inci madde fazla çalışma ücretini düzenliyor. 42'inci maddede zorunlu nedenlerle fazla çalışmayı, 43'üncü madde de olağanüstü hâllerde fazla çalışmayı düzenliyor. Şimdi, hem "Fazla çalışma yaptırılamaz." diyor, yer altı işleri münhasır tutulmuş. Aslında bütün çalışmalarda, bütün işyerlerinde, bütün çalışma hayatında da zorla mesainin yaptırılmaması gerekir.

Bir de bu otuz altı saat meselesi... Buna ilişkin ayrı bir madde de var, orada daha ayrıntılı tartışırız. Bu otuz altı saat konusu da... Eğer fazla mesai yaptırılacak olursa zaten günde on iki, on üç saati, bu işe başlayış yani evden eve geçen saatleri on iki, on üç saati buluyor. Onun için bu düzenlemeyi uygun bulmuyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Akçay.

Sayın Özel...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Biraz önce geneli üzerinde konuşurken de ısrarla söyledim, normal şartlarda böyle bir düzenleme olmayacaktı. Neden var? Mayıs ayının 13'ünde Soma ilçemizde büyük bir facia yaşandı, büyük bir trajedi yaşandı. O gün hep birlikte Soma'ya koştuk. Dört gün, beş gün süren kurtarma çalışmalarından sonra sürecin bizi getirdiği nokta, böylesine büyük, Türkiye'nin en büyük iş cinayeti, dünyanın en büyük maden kazalarından bir tanesi ve dünya madencilik tarihine, dünya iş kazaları, iş cinayetleri tarihine kara bir leke olarak kazınan bu olay neden oldu?

Bir de bu olayı yaşayanlar bundan sonra bu iş kolunda çalışırken benzer olaylarla nasıl karşılaşsın, dünyadaki örnekleri nedir, bundan harekete geçildi. Tabii, bu sırada fiilî bir durum da ortaya çıktı. Sayın Bakan Taner Yıldız'ın bundan yedi ay önce sözlü bir kefaleti vardı bu maden ocağıyla ilgili. Ne diyordu: "Türkiye'nin en güvenli madenlerinden bir tanesi bu. Ben burayla çok iyi ilişkiler içindeyim. Her sene iftarımı, şahurumu mutlaka bir sefer burada gelir yaparım." Tabii, daha sonra işçilerle görüştüğümüzde, o iftarlarda o işçilerin oruçlarını açmak için iki saat boyunca aç biilaç beklediklerini, yemeğin yetmediğini falan da öğrendik ama sonuçta gelinen noktada Sayın Bakanın referansı, Türkiye'nin en güvenli madeniydi bu maden. 301 kişi öldükten sonra -biraz önce de arz ettiğim gibi- kimse o madene sevdiklerini, yakınını, babasını, çocuğunu, eşini göndermek istemedi ve ortaya çıkan fiilî durum da Soma'da hayat durdu. Siz de oraya temsilciler yolladınız, oranın temsilcileri de Ankara'ya geldiler, her partiyle görüştüler, Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'la da görüştüler. Orada tabii sinirler çok bozuktı, tansiyon çok yüksekti, bütün Türkiye'nin canı burnundaydı. Gelen bütün haberlerde ilk üç dört gün her ne kadar maden korunmaya çalışıldıysa da bu göçüğün altında Hükümetin kalmaması için düğmeye de basıldı. 6 tane gazete birden "Bu madeni kim koruyor?" manşetiyle çıktı, plak terse dönmeye başladı. Bu sırada da "Evet, bizim bilmediğimiz neler varmış, ne zulümler yaşanıyormuş, iyi niyetler nasıl suistimal edilmiş, kanun böyle yazılmış ama nasıl yorumlanmış." noktasından başlayarak bir sürü şey oldu. Tabii ki hazırlıklar yapıldı. Yolda gelirken madencilerle konuşuldu. Ne isteyeceklerse onların istekleri yoldan telefonla danışmanlara, bürokratlara yazdırıldı. Bürokratlar çalıştı. Başbakan'a bilgi notu hazırlandı ertesi sabah, Başbakanın önünde duruyordu o bilgi notu. Başbakan konuya hakimdi o gün. İsterseniz o 10 arkadaştan birkaç temsilciyi getirelim, burada anlatsınlar.

Ve o günle ilgili diğer 10 maddeyi konuşmayacağım ama çalışma saatiyle ilgili konuda, çalışma saatinin yedi buçuk saatten altı saate indirilmesi doğrudan Başbakan tarafından verilen bir taahhüt. İşçilere söylendi, işçiler de gittiler, eylem yapan arkadaşlarına dediler ki: "Arkadaşlar, isteklerimiz arasında kabul edilen maddelerden bir tanesi de budur. Daha biz söylemeden Başbakan 'Yedi buçuk saat çalışıyormuşsunuz, dünya altı saat çalışıyor, biz bunu altı saate indireceğiz, haftalık da otuz altı saati geçmeyecek, hatta ayda dört gün de fazladan izin verelim mi size ha Tevrat?' demiş. Tevrat da 'Siz bilirsiniz, çok iyi olur Başbakanım.' demiş." Tevrat çıktı anlattı bunları bütün televizyonlara. Şimdi, Tevrat oradaki 5.900 tane arkadaşının yüzüne nasıl bakacak?

Şöyle hatırlatayım Tevratı: Hani o 10 kişilik ekipten biri Tevrat ama Tevrat'ı çok ezbere bilen bir kişi var. İktidar partisinin Genel Başkan Yardımcısı Salih Kapusuz Manisa'da, Soma'da oturma eylemi yapan işçilerle görüşürken, sağ tarafından Recai Berber, sol tarafında Hüseyin Tanrıverdi olduğu hâlde, araya birer kişi aldılar. Alınan kişilerden bir tanesi Tevrat, bir tanesi Eren Malkoç. Başlarına da birer baret taktılar çocukların ve o baretli çocuklar orada dururken Sayın Salih Kapusuz "Öyle değil mi Tevrat, öyle değil mi Eren?" mikrofonu ağzına uzatarak...

BAŞKAN – Sen de oradasın bu arada?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hepimiz oradayız, Sayın Komisyon Sözcümüz İzmir Milletvekilimiz de orada.

BAŞKAN – Aşağı indi zaten...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – 10 AKP milletvekili orada. Bende de kaydı var; burada oynatırız, herkes konuya hâkim olur, hiçbir sıkıntı kalmaz bir şüphe varsa.

Her soruda sordu: “Öyle mi Tevrat, öyle mi?” Biz dedik ki: “Bu çocuklar sendika temsilcisi falan değil, ağızlarından bir yanlış çıkar, yarın öbür gün bütün sorumluluğu bu çocukların üstüne yüklerler.”

Altı saatlik çalışma süresi Başbakanın verdiği bir söz. Yedi buçuk saatten altı saate indiriliyor. Doğru mu? Doğru. Avrupa’da, Amerika’da yapılan uygulamayla paralel mi? Paralel.

HASAN ÖREN (Manisa) – Aman dikkat “paralel” dememek lazım!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Evet “paralel” dememek lazım, orada bir sıkıntı yarattığı belli. Hani bu...

FERAMUZ ÜSTÜN (Gümüşhane) – “Ekmelettin” diyelim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Tabii, tabii.

Mesela bu konuda aslında size verilecek çok güzel bir cevap var da Komisyonun konusu değil ama...

FERAMUZ ÜSTÜN (Gümüşhane) – Komisyonun konusuna her şey girer, sen söyle.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – O zaman söyleyeyim, o zaman konuşmaya başlayalım İslamofobiden, benden olmayanın ötekileştirilmesinden kişileri doğum yerine göre, oradan başlayalım mı?

FERAMUZ ÜSTÜN (Gümüşhane) – Nereden istersen oradan başlayabilirsin.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Biz yine Komisyonun konusuna dönelim.

BAŞKAN – Herkes bildiği alanda konuşsun Özgür.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Tabii, tabii, en doğrusu o.

BAŞKAN – Onun için sen buradan anlamazsın, bu işlerden.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – O zaman beyefendiyi konuşmaktan men ediyorsunuz.

O zaman Feramuz Bey’i bu konuda görüş bildirmekten men ediyorsunuz, benim için fark etmez.

BAŞKAN – Sayın Özel, toparlarsanız lütfen.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ya, dağıtılmazsa toparlamak mümkün tabii yani.

BAŞKAN – Bir an önce toparlarsanız, on dakika oldu, hadi!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Şimdi, Tevrat’a sordular, Eren Malkoç’a sordular, o da dedi ki: “Altı saatlik çalışma süresi.” Ve bu altı saatlik çalışma süresinde esas tartışma şu: “Yedi buçuk saatlik çalışma süresi dahi evden eve on üç saat sürüyor, alana girildikten beri dokuz saat sürüyor. Gerçekten fiilen bu çocukları aşağıda çalıştırıyorlar. Bunun altı saate indirilmesine yönelik bir şeyler yapılmaya çalışılıyor.” diye anlatıyorsunuz, işin gerçeği hiç bir zaman madende iş değişimi dışarıda yapılmıyor. Biraz önce milletvekilimin arz ettiği gibi, kırk beş dakika, kırk beş dakika, bir buçuk saat zaten bu çocuklar mağdur ediliyor. Siz bunu, bu düzenlemeyi böyle yapmakla birçok maden için yedi buçuk saatten de daha kötü bir duruma getiriyorsunuz. Bu konuyu alt komisyonda detaylı olarak anlattık, konuştuk, o sırada söz alan birtakım lobi grupları, birtakım çıkar çevreleri bir şeyler söyledi, karşılıklı argümanları koyduk, verecek bir cevapları kalmadı. Yer altında nasıl değişim olduğunu, her şeyi söyledik. Yetmedi, Soma Komisyonu Soma’ya geldi. Orada 9 değerli milletvekili var. Ayrıca, MHP’den milletvekilimiz de burada. Şu anda salonda diğer arkadaşlar da yok ama Soma Komisyonu seve seve gelip bilgi verir. Orada durumu doğrudan, yerinde gördük, mesele bizim anlattığımız gibi, bize anlatıldığı gibi ama şimdi burada o altı saat için çalışma süresini kaldır “yer altı” ibaresini koy, madde 3 ile madde 6’yı birlikte yorumladığınızda doğrudan fazla çalışma görevi veriyorsunuz bu arkadaşlara ve ayrıca da biz sizden bekleriz ki maden konusuna hâkim birisi şunu bilsin: Servisten indiği andan itibaren patron için çalışmaya başlıyor, o iş elbisesini kendisi için giymiyor ki! Manisa Vestel’de çalışan işçi gelip de Vestel’de bandın başına geçtiğinde başlamıyor ki sekiz saatlik çalışma süresi. Siz madende bir de olmayan, başka sektörlerde olmayan bir şeyi de dayatıyorsunuz. Siz eğer bir şey yapacaksanız şunu yapmalıydınız: “Çalışma süresi altı saati geçemez, bu süre servisten indiği andan başlar, servisine gündelik elbiseleriyle bindiği anda biter.” demeniz lazım çünkü geri kalan her şey madene dair orada, her şey madene dair, kendi keyfinden yapmıyor ki çocuk onu. Hadi, o kısmı bıraktık. O “tertipleme” diye madenciler terminolojisinde yani kıyafetlerin değiştirilip sıraya girildiği, başlarına dayıbaşların geçtiği, mangalar hâline geldiği... Siz bir de diyorsunuz ki: “Yer altına yerin dibine kadar girecek, kronometreye orada basacağım.” Bu, durumu eskiden daha kötüye götürmektir.

Daha da başka bir şey var: Bu pratikte olup nasıl oluyorsa denetlemeye giden Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı müfettişlerinin veya MİGEM teftişçilerinin bir türlü göremediği “Dışarıda vardiya değişimi yapıyorlar.”a inandıkları, belki de onların geldiği günlerde...

BAŞKAN – Sayın Özel, toparlayın artık.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Müsaadenizle yani...

BAŞKAN – Müsaade değil, toparlayın.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Daha anlatacağımız bir konu daha var burada. Çok kısa şunu ifade edeyim: Gelineen noktada...

Galiba burası işinize gelmiyor. Tam orayı netleştirecekken dün de müdahale etmişiniz.

BAŞKAN – Sayın Özel, bakın...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ben şunu anlatayım da...

BAŞKAN – Size burada bir milletvekili olarak yeterli şekilde konuşabileceğiniz süre zaten veriliyor ama siz bir hakkı suistimal ediyorsunuz, hakkın suistimalini yapıyorsunuz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Öyle olsa bundan önceki üç maddede de konuşurdum, bundan sonraki her maddede de konuşurum.

BAŞKAN – İstediğin kadar konuşabilirsin ama hakkı suistimal etmeyeceksiniz.

Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ya, meydan okuma, meydan okuma. Ben sana şunu söylüyorum: Ben bu maddeyi önemli gördüğüm için konuşuyorum.

BAŞKAN – Toparlayın.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bundan sonraki maddede, daha sonraki maddelerde, her bir maddede söz alıp konuşabilirim.

BAŞKAN – Toparlayın.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bir milletvekili bu yetkinliğe sahip, hakkı da var. Ben önemli gördüğüm maddeyi anlatıyorum ve bitmek üzere yani.

BAŞKAN – Hep aynı kelimeleri tekrarlıyorsunuz, farkında değilsiniz.

Devam edin, buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Bilgiç, benim hangi kelimeyi tekrar ettiğimi, neyin farkında olup olmadığını ölçecek, tartacak kişi siz değilsiniz.

BAŞKAN – Yo, ben öyleyim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Değilsiniz.

BAŞKAN – Burada öyle.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hayır, öyle bir şey yok.

BAŞKAN – Burada öyle.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Öyle bir hakkınız yok.

BAŞKAN – Burada öyle.

Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bir şeyi germeye çalışıyorsanız... Yani mesele şey ya, birazcık konu, böyle, işçinin haklı olduğu noktaya geldi, siz işverenden yediniz kulisi. O gün uğraştınız olmadı, bir arkadaşına son dakika önergesi verdirdiniz. Şimdi konu oraya gelince rahatsızlık duyuyorsunuz. Yazık, başka bir şey söylemiyorum.

Şimdi, gelinen noktada, yaptığınız iş madenciye iyilik değil, madenciye kötülük yapıyorsunuz. İstiyorsanız bu konuda Soma Araştırma Komisyonundaki arkadaşlarımızın bilgisine başvurun ama bu kötülüğü yapmayın. Yaptığınız iş gerçek anlamda madenciye bir ihanet. Bir söz verilmiş, o sözü tutmanız beklenirken onu tersine döndürmeye çalışıyorsunuz ve bu söz yürütmenin en başı tarafından verilmiş. O gün rahatsız oldunuz, dediniz ki "Yemeği bir saat yemiyorlar mı?"

BAŞKAN – Bakın, şunu söylüyorum...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Dediler ki...

BAŞKAN – Yani, o zaman bakın -buradan aslında bunu söylememem lazım ama- ben sizinle aynı perspektiften bakmıyorum. Ben süreyi üç saate de inderseniz bu şekilde iş güvenliğini madende sağlayabileceğiniz noktadaki bu hareket noktasına ben inanmıyorum. Burada iki saate de, bir saate de inderseniz siz gerekenleri yapmadığınız takdirde orada iş güvenliğini sağlayamazsınız, benim söylediğim o.

Siz buyurun, devam edin.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Verilmiş bir söz var, kimse de size katılmıyor, Avrupa, Amerika sizin dediğiniz gibi de uygulamıyor, verilen söz de... Türkiye'de Başbakanın söylediği söz hep kanun oluyor. İlk kez bir söz tutulmuyor. Bu, Başbakanın

sözünü yediren babayiğit kimse onu da takdir ediyorum yani ama bu burada kalmayacak, bunu konuşacağız. Ama Soma’da herkes, şu anda, herkes ama herkes “Bizim çalışma sürelerimizi, söz vermişlerdi, onu yemişler. Bir sonraki şeyde bunu yiyeceklermiş.” Biz de diyoruz ki: Ya, alt Komisyonda öyle bir şey konuşulmuş, önerge çekilmiş, değişmiş olabilir ama eninde sonunda Türkiye Büyük Millet Meclisinde aklıselim hâkim olacaktır diyoruz.

Ben burada görevimi yerine getirmeye çalışıyorum. Sizin yaptığınız iş eskisinden daha kötüye götürüyor. Madencilere ihanet ediyorsunuz. O maden patladıktan üç gün sonra gelip bunları konuşup otuz üç gün sonra bu noktaya getirmek ne samimiyetle bağdaşır ne de siyaseten affedilir bir şey değildir, doğru bir iş yapmıyorsunuz. Bunu sıkılmadan yapıyor olmanıza ve böyle bir özgüvenle yapıyor olmanıza, bunu böyle bir alaycı tavırla savunabiliyor olmanıza da şaşıyorum gerçekten. Bunun dışında daha ne söyleyeyim?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Denizli...

İLKUR DENİZLİ (İzmir) – Sayın Özel’le ilgili birkaç...

BAŞKAN – Yok efendim, madde üzerinde rica edeyim.

İLKUR DENİZLİ (İzmir) – Hayır, madde üzerinde ama şimdi, birtakım şeyler sürekli olarak tekrarlandığı için onlarla ilgili belki başka bir perspektiften de bakmak gerektiğini düşünüyorum.

BAŞKAN – Tartışmaya sebebiyet vermeden.

İLKUR DENİZLİ (İzmir) – Tartışmak için söylemiyorum ama şimdi, sürekli olarak birtakım isimler telaffuz ediliyor, birtakım insanların araçlara bindirilerek getirildiği, birtakım bakanlarımızla görüşürüldüğü, bunlara bir şeylerin yollarda dikte ettirildiği...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – “Dikte ettirildi.” demedim.

İLKUR DENİZLİ (İzmir) – Aynen ağzınızdan çıkan oydu.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Dedim ki: “Oradan alıp...”

İLKUR DENİZLİ (İzmir) – “Yolda kendilerine ne konuşacakları bile yazılmıştı...”

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Tutanaklara bakalım, özür dileyelim birbirimizden. Çocukların beklentisi alınıp Bakanlık bürokrasisine yoldan dikte...”

SALİH KOCA (Eskişehir) – Bir sözünü kesme, bir tamamla, yeter!

İLKUR DENİZLİ (İzmir) – Neyse, yani tamam.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – O başka bir şey.

SALİH KOCA (Eskişehir) – Bir sözü kesme, bekle.

İLKUR DENİZLİ (İzmir) – Peki, sonuç itibarıyla bunların...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Söylediğim sözü başka bir şey söylüyor. Tutanağa...

BAŞKAN – Ya, Salih Bey, siz karışmayın, İlkur Hanım başa çıkar.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – İlkur Hanım...

İLKUR DENİZLİ (İzmir) – Ben bitireyim derseniz. Ben sizi hiç kesmedim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – “Orada çocuklara bir şey dikte ettirildi.” demedim.

İLKUR DENİZLİ (İzmir) – Peki, şöyle söyleyelim: O zaman konuşulduğunu ifade ediyorsunuz. Sabahleyin de Bakanlık bürokratlarına bunların ifade edildiğini ve...

Ben şunu söylüyorum: Arkadaşlar, bakın, sonuçta... (Gürültüler)

Arkadaşlar, şimdi ortada bir mesele var ve hepimizin bu meseleyi aydınlatması gerektiğini düşünüyorum çünkü haftalardır bu gelen arkadaşlarımız üzerinden birtakım söylemler hem aşağıda hem yukarıda yapılıyor. Şimdi, bu tür olaylarda ne yapmanız gerekiyor ya da sizin hep öneriniz nedir? İletişim kurmak değil midir arkadaşlar? Çok acı bir olay yaşandı, yaklaşık 150 civarındaki işçi arkadaşımız kaymakamlığın önünde meydana oturmuşlar, bir sıkıntıları olduğu belli. Buradaki çalışma temposu içinde bizim oraya Halkla İlişkiler Başkanlığı olarak ulaşmamız son derece güçtü. Bizim de aklımıza gelen ve doğru olduğuna inandığımız yöntem bu arkadaşlarımızla bir iletişim kurmak, “Niçin burada oturuyorsunuz arkadaşlar?” diyerek sormak, o dertlerin ne olduğunu anlamak ve onlarla ilgili bir çözüm önerisi ortaya koyabilmektir. Bizim de yapmaya çalıştığımız buydu. Telefon açtık arkadaşlarımıza, dedik ki çok net olarak -onlar da size aynı şeyi anlatacaktır- “Arkadaşlar, bakın -Sayın Kapusuz, Halka İlişkiler Başkanımız, ben yardımcısıyım,

Recai Bey- biz oraya gelemiyoruz ama sizinle konuşmak istiyoruz hatta bakanlarımızla sizi karşı karşıya getirmek istiyoruz. Nasıl yapalım bu işi?” dedik, “Biz geliriz.” dediler. O zaman dedik ki Sayın Kaymakamımıza “Lütfen...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Bir de Enerji Bakanıyla bizi karşılaştırsanız...

İLKNUR DENİZLİ (İzmir) – Yaparız efendim, ne demek, emriniz olur.

Arkadaşlarımıza, Kaymakam Bey’e, hangi arkadaşımız gelmek istiyorsa -bakın, bu cümle aynen benim ağzımdan çıktı- hani bu bunların başındaki arkadaş, bu bunların lideridir ya da bu sendikadandır değil, kaç kişi gelmek istiyorsa lütfen otobüsleri ayarlayalım, biz burada onları misafir ederiz; 10 kişi gelecekse 10 kişi, 110 kişi gelecekse de 110 kişiyi otobüslere bindirin ve lütfen Ankara’ya gönderin dedim. Karşımıza 11 arkadaşımız geldi. O 11 arkadaşımızı sabah sekizde tanıdık biz. Yolda gelirken ben Tevrat diye birini tanıımıyordum Sayın Özel.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Öyle bir iddia yok zaten.

BAŞKAN – İma var.

İLKNUR DENİZLİ (İzmir) – Oradan gelecek herhangi birini, hiç kimseyi...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – İma da yok.

İLKNUR DENİZLİ (İzmir) – Bakın, lütfen ben sözlerimi bitireyim... (Gürültüler)

Ya, arkadaşlar, bir müsaade ederseniz -ben sizin sözünüzü hiç kesmedim- ben de bitireyim sözümü. Ondan sonra lütfen söyleyeceğiniz bir şey varsa...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ama gerçek dışı bir şey söylerseniz...

İLKNUR DENİZLİ (İzmir) – Gerçek dışı söylemiyorum, diyorum ki: Ben bu arkadaşlarımı saat sekizde kahvaltı masasında gördüm, kahvaltı masasında gördüm. Oturduk, genç arkadaşlarımız, bir kısmı bunların gerçekten çok sıkıntılı bir şekilde gelmişlerdi. Dedik ki: “Buyurun, bir kahvaltı yapalım.” Yaptık kahvaltımızı. Ondan sonra yukarıya çıktık. Sayın Taner Bakanımız da geldiler ve yaklaşık bunun bir buçuk saatinde Enerji Bakanımızla sohbet etti bu arkadaşlarımız. Bir buçuk saat sonra Faruk Bakanım da geldi, Sayın Bakanımız da geldi ve biz dört saat bu arkadaşlarla konuştuk. Biz konuşmadık, onlar anlatılar ve biz bir sürü şeyi onların ağzından ilk defa orada duyduk. Yani nerede, hangi koşullarda çalıştıklarını, öğle arasında, hani siz diyordunuz ya az önce, “Yarım saat kahve molası mı verdiniz?” diye, böyle bir şeyin olamayacağını hepimiz...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – O Sayın Bilgiç’in lafıdır, geçen toplantıda da “Bir yarım saat olsa kahve içmeye de çıkmıyorlar mı?” dedi.

BAŞKAN – Öyle söylemedim.

İLKNUR DENİZLİ (İzmir) – Kahve derken kastı büyük ihtimalle yemek molasından bahsediyordur.

BAŞKAN – Yok, ben bir ara anlamında söylemek istedim ama tabii...

Bakın, siz ona sarılıyorsunuz ama...

İLKNUR DENİZLİ (İzmir) – Yani, hayır, ben şunu söyleyeyim: Ben özel sektörden gelen biriyim...

BAŞKAN – ...sizin geçmişte, sizin partinizin geçmişteki SHP döneminde Kozlu’da 263 kişi öldüğünde, bunların 147 tanesinin cansız bedeni beş yıl sonra, 1997’de oradan çıkartıldığında on gün sizin Başbakanınız, Başbakan Yardımcınız, Genel Başkanınız ortada yoktu, bir tane bakanınız ortada yoktu. Siz neden bahsediyorsunuz. Siz bugüne sarılıyorsunuz ama bu Hükümet yirmi dört saat işinin başında, orada olmuştur. (Gürültüler)

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Elbistan’ı söyle, Elbistan’ı! O kadar geriye gitme, daha Elbistan yeni.

BAŞKAN – Bakın, 147 kişi, 147 kişi. Bir tek kişi, bir tek bakanınız Kozlu’ya gitmedi, bir tek bakan gitmedi Kozlu’ya. Açın, bakın bütün şeylere.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Elbistan’a gel, Elbistan’a gel, Elbistan daha çok yeni.

BAŞKAN – Sayın Denizli, buyurun.

RAHİMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Yani şöyle mi diyorsun Sayın Bilgiç: “Biz böyle olduk, yani siz böyle yaptınız...”

BAŞKAN – Hayır, hiç değil. Hayır, tam tersi, tam tersi, tam tersini söylüyorum. Hükümet bakanıyla, Başbakanıyla, bütün kadrolarıyla, devletin bütün kurumlarıyla oradaydı, ben onu söylüyorum.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Olayları niye önleyemedik? (Gürültüler)

İZZET ÇETİN (Ankara) – Vatandaş tokatlamak için oradaydınız değil mi, tekme atmak için gittiniz oraya değil mi?

MUSA ÇAM (İzmir) – Tekme, tekme; tekme atmaya gittiniz oraya.

BAŞKAN – Siz biliyorsunuz ne olduğunu?

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Niye gittiniz oraya?

BAŞKAN – Siz biliyorsunuz Sayın Çam, Sayın Çetin.

Buyurun.

MUSA ÇAM (İzmir) – Başbakan yumruk atmaya, kroşe atmaya gitti kroşe.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Aşağı inip konuşmalısınız, oradan cevap veremezsiniz Sayın Bilgiç.

BAŞKAN – Doğru söylüyorsunuz.

Buyurun Sayın Denizli.

İLKUR DENİZLİ (İzmir) – Sayın Bilgiç, müsaade ederseniz...

BAŞKAN – Sayın Denizli, buyurun lütfen.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Lütfen, Divan tarafsız olsun, insin aşağıya konuşsun orada, cevap versin oradan.

İLKUR DENİZLİ (İzmir) – Ben de aynı şeyi söyledim efendim, incekler biraz sonra ifade ederler.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Müdahale etme bir dur, hanımefendiye...

İZZET ÇETİN (Ankara) - Başkan, karışma oradan.

İLKUR DENİZLİ (İzmir) – Değerli arkadaşlar, bakın...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Divanın tutumu hakkında usul tartışması açmak istiyorum.

BAŞKAN – Memnuniyetle.

İLKUR DENİZLİ (İzmir) –Değerli arkadaşlar, şunu ifade etmek istiyorum: Yaklaşık olarak dört buçuk saat biz bu arkadaşlarımızla toplantı yaptık, ondan sonra Sayın Başbakanımızın toplantısı bitmişti, genel merkeze gelmişti, Sayın Başbakanımıza bu arkadaşlarımızın burada olduğunu ifade ettik, kendileri de dediler ki: “Ben de onlarla görüşmek istiyorum.” Yukarıya 8’inci kata, toplantı odasına çıktık ve o arkadaşlarımız aşağıda bize ne söyledilerse bire bir aynısını Sayın Başbakanımıza da iletiler hem çalışma koşullarıyla ilgili hem yaşadıkları sıkıntılarla ilgili ne varsa bu anlamda ifadelerde bulundular. Bizim yaptığımız toplantı bir istişare toplantısıdır ve sonuç itibarıyla Sayın Başbakanımız da, sayın bakanlarımız da, biz de daha iyi nasıl madencilik ve çalışma hayatını düzenleyebiliriz konusunda bu arkadaşlarımızla fikir alışverişinde bulunduk. Sonuçta Sayın Zozani...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Çıkan sonuç nedir, bize sonucu önemli, ne içtiğiniz, ne yediğiniz bizi ilgilendirmiyor.

İLKUR DENİZLİ (İzmir) – Sonuç itibarıyla ben şunu ifade etmek istiyorum...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Biraz sonra pasta, meyve...

BAŞKAN – Sayın Zozani lütfen...

İLKUR DENİZLİ (İzmir) – Ben şunu anlatmaya çalışıyorum bakın: Sonuç itibarıyla ben de dâhil olmak üzere 2’nci gün - 1’inci gün yetişemedik tabii- o madenin başındaydık, neler yaşandığını, nasıl acılar yaşandığını hepimiz biliyoruz. Onların ağzından dinlediğinizde de buradaki pek çok arkadaşımızın...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Şu altı saati anlatsana, altı saati.

İLKUR DENİZLİ (İzmir) – ...belki hayallerinde canlandıramadıkları bir travmayla karşı karşıya bulunduğumuzu biliyoruz. Sonuç itibarıyla, dört yaşında şurasına rozet taktığım, bayrak taktığım çocuğun “Bu, benim canımı acıtıyor, akşam babam gelince ben bunu babama takarım.” deyip elime verdiği anı ben hiç unutmuyorum arkadaşlar. Yani, bakın, hep birlikte çok ciddi bir problem var ve bunu çözmeye çalışıyoruz. Eksikliklerimiz olabilir...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Düzeltin.

İLKUR DENİZLİ (İzmir) – Ben şunu söylemeye gayret ediyorum: Bakın, “muhalafet” dediğiniz şey sürekli... Hani bu çocuklara şey yapmaya benziyor, siz çocuğunuzu nasıl yetiştiriyorsunuz bilmiyorum ama ben hep olumlu motivasyonla gitmeye çalışırım, başarısızlıkları ya da eksiklikleri üzerine kurgulamaya çalışmam bunu.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yandaş muhalafet istiyorsun yani.

İLKUR DENİZLİ (İzmir) – Öyle bir şey istemiyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – 6 gazete çatır çatır yapıyor her gün bunu, ben sana hepsini mi söyleyeceğim?

İLKUR DENİZLİ (İzmir) – Bakın, sonuç itibarıyla bu tarzla bir başarı elde etmek mümkün değil, ben bunu anlatmaya çalışıyorum. Birlikte ortak bir akıl oluşturarak bunu yapmamız gerekiyor.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – “Ortak akıl oluşturalım.” diyorsanız...

ADNAN KESKİN (Denizli) – İlknur Hanım, geçmişte siz de buradaydınız, geçmişinizi inkâr ediyorsunuz.

İLKNUR DENİZLİ (İzmir) – Ben şunu ifade etmeye çalışıyorum, şunu yapmaya gayret ediyorum arkadaşlar: Biz sonrasında da Sayın Salih Kapusuz’la birlikte Soma’ya gittik arkadaşlar, hedefimiz neydi? Çünkü, ertesi gün ya da ondan sonraki gün “Oraya geleceğiz.” diye bu arkadaşlarımıza söz verdik ve sonuçta bir meydana oturduk bu arkadaşlarımızla, onlarla orada bazı konular üzerine istişarede bulunduk. Biz birtakım şeyler söyledik, onlar bize bazı şeyler söylediler ama ben de sizin kadar orada nelerin söylendiğini biliyorum. Ben şunu anlatmaya çalışıyorum:

Sonuç itibarıyla Sayın “Salih Kapusuz” dediğiniz insan benim siyaset hayatımın 10 katı kadar siyaset hayatı olan, neyin sözünün verilip neyin verilmeyeceğini çok iyi bilen biridir. Mesela, taşeron konusunda -dün akşam da size söyledim- “Biz burada taşeron istemiyoruz.” dediklerinde kullandığı cümle son derece netti: “Bu, benim size verebileceğim bir söz değil, ben ancak bunu Ankara’ya taşıyım, orada istişare ederiz ve sonuçlarını gelir, sizinle paylaşırım.”

Ben şunu ifade etmek istiyorum: Birtakım doğru yöntemleri bilim dünyasından da, sivil toplum örgütlerinden de, sendikalardan da ve de sizlerin katkılarıyla da ortaya koymaya gayret ediyoruz arkadaşlar, doğru olan birtakım şeyleri yapmaya gayret ediyoruz. Eksik kaldığımız yerler olabilir, zamanlama açısından birtakım eksikliklerimiz olabilir. Örneğin, maaş konusunu dün akşam hall etmek için, sekiz saat, on saat uğraştık arkadaşlar. Niye? Bir anda adamın bütün mal varlığına TMSF el koydu. Ne diyordu bize? “Ayın 17’sine kadar maaşları ödeyeceğim.”

BAŞKAN – Mahkeme tebliği.

İLKNUR DENİZLİ (İzmir) – 17’si geldi, bir baktık ki istese de ödeyemeyecek ve ne yapmamız gerekiyor? Hızla bir çözüm üretmemiz gerekiyor ve birlikte bir karar vererek bu işi hall etmemiz gerekiyor. Ben şunu ifade etmeye çalışıyorum arkadaşlar: Altı saat meselesi de, ikramiyelerle ilgili söylediğiniz meseleler de, oradaki çalışma şartlarıyla ilgili şeyler de hiçbir zaman, hiç kimseye biz “Evet, tamam bunu böyle yapıyoruz.” sözü biçiminde değil...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yok artık, yok artık yani yok artık.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Oraya kadar. O altı saate geldiğiniz zaman müdahale ederiz.

BAŞKAN – Sayın Denizli, lütfen toparlayalım.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bak, buna “Allah’tan kork.” derler, başka bir şey demezler.

İLKNUR DENİZLİ (İzmir) – Arkadaşlar, şimdi söz dediğiniz şey son derece... Evet, bu iş burada altı saat olacak, zaten altı saat yapıyoruz arkadaşlar. Burada değiştirdiğimiz bir şey yok ki.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Altı saat yapmıyorsun.

İLKNUR DENİZLİ (İzmir) – Hayır, altı saat yapıyoruz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bu yönüyle daha kötüye bile getiriyorsunuz.

İLKNUR DENİZLİ (İzmir) – Niye daha kötüye getirelim? Arkadaşlarımızdan bir kısmı bize “Kaç dakikada aşağı iniyorsun.” diyor.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Göz göre göre yalan söylüyorsun ya!

İLKNUR DENİZLİ (İzmir) – Arkadaşlar, 50 arkadaşımız...

FERAMUZ ÜSTÜN (Gümüşhane) – Biraz saygılı olsana be, neticede bir bayan milletvekili!

BAŞKAN – Bir dakikanızı rica edebilir miyim?

İLKNUR DENİZLİ (İzmir) – Arkadaşlar, bir saniye...

“Kaç saatte aşağı iniyorsunuz?” diye soruyorum.

BAŞKAN – Arkadaşlar, bir dakika lütfen.

FERAMUZ ÜSTÜN (Gümüşhane) – Terbiyesiz herif seni!

(Kayıt Başkan tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Bir dakika bu nasıl bir üsluptur ya! Siz üslubunuzu düzelteceksiniz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sen bana emir kipiyle konuşamazsınız!

BAŞKAN – Komisyona beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 22.37

ALTINCI OTURUM

Açılma Saati: 22.42

BAŞKAN: Recai BERBER (Manisa)

BAŞKAN VEKİLİ: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

SÖZCÜ: Vedat DEMİRÖZ (Bitlis)

KÂTİP: İlknur DENİZLİ (İzmir)

(Oturum, Sözcü Vedat Demiröz tarafından açıldı)

---0---

BAŞKAN – Değerli Komisyon üyelerimiz, bugünkü çalışmalarımızı burada noktalıyoruz.

Yarın saat 11’de bıraktığımız yerden başlamak üzere hepinize iyi geceler diliyorum.

Kapanma Saati: 22.43